

EKSPRESS GRUPP

AS EKSPRESS GRUPP
**KONSOLIDEERITUD
MAJANDUSAASTA
ARUANNE 2019**

SISUKORD ▼

SISUKORD	2
ÜLDANDMED	3
Juhatuse kinnitus konsolideeritud majandusaasta aruandele	3
JUHATUSE ESIMEHE PÖÖRDUMINE	4
KONTSERNI PÕHITEGEVUS JA OLEMUS	6
KONTSERNI OLULISED ETTEVÕTTED	7
MEIE MEEDIABRÄNDID	8
MEIE PÕHITEGEVUSAHEL	9
MEEDIAKONTSERNI VASTUTUS ÜHISKONNAS	10
DIGITALISEERUV MEEDIAETTEVÕTE	15
2019. AASTA TÄHTSAMAD SÜNDMUSED JA ARENGUD	18
MEEDIA TUNNUSTUSED JA AUHINNAD 2019. AASTAL	22
TEGEVUSARUANNE	24
ÄRITEGEVUS	25
FINANTSNÄITAJAD JA SUHTARVUD – ühissettevõtted	
rida-realt 50% konsolideerituna	25
SEGMENTIDE ÜLEVAADE	27
MEEDIASEGMENT	28
TRÜKITEENUSTE SEGMENT	29
FINANTSNÄITAJAD JA SUHTARVUD	31
KLIENDIKOGEMUS JA RAHULOLU	35
TÖÖTAJAD	38
ÜHISKONNA JA SEKTORI ARENDAMINE	41
KESKKONNAMÕJU JUHTIMINE	46
AS-i EKSPRESS GRUPP AKTSIAD JA AKTSIONÄRID	48
HEA ÜHINGUJUHTIMISE TAVA ARUANNE	53
HEA ÜHINGUJUHTIMINE JA STRUKTUUR	53
KONTSERNI JURIIDILINE STRUKTUUR	53
AKTSIONÄRIDE ÜLDKOOSOLEK	55
NÕUKOGU	55
tütarettevõtete nõukogud ja juhatused	57
AUDITIKOMITEE	58
audiitori valimine ja tasustamine	58
huvide konflikt ja siseteabe käsitlemine	58
muu Informatsioon	59

VASTAVUSE DEKLARATSIOON HEA ÜHINGUTAVA SOOVITUSELE	60
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	61
Konsolideeritud bilanss	61
Konsolideeritud koondkasumiaruanne	62
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	63
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	64
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD	65
Lisa 1. Üldine informatsioon	65
Lisa 2. Raamatupidamise aruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted	66
Lisa 3. Olulised juhtkonna otsused ja hinnangud	79
Lisa 4. Finantsriskide juhtimine	81
Lisa 5. Raha ja pangakontod	86
Lisa 6. Nõuded ja ettemaksed	86
Lisa 7. Nõuded ostjate vastu	86
Lisa 8. Ettevõtte tulumaks ja edasiliikkunud tulumaks	87
Lisa 9. Muud lühiajalised nõuded	87
Lisa 10. Varud	88
Lisa 11. Muud nõuded ja investeeringud	88
Lisa 12. Äriühendused	88
Lisa 13. Ühissettevõtted	90
Lisa 14. Sidusettevõtted	92
Lisa 15. Materiaalne põhivara	93
Lisa 16. Immateriaalsed varad	94
Lisa 17. Võlad tarnijatele ja muud võlad	97
Lisa 18. Pangalaenu ja laenukohustused	98
Lisa 19. Rendilepingud	100
Lisa 20. Segmendi aruanne	101
Lisa 21. Müügitulu	103
Lisa 22. Müüdü toodangu kulu	104
Lisa 23. Turunduskulud	104
Lisa 24. Üldhalduskulud	105

Lisa 25. Kulud liikide järgi	105
Lisa 26. Muud äritulud	105
Lisa 27. Aktsioptionskeemid	106
Lisa 28. Omakapital	106
Lisa 29. Tingimuslikud varad ja kohustused	106
Lisa 30. Tehingud seotud osapooltega	107
Lisa 31. Bilansipäevajärgsed sündmused	109
Lisa 32. Finantsinformatsioon emaettevõtte kohta	109
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	113
2019. AASTA KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK	118
JUHATUSE JA NÕUKOGU DEKLARATSIOON	119
PEAMISED FINANTSNÄITAJAD 2015-2019	120

ÜLDANDMED ▼

Majandusaasta algus 1. jaanuar 2019
Majandusaasta lõpp 31. detsember 2019

Ettevõtte nimi AS Ekspress Grupp
Äriregistri kood 10004677
Aadress Parda 6, 10151 Tallinn
Telefon +372 669 8381
Faks +372 669 8180
E-mail egrupp@egrupp.ee
Kodulehekül www.egrupp.ee
Põhitegevusala Meedia ja sellega seotud tegevus (5814)

Juhatus Mari-Liis Rüütsalu
Signe Kukin
Kaspar Hanni

Nõukogu Ahto Päril
Hans H. Luik
Indrek Kasela
Peeter Saks
Aleksandras Česnavičius

Audiitor KPMG Baltics OÜ

Majandusaasta aruanne koosneb juhatuse kinnitusest aruandele, juhatuse esimehe avaldusest, tegevusaruandest, hea ühingujuhtimise tava aruandest, konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest, sõltumatu vandeaudiitori aruandest, kasumi jaotamise ettepanekust ja juhatuse ning nõukogu deklaratsioonist.

Dokument koosneb 121 leheküljest.

JUHATUSE KINNITUS KONSOLIDEERITUD MAJANDUS- AASTA ARUANDELE ▼

Juhatus kinnitab, et lehekülgedel 4 kuni 60 esitatud ASI Ekspress Grupp tegevusaruanne annab õige ja õiglase ülevaate emaettevõtte ja konsolideerimisse kaasatud ettevõtete kui terviku äritegevuse arengust, tulemustest ja finantsseisundist. Juhatus kinnitab, et lehekülgedel 61 kuni 112 esitatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne annab juhatuse parima teadmise

kohaselt õige ja õiglase ülevaate emitendi ja konsolideerimisse kaasatud ettevõtete kui terviku varadest, kohustustest, finantsseisundist ja tulemustest vastavalt rahvusvahelise finantsaruandluse standarditele, nagu need on võetud vastu Euroopa Liidu poolt. Samuti sisaldab aruanne peamiste riskide ja kahtluste kirjeldust.

Mari-Liis Rüütsalu
juhatuse esimees
allkirjastatud digitaalselt
23.03.2020

Signe Kukin
juhatuse liige
allkirjastatud digitaalselt
23.03.2020

Kaspar Hanni
juhatuse liige
allkirjastatud digitaalselt
23.03.2020

JUHATUSE ESIMEHE PÖÖRDUMINE ▼

Mari-Liis Rüütsalu, juhatuse esimees

2019. aasta kujunes ASile Ekspress Grupp kokkuvõttes edukaks. Kontserni kasv ja kasum tulenesid meie viimaste aastate strateegiast suurendada digitaalset tulu ja leida uusi digitaalseid ärivaldkondi. Positiivse tulemuse saavutamisele aitas kaasa ka soodne majanduskeskkond ja meeskonna ühine, pühendunud pingutus.

Kontserni 2019. aasta konsolideeritud müügitulu oli 75,3 miljonit eurot (2018: 69,1 miljonit eurot) ja puhaskasum 1,41 miljonit eurot (2018: 0,03 miljonit eurot). Kontsern näitas digitulude kasvu ca 22% ning 2019. aasta lõpus oli digitulude osakaal juba 60% meediasegmendi käibest.

Kontsern on 2019. aastal teinud olulisi investeeringuid nii olemasolevate ettevõtete arendamiseks kui ka uutesse ärivaldkondadesse. Uute äridena soetasime Lätis piletimüügiplatvormi operaatori SIA Biļešu Paradīze ja vähemusosaluse finantstootete võrdlus- ja vahendusportaalide haldavas ettevõttes SIA Altero. Kontserni investimisstrateegiat on toetanud tugev rahapositsioon, mis kasvas aastaga 2,2 miljonilt eurolt 4,5 miljoni euroni, ning pikaajaliste suunatud võlakirjade väljastamine koostöös LHV Varahaldusega, läbi mille on kontsern taganud pikaajalise stabiilse finantseerimisvõimekuse.

2019. aastal kasvas tugevalt Ekspress Grupi meediaväljaannete digitellimuste hulk. Järjest suurem hulk meediaväljaannete lugejaid on valmis digitaalse veebisisu eest maksma. Kõige suuremat kasvu näitasid digitellimused Eestis ja Lätis. Leedus hakkas Ekspress Grupp tasulist sisu pakkuma alles 2019. aasta lõpus, kuid ka sealsed

tulemused on julgustavad. Ettevõtte teeb ka järgmistel aastatel pingutusi digitellimuste hulga suurendamiseks kõigis kolmes Balti riigis.

Kontserni strateegia

Ekspress Grupp keskendub edaspidi nii olemasoleva digitaalse äri orgaanilisele kasvule kui ka võimaluste leidmisele ärimahtude kasvatamiseks uute omandamiste teel. Kontserni eesmärgiks on tõsta ettevõtte väärtust luues sünergiad lisanduvate uute äritegevuste ja senise meediatgevuse vahel. Lisaks digimeedia segmendi arendamisele on kontsernile ka oluline trükimeedia ja trükiteenuste kvaliteet ning kulutõhusus. Kontsern tahab tugevdada olemasolevaid põhitegevusi ja toetada kontserni digitaalse muutuse läbiviimisel suurendades järjest rohkem digitaalsete tulude osakaalu kontsernis. Kasvu toetamiseks on Ekspress Grupi eesmärgiks tagada optimaalne investeeringute jaotus, laenude tagasimaksmine ning kasumi jaotus kontserni ja investorite seisukohast.

Kontserni strateegia elluviimisel on jätkuvalt meie eesmärkideks luua auhinnatud sisu, mida hindavad nii meie lugejad kui ka meediaekspertid samas olles Baltikumi juhtiv digikirjastaja, seda nii kulutatud aja ja tegelike kasutajate arvu poolest. Soovime pakkuda jätkuvalt meie paberkandjal kvaliteetseid meediatooteid publikule, kes väärtustab seda formaati.

2020. aasta arengud ja väljakutsed

2020. aastal jätkame olemasoleva, eeskätt digitaalse äri ja tulu kasvatamisele suunatud strateegia ellu viimist. Näeme olemasolevate äride vahel mitmeid sünergiakohti, mida soovime senisest enam ära kasutada. Järjest paremini õpime tegema andmete põhiseid (*data driven*) otsused kõikides meie ärivaldkondades. Samuti panustame, et tagada meediaga piirnevate ärivaldkondade kasumlikkus.

Kavatseme jätkata Ekspress Grupi meediatoodete arendamist, et tagada juba olemasolevate tellijate suurem rahulolu ja seeläbi tellimustulude kasvatamine. Oluliseks peame meie digitoodete edasiarendamist just lõppkasutaja vaates, et lugejatel oleks senisest mugavam ning käepärasem meie digitaalsete keskkondi kasutada.

Jätkame panustamist ka ajakirjanduslikku sisusse, mille kvaliteedi parandamine on ka 2020. aastal üks Ekspress Grupi prioriteetidest. Samuti soovime kasvatada digitaalsete arvu eeskätt Lätis ja Leedus, aga ka Eestis.

Heast rahalisest positsioonist tulenevalt oleme huvitatud edasisest investeeringutest digitaalsesse ärivaldkondadesse ja hoiame tähelepanu võimalikel uutel omandamistel.

**Täna Teid meie ettevõttele
antud usalduse ja toetuse eest.**

Lugupidamisega, Mari-Liis Rüütsalu

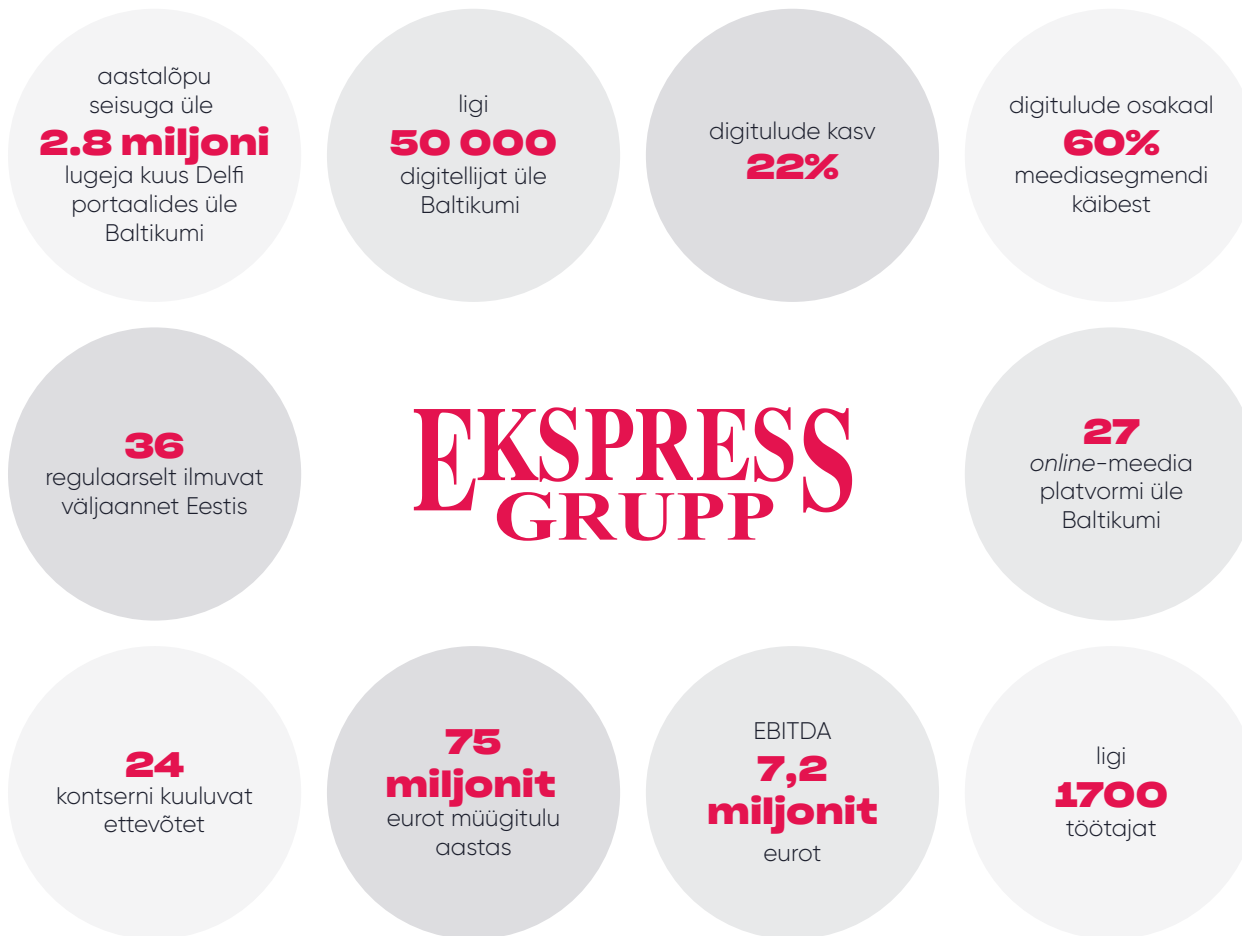
KONTSERNI PÕHITEGEVUS JA OLEMUS ▾

Ekspress Grupp on ligi 30-aastase ajalooga Baltimaade juhtiv meediakontsern, kuhu kuulub viis meediaettevõtet Eestis, Lätis ja Leedus ning Baltikumi üks suurimaid trükikodasid. Meil on märkimisväärne digitaalse sisu ja reklaamilahenduste loomise võimekus ja me korraldame mõjuvaid ja meeldejäävaid meelelahutusüritusi.

Meie klientideks on meediasisu tarbijad (jae- ja äri- kliendid), reklaamiostjad ja teised organisatsioonid, kes meie ettevõtete teenuseid ostavad.

- ▶ **Põhitegevus:** ajakirjandusliku sisu loomine, uudiste- portaalide toimetamine, ajalehtede, ajakirjade ja raamatute kirjutamine üle Baltikumi.
- ▶ **Digitaalsete ärisuundade arendamine:** digitaalsete tulude osakaal on pidevas tõusutrendis ning ulatub 60% meediasegmendi käibest ja 42% kontserni kogu- käibest.
- ▶ **Trükiteenuseid osutame** Eesti ja välisturgude klientidele, samuti kõigile enda väljaannetele.
- ▶ **Põhitegevusi toetab** infotehnoloogia arendus, audiovisuaalse produktsiooni lahendused, reklaami- pindade rent, paberväljaannete kojukanne.
- ▶ **Kinnisvaraportaali** haldamine Eestis.
- ▶ Üha rohkem **meelelahutusürituste ja teiste sündmuste korraldamine.**
- ▶ Alates 2019 **elektroonilise piletimüügiplatvormi ja piletimüügikohtade** haldamine Lätis.

Kontserni põhinäitajad (2019):

ASi Ekspress Grupi aktsiad on noteeritud NASDAQ Tallinna börsil alates 5.aprillist 2007. Suuraksionär on Hans H. Luik, kelle kui lõpliku kasusaaja osalus läbi erinevate ettevõtete on 54,48%.

KONTSERNI OLULISED ETTEVÕTTED ▾

**EKSPRESS
MEEDIA**

AS Ekspress Meedia / Eesti

Ekspress Meedia annab välja üle 600 000 igakuise lugejaga internetiportaali Delfi, ajalehti Eesti Ekspress, Eesti Päevaleht ja Maaleht ning ajakirja Maakodu. Alates 1. juunist 2018 liikus Ajakirjade Kirjastusest sinna 7 ajakirja, millel on kokku 43 000 tellijat.

DELFI

A/S Delfi / Läti

Delfi Läti on üle 800 000 igakuise kasutajaga internetiportaal, mida 2017. aastal tunnustati usaldusväärseima uudistekanalit tiitliga Lätis.

DELFI

Delfi UAB / Leedu

Delfi Leedu on ligi 1,4 miljoni igakuise kasutajaga internetiportaal ning Leedu äri- ja spordimaailma suurürituste eelistatud meediapartner.

**BIĻEŠU
PARADĪZE**

SIA Biļešu Paradīze / Läti

Biļešu Paradīze haldab elektroonilist piletimüügiplatvormi (bilesupa-radize.lv) ja piletimüügikohti, müües nende kaudu ürituste korraldajate nimel pileteid erinevatele meelelahutusüritustele. Ettevõtte on korraldanud piletimüüki internetis üle 15 aasta ja on üks kahest juhtivast piletiteenuse pakkujast Lätis.

**Õhtuleht
Kirjastus**

AS Õhtuleht Kirjastus / Eesti

Õhtuleht Kirjastus annab välja ajalehte Õhtuleht – suurima tiraažiga päevalehte Eestis, tasuta ajalehte Linnaleht ning üle 300 000 igakuise kasutajaga internetiportaali oh tuleht.ee. 2018. aasta 1. juunil ühines Õhtuleht Ajakirjade Kirjastusega, võttes üle rohkem kui 10 ajakirja, millel on kokku 47 000 tellijat.

**adnet
media**

Adnet Media UAB / Eesti, Läti, Leedu

Adnet Media on suurim Baltikumis tegutsev reklaamivõrgustik, mis tegeleb nüüdisaegse RTB-reklaami ning sihtgruppide ja kampaaniate optimeerimisega.

altero

SIA Altero / Läti, Leedu

Finantstoodete võrdlus- ja vahendusportaal Lätis ning 2019. aasta kevadest ka Leedus. Alates turule toomisest 2016. aasta juunis on enam kui 90 000 Altero klienti võrrelnud tarbimislaenu, autolaenu ja muude toodete finantspakkumisi. Ettevõtte on juhtiv finantstoodete võrdluse pakkuja Lätis ja Leedus.

BABAHH

Bababh Media OÜ / Eesti

Bababh Media pakub terviklikku valikut videomaterjali tootmise teenustest reaajas ning salvestatud video streaming'u teenust, automatiseerimist ja videoarhiivi.

KINNISVARA

LINNA EKRAANID

Ds
dscreens.lv

**HEA
LUGU**

printall

**express
post**

Kinnisvarakeskkond OÜ / Eesti

Kinnisvarakeskkond arendab koostöös kohalike kinnisvaraettevõtetega nüüdisaegset kuulutusteportaal Kinnisvara24.ee, milles on jooksvalt üle 23 000 kuulutuse.

Linna Ekraanid OÜ / Eesti

Linna Ekraanid on kiiresti kasvav välimeediaettevõtte, mis ehitab ja haldab elektroonilisi välireklaami pindu paljudes paikades üle kogu Eesti.

D Screens / Läti

D Screens on kiiresti kasvav välimeedia ettevõtte, mis ehitab ja haldab elektroonilisi välireklaami pindu paljudes asukohtades Lätis.

OÜ Hea Lugu / Eesti

Hea Lugu on raamatukirjastus. Hea Lugu kirjastab ilukirjandust, ajaloomaatuid, biograafiaid ja memuaare, lastekirjandust, teatmekirjandust ja praktilisi käsiraamatuid. Hea Lugu opereerib kaubamärke Maailm ja Mõnda, 100 Rooga, Õhtuõpik, Eesti Ekspressi Raamat, Eesti Päevaleht, Maalehe Raamat ja Raamat24.

AS Printall / Eesti

Baltimaade üks moodsamaid trükikodasid Printall trükitab enamiku Eestis ilmuvast perioodikast ja reklaamväljaannetest ning on tugev ekspordija.

AS Express Post / Eesti

Express Post on Eesti ainus ajakirjanduse varahommikuse kojukande teenust pakkuv ettevõtte, mis tegeleb lisaks ka otsepostiga ja kirjade kojukandega.

Kontserni struktuuri kuuluvate ettevõtete detailne loetelu on esitatud konsolideeritud **raamatupidamise aastaaruande** lisas 1.

MEIE MEEDIABRÄNDID ▾

Meie veebimeedia portaalid:

DELFI

Info kiiresti ja Sulle sobival
moel – arvutis või nutiseadmes.

Tugeva veebiväljundiga ajakirjad:

PERE KODU **Kalale!**

Kodukiri *anne & stil* Tervis

Naisteleht Kroonika Nipiraamat

NAINE käsitöö Tiin

Oma Maitse Eesti Ajalugu

Uued mõtted Sulle huvipakkuvate
hobide ja elustiili kohta.

EKSPRESS GRUPP

Oleme Baltimaade juhtiv meediakontsern, mille
tegevus hõlmab peamiselt veebimeedia sisutootmist,
ajalehtede ja ajakirjade kirjastamist, raamatute
väljaandmist ning trükiteenuste osutamist.

Alati kvaliteetne ja sõltumatu.

Meie teised brändid:

KINNISVARA

BIŁEŠU
PARADIZE

altero LOGIN

Toetavad seda, et oluline info jõuaks Sinuni
mugavalt ja Sulle sobival ajahetkel.

Meie nädala- ja päevalehed,
millel kõigil on ka tugev digiväljund:

Õhtuleht **Maaaleht**
EESTI EKSPRESS **LP** **Linnaleht**
●●● **Eesti Päevaleht**

Eriilmelised ja põhjalikud käsitlused
päevakajalistel teemadel.

Meie raamatud:

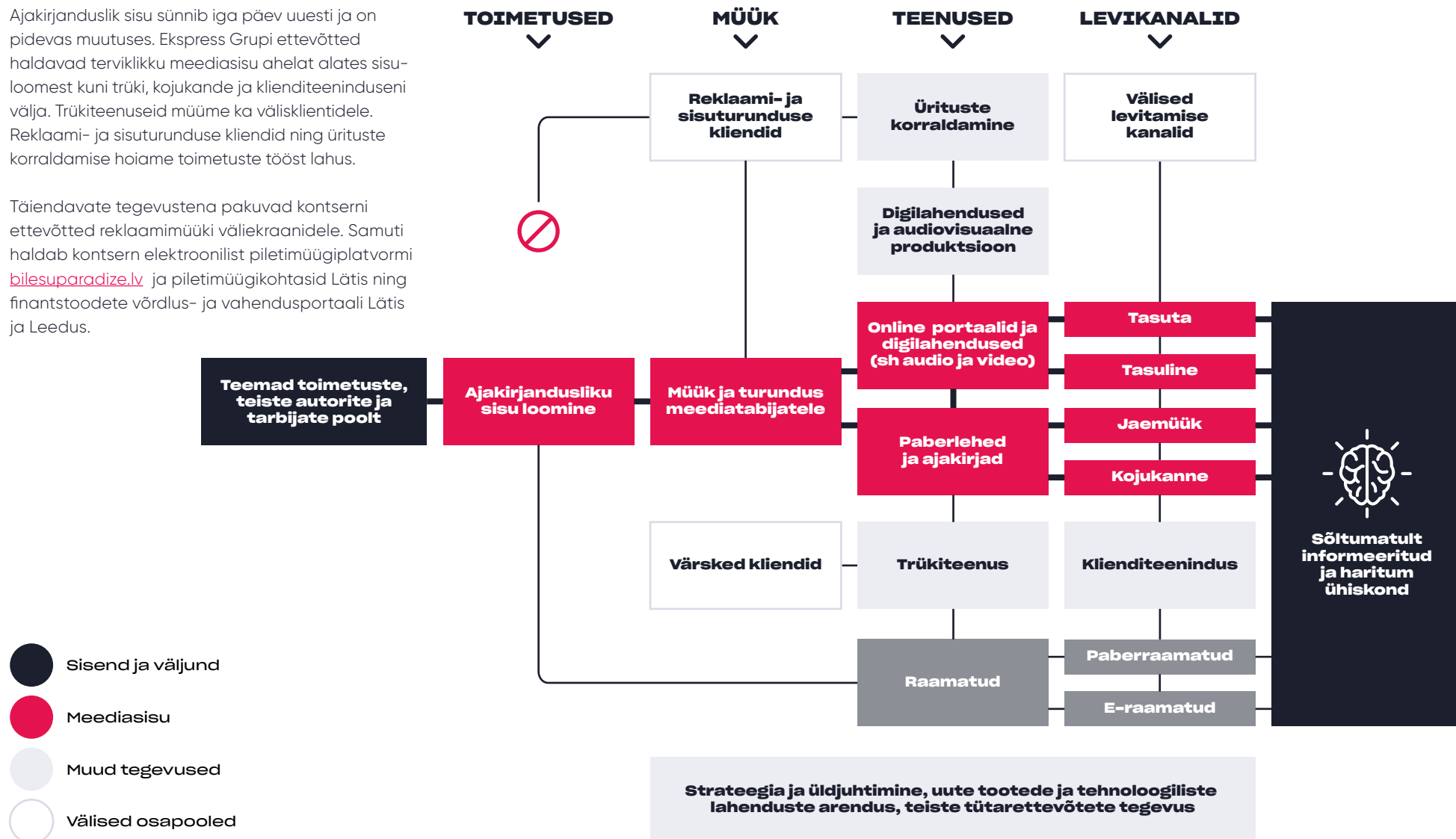
HEA
LUGU
Maaaleht **EESTI EKSPRESS**
●●● **Eesti Päevaleht**

Elamused Sinu lemmikteemadel.

MEIE PÕHITEGEVUSE AHEL ▼

Ajakirjanduslik sisu sünnib iga päev uuesti ja on pidevas muutuses. Ekspress Grupi ettevõtted haldavad terviklikku meediasisu ahelat alates sisuloomest kuni trüki, kojukande ja klienditeeninduseni välja. Trükiteenuseid müüme ka välisklientidele. Reklaami- ja sisuturunduse kliendid ning ürituste korraldamise hoiame toimetuste tööst lahus.

Täiendavate tegevustena pakuvad kontserni ettevõtted reklaamimüüki väliekraanidele. Samuti haldab kontsern elektroonilist piletimüügiplatvormi bilesuparadize.lv ja piletimüügikohtasid Lätis ning finantstoodete võrdlus- ja vahendusportaali Lätis ja Leedus.

MEEDIA- KONTSERNI VASTUTUS ÜHISKONNAS ▼

Ekspress Grupp on Balti riikide juhtiv meediakontsern. Meediaäri suurfirma ja börsiettevõttena omab kontsern ühiskonnas olulist mõju, seega peab Ekspress Grupi kõikide ettevõtete usaldusväärsus ja laitmatu maine olema alati tagatud. Baltimaade avaliku inforuumi peamise kujundaja ning märkimisväärse suurusega tööandjane peavad kontserni ettevõtted olema juhitud vastutustundlikult, töötajad väärtustatud ja motiveeritud, kliendisuhted hoitud ning loodav ajakirjanduslik sisu usaldusväärne ja sõltumatu.

Ekspress Grupi vastutus seisneb eelkõige neis aspektides:

- ▶ meedia igapäevase toimimise mõju, roll ja vastutus
- ▶ ühiskondlikult oluliste teemade tõstatamine
- ▶ kliendikogemuse ja rahulolu tagamine
- ▶ tööandjaks olemine pea 1700 inimesele
- ▶ lisapanus ühiskonna ja sektori arengusse
- ▶ keskkonnamõju teadlik juhtimine

Oma igapäevases tegevuses lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

- ▶ **Kontserni ettevõtted on juhitud ausalt, seaduskuulekalt ja eetiliselt.** Seda eeldavad nii Ekspress Grupiga seotud osapooled kui ka laiem avalikkus.
- ▶ **Tõstatame, juhime tähelepanu, räägime ausalt ja avatult ühiskonnas olulistel teemadel.** Võimendame ühiskonnas olulisi algatusi nii sisuliselt meedia- kajastustes kui ka täiendavate koostööprojektide kaudu.

Kontserni aastaaruanne kajastab kõigi nende aspektide juhtimis- põhimõtteid, näiteid ja tulemusi 2019. aastast.

MEEDIAETTEVÕTETE ÜHISKONDLIK MÕJU, ROLL JA VASTUTUS ▾

Peamine ühiskondlik mõju, vastutus ja võimalus positiivselt panustada tuleneb kontserni meediaäridest – ajakirjandusliku sisu loomine ehk eri osapoolte seisukohtade kajastamine ja laiapõhjalised teemakäsitlused aitavad täita informuuri väärtusliku sisuga. Ühiskond ja lugejad ootavad Ekspress Grupi meediaettevõtetest sõltumatust, kvaliteeti ja usaldusvärsust.

Ajakirjandusliku sisu loomisel peab Ekspress Grupp sarnaselt teiste meediaettevõtetega arvestama tänaseid ühiskondlikke trende ja meediasektori arengusuundi:

- ▶ ühiskond on järjest enam polariseerunud, levivad tahtlikud meediat kui ühiskonda lõhestada püüdvad seisukohad, millele püütakse sama jõuliselt vastanduda ning see tõstab uudiste loetavust kõikides kanalites;
- ▶ meedia tarbimiseks kasutatakse rohkem erinevaid seadmeid, suund arvutiekraanilt mobiiliekraanile, mis seab nõuded tehnilistele lahendustele – kõikide väljaannete sisu peab olema tarbitav erinevates seadmetes;
- ▶ meediamajade suund siseneda uutesse, meediaäri toetavatesse valdkondadesse: kinnisvara- ja pileti-müügiportaal, sisuturundus, ürituste korraldamine.

2019. aastal sai Läti Delfist riigi suurim internetipõhine uudistekanal nii lugejate koguarvu, veebilehtede vaatamiste arvu kui ka kasutaja põhjal. Kõigi Balti riikide Delfi portaalide külastatavus kasvas konkurentidest rohkem. See annab võimaluse kajastada põhjalikult ühiskondlikult olulisi teemasid ja jõuda märkimisväärse arvu lugejateni.

Ülemaailmsete ajakirjandusvabaduse edetabelite järgi on Balti riikide meedia vaba – 2019. aasta piirideta reporterite (RSF) tabelis asus Eesti 11. kohal (2018: 12), Läti 24. (2018: 24) ja Leedu 30. kohal (2018: 36).

Ajakirjanduseetika algab sõltumatusest

Ajakirjanike ja väljaannete tööd ei tohi mõjutada nende ärihuvid, poliitilised seosed, isiklikud suhted ja kasu, altkäemaksud või muud hüved. Kontsernis järgitakse tasakaalustatud ajakirjanduse põhimõtteid, antakse sõna eri osapooltele ja võimaldatakse vastulauseid, allikate info on alati kontrollitav ning iga ajakirjanik peab vajadusel tagama allikakaitse ja konfidentsiaalsuse. Tundlikke teemasid kajastades on oluline tunda ära piir, kust üle minna ei ole eetiline.

„Aastaid ei ole Eestis räägitud vabast sõnast või vaba ajakirjanduse rollist nii palju kui tänava. Ajakirjandust proovitakse üha enam piirata ja seetõttu on esimest korda tekkimas ajakirjanikel enesetsensuur, sest kardetakse olla lõpuni aus. Tervikuna ma siiski ei näe ohtu sõnavabadusele.“

— **Urmo Soonvald**
Delfi ja Eesti Päevalehe peatoimetaja

Ekspress Grupi kõik ajalehed, uudisteportaalid ning mõned ajakirjad kuuluvad Eesti, Läti või Leedu ajakirjanduse eneseregulatsiooni sõltumatutesse organitesse – pressinõukogudesse.

Ekspress Grupi mitukümmend väljaannet ja portaali toodavad aasta jooksul kokku üle 365 tuhande artikli ning ajakirjanduslikku sisu puudutavad kaebused on meedia-äris paratamatud.

Ekspress Meedia vastu esitati 2019. aastal pressinõukogusse 29 kaebust, millest 13 juhul tehti õigeksmõistev otsus, 13 juhul tauniv otsus (2018: 7, 2017: 11) ning üks juhtum lükati tagasi, sest kaebuse esitajal puudus kaebuse esitamiseks pädev volitus. Kaks kaebust on jätkuvalt menetluses.

„Miks küsivad ajakirjanikud (üha enam?) küsimusi, millele nad teavad vastuseid, või miks peaks tabloid värvaväljavõtte rollis künda kvaliteetajakirjanduse vabu, on nii Eesti kui ka välismaise meedia sisekaemuslikud küsimused. Et sõnad poleks lihtsalt nagu tuul, peab olema vastutus. Nii Eestis kui ka maailmas on vastutaja ja vastutuse võtmise küsimus aga üha hõgusam.“

— **Martin Šmutov**
Õhtulehe peatoimetaja

Õhtuleht Kirjastuse vastu esitati pressinõukogusse üheksa kaebust, neist kahe puhul tehti tauniv otsus ja ühes on menetlus pooleli.

Eetikanormide rikkumisi võetakse kontsernis tõsiselt. Toimetustes peetakse arutelusid ja tehakse ajakirjanikele koolitusi, et tulevikus eksimusi vältida. Kontserni soov on vältida seotud osapooltele kahju tekitamist ning ametlikke süüdistusi, kohtuvaidlusi ja karistusi.

Usaldusväärse eest seismine ja sõnavabadus

Rohkem kui kunagi varem tõusis 2019. aastal esile vajadus mitmekordselt kontrollida fakte ja meedias esitatud väljaütlemisi. Samuti suurenes vajadus lükata ümber meedias esitatud ja meediaväljaannete suhtes esitatud väiteid. Turuüleselt kasvas oluliselt artiklite hulk, mis keskendus sellele, kuidas erinevate dokumentide abil tõendatakse kellegi väljaütlemisi.

Ajakirjandust ja ühiskonda tervikuna on mõjutamas maailma jaotamine poliitilise printsiipide alusel. Seeläbi proovitakse ajakirjanduse rolli vähendada ja levitada hoiakut, et põhivoolu ajakirjandus on halb. See sunnib kontserni meediaväljaandeid olema oma tegevuses senisest veelgi täpsemad, et pakkuda lugejaile olulisi teemakajastusi usaldusväärsete allikate põhjal.

Ajakirjanduselt oodatakse tasakaalustatust, kuid olukorras, kus ajakirjandus ise satub rünnaku alla ja peab samal ajal tõendama või ümber lükkama kellegi kolmanda väiteid, on kriitilise tähtsusega oskus eristada ja näidata ainult õiget ja kontrollitud informatsiooni. See on ajakirjanduse väljakutse ja võimalus kõikjal maailmas, mida peab just praegu ära kasutama.

“Turuüleselt kasvas oluliselt artiklite hulk, mis keskendus sellele, kuidas erinevate dokumentide abil tõendatakse kellegi väljaütlemisi.”

Vihakõne eemaldamine kommentaariumist

Kontsern propageerib kommentaariumite registreeritud ja sisselogitud kasutamist. Ebasobivate kommentaaride eemaldamiseks kasutatakse inimmodereerimist. Ekspress Meedia katsetab masinõppel baseeruvat TEXTA modereerimislahendust.

Sotsiaalmeedia roll ühiskonnas muutub

Paradoksaalsel moel soodustab algoritmidel põhinev sotsiaalmeedia suletud foruumi teket ning paneb inimesi tarbima aina ühetaolisemat ja lugejale näiliselt personaalset sisu. On oht, et suurem osa ühiskonnas toimuvast jääb inimeste jaoks nähtamatuks ning nad nõ müürivad end ülejäänud infovoost välja. See omakorda toidab ühiskonnas niigi valitsevat segregatsiooni ja polariseeritust. Kuigi ka Ekspress Grupi jaoks on personaliseeritud sisu pakkumine oluline, tuleb hoida tasakaalu robot- ja inimtoimetamise vahel. Ajakirjanike loodud ning laia haardega artiklid aitavad Ekspress Grupil võita inimeste usaldust ja tähelepanu konkurentsisis sotsiaalmeedia kanalitega. Samas on kasvamas trend, kus grupi artikliteni jõutakse just sotsiaalmeediakanalite kaudu. Kontserni väljaanded ja platvormid peavadki oluliseks olla nähtavad ka sotsiaalvõrgustikes, et seal inimesi kvaliteetse sisuga kõnetada.

Paralleelselt on muutumas sotsiaalmeedia kasutus, kasvamas tõele lähemal oleva kohaliku ajakirjanduse tarbimine ning erinevate väiksemate, sh vöörkeelsete kanalite populaarsus. Esmakordselt on tekkinud põlvkond, kes lisaks eestikeelsele uudisväljale hindab sama kõrgelt ja tarbib aktiivselt maailma eesrindlikke uudiskanaleid.

Söltumatus reklaamiostjatest, sisuturundusest ja ürituste korraldamisest

Kontserniülesed üritused ja algatused aitavad lugejatele olulisi teemasid võimendada. Samas on kontsern jätkuvalt selgel seisukohal, et reklaamiklientide huvi, sisuturundus ja kontserni enda kommertsürituste korraldamine ei tohi mõjutada meediaväljaannete ajakirjanduslikku sisu. Piir reklaami ja toimetuse töö vahel peab olema selge ja arusaadav. Sisuturunduse ja kontserni enda korraldatud üritustega seotud tekstid ja muu sisu märgistatakse oma meediakülgedel vastavalt ja äratuntavalt. Hoolikamat tähelepanu vajavad olukorrad, kus klient on valmis teatud teema kajastamise eest maksma, ent ei soovi artikli sisu ega enda nime reklaamimist dikteerida. Huvide konflikti vältimiseks arutatakse kõik sellised kaasused läbi meediaettevõtte tippjuhi ja peatoimetajaga.

“Esmakordselt on tekkinud põlvkond, kes lisaks eestikeelsele uudisväljale hindab sama kõrgelt ja tarbib aktiivselt maailma eesrindlikke uudiskanaleid.”

Meedia võimendus olulistele algatustele

Ühelt poolt on see vastutus tuua päevavalgele hetkel aktuaalseid ja probleemseid teemasid. Teisalt tähendab see ajakirjanike võimalust juhtida avalikkuse tähelepanu ühiskonna laiemas arengu seisukohalt olulistele protsessidele ning neid positiivses suunas mõjutada.

"Ajakirjanduse roll on juhtida tähelepanu, tekitada avalikku diskussiooni ja anda sõna eri osapooltele ühiskondlikult olulistel teemadel."

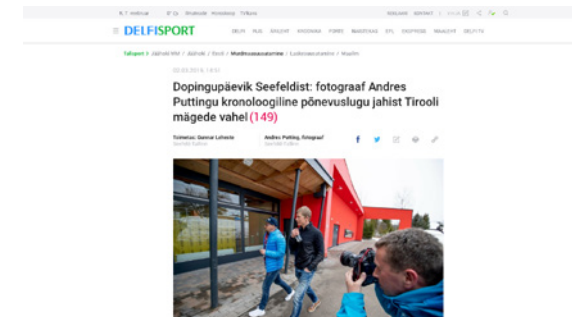
Kontserni ettevõtete jaoks on oluline hoida tasakaalu meediatarbijate atraktiivsete ja kiiret tähelepanu pälvivate uudislugude ning süvenemist eeldavate ja kaugemale tulevikku vaatavate ühiskondlike teemakäsitluste vahel.

Ekspress Grupi ajakirjanikud tõstatasid 2019. aastal mitmeid suure tähtsusega teemasid, mis tekitasid ühiskondlikku arutelu või töid kaasa silmapaistvaid muutusi. Mõned näited:

- ▶ Andmeanalüütik Priit Pärnapuu ja Eesti Päevalehe reporter Joosep Tiksi mahuka uurimistöö tulemusel jõudsid avalikkuse ette parteide nimekirjades olevad kriminaalkorras karistatud liikmed.

- ▶ Eesti Ekspressi leheveergudel rääkis Edgar Savisaare ja Keskerakonna pikaajaline reklaamipartner Paavo Pettai, kuidas ta 20 aastat edukalt Edgar Savisaare heaks töötas ja musta raha maaletoomises osales.
- ▶ Eesti Ekspressi ajakirjanik Mikk Salu paljastas, et Rainer Vakra Tallinna Ülikooli keskkonnakorralduse eriala bakalaureuse lõputöö on plagiaat.
- ▶ Maineka Bonniereri ajakirjanduspreemiaga pärjatud Eesti Ekspressi ajakirjanik Kirsti Vainküla aitas koos ERRi ajakirjaniku Merilin Pärliga ühel väiksel poisil leida sobiliku pere ja kodu.
- ▶ Eesti Päevalehe ajakirjanik Anette Parksepp kirjutas loo kehva tervisega Läänemereest – enam ei ole selles süüdi üksikud tehased või õlireostus, üha rohkem on selles süüdi igaüks meist.
- ▶ Suuresti meedia teeneks võib pidada väliskaubandus- ja infotehnoloogiaminister Kert Kingo tagasiastumist seoses valetamisega.

- ▶ Eesti Päevalehe ja Delfi ühistoimetuse spordiajakirjanik Gunnar Lehest ja fotograaf Andres Putting olid Seefeldis suusatamise MMil kohapeal, kui dopinguga patustanud sportlaste hulgas olid ka Eesti suusatajad.

- ▶ Eesti Ekspressi, Eesti Päevalehe ja Delfi ajakirjanike paljastav artikkel tõi Eesti taasiseseisvumise järgse perioodi kõige lühemat aega (30 tundi) ametis olnud ministri Marti Kuusiku, keda süüdistatakse perevägivaldas. Süüdimõistmisel võib kohus Kuusikut karistada rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega. Kuusik astub kohtu ette 2020. aasta maikuu.
- ▶ Aprilli alguses andsid värskest valitud riigikogu liikmed ametivande. Osa EKRE liikmetest näitasid pärast

vande andmist saatile "hea tuju märki". Eesti Ekspressi ajakirjanik Mikk Salu uuris, millisena mõistetakse seda märki maailmas. Mitmes meediakanalis leidis selline antisemitismile viitav käitumisviis taunimist.

Maaleht paljastas Eesti maasikate räpase saladuse – ka Eesti taludes kasutatakse keelatud kemikaale ning suurlinnade turgudel müüvad „kodumaine maasikas“ saabub meile otse Lätist.

- ▶ Eesti Ekspressis ilmus Eero Epneri lugu, mille ettevalmistamisel kohtus ta kahe kuu jooksul paarikümne psühholoogi, juristi, prokuröri, õpetaja, terapeudi, lastepsühholoogi ja ametnikuga ning kuulis neilt kõigilt erakordseid lugusid kohutavast vägivallast Eesti kodudes. Kõik Ekspress Meedia naisteajakirjad näitasid seejärel välksotsiaalkampaaniaga toetust president Kaljulaidile ja vastumeelsust poliitikale, mis tolereerib kaudselt vägivalda. Epner pälvis oma perevägivalda ennetustegevusega Pärnu naiste varjupaiga tunnustuse.
- ▶ Külli-Riin Tigasson tõi Eesti Ekspressis ilmunud artiklis välja telemaailma köögipoolt, milliste orjastavate lepingutega on seotud tösielusaadetes osalejad ja milline on „imelise muutumise“ tegelik hind.

▶ Lätis avaldas kõige otsesemat mõju seadusandlusele Läti Delfi artiklisari, mis kasvas välja 2018. aasta heategevuslikust kampaaniast, mille eesmärk oli koguda annetusi peredele, kes peavad hooldama haigeid lähedasi. Kampaania käigus selgus, et omaste hooldamisega seotud seadustes on mitmed lüngad. Näiteks ei saa haigetele vajaliku eritoidu ostmiseks riigi toetust, mistõttu kannatavad need lähedaste hoole all olevad haiged tihti nälga. Artiklites käidi välja mitmeid olukorda parandavaid seadusemuudatusi ja Läti 2020. aasta riigieelarves on eritoidu toetuseks vajalik raha olemas.

▶ Läti Delfis ilmunud artiklitesari KGB endistest agentidest tekitas Läti ühiskonnas tulise diskussiooni – miks asusid paljud tuntud inimesed Nõukogude Liidu luureteenistuse agendiks, kas nende tegudest peaks üldse enam rääkima, kas ohvrid peaksid KGB-laste teod andestama?

▶ Kümme artiklit ilmus Läti jalgpalliföderatsiooni hämaratest tegudest, eelkõige nendest, mis on seotud rahastamisega.

▶ Leedu Delfi mõjukaim artiklitesari kajastas laste õigusi puudutavat seadust eri nurga alt, nii laste, perede kui ka lastekaitsjate poolt. Tänapäevaseks suureks kasvanud, lapsena oma perest lahutatud inimesed rääkisid oma lugusid ja see tekitas ühiskonnas olulise arutelu.

"Meedia tegemise eesmärk on keskenduda sellele, mis on hetkel aktuaalne ja pakkuda lugejale huvitavat sisu."

— Mihkel Ulk
Ekspress Meedia loovjuht

DIGITALISEERUV MEEDIAETTEVÕTE

Faktid:

Kontserni digitaalsete tulude osakaal on pidevas tõusutrendis ning ulatub 60% meediasegmendi käibest.

Ekspress Meedia digitellimuste arv kasvas aastaga 75%

Zlick makselahenduse kasutamine kasvas 2019. aastal varasema aastaga võrreldes enam kui kaks korda.

Õhtuleht otsustas pakkuda lugejaile senisest põhjalikumaid teemakäsitlusi ja kvaliteetsemat sisu, vähendades veebis ilmutavate lugude üldarvu samal ajal ca 25%. Tulemus: ühe artikli loetavus kasvas keskmiselt 50% ja artiklite koguloetavus tõusis kümnendiku võrra.

Podcastide kuulatavus ületas poole miljoni piiri, ulatudes keskmiselt 545 000 kuulamiseni kuus.

Meediaäri muutub üha enam digitaalseks. Edu eelduseks on kontserni digitaalne võimekus – innovaatiliste ja kliendikesksete lahenduste loomine ning klientide muutuva info- ja meediatarbimise harjumustega kohanemine. Ekspress Grupp on võtnud eesmärgiks arendada digitaalseid ärisuundi eelkõige meedia valdkonnas, kuid laieneb jõudsalt ka teistesse lähedastes tegevusaladesse (üritusturundus, kinnisvarakuulutusteportaal ja piletimüügiplatvormi haldamine), kus näeb võimalusi kontserni meediaportalidega sünergia loomiseks ja äride võimendamiseks. See loob võimaluse pakkuda oma klientidele veelgi rohkem lisaväärtust ning kasvatab kontserni võimekust.

Digitaalse äri osakaal kontsernis järjest suureneb. Läti ja Leedu Delfid on digitaalsele meediale keskendunud ettevõtted. Lisaks toodetavale digisisule, on valdav osa Ekspress Meedia paberil ilmutavate ajalehtede ja ajakirjade sisust digitaalsel kujul kättesaadav, Õhtuleht Kirjastuse kõik väljaanded on lisaks paberile loetavad ka digiversioonis. Hea Lugu müüb ka e-raamatuid ja opereerib Raamat24 e-poodi. Adnet Media, Babahh Media, Kinnisvara24 ja Bilešu Paradize on puhtalt digiärid. Linna Ekraanid ja D Screens tegelevad reklaamidega digitaalsetel ekraanidel. Mobiilisõbralike platvormide ja nutiseadmetes kasutatavate digilahenduste arendamine on pidev töö. Tänaolevate kõikidel koduturgudel jõudnud digitellimuste osas juhtivale positsioonile.

"Ajalooliselt on meediaettevõtte igapäevased protsessid olnud üles ehitatud teistmoodi kui täna. Varem oli meediatöö tulemuseks paberleht, nüüd peab see olema digiväljaanne. Samas pakub veeb väga palju rohkem võimalusi, sest enam ei ole tulemuseks vaid tekst ja pilt. Selle asemel on tekst, pilt, interaktiivsed graafikud, galerii, video- ja audioklipid. Kokkuvõttes muudab see kogu tööprotsessi kuni selleni välja, millal inimesed tööle tulevad või kus nad oma tööd teevad. Sisu tootmine ei ole enam seotud pabermeedia tööritmiga."

— Kaspar Hanni
Ekspress Grupi juhatuse liige

Tehnoloogia areng seab uusi väljakutseid

Ekspress Grupi arendusüksus on järjepidevalt turule toonud uusi innovaatilisi lahendusi, mis pakuvad eelkõige lisaväärtust lugejatele. Kontserni pikaajaline strateegia näeb ette digiäri osakaalu jõulist suurenemist, mis esitab suuremaid väljakutseid nii tehnoloogilistele uuendustele, sisemistele protsessidele kui ka töötajate oskustele ja pädevusele. Kontsernis on kasutusel maailma tippklassi kuuluvad tehnoloogilised vahendid. Viimase kahe aasta tööga on kontsernis kasutusele võetud tehnoloogiad, mis alles hakkavad Eesti turule jõudma. See on loonud olukorra, kus võib tekkida puudujääk nende tehnoloogiate käsitlemisel, sest regioonides ei ole vajaliku pädevusega töötajaid. Kontserniüleselt on see võimalus spetsiifilise oskusega töötajate erialaseks väljaõppeks ja -kutseks.

Veebivõimendus ajakirjadele

2019. aastal jõudis lõpule Ajakirjade Kirjastuse tegevuse ümberkorraldamine, mille eesmärk oli anda paberväljaannetele parem väljund internetis ning toetada koostööd kontserni teiste tugevate veebiplatvormidega. Täna jõuavad ka ajakirjade artiklid enne veebi ja alles seejärel paberväljaandesse.

"Inimesed, kes meie veebilehekülge külastavad ja ettevõtte lehti/ajakirju loevad, peavad leidma sealt enda jaoks huvitavat, midagi sellist, millest nad ei taha ilma jääda ja mille eest nad oleks valmis maksma, sest just selle lugeja toetusega saame omakorda teha veel paremat ja – täna eriti olulisena rõhutatult – sõltumatut ajakirjandust."

— Martin Šmutov
Õhtulehe peatoimetaja

Podcastid ja longread

Podcastide osas on grupi ettevõtetest esirinnas Eesti väljaanded. Nende populaarsus kasvas 2019. aastal suure kiirusega. Kontserni jaoks on see uus maailm ja osutunud oluliselt edukamaks, kui algselt arvati. Aastaga on saadud miljoneid kuulamisi. Keskmine kuulatavus oli 2019. aastal 545 000 kuulamist ühes kuus.

Longread kui mitmekülgne tehniline formaat andis 2019. aastal võimaluse kajastada lugejatele suuri ja olulisi sündmusi – valimised, 150 aastat esimesest laulupeost ning laulu- ja tantsupidu, parvlaeva Estonia huku 25. aastapäev ning suurfilmi „Tõde ja õigus“ valmimine.

Video ja telesaated

Audiovisuaalne ajakirjanduslik sisu muutub järjest olulisemaks. Leedu Delfi astus 2019. aastal märkimisväärsse sammu ja avas enda lineaarse televisioonikanali koostöös Teliaga, mis võeti turul väga hästi vastu. Telia reitingute järgi ületas Delfi telekanal kohe mõne varasema kommertskanali vaadatavuse. Eesti Delfi TV LIVE'ist oli aasta jooksul võimalik otseülekandena jälgida nii kontserte, seminare kui ka spordisündmusi. Näiteks sai otseülekandeid vaadata e-spordi ja elustiili festivalist HyperTown TLL, robotikamestist Robotex, rahvusvahelisest koertenäitusest, XI erivajadustega inimeste laulu- ja tantsupeost, pardirallist, teiste seas Svjata Vatra või Anne Veski kontserdist ning mitmest olulisest spordisündmusest.

Leedu elanike teadlikkuses tõusis [Delfi.tv](https://delfi.lv) 2019. aastal varasemalt 5-7%-st märkimisväärsse 33%-ni.

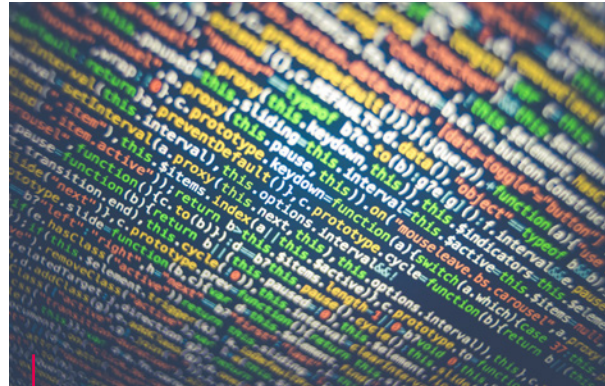

Podcastide kuulatavus ületas poole miljoni piiri, ulatudes keskmiselt 545 000 kuulamiseni kuus.

Digi- ja mobiiliversioonid

Kontserni eesmärk on kõigi toodete digiväljundeid regulaarselt uuendada. Kontserniüleselt viidi läbi mitmed uuendused: Ekspress Meedia lansseeris uuendatud veebilehekülje ekspressmeedia.ee, Delfi IOS rakenduse, uue Eesti Päevalehe veebiplatvormi ja suuremahulise ajakirjade platvormi Delfi lood. Õhtuleht Kirjastus tuli välja uute mobiilirakendustega, uuendas vertikaalide sisu kajastamist ja uuendas kalale.ee veebiplatvormi, Läti Delfi lansseeris portaali uuenenud mobiiliversiooni. Nii Läti kui ka Leedu Delfi tulid turule tasuta digitelemuste teenusega. Meediatooteid müüakse üha enam tervikliku online-ligipääsu pakettina, mitte eraldi väljaannetena, lisaks saab digitelemist anda sisule ligipääsu mitmele kasutajale, et jagada lugemisõiguseid näiteks pereliikmetega.

Demopäevad

2019. aastal korraldas Ekspress Meedia kvartaalselt digitaalsete tehnoloogiate ja ideede demopäevad, kus uue projekti või tehnoloogia juurutamise kallal töötanud inimesed rääkisid, mis on konkreetse projekti sisu, kuidas see sisemisi protsesse muudab ja mida toob uus lahendus kaasa lugejatele. Uuenduslikud ideed tuleb muuta konkreetseteks toodeteks ja seada neile ka ärilised eesmärgid.

Digitaalsusel on otsene mõju sisu kvaliteedile. *Online-*formaadid annavad võimaluse koguda infot sisu tarbijate arvu, nende tagasiside ja muude tulemuste kohta reaalajas. See annab ajakirjanikele head tagasisidet, infot ja innustust tarbijatele rohkem korda mineva sisu loomiseks. Info kogumiseks juurutas Ekspress Meedia 2019. aasta keskpaigas rahulolu küsitluse kogu tasuta sisu lugejatele, nii digitelemuste kui ka üksikut artiklit ostnute puhul. Aasta viimases kvartalis oli digitelemuste soovitusindeks 60,03%, üksiku artikli ostnutel 16,50%.

"Podcastidega on justkui alanud uus ajajärk. Kõigepealt tuli veebimaailm, siis videod ja nüüd on podcastid. See on puhas ajakirjanduslik võit 2019!"

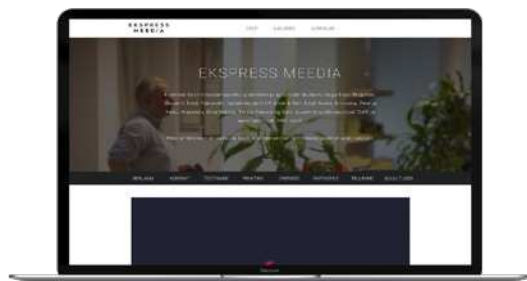
— Urmo Soonvald
Delfi ja Eesti Päevalehe peatoimetaja

2019. AASTA TÄHTSAMAD SÜNDMUSED JA ARENGUD ▼

JAANUAR

- 22.01 toimus ASI Ekspress Grupp aktsionäride erakorraline üldkoosolek.

- Ekspress Meedia lansseeris uuendatud ettevõtte brändi ja veebilehekülje ekspressmeedia.ee. Artiklite müük tõusis rekordtasemele.
- Leedu Delfi korraldas traditsioonilise projekti "Kangelased meie seas", mis sel aastal oli pühendatud õpetajatele.

VEEBRUAR

- 28.02 avalikustas AS Ekspress Grupp 2018. aasta IV kvartali ja 12 kuu konsolideeritud auditeerimata vahearuande.
- Ekspress Meedia muutis digitellimuse kogupaketi kliendisõbralikumaks – ühte paketti saab jagada kuni nelja inimesega.

- Delfi korraldas täismajale Tartus korvpalli Tähtede mängu, kuhu tuli kohale Eesti, Soome ja Läti korvpalliliit.

MÄRTS

- Ekspress Grupp omandas täisosaluse digitaalse välireklaami müügiga tegelevas ettevõttes Linna Ekraanid OÜ, et luua kontsernile eeldused uue äriliini käivitamiseks ja kasvatada seeläbi tegevusalade portfelli.

- Ekspress Grupp omandas Leedu tütarfirma kaudu sealse turu suurima tehnoloogia- ja innovatsiooni-konverentsi Login korraldaja UAB Login Conferences, et siseneda konverentside korraldamise turule.
- Ekspress Grupi meediaväljaanded pälvisid Eesti Ajalehtede Liidu konkursil mitmeid auhindu, teiste seas parim noor ajakirjanik – Joosep Tiks (Eesti Päevaleht), elutöö preemia sai Silja Lättemäe Maalehest, parimaks videoks hinnati Delfi TV video "Põlvkonnavahtetus: Eesti esimene suhtlusportaal 10 aastat hiljem", aasta parima spordifoto tegi aga Martin Ahven Õhtulehest.
- Läti Delfi lansseeris portaali uuenenud mobiiliversiooni.
- Leedu Delfi koostöös partneritega korraldas "Parimate õppetundide päeva" ligi 14 tuhande koolilapse osavõtul, aktiivse meedikajastuse ja mitmete videoülekannetega.

APRILL

- 18. aprillil toimus Eesti Ekspressi konverents "Julgus teha teisiti", mida külastas 600 inimest. Laval oli kokku 10 esinejat, teiste seas sellised suurnimed nagu

Nassim Nicholas Taleb, Bob Hoffman, Nir Eyal, Kalev Mark Kostabi jt.

- ▶ 30. aprillil avalikustas AS Ekspress Grupp 2019. aasta I kvartali konsolideeritud auditeerimata vahearande.
- ▶ Ekspress Meedia lansseeris uue Delfi IOS rakenduse ning uue Eesti Päevalehe veebiplatvormi.
- ▶ Õhtuleht Kirjastus tuli välja uute mobiilirakendustega ning uuendas kalale.ee veebiplatvormi.

MAI

- ▶ Läti Delfi tõi turule tasuta digiteerimise teenuse Delfi Plus.
- ▶ 17. mail toimus ASi Ekspress Grupp aktsionäride korraline üldkoosolek.
- ▶ 17. mail toimus Alexela Kontserdimajas Eesti Naise 95. juubeli puhul galakontsert, kus vaid ühel öhtul astus lavale ansambel Swingers koos solistide Birgit Sarrapi, Tanja Mihhailova, Mikk Saare, Pearu Pauluse ja Ott Leplandiga.
- ▶ Kroonika korraldas suurejoonelise Eesti meelelahutussuhindade ürituse, mida väisas üle 600 tuntud inimese ja millest tehti TV3-s ülekanne. 484 757 häälega püstitati Eesti meelelahutussuhindade hääletrekord.

JUUNI

- ▶ AS Ekspress Grupp ostis Läti piletimüügiplatvormi operaatori SIA Bilešu Paradīze, et laiendada uutesse äri sektoritesse ja suurendada grupi digitaalsete tulude osakaalu.
- ▶ Koos Eesti Päevalehega hakkas reedeti ilmuma uue kontseptsiooni ja struktuuriga nädalalõpuleht LP.
- ▶ Läti Delfist sai Läti suurim internetipõhine uudistekanal nii lugejate koguarvu, veebilehtede vaatamise arvu kui ka kasutaja põhjal.

- ▶ Läti Delfi korraldas avaliku esinemise teemalise konverentsi 'uz:RUNA'.
- ▶ Leedu Delfist sai rahvusvahelise faktikontrolli võrgustiku (The International Fact-Checking Network, IFCN) liige.
- ▶ Leedu Delfi parandas oma lugejate seas top of mind ja spontaanset tuntuks. Delfit tuntakse Leedus kasutajate peamise infoportaali ja ka TV platvormina.

- ▶ LAMPA vestlusfestivalil osales Läti Delfi 17 erinevas sessioonis ja paneeldiskussioonis.
- ▶ Läti Delfi oli järgmiste gruppide/ürituste peamine meediapartner: Muse (ansambel), Lampa arvamusefestival, Dentsu Digital Camp konverents, The Sound Poets (ansambel), Liepāja ralli, EBIT koverents, Musiqq (ansambel)

- ▶ Leedu Delfi lansseeris koos oma partnerettevõtetega ühiskondliku algatuse "Ärge kissitage silmi", et juhtida tähelepanu mobiiltelefonide kasutamisele autojuhtimise ajal.

JUULI

- ▶ 22. juulil nimetas Ekspress Gruppi kuuluva SIA Bilešu Paradīze üldkoosolek alates 1. augustist 2019 uueks

juhatuse liikmeks ja tegevjuhiks Jānis Kuzulise. Ühtlasi otsustas osanike üldkoosolek 1. augustist 2019 ametist tagasi kutsuda senise juhatuse liikme Konstantins Kuzikovsi ning nimetada ta SIA Bīlēšu Paradīze nõukogu liikmeks.

- ▶ Läti Delfi lansseeris vertikaalsete sisuportaalide uuendatud veebiplatvormi.
- ▶ 31.07 avalikustas AS Ekspress Grupp 2019. aasta II kvartali ja I poolaasta konsolideeritud auditeerimata vahearuande.

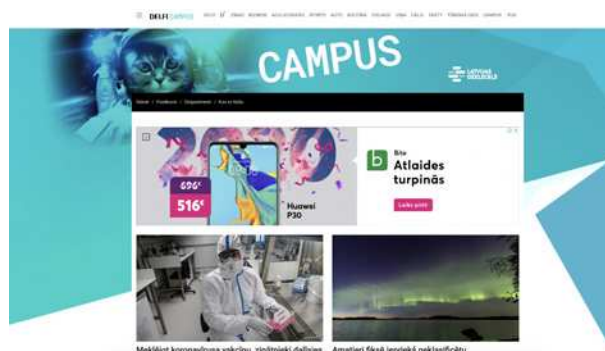
AUGUST

- ▶ AS Printall investeerib kuni 1,9 miljonit eurot seadmetesse, et automatiseerida trükikoja tootmisprotsessi.
- ▶ ASi Ekspress Meedia nõukogu pikendas juhatuse liikme Urmo Soonvaldi volitusi kuni 31. jaanuarini 2022.
- ▶ Maaleht lõi koostöös Eesti Mündiäri Balti keti 30. aastapäeva väärtustamiseks ainulaadse meenemedali.

SEPTEMBER

- ▶ Delfis läks nii veebi- kui ka mobiiliversioonis eetrisse värskendatud kujundusega "breaking news" plokk.
- ▶ Ekspress Meedia lansseeris uue suuremahulise ajakirjade sisu kondava portaali Delfi Lood ja käivitas uue DelfiTV videoploki värskendatud ülesehituse ja kujundusega.
- ▶ Õhtuleht Kirjastus käivitas mobiilimaksega artiklistu võimaluse ja tegi digitaalsete toodete käibes uue rekordi.
- ▶ Leedu Delfi lansseeris Delfi Plus digitellimused ja avatud monetiseerimisplatvormi.

- ▶ Leedu Delfi lansseeris TV lineaarkanalit Telia platvormil.

- ▶ Läti Delfi lansseeris mitmed olulised projektid, sh "Izlaušanās 94" (suurim vanglast põgenemine Läti ajaloos), "Stay brutal" (Ole karm, noorte alamkultuurid 90.ndatel), "1989: Back to Freedom" (Tagasi vabadusse), "The Threshold of Pain" (Valulävi, palliatiivhooldusest), DELFI Campus (DELFI ülikoolilinnak, uus portaali STEM hariduse kohta)
- ▶ Läti Delfi oli järgmiste ürituste peamine meediapartner: Rammstein, Father John Misty, Positivus (muusikafestival), Fono Cēsis (muusikafestival), Prāta Vētra (ansambel), Instrumenti (ansambel), Dagamba (ansambel), Jelgava 94 (Läti film).
- ▶ Leedu Delfi käivitas projekti „Vastutustundlik seisukoht“. Nimetatud projekt tutvustab ettevõtteid, kes on andnud olulise panuse Leedu ja erinevate kogukondade arengusse.

OKTOOBER

- ▶ AS Ekspress Grupp teatas, et emiteerib suunatud emissiooniga LHV Varahalduse poolt hallatavatele pensionifondidele 5000 võlakirja nimiväärtusega 1000 eurot, intressimääraga 6 protsenti aastas.
- ▶ Delfi pälvis Baltikumi armastatuimate kaubamärkide edetabelis Eesti meeldivaimate meediabrändide kategoorias 2. koha.

- ▶ Läti Delfi andis välja kaks 5000 euro suurust stipendiumi Läti Ülikooli ajakirjanduse tudengitele.
- ▶ 16. oktoobril korraldasid Eesti Ekspress ja Äripäev Eesti Ekspressi 30. sünnipäeva tähistamiseks konverentsi "30 aastat vaba ajakirjandust Eestis", kus lavale astusid Eesti Vabariigi president Kersti Kaljulaid, mõjukad ja tuntud meediategelased ja ajakirjanikud Drew Sullivan, Inga Springe, Hans H. Luik, Igor Rõtov, Mart Kadastik, Mihkel Kärmas, Erik Moora jt.
- ▶ 31. oktoobril avaldas AS Ekspress Grupp 2019. aasta III kvartali ja 9 kuu konsolideeritud auditeerimata vahearuande.
- ▶ Läti Delfi omandas 25,5%-lise osaluse ettevõttes SIA Altero, mis haldab finantstoodete võrulus- ja vahendusportaalide nii Lätis kui ka Leedus, et suurendada grupi digitaalude osakaalu ja arendada mitmekülgset digiäri.

NOVEMBER

- ▶ Delfi tähistas 20. sünnipäeva ja tõi Alexela Kontserdimajas lavale Eero Epleri traagilise gospeli Eesti elust – „Anonüümne igatsus”. Sergo Vares ja Anu Lamp kandsid ette kommentaare Delfi viimase 20 aasta lugude juurest koos spetsiaalselt ja ainult selleks õhtuks loodud muusikaga, mille autoriks Erki Pärnoja ja Marti Tärn.

- ▶ Läti Delfi korraldas kolm üleriigilist projekti, kus sai hääletada: „Lielais Kristaps” (riiklik filmiauhind); Austras balva (Läti muusikaauhind); „Spēlmaņu nakts” (Läti teatriauhind).

- ▶ Läti Delfi lansseeris esimese „DELFI autori” auhinna.

- ▶ Teist aastat järjest korraldas Läti Delfi „Media Lab” lava digitaalse vabaduse festivali raames, kus võtsid sõna külalislektorid Facebook’ist, Google’ist, Axel Springer’ist ja teistest suurtest rahvusvahelistest ettevõtetest.
- ▶ Leedu Delfi koostöös Maximaga lansseeris Vilniuses traditsiooniks kujunenud jõulurongi.

DETSEMBER

- ▶ ASi Ekspress Grupp nõukogu pikendas ettevõtte juhatuse esimehe Mari-Liis Rüütsalu volitusi järgmiseks kolmeks aastaks kuni 31. detsembrini 2022.
- ▶ Läti Delfi algatusel toimus juba teist korda heategevusprojekt „Tugevused ja tugevad”, millega koguti enam kui 63 tuhat eurot.
- ▶ Läti Delfi oli järgmiste ürituste peamine meediapartner: Riia ärifoorum, digitaalse vabaduse festival, Riia ärikonverents, Baltikumi kaubamärkide foorum ja auhinnatseremoonia, Lielais Kristaps (Läti rahvuslik filmifestival), Spēlmaņu nakts (Läti teatri aastaauhind), Carnival Youth (ansambel), Astronaut

(ansambel), Oļegs (Läti film), World RX Latvia, Riia moenädal, Vecāku revolūcija (lastevanemate konverents).

- ▶ Leedu Delfi viis läbi traditsiooniks kujunenud heategevusprojekti „Missioon Lapimaa”. Leedu kunsti- koolide õpilased reisisid Lapimaale, et kohtuda seal jõuluvanaga.

MEEDIA TUNNUSTUSED JA AUHINNAD 2019. AASTAL ▼

Eesti

2019. aasta märtsis kuulutati välja **Eesti Ajalehtede Liidu konkursi „Ajakirjanduspreemiad 2018“** võitjad. Nende hulgas oli palju Ekspress Grupi töötajaid ja väljaandeid.

- ▶ Aasta ajakirjanikuks 2018 kuulutati **Tarmo Vahter** (Eesti Ekspress).

- ▶ Tiitli noor ajakirjanik 2018 pälvis **Joosep Tiks** (Eesti Päevaleht).
- ▶ Elutöö preemia sai **Silja Lättemäe** (Maaleht).
- ▶ Parim arvamus oli Eesti Ekspressis 20. juunil ilmunud **Tarmo Vahteri** arvamus “Kes kurat loob Eestis riiki, kus keegi midagi teada ei tohi?”.

- ▶ Parimaks olemuslooks hinnati Eesti Ekspressis 19. detsembril ja 27. detsembril ilmunud lugu “Kirjaniku surm”, mille autorid on **Madis Jürgen** ja **Tarmo Vahter**.
- ▶ Aasta parima spordifoto “Karmid võtted” tegi **Martin Ahven** Õhtulehest.
- ▶ Parima video tiitli pälvis **Delfi TV** video “Põlvkonna-vahetus: Eesti esimene suhtlusportaal 10 aastat hiljem”.
- ▶ Üle-eestilise levikuga väljaannete kogu kujunduse kategooria nominendiks oli **Õhtuleht**.

- ▶ Üleriigiliste lehtede olemuslugude võitja oli **Eesti Ekspressi** Areenis 7. märtsil ilmunud kaanelugu “Nõukaajal polnud seksuaalkavatust vaja, sest noorukeid aitas ilukirjandus”.
- ▶ Üleriigiliste lehtede visuaalse kommunikatsiooni kategooria võitjaks osutus **Õhtulehes** 2. juunil avaldatud fotolugu “Päikeseratta hommikusirutus Eestimaa kohal”.
- ▶ Avatud rühma võitja oli **Õhtulehe** 31. detsembri erileht Võitluste Aasta.
- ▶ Digilehtede artiklivaadete kategooria võitjaks kuulutati **Eesti Ekspress**.

2019. aasta veebruaris sai Eesti olulisima uuriva ajakirjanduse auhinna ehk **Bonnieri preemia** 2018. aasta eest Eesti Ekspressi ajakirjanik **Kirsti Vainküla** koos Merilin Pärliga Eesti Rahvusringhäälingust. Nende lood rääkisid vanemliku hoolitsuseta pisipoistest Martinist, kelle lapsendamisega tekkisid lastekaitsjate erapoolikuse tõttu probleemid.

2020. aasta veebruaris võitsid uuriva ajakirjanduse auhinna **Bonnieri preemia** 2019. aasta eest Eesti Ekspressi ja ERRi ajakirjanikud. Tunnustus läks **Sulev Vedlerile** Eesti

Ekspressist ja Anna Pihlile ERRist listeriabakteri teema kajastamise eest.

2020. aasta alguses selgusid **Eesti Pressifotograafide Liidu** korraldatava aasta pressifoto konkursi tulemused.

Aasta pressifoto 2019 võitjad olid **Robin Roots** Õhtulehest ja **Rauno Volmar** (Eesti Päevaleht / Delfi) uudislootododega. Olemusfoto kategoorias nomineeriti **Priit Simson** (Eesti Päevaleht), **Krõõt Tarkmeel** (Anne&Stiil) ja **Robin Roots** (Õhtuleht).

Ekspress Meedia saavutas 2019. aastal **Instari atraktiivsete tööandjate uuringus** humanitaarvaldkonna tudengite seas 8. koha (2018: 7. koht).

Ekspress Grupi ajakirjanike tööd märgatakse ja tunnustatakse ka meediasektori väliselt. Pärnu naiste tugikeskus andis esimest korda välja auhinna Okas, tunnustamaks lähisuhtevägivalda ennetajaid. Esimese Okka omanikuks sai Eesti Ekspressi ajakirjanik **Eero Epner**, kes sel aastal kirjutas koduvägivalda käsitletud ja avalikkuses palju vastukaja pälvinud artikli "Sest nad saavad".

Aasta pressivideo 2019 konkursi raames pidas žürii 37 esitatud töö hulgast auhinna vääriliseks kahte **Delfi TV** videot.

1. Delfi TV video: "**Emmed trimmi: kuidas ilukliinikud jahivad värskaid emasid**", mille autoriteks olid **Piia**

Osula, Kadri Nikopensius, Joonatan Allandi, Georg Madis Puhm. Audiovisuaalne arvamustlugu räägib populaarsust koguvast iluprotseduuride kogumist "Mommy makeover", millega ärgitatakse last kandnud naisi taastama raseduseelset vormi.

2. Delfi video "**Mirkko Moisari 10 raundi: lugu sellest, kuidas poksiringis vankumatuna püsida**", mille autoriks on **Jaanus Lensment**. Video kajastab 18. veebruaril Tondiraba jäähallis toimunud võitlusüritust, kus esmakordselt Eestis peeti kaheksa mehe turniir. Turniiri võitja pidi ühe õhtu jooksul astuma ringi kolm korda, iga matš kestis 3x3 minutit.

LEEDU

Leedu Delfi ajakirjanik **Arūnas Milašius** pälvis teise koha keskkonnamajakirjanike konkursil "**Inimene ja keskkond**" artiklite sarja eest, mis käsitles rehvide ringlussevõtu tehase tulekahju põhjustatud ökoloogilist katastroofi. Autasud andis üle keskkonnaminister Kęstutis Mažeika ja Leedu Ajakirjanike Liidu (LŽA) esimees Dainius Radzevičius.

Leedu Delfi ajakirjanikud **Edgaras Savickas, Arūnas Milašius** ja **Lina Mustafinaitė** võitsid kolm auhinda töö eest EL investeringuprojektide kajastamisel.

Leedu Delfi äriajakirjanik **Edgaras Savickas** ja keskkonnamajakirjanik **Tomas Janonis** saavutasid auhinnalised kohad ajakirjanike korruptsiooniteemalisel konkursil "Läbipaistvus – see on meie kätes 2018".

LÄTI

Läti ajakirjanike assotsiatsioon andis Läti Delfi ajakirjanikele järgmised tunnustused: uuriva ajakirjanduse kategoorias pälvis Läti Delfi kaks auhinda: analüütiliste artiklite sarja „Usalduse väärtus“ eest ja eriauhinna parlamendivalimiste kajastamise eest.

Enimhinnatud meediabrändide kategoorias pälvis Läti Delfi TV3 järel teise koha.

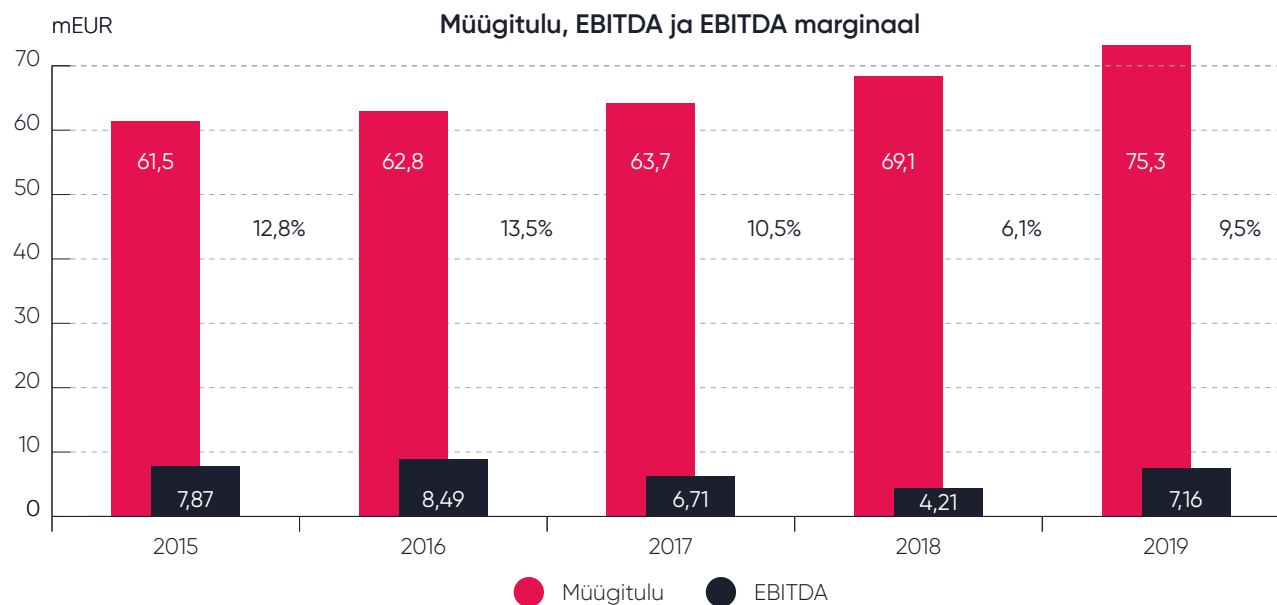
Seoses Delfi 20. sünnipäevaga said lugejad auhinnata Läti Delfi parimaid ajakirjanikke. Eriauhinna pälvis kolm ajakirjanikku: **Kristina Hudenko, Diana Čučkova** ja **Filips Lastovskis**.

Normund Naumani nimelise kunstkriitika auhinna pälvisid 2019. aasta töö eest Läti Delfile muusika- ja kirjandusarvustusi kirjutavad kriitikud. **Lauma Malnace** hinnati tiitliga "**Aasta parim uus kriitik**" ja **Artūrs Koroševskis** nimetati "**Aasta parimaks kriitikuks**".

TEGEVUSARUANNE ▼

TULEMUSTE KOKKUVÕTE

Kontserni sisemises aruandluses jälgib juhtkond tulemusi konsolideerides ühisettevõtteid proportsionaalselt. Samuti on sätestatud laenulepingus ja võlakirjade tingimustes suhtarvude jälgimine, võttes arvesse proportsionaalset konsolideerimist.

Müügitulu

2019. aasta müügitulu oli 75,3 miljonit eurot (2018: 69,1 miljonit eurot). Müügitulu kasvas 9% võrreldes eelmise aastaga. Müügitulu kasv tuleneb peamiselt reklaamimüügi tulude kasvust nii Eestis kui ka Leedus ning samuti Läti piletimüügiplatvormi operaatori SIA Bīļešu Paradīze omandamisest 2019. aasta juunis, mille tulemusena suurenes kontserni online müügitulu ja selle osakaal kogutulust. SIA Bīļešu Paradīze haldab elektroonilist piletimüügiplatvormi (bilesuparadize.lv)

ja piletimüügikohti, müües nende kaudu ürituste korraldajate nimel pileteid meelelahutusüritustele. Kontserni digitaalsete tulude osakaal moodustas 2019. aasta lõpus 42% kogukäibest ja 60% meediasegmendi käibest. Kontserni 2019. aasta digitaalsed tulud kasvasid 22% võrreldes eelmise aasta sama perioodiga.

Kasumlikkus

2019. aasta konsolideeritud EBITDA oli 7,16 miljonit eurot (2018: 4,21 miljonit eurot). EBITDA kasvas 70% võrreldes eelmise aastaga, millest +0,84 miljonit eurot oli alates 01.01.2019 rakendunud uue raamatupidamisstandardi IFRS 16 "Rendilepingud" mõju EBITDA-le. EBITDA marginaal kasvas 9,5%-ni (2018: 6,1%). 2019. aasta konsolideeritud puhaskasum oli 1,41 miljonit eurot (2018: 0,03 miljonit eurot). Kasumlikkuse kasvu taga on eelkõige meediasegmendi head tulemused. Trükiteenuste segmendi kasumlikkus langes seoses tiheneva konkurentsiga ja sisendhindade tõusuga.

Alates 01.01.2019 rakendas kontsern rendikulude arvestuses uut kohustuslikku raamatupidamisstandardit IFRS 16 „Rendilepingud”. Sellega seoses kajastatakse renditavat vara ja rendikohustust bilansis rendimaksete nüüdisväärtuses ning kulumit renditavatelt varadelt ja arvestuslikku intressikulu rendikohustustelt kasumiaruandes.

IFRS 16 mõju konsolideeritud bilansile ja kasumiaruandele seisuga 31.12.2019 on toodud aruande leheküljel 33.

Rahapositsioon

Aruandeperioodi lõpus oli kontsernil proportsionaalselt konsolideerides vabu rahalisi vahendeid 4,5 miljonit eurot ning omakapitali 51,6 miljonit eurot (53% bilansimahust, jättes arvestamata IFRS 16 mõju – 55%). Võrreldavad andmed 2018. aasta 31. detsembri seisuga olid vastavalt 2,2 miljonit eurot ning 50,4 miljonit eurot (64% bilansimahust). Seisuga 31. detsember 2019 oli kontserni netovõlg 20,1 miljonit eurot, jättes arvestamata IFRS 16 mõju, oli kontserni netovõlg 16,8 miljonit eurot (31. detsember 2018: 13,3 miljonit eurot).

ÄRITEGEVUS ▼

Rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite (IFRS)

kohaselt tuleb 50% ühisettevõtteid kajastada konsolideeritud raamatupidamise aruannetes kapitaliosaluse meetodil. Kontserni sisemises aruandluses jälgib juhtkond tulemust konsolideerides ühisettevõtteid proportsionaalselt. Samuti on sätestatud laenulepingus ja võlakirjade tingimustes

teatud suhtarvude jälgimine, võttes arvesse proportsionaalset konsolideerimist. Selguse huvides on tegevusaruandes välja toodud kaks versiooni näitajaid: üks, kus ühisettevõtteid on konsolideeritud rida-realt, ning teine, kus ühisettevõtteid on kajastatud kapitaliosaluse meetodil ning nende tulemus kajastub ühe reana finantstuludes.

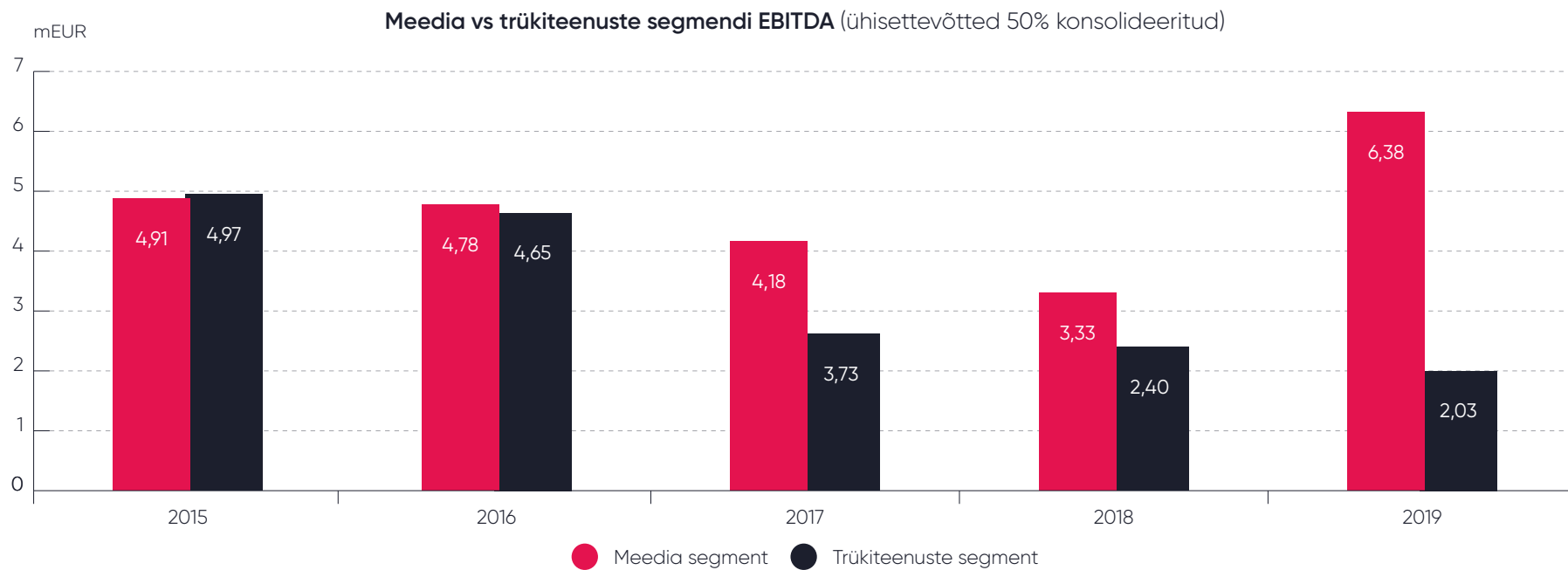
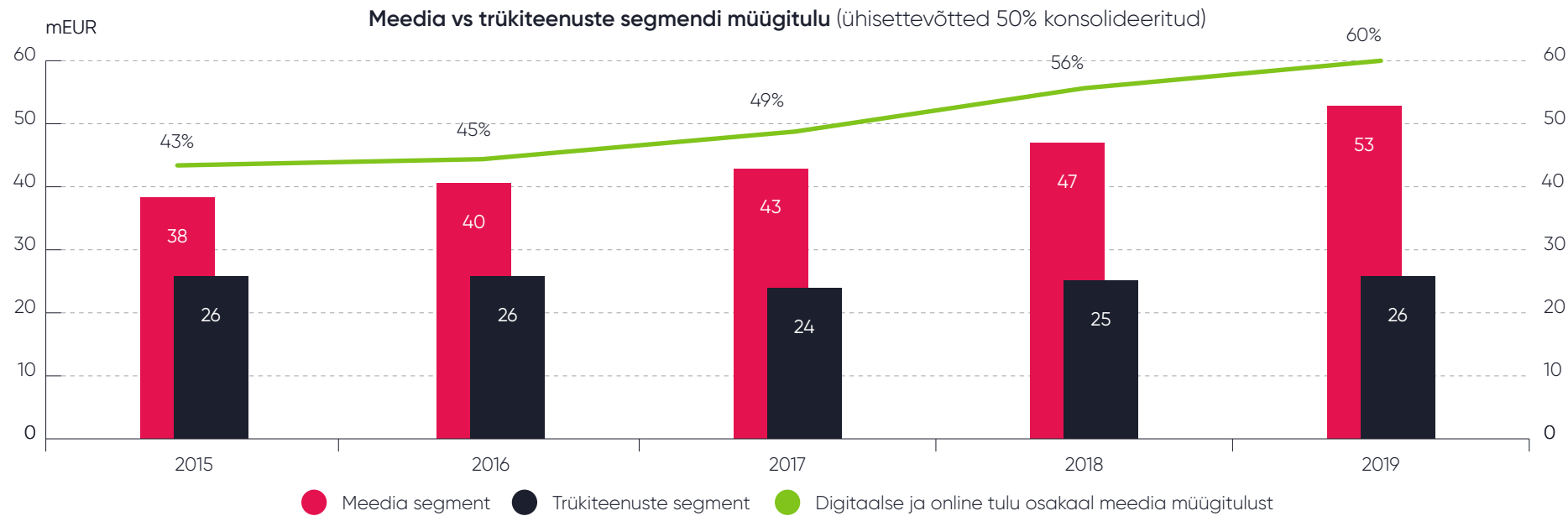
Alates 01.01.2019 rakendunud uue raamatupidamisstandardi IFRS 16 "Rendilepingud" mõju kasumiaruandele on kirjeldatud aruande leheküljel 33 ja lisas 2.

FINANTSNÄITAJAD JA SUHTARVUD - ühisettevõtteid rida-realt 50% konsolideerituna

Kasumlikkuse näitajad - ühisettevõtteid 50% konsolideeritud (tuhandetes EUR)	2019	2018	Muutus %	2017	2016	2015
Müügitulu	75 297	69 096	9%	63 699	62 793	61 528
EBITDA	7 164	4 206	70%	6 713	8 487	7 869
EBITDA marginaal (%)	9,5%	6,1%		10,5%	13,5%	12,8%
Ärikasum*	2 691	944	185%	3 526	5 221	4 866
Äirentaablus* (%)	3,6%	1,4%		5,5%	8,3%	7,9%
Intressikulud	(792)	(458)	-73%	(427)	(518)	(618)
Perioodi puhaskasum /(-kahjum)*	1 407	25	5640%	2 952	4 406	3 907
Puhasrentaablus* (%)	1,9%	0,0%		4,6%	7,0%	6,4%
Perioodi puhaskasum /(-kahjum) raamatupidamise aruandes (sh allahindlused ja kasum osaluse muutusest)	1 407	25	5640%	3 146	4 406	2 707
Puhasrentaablus (%)	1,9%	0,0%		4,9%	7,0%	4,4%
Varade tootlus (%)	1,6%	0,0%		4,1%	5,8%	3,5%
Omakapitali tootlus (%)	2,8%	0,0%		6,1%	8,9%	5,6%
Puhaskasum aktsia kohta (EPS)	0,05	0,00		0,11	0,15	0,09

* Tulemus kajastab tavapärase äritegevuse tulemust ega sisalda firmaväärtuste allahindluseid, kasumeid osaluste muutustest ühisettevõtetes jms.

Finantsnäitajad ja suhtarvud kapitaliosaluse meetodil on esitatud aruande lehekülgedel 31-33.

SEGMENTIDE ÜLEVAADE

Kontserni tegevus on jagatud kaheks suuremaks segmendiks: **meediasegmenndiks ja trükiteenuste segmendiks**. Meediasegment hõlmab kontserni tegevusi Eestis, Lätis ja Leedus. Siia kuuluvad internetiportaali Delfi äritegevus, mitmed teised uudisteportaalid, mis pakuvad interneti reklaamivõrgu- ja sihtrühmapõhiseid reklaamimüügi lahendusi, digitaalse välireklaami müüki Eestis ja Lätis, Eesti nädalalehtede Maaleht, Eesti Ekspress ja LP kirjastamist, päevalehe Eesti Päevaleht ja tabloidilehe Õhtuleht kirjastamist, tasuta lehe Linnaleht kirjastamist, raamatute ja ajakirjade kirjastamist Eestis ning kojukandeteenuse osutamist. Samuti hõlmab meediasegment tehnoloogia- ja innovatsioonikonverentsi „Login“ korraldamist Leedus (alates märts 2019), elektroonilise piletimüügiplatvormi (bilesupa-radize.lv) ja piletimüügikohtade haldamist Lätis (alates juuni 2019) ning sisuloome produktsioonistuudiot Leedus.

Trükiteenustesegment hõlmab ASi Printall, mis on suurimaid trükikodasid Eestis. Trükikojas on võimalik trükkida kvaliteetseid ajakirju, ajalehti, reklaammaterjale, toote- ja teenuste-katalooge, aastaraamatuid, pehmeaanelisi raamatuid ja muid trükiseid.

Segmentide EBITDA ei sisalda ühekordseid firmaväärtuste ja kaubamärkide allahindlusi. Agentuuridele makstavad mahupõhised ja muud tasud on maha arvatud segmentide reklaamimüügituludest.

Alates 01.01.2019 rakendunud uue raamatupidamisstandardi IFRS 16 "Rendilepingud" mõju kasumiaruandele on kirjeldatud aruande leheküljel 33 ja lisas 2.

(tuhandetes EUR)	Müügitulu					
	2019	2018	Muutus %	2017	2016	2015
Meediasegment (kapitaliosaluse meetodil)	44 218	37 248	19%	31 753	29 763	28 475
sh tulu kõikidest digitaalsetest ja online kanalitest	30 534	24 561	24%	19 963	17 307	15 555
digitaalse ja online tulu osakaal	69%	66%		63%	58%	55%
Trükiteenuste segment	25 695	25 242	2%	23 879	25 585	25 842
Meelelahutuse segment	0	0	-	0	0	517
Kesksete tegevused	2 076	2 341	-11%	2 486	2 233	1 937
Segmentidevahelised elimineerimised	(4 533)	(4 342)		(4 048)	(4 257)	(3 997)
KONTSERN KOKKU kapitaliosaluse meetodil	67 456	60 489	12%	54 070	53 324	52 773
Meediasegment (proportsionaalselt konsolideerituna)	52 711	46 716	13%	42 604	40 362	38 241
sh tulu kõikidest digitaalsetest ja online kanalitest	31 577	25 954	22%	21 024	18 094	16 619
digitaalse ja online tulu osakaal	60%	56%		49%	45%	43%
Trükiteenuste segment	25 695	25 242	2%	23 879	25 585	25 842
Meelelahutuse segment	0	0	-	0	0	517
Kesksete tegevused	2 076	2 341	-11%	2 486	2 233	1 937
Segmentidevahelised elimineerimised	(5 185)	(5 204)		(5 270)	(5 387)	(5 009)
KONTSERN KOKKU proportsionaalselt konsolideerituna	75 297	69 096	9%	63 699	62 793	61 528

(tuhandetes EUR)	EBITDA					
	2019	2018	Muutus %	2017	2016	2015
Meediasegment (kapitaliosaluse meetodil)	5 966	3 355	78%	3 729	3 572	3 724
Meediasegment (proportsionaalselt konsolideerituna)	6 376	3 329	92%	4 181	4 779	4 913
Trükiteenuste segment	2 032	2 403	-15%	3 734	4 645	4 966
Meelelahutuse segment	0	0	-	0	(2)	(1 110)
Kesksete tegevused	(1 150)	(1 492)	23%	(1 201)	(936)	(899)
Segmentidevahelised elimineerimised	(75)	(2)		0	0	0
KONTSERN KOKKU kapitaliosaluse meetodil	6 772	4 263	59%	6 261	7 280	6 680
KONTSERN KOKKU proportsionaalselt konsolideerituna	7 164	4 206	70%	6 713	8 487	7 869

(tuhandetes EUR)	EBITDA marginaal					
	2019	2018	2017	2016	2015	
Meediasegment (kapitaliosaluse meetodil)	13%	9%	12%	12%	13%	
Meediasegment (proportsionaalselt konsolideerituna)	12%	7%	10%	12%	13%	
Trükiteenuste segment	8%	10%	16%	18%	19%	
KONTSERN KOKKU kapitaliosaluse meetodil	10%	7%	12%	14%	13%	
KONTSERN KOKKU proportsionaalselt konsolideerituna	10%	6%	11%	14%	13%	

MEEDIASEGMENT

2019 oli meie regioonis digimeedia kasvu ja uute tasuliste teenuste turule toomise aasta. Aastat iseloomustasid järgmised trendid:

- ▶ kasvav tasulise digisisu vastuvõtt tarbijate poolt,
- ▶ internetiplatvormide tegevus suureneva tähelepanu all ühiskonnas,
- ▶ terviklahenduste kasvav osakaal kohalike meediaettevõtete teenuste portfellis.

Aasta tagasi ootasime turul tugevat kasvu digitellimustes ja tarbija nõusolekus sisu eest tasuda. Nii ka juhtus – Eestit iseloomustas 2019. aastal digitellimuste kiire kasv (75% võrreldes eelmise aastaga), Delfi Läti ja Delfi Leedu mõlemad lansseerisid tasulised digitellimused, mis võeti lugejate poolt hästi vastu. Turul on järjest rohkem tarbijaid, kes maksavad regulaarselt erinevate digitaalsete toodete ja teenuste eest, olgu selleks video ja audio voogedastusteenused, mängud ja mobiilirakendused või ajakirjanduslik sisu. Ettevõtte töötajate või sõprade ja pere liikmete vahel jagatavad pakettid on toonud hinna punkti ühe kasutaja kohta piisavalt madalale tasemele, kus digisisu on rahaliselt muutunud laiale kasutajaskonnale kättesaadavaks. Järjest suuremale osale tarbijatest ei ole ühiskonnas olulistest vestlustest eemale jäämine põhjusel, et artikkel, voogedastus või video järelvaatamine on tasuline, enam mõistlik valik.

Digitaalse reklaami turul on Baltikumi meediamajade jaoks aastaid olnud rahaliselt suurimateks konkurentideks mitte teised kohalikud meediaettevõtted, vaid rahvusvahelised platvormid, nagu YouTube ja Facebook, kes lisaks siinsetele ettevõtetele teistel turgudel reklaami vahendamisele on suurendanud ka kohalikul reklaamiturul aasta-aastalt oma turuosa.

2019. aasta tegi tähelepanuväärseks seadusandja ja laiem üldsuse suurem huvi internetiplatvormide tegevuse vastu kohalikul turul. Turuosalisel said aasta jooksul järjest rohkem teada internetiplatvormide majandusliku mõju ja kohalike turgudel välja viidava raha koguse kohta. Internetihiiudude levinud ühiseks jooneks on nende võimekus kasutada tehnoloogiat üha targemini selleks, et kontrollida kasutajate tähelepanu. Ühest küljest hiidfirmade majandusliku edukuse paranev mõistmine meie ühiskonnas, teisest küljest arusaamine, et see edukus on saavutatud tänu järjest nutikamale inimeste käitumise juhtimisele on pannud ka seadusi väljatöötavad inimesed mõtlema, kuidas jõuda parema tasakaaluni kohaliku viidava ja Eestisse jääva väärtuse vahel internetiplatvormide äris.

Lõppenud aastal nägime kohalike meediamajade poolt järjest komplekssemaid täislahendusi reklaamiklientidele. Ühest küljest programmilise reklaami turu areng banner-reklaami osas ja teisest küljest rahvusvaheliste platvormide osa suunatud pakkumiste reklaamis on viinud selleni, et kohalikud meediaettevõtted eristuvad järjest tugevamalt brändireklaami ja suursuhtumiste täislahendustega üle mitme kanali ja erineva formaadi, sh lisaks erilahendustele portaalides ka digitaalne välimeedia, programmiline reklaam, üritus- ja sisuturundus jne.

Meie ootused Balti digimeediaturul 2020. aastal:

- ▶ kasvu jätkumine digitellimustes ja mitme-kasutaja-tellimuste kiire kasv (ärikliendid ja jagamine pere ning sõprade vahel); lugejate suurenev huvi kvaliteetse suurt kõlapinda tekitava sisu ning sõltumatu ajakirjanduse vastu; tarbijate poolt loomingulisele sisule tehtud kulutuste kasvu jätkumine;
- ▶ meediamajade järjest kiirenev areng selles osas, kuidas digitaalset sisu oskuslikult ja tarbijale atraktiivsel viisil esitada;

- ▶ tiheda konkurentsi jätkumine rahvusvaheliste platvormidega kohalikul reklaamiturul; internetihiiude tegevuse osas paranev teadlikkus või täpsem reguleerimine; kohaliku meedia järjest selgem eristumine täislahendustega;
- ▶ digitaalse audio- ja videosisu jätkuv kasv, rahvusvaheliste ja kohalike voogedastuste teenusepakkuja vahel tihe rebimine silmapaaside pärast;

2019. aasta meediasegmendi müügitulu oli 52,7 miljonit eurot (2018: 46,7 miljonit eurot). Müügitulu kasvas 13% võrreldes eelmise aastaga. Müügitulu kasv tuleneb peamiselt reklaamimüügitulude kasvust nii Eestis kui ka Leedus ning samuti Läti piletimüügiplatvormi SIA Biļešu Paradīze omandamisest juunis 2019, mille tulemusena suurenes kontserni *online*-müügitulu ja selle osakaal kogutulul.

Digimeedia on tõusuteel ja vaatamata tõsisele konkurentssile ei ole me turuosa kaotanud ning meie tulud kasvavad. Aasta lõpuks ulatusid kontserni digitaalsed tulud 42%-ni kogutuludest ning 60%-ni meediasegmendi tuludest. Kontserni digitaalsed tulud 2019. aasta jooksul kasvasid 22% võrreldes sama perioodiga eelmisel aastal.

2019. aasta meediasegmendi EBITDA oli 6,4 miljonit eurot (2018: 3,3 miljonit eurot). Võrreldes eelmise aastaga kasvas EBITDA 92%, millest +0,76 miljonit eurot oli alates 01.01.2019 rakendunud uue raamatupidamisstandardi IFRS 16 „Rendilepingud” mõju EBITDA-le. Tugevat kasvu mõjutas peamiselt aasta viimases kvartalis olnud tugev reklaamiturg.

KINNISVARAPORTAAL

[Kinnisvara24.ee](#) on pooleteise aastaga saanud paljude kinnisvaraotsijate ja -kuulutajate seas enim eelistatud portaali. Seda näitab ka 2019. aasta II kvartalis läbiviidud kinnisvarafirmade tuntuse uuring, kus 39% vastajate jaoks on kõige populaarsem kinnisvaraotsingu kanal just [Kinnisvara24.ee](#).

2019. aastal keskendus [Kinnisvara24.ee](#) portaali arendustegevusele ja suur rõhk oli brändingul. Loodi mitmeid uusi funktsionaalsusi nii kinnisvara otsijatele kui ka kuulutajatele: taustauuring, uuendati kuulutuse vaadet, uued otsingufiltrid, tekitati firmadele võimalus kuulutuste ekspordiks, parandati statistika funktsionaalsust kinnisvara kuulutajatele ja palju muud. Loodi ka uued võimalused uusarenduste ja tehasemajade esitlemiseks ning müügiks.

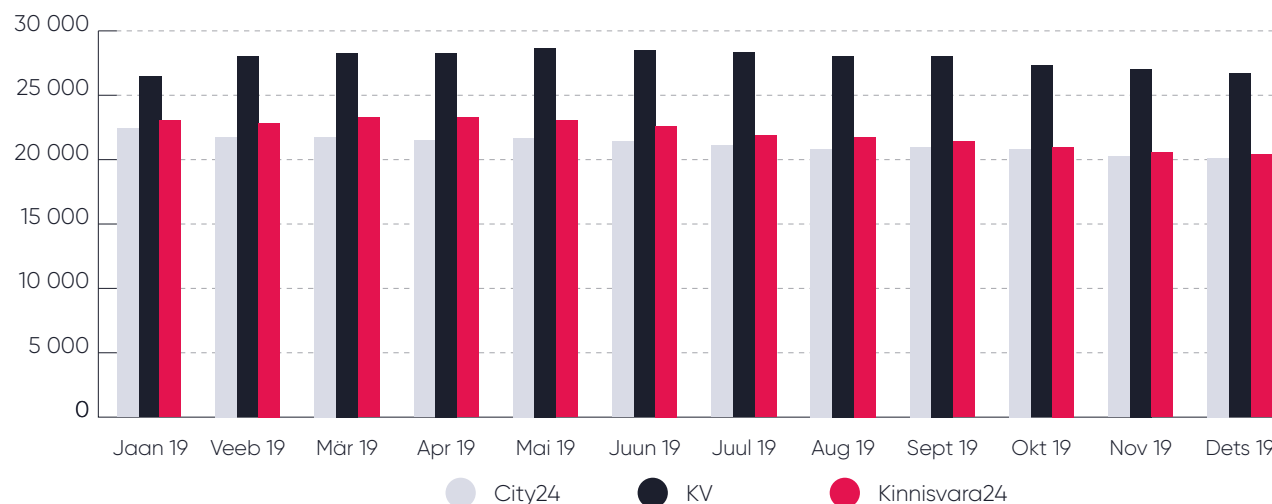
Oluliselt parandati ärikinnisvara sisestamist ning otsingut, arvestades tänapäeva uusi lahendusi ja võimalusi ärikinnisvara ostmisel ning üürimisel.

[Kinnisvara24.ee](#) portaali otseliiklus kasvas võrreldes eelmise aastaga ligi 50% ning koguliiklus ligi 60%. [Kinnisvara24.ee](#) portaalis on endiselt rohkem kinnisvarakuulutusi kui City24 portaalis.

2019. aasta detsembri lõpu seisuga oli [Kinnisvara24.ee](#) portaalis aktiivseid kinnisvaratetevõtteid 505 ning portaaliga liitunud maaklerite arv oli 1700.

Kontsern jätkab aktiivselt portaali arendamisega, saavutamaks kõrgemat positsiooni turul. [Kinnisvara24.ee](#) tootearenduses arendatud esmaklassiline otsingumootor, kus saab näiteks otsida vara selliste kriteeriumitega nagu "basseiniga maja" ja "lemmikloom lubatud" (üürikorterid).

Kuulutuste arv kuude lõikes 2019

Eesti Kinnisvarafirmade Liit (EKFL) valis konkursi "Kinnisvarategu 2018" võitjaks kinnisvaraportaali [Kinnisvara24.ee](#) loomise.

TRÜKITEENUSTE SEGMENT

TURUÜLEVAADE 2019

Trükiteenuste segmendi 2019. aasta müügitulu oli 25,7 miljonit eurot (2018: 25,2 miljonit eurot). Müügitulu kasvas 2% võrreldes eelmise aastaga ja seda mõjutas peamiselt kõrgem paberihind. Trükiteenuste müügitulu on Eestis langenud peamiselt seoses suurte kauplusekettide trükimeedia ja reklaamibrošüüride osakaalu langusega. Trükimeedia osakaal meedias aasta-aastalt kahaneb.

Trend on suunaga alla ning erinevus on vaid languse kiiruses eri Euroopa piirkondade vahel. Raamatutrüki turg püsib suhteliselt stabiilsena, vähenevad küll trükinumbrite tellimuse kohta, kuid samas kasvab hoogsalt trükitavate nimetuste arv, mis omakorda põhjustab kulude kasvu.

2019. aastal oli EBITDA 2,0 miljonit eurot (2018: 2,4 miljonit eurot). EBITDA vähenes 2019. aastal 15% võrreldes eelmise aastaga. Seda mõjutasid peamiselt kõrgemad sisendhinnad (paber, tööjõud, elekter ja maagaas jne) ja samuti tihedam konkurents, mis avaldas negatiivset survet müügituludele.

Trükiteenuste segment on juba mitu aastat olnud surve all seoses tavapärase ajakirjanduse jätkuva digitaliseerumi-

sega ja interneti osatähtsuse suurenemisega trükitoodete arvel. Jätkub tihe konkurents müügihindade osas. Trükivate tiraažide müügiimahud on vähenenud, mis omakorda suurendab trükikulusid. Lisaks on suureks väljakutseks sisendhindade (sh tööjõud, paber, elekter) kallinemine.

ASi Printall 2019. aasta müügitulu osakaal väljaspool Eestit on 63% (2018: 61%).

2019. aastal sõlmis AS Printall lepingud, millega soetati ajakirja rullimasinate pooltoote kogumissüsteemid ja voogsöötmise süsteemid köitemasinatele koos pooltoote laadimise seadmetega. Investeeringu eesmärk on automatiseerida trükikoja tootmisprotsess. Seadmete paigaldamisega saab automatiseeritud hinnanguliselt 25 inimese töö. Seadmete maksumus koos paigalduse ja ehitustöödega on ca 1,9 miljonit eurot, millest seadmed finantseeriti 80% ulatuses liisinguga. Seadmete paigaldus ja kasutuselevõtt jäi 2020. aasta veebruari.

Jätakuvalt mõjutavad trükikoja tegevust Euroopas suurenevad trükimasinate vabad võimsused, mis tihendab omakorda oluliselt konkurentsi olukorda. Seega on 2020. aastal kontserni trükikoja peamine eesmärk trükimasinate ühtlane koormamine, ekspordile suunatud müügiimahtude suurendamine ning jätkuv efektiivsuse tõstmine läbi tootmisprotsesside automatiseerimise.

FINANTSNÄITAJAD JA SUHTARVUD ▼

Kasumlikkuse näitajad – ühissettevõtte kapitaliosaluse meetodil (tuhandetes EUR)	2019	2018	Muutus %	2017	2016	2015
Müügitulu	67 456	60 489	12%	54 070	53 324	52 773
EBITDA	6 772	4 263	59%	6 261	7 280	6 680
EBITDA marginaal (%)	10,0%	7,0%		11,6%	13,7%	12,7%
Ärikasum*	2 722	1 211	125%	3 475	4 328	3 920
Äirentaablus* (%)	4,0%	2,0%		6,4%	8,1%	7,4%
Intressikulud	(784)	(443)	-77%	(400)	(471)	(550)
Ühissettevõtete kasum /(-kahjum) kapitaliosaluse meetodil	(38)	(273)	86%	(2)	772	785
Perioodi puhaskasum /(-kahjum)*	1 407	25	5432%	2 952	4 406	3 907
Puhasrentaablus* (%)	2,1%	0,0%		5,5%	8,3%	7,4%
Perioodi puhaskasum /(-kahjum) raamatupidamise aruandes (sh allahindlused ja kasum osaluse muutusest)	1 407	25	5432%	3 146	4 406	2 707
Puhasrentaablus (%)	2,1%	0,0%		5,8%	8,3%	5,1%
Varade tootlus (%)	1,6%	0,0%		4,2%	6,1%	3,7%
Omakapitali tootlus (%)	2,8%	0,0%		6,1%	8,9%	5,6%
Puhaskasum aktsia kohta (EPS)	0,05	0,00		0,11	0,15	0,09

* Tulemus kajastab tavapärase äritegevuse tulemust ega sisalda firmaväärtuste allahindluseid, kasumeid osaluste muutustest ühissettevõtetes jms.

Finantsnäitajad ja kasumlikkuse suhtarvud proportsionaalselt konsolideerituna on esitatud aruande leheküljel 25.

Alates 01.01.2019 rakendunud uue raamatupidamisstandardi IFRS 16 "Rendilepingud" mõju kasumiaruandele ja bilansile on kirjeldatud aruande leheküljel 33 ja lisas 2.

ühisettevõtted 50% konsolideeritud						
Bilanss (tuhandetes EUR)	31.12.2019	31.12.2018	Muutus %	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Perioodi lõpu seisuga						
Käibevara	20 939	15 631	34%	16 725	16 250	15 553
Põhivara	76 842	63 286	21%	62 597	61 507	61 588
Varad kokku	97 781	78 917	24%	79 322	77 757	77 141
<i>sh raha ja pangakontod</i>	4 528	2 228	103%	2 818	4 572	4 666
<i>sh firmaväärtus</i>	43 672	39 799	10%	39 920	38 904	38 232
Lühiajalised kohustused	23 827	14 207	68%	11 081	12 223	12 539
Pikaajalised kohustused	22 375	14 276	57%	15 747	14 462	15 928
Kohustused kokku	46 202	28 483	62%	26 828	26 684	28 467
<i>sh võlakohustused</i>	24 669	15 554	59%	15 791	16 603	18 787
Omakapital	51 579	50 434	2%	52 494	51 073	48 674

ühisettevõtted kapitaliosaluse meetodil						
Bilanss (tuhandetes EUR)	31.12.2019	31.12.2018	Muutus %	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Perioodi lõpu seisuga						
Käibevara	19 472	13 831	41%	13 827	13 094	12 386
Põhivara	75 935	62 907	21%	62 130	61 074	60 794
Varad kokku	95 407	76 738	24%	75 957	74 168	73 180
<i>sh raha ja pangakontod</i>	3 647	1 268	188%	1 073	2 856	2 927
<i>sh firmaväärtus</i>	42 628	37 969	12%	37 969	36 953	36 953
Lühiajalised kohustused	21 647	12 186	78%	8 372	9 591	9 033
Pikaajalised kohustused	22 137	14 118	57%	15 091	13 504	15 473
Kohustused kokku	43 784	26 304	66%	23 463	23 095	24 506
<i>sh võlakohustused</i>	24 342	15 474	57%	15 257	15 784	17 687
Omakapital	51 622	50 434	2%	52 494	51 073	48 674

ühisettevõtte 50% konsolideeritud						
Finantssuhtarvud (%)	31.12.2019	31.12.2019 ilma IFRS 16 mõjuta	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Omakapitali osakaal (%)	53%	55%	64%	66%	66%	63%
Võla ja omakapitali suhe (%)	48%	41%	31%	30%	33%	39%
Võla ja kapitali suhe (%)	28%	24%	21%	20%	19%	22%
Koguvõla ja EBITDA suhe (total debt/EBITDA ratio)	3,44	3,37	3,70	2,35	1,96	2,39
Likviidsuskordaja	0,88	0,91	1,10	1,51	1,33	1,24

ühisettevõtte kapitaliosaluse meetodil						
Finantssuhtarvud (%)	31.12.2019	31.12.2019 ilma IFRS 16 mõjuta	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Omakapitali osakaal (%)	54%	56%	66%	69%	69%	67%
Võla ja omakapitali suhe (%)	47%	41%	31%	29%	31%	36%
Võla ja kapitali suhe (%)	29%	25%	22%	21%	20%	23%
Koguvõla ja EBITDA suhe (total debt/EBITDA ratio)	3,59	3,54	3,63	2,44	2,17	2,65
Likviidsuskordaja	0,90	0,93	1,13	1,65	1,37	1,37

Alates 01.01.2019 rakendas kontsern rendikomponenti sisaldavate lepingute arvestuses uut kohustuslikku raamatupidamisstandardit IFRS 16 „Rendilepingud”. Sellega seoses kajastatakse renditavat vara ja rendikohustust bilansis rendimaksete nüüdisväärtuses ning kulumit renditavatelt varadelt ja arvestuslikku intressikulu rendikohustustelt kasumiaruandes.

Seisuga 31.12.2019 on IFRS 16 mõju konsolideeritud bilansile ja kasumiaruandele alljärgnev:

Bilanss (tuhandetes EUR)	ühisettevõtte 50% konsolideeritud 31.12.2019	ühisettevõtte kapitaliosaluse meetodil 31.12.2019
Kasutusõiguse vara	3 151	2 857
Rendikohustus (lühiajaline)	811	722
Rendikohustus (pikaajaline)	2 551	2 314
Jaotamata kasum	263	219

Kasumiaruanne (tuhandetes EUR)	ühisettevõtte 50% konsolideeritud 2019	ühisettevõtte kapitaliosaluse meetodil 2019
Tegevuskulude vähenemine	869	779
Amortisatsioonikulu suurenemine	775	694
Arvestuslik intressikulu rendikohustustel	71	64

Finantssuhtarvude leidmisel kasutatud valemid

EBITDA	Kasum enne intresse, makse, materiaalse ja immateriaalse põhivara kulumit. EBITDA ei hõlma vara väärtuse langust, mida kajastatakse perioodi jooksul või restruktureerimise tulemust.
EBITDA marginaal (%)	$\text{EBITDA} / \text{müügitulu} \times 100$
Ärentaablus* (%)	$\text{Ärikasum}^* / \text{müügitulu} \times 100$
Puhasrentaablus (%)	$\text{Puhaskasum} / \text{raamatupidamise aruandes} / \text{müügitulu} \times 100$
Puhasrentaablus* (%)	$\text{Puhaskasum}^* / \text{müügitulu} \times 100$
Puhaskasum aktsia kohta	$\text{Puhaskasum} / \text{keskmine aktsiate arv}$
Omakapitali osakaal (%)	$\text{Omakapital} / (\text{kohustused} + \text{omakapital}) \times 100$
Dividendi määr (%)	$\text{Kokku väljamakstud dividendisumma} / \text{Puhaskasum}$
Võla ja omakapitali suhe (%)	$\text{Intressikandvad võlakohustused} / \text{omakapital} \times 100$
Võla ja kapitali suhe (%)	$\text{Intressikandvad võlakohustused} - \text{raha ja pangakontod (netovõlg)} / (\text{netovõlg} + \text{omakapital}) \times 100$
Koguvõla ja EBITDA suhe (total debt/EBITDA ratio)	$\text{Intressikandvad võlakohustused} / \text{EBITDA}$
Laenumaksete ja intresside kattekordaja	$\text{EBITDA} / \text{perioodi laenu- ja intressimaksed}$
Likviidsuskordaja	$\text{Käibevara} / \text{lühiajalised kohustused}$
Varade tootlus (%)	$\text{Puhaskasum} / \text{keskmine varade jääk} \times 100$
Omakapitali tootlus (%)	$\text{Puhaskasum} / \text{keskmine omakapital} \times 100$
Intresside ja laenumaksete kattekordaja (DSCR)	$\text{EBITDA} / (\text{laenu- ja intressimaksed})$

* Tulemus kajastab tavapärase äritegevuse tulemust ega sisalda firmaväärtuste allahindluseid, kasumeid osaluste muutustest ühisettevõtetes jms.

KLIENTDIKOGEMUS JA RAHULOLU ▼

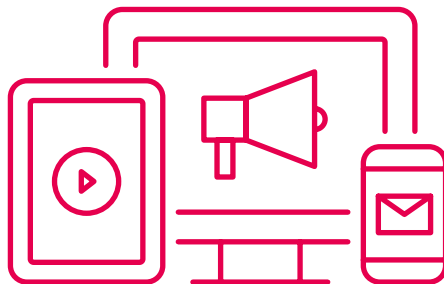
Ekspress Grupi meediasegmendi klientideks on reklaamiostjad ja sisu lõpptarbijad (sh nii era- kui ka äritellijad) – kokku pea pooled kontserni koduturgudel elavad inimesed. Nii paberväljaannete kui ka *online*-kanalite sisu mõjutab olulisel määral tarbijate, tellijate ja üksikmüügist ostjate rahulolu ning seeläbi kaudselt ka reklaamiklientide rahulolu kontserniga. Ekspress Grupi edu meediakontsernina sõltub just klientide rahulolust ning seetõttu keskendub see peatükk kliendikogemusest rääkides eelkõige meediakanalite sisu tarbijatele.

Meediatarbimise ootused ja harjumused ühiskonnas on jätkuvalt kiires muutuses. Ekspress Grupp panustab sellesse, et olla klientidele mugaval viisil kättesaadav neis kanalites, kus seda soovitakse ja vajatakse. Digitaalsete kanalite tähtsus kasvab oluliselt ja 2019. aastal toimus selge muutus Eesti lugejate hoiakutes – kvaliteetse digisisu eest maksmine on uus normaalsus. See loob senisest veelgi rohkem võimalusi digitaalsete lahenduste arendamiseks. Tehniliste platvormide ning digitoodete ja –teenuste uuendamine ja arendamine on Ekspress Grupi üks peamine prioriteet.

“Kui Lätis-Leedus on digisisu eest maksmine täiesti uus nähtus ja sellega harjumine võtab veel aega, siis Eesti tarbijate jaoks oli kvaliteetse digisisu eest maksmine 2019. aastal juba tavapärane.”

Kontserni üleselt liigutakse selles suunas, et nii tootearenduse kui ka sisuloo otsuseid tehakse reaalsete andmete põhjal. Muuhulgas eeldab see tarbijate käest süsteemselt sisu ning tehniliste lahenduste kohta

tagasiside ja ootuste küsimist. Selleks juurutati aruan-
deastaal kontserni meediaettevõtetes tasulise sisu
rahuloluküsitlus.

Meediaäri digitaliseerumisega kaasnevalt on Ekspress Grupi eesmärk meediakontsernina pakkuda lõpptarbijatele üha relevantsemat ja kvaliteetsemat sisu järjest enam digitaalsel kujul (mobiil, veeb, video, audio).

Uued kanalid, arenev tehnoloogia ning mitmekesisemad sisu edastamise vormid lubavad ka reklaamiklientidele pakkuda veelgi rohkem kasulikke ja integreeritud lahendusi. Ajal, mil jätkuvalt läheb suurem osa turul olevast reklaamitulust globaalsete kanalite (näiteks Google ja Facebook) kätte, on see grupi kontekstis oluline lisaväärtus.

“Tehniliste platvormide ning digitoodete ja –teenuste uuendamine ja arendamine on Ekspress Grupi üks peamine prioriteet.”

Teenuse ja teeninduse arendus

Teadlik kliendikogemuse kujundamine ja rahulolu tõstmine on meediaäris oluline eelkõige kahel põhjusel.

- ▶ Uute infotarbimise kanalite mitmekesisemaks muutumisega väheneb ühtse klienditeekonna roll. Iga kokkupuude kontserni ja kliendi vahel võib olla erinev. Kasvab vajadus muutvas keskkonnas uute lahendusteni jõuda.
- ▶ Eesti meediaturg on väike, erinevad meediaväljaanded kajastavad suures plaanis samu teemasid, mistõttu kliendisuhtlus ja kliendi jaoks mugavate lahenduste loomine on võimalus konkurentidest eristuda.

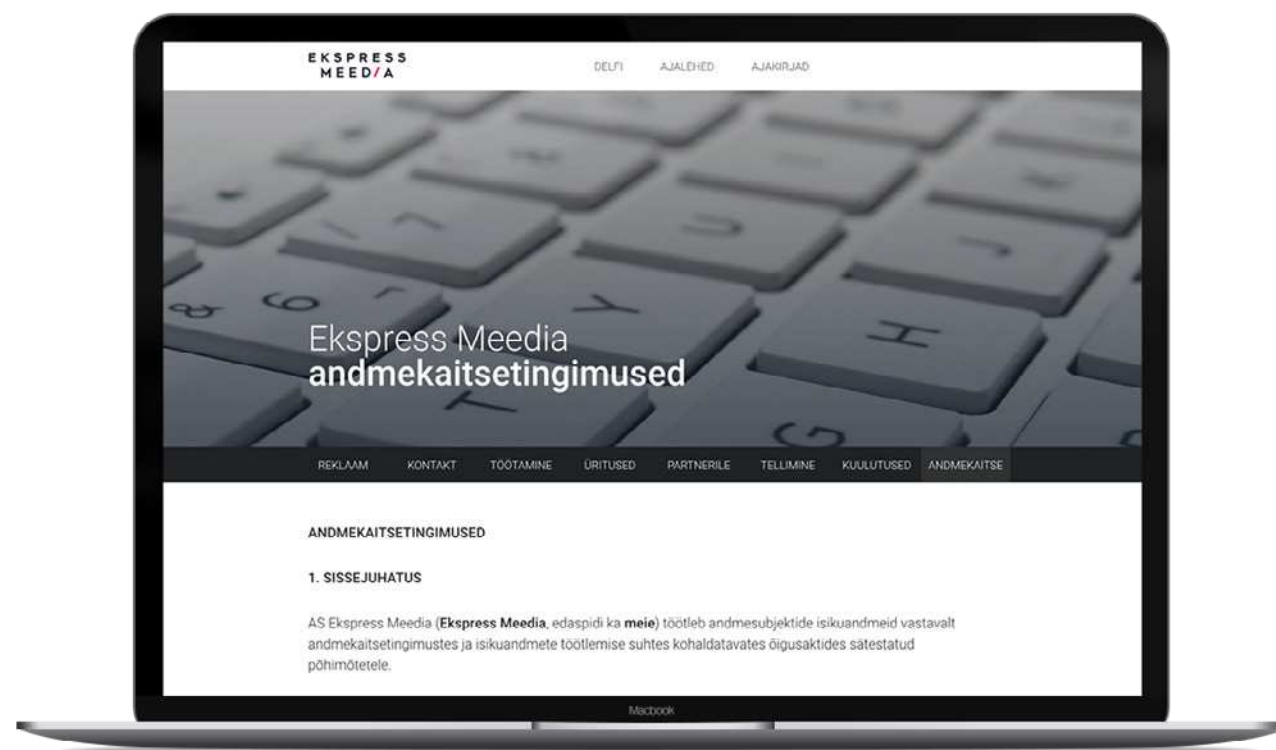
Nii otsivad Ekspress Grupi meediaettevõtted pidevalt võimalusi klientide sujuvaks teenindamiseks läbi klienditeekonna, teeninduskanalite ja –protsesside arenduse.

Meediaäri eripära on see, et toode, st ajakirjanduslik sisu, sünnib iga päev uuesti ja on pidevas muutuses. Lehe, ajakirja, tellimuse või ligipääsu ostja ei tea enne sisusse süvenemist kunagi päris lõpuni, mille eest ta maksnud on. **Iga tellimus näitab kliendi usaldust meediaväljaande ja selle loodava sisu suhtes.** Meediatarbija tervik kogemus sõltub lisaks sisule ka seda toetavate kanalite kasutajamugavuse, trüki, kojukande ja klienditeeninduse kvaliteedist.

Ekspress Meedia iseteeninduskeskkond lehed.ee on oluline kanal kontserni kuuluvate meediaettevõtete kliendisuhtluses. Platvormi keskmine külastuste arv kuus oli 80 101 ja unikaalsete külastajate arv kuus 45 541 inimest. Võrreldes 2018. aastaga **kasvas külastuste arv 42%** ja **unikaalsete kasutajate arv suurenes enam kui viiendiku**.

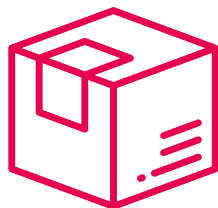
Personaalne ja reaalsajas suhtlus on klientide jaoks jätkuvalt oluline. Tellimuste vormistamiseks ja erinevate

küsimuste lahendamiseks pöördusid Ekspress Meedia kliendid 2019. aastal klienditeeninduse poole 75 795 korral (2018: 59 000), 57% pöördumistest olid telefoni ja 43% e-kirja teel. Kliendipöördumiste märkimisväärset kasvu on eelkõige mõjutanud digiteerimuste suurenemine. Teiseks põhjuseks on Ajakirjade Kirjastuse liitumine grupiga 2018. aastal, tänu lisandunud ajakirjade teenindusmahtudele on kasvanud ka kliendipäringute arv.

Kliendirahulolu mõõtmine ja tulemused

Ekspress Grupi ettevõtted haldavad pea kogu tervikliku kliendikogemuse loomise ahelat alates sisuloomest kuni trükikvaliteedi, kättesaadavuse ja klienditeeninduseni välja. Iga kliendiga otsekontaktis olev kontserni ettevõtte kogub neilt tagasisidet iseseisvalt.

Sisu

2019. keskpaigast juurutati Ekspress Meedias rahulolu küsitlus kogu tasulise sisu lugejatele ja seda nii digiteellimuste kui ka üksikult artikli ostnute seas. Aasta viimases kvartalis andis oma hinnangu 42 201 lugejat, kelle soovitusindeks (NPS ehk Net Promoter Score) oli 60,23.

Levi

Express Posti eesmärk on toimetada väljaanded klientidele õigeaegselt (varahommikul kl 7.30) ja eesmärk on hoida hiline misiste või pretensioonide määr alla 1% kogu Ekspress Grupi väljaannete kojukande tiraažist. 2019. aastal saavutati tulemuseks 0,85% (2018: 0,73%; 2017: 1,05%; 2016: 1,83%). Klienditeenus on levis samuti määrava tähtsusega, mistõttu Express Post on seadnud eraldi eesmärgid nii kõnede vastuvõtmisele kui ka kvaliteedile, 2019. aastal ületati seatud eesmärgid.

Trükk

Printall, kes trükkib enamiku kontserni ettevõtete väljaannetest, on oluline lüli paber- väljaannete lugejate rahulolu kujundamisel. Parema kvaliteediga teenuse osutamiseks otsitakse kliendikaebuste edasise vältimise võimalusi.

Teenindus

Kontserni suurima väljaannete arvuga Ekspress Meedia puutub klientidega kokku erinevates etappides ning kogub tagasisidet nii väljaannete sisu kui ka tellimise, teenindusprotsessi, digikeskkonna tehnilise poole ja paberlehe kojukande kohta. 2019. aasta detsembris juurutati Ekspress Meedias laiapõhjaline ja kanalite ülene rahulolu tagasiside kogumine.

Andmekaitse

Andmekaitse on üks riskikohtadest, millega Ekspress Grupp kui suurt kliendiandmete baasi haldav ning üha komplekssemaks muutuvaid *online*-meedia teenuseid pakkuv kontsern silmitsi seisab. Kliendiandmete turvalise kogumise, hoidmise ja töötlemise ning kontserni ettevõtete välismiste pahatahtlike rünnakute vastu kaitsmise protsessid on kirja pandud ja rakendatud.

Aastal 2018 jõustunud isikuandmete kaitse üldmäärus tõi kaasa varasemaga võrreldes täiendavaid nõudeid. Kontsern tellis kõiki Ekspress Grupi ettevõtteid hõlmanud vastavusauditi, mille tulemuste põhjal on tegevust korras- tatud ja andmekaitse nõuetega vastavusse viidud. Selleks:

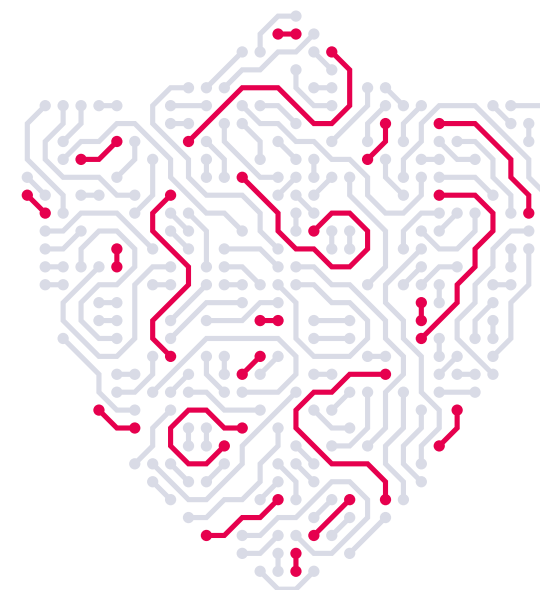
- ▶ tehti suuremahuline andmete kustutamine eri üksustes, pandi paika andmete säilitamise ja andmetele ligipääsu tingimused;

- ▶ töötati välja ja võeti vastu sisesed andmekaitsetingimused, isikuandmete töötlemise kord ja isikuandmetega seotud rikkumiste haldamise juhend;
- ▶ uuendati avalduste käsitlemise ja vastamise korda ning loodi andmetöötlustoimingute register.

Grupiüleselt peetakse oluliseks töötajate pidevat andmekaitsealast koolitamist, nõustamist ja toetamist.

Klientidele ja koostööpartneritele loodi Ekspress Meedia veebilehel eraldi andmekaitse rubriik, kust leiab hõlpsasti üldtingimused, andmekaitsetingimused, küpsiste kasutamise põhimõtted ja volitatud andmetöötajate nimekirja.

Suuremaid isikuandmete rikkumisega seotud kaasusi 2019. aastal Ekspress Grupi ettevõtete seas ei esinenud.

TÖÖTAJAD ▼

Ekspress Grupp on tööandjaks pea 1700 töötajale (sh ühisettevõtetesse kuuluvad töötajad), kes on kontserni missiooni ja eesmärkide elluviijad ning põhiväärtuste kandjad. Professionaalse ja kvalifitseeritud töötajaskonna tagamine, motiveeriva töökeskkonna loomine, töötajatesse investeerimine ja nende rahulolu kasvatamine on kontserniüleselt oluline. Keskendutakse nii praeguste töötajate hoidmisele ja arendamisele kui ka järelkasvu koolitamisele ning toetamisele, et professionaalseid ja motiveeritud töötajaid jaguks nii täna kui ka tulevikus.

Ülevaade

Valdavalt iseloomustas 2019. aastat konkurentsi stabiiliseerumine tööturul, seda eelkõige ajakirjanike liikuvuses. Veidi aktiivsem on töökohtade vahetamine jätkuvalt reklaamivaldkonnas. Kontserni personalivaldkonna fookust mõjutavad peamiselt digitaliseerimine, uute tegevussuundadega sünergia loomine (kinnisvara- ja piletimüügiportaal, ürituste korraldamine) ja jätkuv sisemiste protsesside efektiivsemaks muutmine. Tarbijate ootuste muutumine, tehnoloogilised uuendused ja online-meedia areng on loonud vajaduse uutmoodi kompetentsidega inimeste järele.

„Personalitöö fookuses on digitaliseerimise ja kontserni uute tegevussuundade vahelise sünergia loomisega seotud väljakutsed.”

2019. aastal töötas kontserni ettevõtetes (sh ühisettevõtted 100%) kokku keskmiselt 1609 (2018: 1619; 2017: 1 670) töötajat, tasakaal on toimetustes ja teistes üksustes sarnane – umbes 60% naisi ja 40% mehi. Ettevõtete juhtide seas on mehi 55% ja naisi 45%.

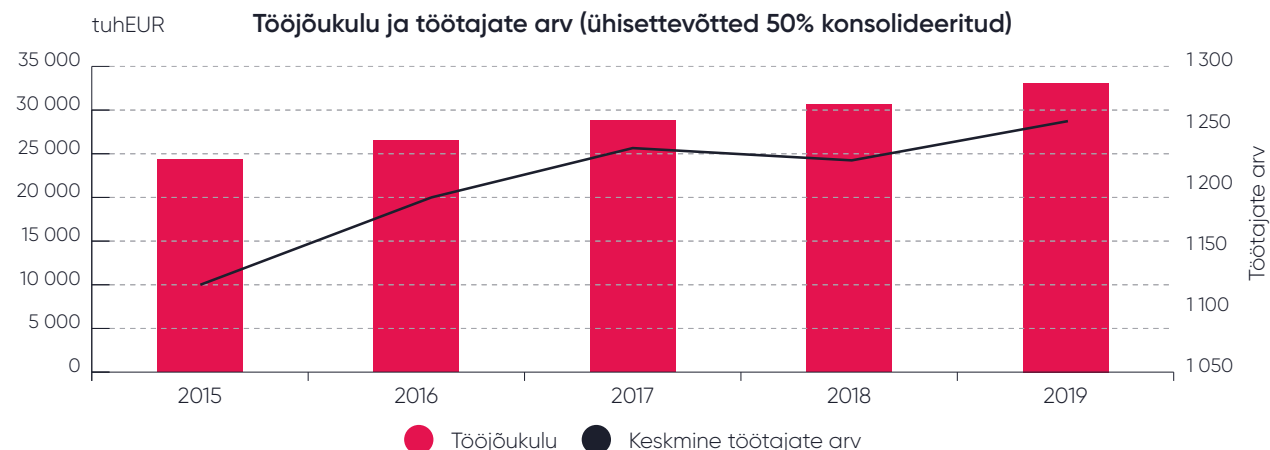
Töövaidlusi oli 2019. aastal kontsernis kokku neli (2018: 4, 2017: 4), need kõik olid seotud Ekspress Meediaga.

Ekspress Grupi meediasegmendi ja emaettevõtte töötajate voolavus 2019. aastal oli ettevõtetes keskmiselt 23,6% (2018: 24%; 2017: 32%). Valdakonna eripärast tulenevalt oli suurim voolavus Express Postis 77%.

Ekspress Meedia ning Läti ja Leedu Delfi teevad aktiivset koostööd ülikoolidega ja tutvustavad Ekspress Gruppi töötajana (vt täpsemalt aruande peatükki „Ühiskonna ja sektori arendamine”). 2019. aastal pakkus Ekspress Grupp 53 (2018: 47; 2017: 73) praktikandile võimalust saada töökogemust nii ajakirjanduse, turunduse kui ka keeleteoimetus vallas. Enim praktikante oli tööl Ekspress Meedias – 32 (2018: 27; 2017: 29), Õhtuleht Kirjastuses oli praktikante kaheksa (2018: 9) ja Leedu Delfis seitse.

„Kindlasti oleme kindel ja stabiilne väljaanne vanade olijate vaates. Nooremate töötajate puhul on kõikidel meediamajadel suurim väljakutse, kuidas neid motiveerida, hoida ja sisendada suhtumist, et nad on tahetud. Kaalume sellealase koolituse läbimist, et lõpuni mõista, kuidas nooremat generatsiooni tunnustada, motiveerida, arendada ja väljakutset pakkuda tsüklis, mis oleks kiirem kui senine harjumuspärane kolme aasta väljakutse.”

— Martin Šmutov
Õhtulehe peatoimetaja

Töötajate arendamine

2019. aastal jätkus kontserniülene digitaliseerimine, mis tõi kaasa teatud kindlate kompetentside vajaduse kaardistamise ja tugevdamise. Töötajate arendamiseks korraldatakse nii sise- kui ka väliskoolitusi, osaletakse konverentsidel, rahvusvahelistes ajakirjanike koolitusprogrammides ja õppereisidel välisriikide meediakontsernide juurde. On külastatud Skandinaavia, Suurbritannia ja muu Euroopa suurimaid meediafirmasid.

Väga populaarne on Ekspress Grupi töötajate arenguvõimaluste suurendamiseks mõeldud Hans H. Luige nimeline koolitusstipendium. See on mõeldud tööga seotud spetsiifiliste oskuste omandamiseks. 2019. aastal taotles stipendiumi 55 Ekspress Grupi töötajat, stipendium anti 41 inimesele (2018: 29), kellest 21 olid Ekspress Meedia, 9 Õhtuleht Kirjastuse, 5 Leedu Delfi, 2 Läti Delfi, 1 Linna Ekraanide, 1 Printalli ja 2 Ekspress Grupi töötajad. Stipendiumi kasutati näiteks kriminaalkirjanduse festivalil, meedia- ja turundusüritusel Social Media Week, portreekoolituse ja floristika meistriklassis osalemiseks nii Euroopas kui ka USA-s. „Jäin üritusega väga rahule. Kõik esinenud fotograafid esindasid täiesti erinevaid erialaseid valdkondi ja lähenemisi ning igaüks neist inspireeris erineval moel. Noppisin enda jaoks olulist nii tehnilisi nüansse kui mõtteviisi puudutavatest teemadest. Konverents pakkus ka omajagu draamat ning äärmuslikke emotsioone, kuna oma esinemisele eelneval ööl lahkus meie seast minu erialane eeskuju Peter Lindbergh, kelle ülesastumist enim ootas, kuid see sündmus liitis arvatavasti kõiki osalejaid veel enam.“ Krõõt Tarkmeel, ajakirja Anne ja Stiil fotograaf, kes osales stipendiumi raames portreefotograafia konverentsil Portait Masters Conference, Arizonas, USA-s.

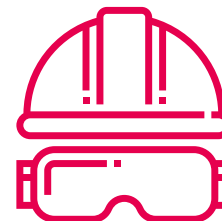
2019. aasta koolituste fookusteemad olid

infotehnoloogia,
andmete visualiseerimine,
sotsiaalmeedia;

õigusvaldkond
(nt andmekaitse,
allikakaitse, tarbijakaitse,
konkurentsiõigus);

küberturvalisus
ja füüsiline turvalisus
(esmaabi ja tuleohutus);

ajakirjanduseetika.

„Töötajad osalevad koolitustel, konverentsidel, rahvusvahelistes programmides ja õppereisidel.“

Kontserni töötajate arengu- ja koolitusvajadused selgitatakse välja arenguveestlustel, mille koordineerimine on iga ettevõtte vastutada. Arenguveestluse on kontserniülleselt läbinud keskmiselt 74% töötajatest, Leedu Delfis 90% ja Läti Delfis on regulaarsed arenguveestlused kõikidele ettevõtte töötajatele.

Kontserni suurima töötajate arvuga ettevõtte Ekspress Meedia töötajate küsitluse kohaselt hindavad töötajad väga kõrgelt oma tööalaseid oskusi, rahulolu õppimise ja enesetäiendusvõimalustega on aastaga kasvanud.

Ajakirjanduseetika ja meedia vastutuse teemalistel koolitustel osalenute keskmine osakaal kontserni meediaetevõtetes oli 58% töötajatest (2018: 60%; 2017: 90%). Ekspress Meedias ja Leedu Delfis oli osakaal umbes 90%.

Arenguvõimalusi pakub ka organisatsiooni sees uute positsioonide leidmine. Oma töötajaid teavitatakse vabadest ametikohtadest enne avaliku konkursi väljakuulutamist.

Töötajate rahulolu ja motiveeriva keskkonna loomine ▾

Tööturult parimate värbamine algab praeguste töötajate rahulolust. See omakorda sõltub töötasust, aga ka avatud ja kaasavast organisatsioonikultuurist, arenguvõimalustest ja mugavast töökeskkonnast, mida Ekspress Grupp oma töötajatele pakub.

Kontsern jälgib palgade taset ja võrdset kohtlemist palgaturu uuringute abil. Töö- ja tulemustasu ning soodustuste süsteem on iga ettevõtte enda kujundada. Hüvedena pakutakse soodustusi ja toetusi tervise edendamiseks ning perekondlikeks sündmusteks, võimaldatakse paindlikku tööaega. Toimuvad suvepäevad ja muud ühisüritused, sageli koos peredega.

Jätkus 2017. aastal käivitunud kontserni võtme-
töötajatele suunatud Ekspress Grupi aktsiaopt-
siooni programm, mille eesmärk on tunnustada
ja väärtustada ettevõtte juhtivatel positsioon-
idel töötavaid inimesi osalusega ettevõttes koos
võimalusega aktsiad kolme aasta möödudes
realiseerida.

**„Kontsern väärtustab töötajate võrdset
ja ausat kohtlemist, diskrimineerimise
osas kehtib null-tolerants.“**

Töötervishoid ja -ohutus

Ohutu ja tervist toetava töökeskkonna tagamine on kontserni ettevõtetes pidev tegevus, milles juhindutakse regulatsioonidest. Tähelepanu pööratakse kontoritehnikale ja tööruumide ergonoomikale. 2019. aastal korraldati kõigile töötajatele ohutuskoolitusi, sh terrorismi ja äkkrünnakute teemal. Töötajate turvalisuse tagamiseks on vaba ligipääs toimetustesse takistatud.

Töö iseloomust tulenevalt pööratakse tööohutusele suuremat tähelepanu Printallis, kus peamised riskitegurid on müra, trükimasinate liikuvad osad ja tootmishoones sõitvad tõstukid.

Kontserni ettevõtete peale kokku oli haiguspäevade osakaal, mil inimesed ei saanud oma tööülesandeid puudumise tõttu täita, veidi üle 2% kõigi töötajate planeeritud summeeritud tööajast. Tööõnnetuste arv 2019. aastal kasvas, kokku registreeriti 22 tööõnnetust (2018: 7; 2017: 11), millest 15 juhtus Express Posti ja 7 Printalli töötajatega. Kolmandat aastat järjest surmaga lõppenud tööõnnetusi ei olnud (2018: 0; 2017: 0). Samuti ei esinenud ajakirjanike vastu suunatud rünnakuid ega ahistamist.

Mitmekesisus ja inimõigused

Ekspress Grupp pöörab tähelepanu oma töötajate võrdsele ja ausale kohtlemisele. Kontserni ettevõtetes töötavad erineva emakeele ja kultuuriga inimesed. Peamiselt on inimõiguste ja mitmekesisuse teema käsitletud värbamise kontekstis, kus jälgitakse rangelt võrdse kohtlemise printsiipi. Kontsernis ei ole lubatud diskrimineerimine soo, rassi, emakeele, poliitiliste veendumuste ega vanuse alusel.

Diskrimineerimise tajumise kohta sisulise tagasiside saamiseks on Ekspress Meedia rahuloluuuringus sellekohane küsimus. Viimase kolme aasta lõikes ei ole tulemused oluliselt muutunud – 96% vastanutest ei ole diskrimineerimist tundnud (2018: 96%; 2017: 97%). 2019. aastal ei registreeritud kontserni ettevõtetes ühtegi ametlikku diskrimineerimise juhtumit.

ÜHISKONNA JA SEKTORI ARENDAMINE ▼

Ekspress Grupp on Baltimaade juhtiv meediakontsern, mis oma suurusest sõltuvalt teadvustab oma võimalusi ja kohustusi panustada nii majanduse kui ka ühiskonna arengusse, inimeste elukvaliteedi ja nende arvamuse kujunemisse. Ekspress Grupi ettevõtted panustavad ühiskonda peamiselt kolmel viisil:

- 1.** professionaalset ja usaldusväärset ajakirjandusliku sisu luues;
- 2.** avalike sõnavõtude, erialaliitude ja haridusasutuste kaudu meediasektori arengusse panustades;
- 3.** ühiskonna pikaajalisele arengule oluliste kogukonnaprojektide ja toetustegevuste abil kaasa aidates.

Professionaalne ja usaldusväärne ajakirjandus

Meedia rollist ja vastutusest on kirjutatud täpsemalt aruande peatükis „Ekspress Grupi vastutus ühiskonnas“

Panus meediasektori arengusse - järelkasv ja erialaliidud

Ekspress Grupp peab oluliseks olla meedia- ja trüki-teenuste valdkonnas eestkõneleja. Tänu igapäevasele kokkupuutele valdkonna kitsaskohtadega saavad grupi ettevõtted kõige paremini panustada sektorite arengusse ja jätkusuutlikkuse kasvu.

Kontserni ettevõtted teevad koostööd haridusasutustega, et suurendada noorte teadlikkust ajakirjandusega seotud karjäärivalikutest ja võimalustest. Ekspress Gruppi kuuluvad Eesti ettevõtted teevad aktiivset koostööd Tartu Ülikooli ja Tallinna Ülikooliga. Leedu Delfi on koostöösuhted Vilniuse Ülikooliga. Läti Delfi peamised koostööpartnerid on Läti Ülikool, Stockholmi Kõrgem Majanduskool, Riia Stradini Ülikool ja Vidzeme Ülikool.

Eestis annab Ekspress Grupp kaks korda aastas välja Hans H. Luige stipendiumi. 2019. aastal kandideeris stipendiumile üle grupi kokku 55 töötajat, stipendiumi sai 41 töötajat. Delfi vertikaalide tegevtoimetaja Risto Vesioja käis stipendiumiga New Yorgis meedia- ja turundusüritusel Social Media Week <https://socialmediaweek.org/newyork>, millest võttis osa ca 3000 inimest üle maailma.

„Kõige rohkem inspireeris mind Scott Harrisoni lugu. Mees, kes kunagi töötas ööklubi promootorina, pidutses ja nägi, kuidas klubides osteti vett hinnaga 10 dollarit pudel ja seda tihti isegi ei avatud, juhivad nüüd organisatsiooni, mis toob eelkõige Aafrikas asuvatele rahvastele puhtast vett. Scott käib mööda maailma ringi ja üritab leida annetajaid, et see kõik teoks saaks. Ta tõi välja, et kui annetada iga kuu 30 dollarit, siis see summa toob maailmas ühele inimesele puhta vee. Kokku on Scotti organisatsioon ca 10 aastaga toonud miljonitele inimestele puhtast vett. „Aga mul on tunne, et ma ei tee ikkagi piisavalt...“ tõdes ta oma pingutusi kommenteerides. Hämmastav.“

Ajakirjanduse edendamiseks ja ajakirjanike harimiseks annab Läti Delfi igal aastal välja kaks 5000 euro suurust stipendiumi ajakirjandustudengitele.

Ettevõtete juhid, peatoimetajad, ajakirjanikud ja teised töötajad käivad koolides rääkimas ajakirjaniku elukutsest, ülikoolides antakse meedia- ja kommunikatsiooniteemalisi loenguid, toimetustes võõrustatakse ekskursioone eri vanuserühmadele, osaletakse tudengiüritustel ja messidel. Kontserni ettevõtetes käivad igal aastal kümned töövarjud ja töötavad praktikandid, kellest tihti saavadki hiljem Ekspress Grupi töötajad. Õhtulehe peatoimetaja Martin Šmutov võttis ühendust kõikide Tartu koolidega ja poolte Harjumaa koolidega ning pakkus välja, et annab koolinoortele meedia-alaseid külalistunde. Kokku külastas Šmutov aasta jooksul 12 kooli, kus rääkis meediast kokku ca 300 õpilasele.

Kontserni ettevõtted panustavad ka laiemalt meediasektori tulevikutrendide kujundamisse. Läti Delfi käivitas 2019. aastal uue kanali noortele. Delfi CAMPUS koondab harivat ja põnevalt esitatud infot STEM (*science, technology, engineering, mathematics*) valdkondadest, et suurendada seotust eri teadusharude ja noorte vahel.

Ekspress Grupi ettevõtted või nende töötajad osalevad järgmiste kohalike ja rahvusvaheliste organisatsioonide töös:

- ▶ Eesti Meediaettevõtete Liit (ja selle organisatsiooni kaudu ka News Media Europe liikmesus) (Eesti Päevaleht, Õhtuleht, Eesti Ekspress, Maaleht, Linnaleht, Ekspress Meedia)
- ▶ Internet Media Association (Leedu Delfi)
- ▶ The International Fact-Checking Network, IFCN (Leedu Delfi)
- ▶ Läti Ajakirjanike Liit (Latvijas Žurnālistu asociācija) (Läti Delfi)
- ▶ The International News Media Association – INMA
- ▶ Eesti Pressifotograafide Liit
- ▶ Eesti Trüki- ja Pakenditööstuse Liit (Printall)
- ▶ The Nordic Offset Printing Association – NOPA (Printall)
- ▶ Eesti Personalijuhtimise Ühing PARE (Ekspress Meedia, Express Post)
- ▶ UN Global Compact (Leedu Delfi)
- ▶ Eesti Projektijuhtimise Liit – EPMA (emaettevõtte)
- ▶ Finance Estonia (emaettevõtte)
- ▶ Eesti Kirjastuste Liit (Hea Lugu)
- ▶ Eesti Kaubandus- ja Tööstuskoda (Printall)
- ▶ Eesti Äriinglite Assotsiatsioon – EstBAN (emaettevõtte)

Oluliste ühiskondlike teemade tõstatamine kogukonnaprojektides

Ekspress Grupi kontserni ettevõtted omavad Eestis, Lätis ja Leedus olulist positsiooni, mistõttu on võetud ka suurem roll oluliste ühiskondlike teemade tõstatamisel ja kajastamisel.

Ekspress Grupi ettevõtete töötajad on aktiivselt algatanud ning vabatahtlike töötundidega toetanud mitme sotsiaalse ja ühiskonna arenguks olulise teema kajastamist eri tüüpi projektides. 2019. aastal väärivad esile tõstmist järgmised algatused:

Eestis

- ▶ Eesti Vabariigi sünnipäeva puhul uuris Delfi 101 eestimaalase unistusi. Kahe nädala jooksul käidi ühes fotograafidega mööda Eestimaa suuremaid ja väiksemaid paiku ning uuriti ettesattunult, millest nad unistavad. Näiteks 101-aastane Hilja unistab, et tema kuulumine ja nägemine veel püsiks, aga samas soovib head käekäiku meie riigile. Andriana unistab meie väikeses ja hubases riigis oma koha leidmisest. Martin ihkab ühtaegu püsti panna oma restorani Pärnus, aga samal ajal mõtleb ka vaiksest kodutalust metsade vahel. Need on unistused inimestelt meie kõrval.

- ▶ 2019. aasta oli valimiste aasta. Märtsis toimusid Riigikogu valimised ja maikuu Euroopa Parlamendi valimised. Ekspress Grupi ettevõtted võtsid oma

südameasjaks tuua inimesteni teemakäsitlusi ja arutelusid, mis aitaksid neil oma valikuid teha. Ekspress Meedia käivitas Delfi 2019 valimiste rubriigi ja valismootori ning Europarlamendi valimiste erirubriigi; valmis uudne peaministrikandidaatide valimissaade "Tööintervjuu"; Õhtuleht Kirjastus käivitas valimiskompassi.

- ▶ Ekspress Meedia korraldas aasta jooksul mitu olulist suurüritust nagu Eesti Ekspressi juhtimiskonverents "Julgus teha teisiti", Eesti Naise 95. aastapäeva kontsert Alexela kontserdimajas, Kroonika meelelahutusauhindade gala Vene kultuurikeskuses, 10 etendust koorijuhi ja helilooja Gustav Ernesaksa elust „Hakkame, mehed minema“, Eesti, Soome ja Läti korvpalliliidi Tartusse kohale toonud Tähtede mäng, Delfi rallipäev.
- ▶ Maaleht valis 22. oktoobril koostöös Põllumajandus-Kaubanduskodaga juba 19. korda aasta põllumeest, kelleks sai Lääne-Virumaa suurpõllumees, Voore Farm OÜ juht Indrek Klammer. Klammer on aastatega rajanud Vinni valda edukalt toimiva põllumajandusettevõtete grupi, kus maad haritakse ligi 4000 hektaril, peetakse loomi ja tööd saab 70 inimest.

- ▶ Maaleht korraldas koostöös Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liiduga Noblessneri valukojas konverentsi „Mets“, kus faktidele, spetsialistidele, argumentidele ja koostööle toetudes räägiti metsast ja puidutööstusest kliima võtmes.

- ▶ Rahvusvahelisel trükipäeval, 23. oktoobril avas AS Printall koos kümnekonna teise Eesti trüki- ja pakendiettevõttega oma ukse, et kinkida lasteaedadele ning laste kunsti- ja huviringidele meisterdamiseks tootmises üle jäävaid materjale – paberit, kartongi, lainepappi, kleebismaterjali, plekkpakendeid ja muud.
- ▶ Ajakiri Maakodu korraldab igal aastal konkurssi "Eesti kauneim maakodu", et märgata ja tunnustada Eestimaa kauneid kodusid, maakodusid ja aedasid. Silmapaistvamaid tunnustati kuues eri kategoorias Eesti kauneima tiitliga.

Läti

- ▶ Läti Delfi suurimaks heategevuslikuks kampaaniaks oli annetuste kogumise aktsioon „Tugevused ja tugevad“. Teist aastat järjest toimuva kampaania fookus oli tänavu kitsam, annetusi koguti lapsevanematele, kes peavad hooldama oma haigeid lapsi. 2019. aastal koguti kampaania raames oma lähedasi hooldavate inimeste toetuseks 63 000 eurot.

- ▶ Läti Delfi oli aasta jooksul meediapartneriks mitmel kohalikul suurüritusel: Dentsu Digital Camp konverents, Liepāja ralli, EBIT konverents. Eraldi esiletõstmist väärib vestluste festival Lampa. Viimendat aastat järjest toimunud festivali külastas 2019. aastal rekordiliselt üle 20 000 inimese. 38 laval toimus 720 tundi arutelusid, kokku osales ca 1500 kõnelejat. Läti Delfi korraldas mitmed arutelud ja osales kokku 17 arutelus. „Digitaalse vabaduse festivalil“ jagasid Delfi Media Lab laval tuleviku meedia ja vastutustundliku

käitumise teemadel inspiratsiooni mitmed kuulsad esinejad kodu- ja välismaalt. Samuti korraldas Läti Delfi avaliku esinemise teemalise konverentsi 'uz:RUNA'.

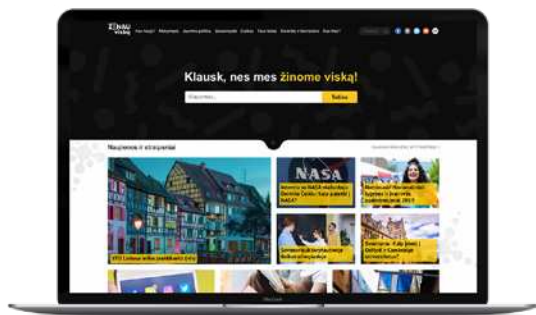
- ▶ Lisaks lansseeris Läti Delfi mitmed olulised projektid, sh "Izlaušanās 94" (suurim vanglast põgenemine Läti ajalooos), "Ole karm" (noorte alamkultuurid 90-ndatel), "Valulāvi" palliatiivhooldusest.

Leedu

- ▶ 2018. aasta suurima üleriigilise sotsiaalprojekti „Idee Leedu heaks“ järgena on Leedu Delfi käivitanud projekti „Vastutustundlik seisukoht“ („Responsible Standpoint“), mille eesmärgiks on näidata ja tunnustada neid ettevõtteid, kes igapäevaselt panustavad töökohtadesse, linnade ja kogukondade arengusse.

Projekti on partneritena kaasatud Leedu Junior Achievement, kelle kaudu jõuab majandus- ja ettevõtlusõpe enam kui 350 kooli ja kuni 20 000 õpilasele. Eurodesk ja noorteportaal Ma Tean Kõike (Žinau viską) jagavad oma eri Leedu linnades asuvates infopunktides teavet finantskirjaoskuse, õpinguvõimaluste, praktikakohtade, vabatahtliku töö võimaluste ja vabade töökohtade kohta.

- ▶ Leedu Delfi jätkas 2019. aastal Google DNI rahastatud projektiga [Debunk.eu](https://debunk.eu), et võidelda valeuudiste leviku vastu. Projekt saavutas suuremat rahvusvahelist tähelepanu ja tunnustust, näiteks on sellest kirjutanud The Independent, Financial Times ja Economist. Euroopa Nõukogu jagas Debunk initsiatiivi kohta videoloo oma sotsiaalmeedia Facebook'i, Instagram'i, Twitteri ja LinkedIn kontodel, kus selgitatakse, kuidas Leedu rakendus julgustab ajakirjanikke võitlema valeinfo vastu.
- ▶ Sarnaselt Eestis 2018. aastal alguse saanud algatusega „Roolis ei loe“ käivitas Leedu Delfi 2019. aastal koos kindlustusettevõttega ERGO sotsiaalkampaania „Ärge kissitage silmi“ („NežVAIRUOK!“), et juhtida tähelepanu mobiiltelefonide kasutamisele autojuhtimise ajal. Algatuse partneriteks on välireklaamiettevõtte JCDecaux ja üks raadiokanal.

- ▶ Leedu Delfi üheks südamlikumaks heategevusprojektiks oli juba mitmendat aastat toimuv „Missioon Lapimaa“, mille raames sõidutas Delfi 100 vähekindlustatud peredest pärit koolilast Lapimaale jõuluvanale külla. Lisaks käisid lapsed põhjapõtrade ja hasikide safaril. Tänavu olid sõidul kaasas Leedu telekanalite esindajad, kes tegid heategevuslikust väljasõidust reportaaži.
- ▶ Multimeediaprojekti „Pravieniskes maffia“ põhjal andis Leedu Delfi välja raamatu, mis müüginumbritelt jõudis esikolme hulka. Peale raamatu väljaandmist valmistas Delfi TV meeskond ainulaadse samanimelise 45-minutilise dokumentaalfilmi, mida näidati ka LNK grupi kanalites.

- ▶ Traditsiooniliselt veab Delfi Leedus projekti „Kangelased meie seas“, mis tõstab esile Leedus elavaid tavalisi inimesi. Igal aastal tunnustab kümmet väljavalitud algatuse patrooni, Leedu president Dalia Grybauskaitė. 2019. aasta oli pühendatud Leedu õpetajatele.

- ▶ Leedu Delfi korraldas koostöös partneritega konverentsi „Parimate õppetundide päev“ 9-12 aastastele kooliõpilastele, kus anti interaktiivseid tunde bioloogias, robotikas jne. Konverentsil osales kokku ligi 14 000 õpilast üle riigi ja see pälvis aktiivse meedikajastuse mitmete videoülekannetega.
- ▶ 2019. aastal oli Leedu Delfi oluliseks väljakutseks nii presidendi kui ka kohaliku omavalitsuse valimiste kajastamine.

Olgugi, et Ekspress Grupi peamine fookus on ühiskondlike muutuste saavutamine oma põhitegevuse kaudu, toetavad kontserni ettevõtted lisaks eelpool mainitud algatustele erinevaid vabaühendusi ja organisatsioone, sh soodustingimustel või tasuta reklaampindade andmisega ning ajakirjade-ajalehtede tasuta jagamisega. 2019. aasta üheks toetusprojektiks kujunes maailmakoristuspäeva ülekande jaoks stuudiopinna pakkumine.

Maailmakoristuspäeva peastaap kolis Delfi toimetusse

2019. aastal oli Ekspress Meedia eestlaste ellu kutsutud ja üleilmaliseks aktsiooniks kasvanud maailmakoristuspäeva ametlik meediapartner. Delfi on portaali, mida eestlased külastavad iga päev, seega tundus loogiline anda uudisteportaali esileht üheks päevaks keskkonnateemale.

Maailmakoristuspäeva juhtgrupp kolis oma stuudioga Delfi toimetusse. Ekspress Meedia ajakirjanikud pakkusid oma erialast oskusteavet, tehti 3h jagu *podcaste*, kus kogu keskkonnatemaatika ja valdkonna kitsaskohad läbi arutati. Paralleelselt peeti maailmakoristuspäeva otseblogi.

„Kogu Delfi esileht hingas 21. septembril maailmakoristuspäeva rütmis. Peame hästi oluliseks näidata oma lugejatele, et suudame vaadata oma ninast kaugemale. Juba see, et prioritseerisime ühel päeval midagi hoopis muud kui tavapärane uudisvoog, on oluline näitaja. Maailmakoristuspäev on meie endi eestlaste algatus, aga kummalisel kombel ei taha keegi seda kajastada. Kui meie tulevikust käib jutt, siis võtame selle ühe päeva aastas ja lükkame olmeuudised natukene tahapoole!”

— Mihkel Ulk
Ekspress Meedia loovjuht

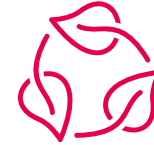

KESK- KONNAMÕJU JUHTIMINE ▾

Ekspress Grupi keskkonnamõju on seotud eelkõige trükkimisega. Seetõttu on kontserni keskkonnamõjude fookuses Printalli tegevusest tulenevate keskkonnamõjude (paberi valik, jäätmete taaskasutus jne) ülevaade. Trükkimise vältimatu keskkonnamõju säästlik korraldamine on oluline edu eeldus eksporditurgudel ning keskkonnateadlik tootmine on saamas klientide nõuete osaks ka kontserni koduriikides.

2019/2020. aastal on AS Printall investeerimas trüki-koja tootmisprotsessi automatiseerimisse. Seadmete maksumus koos paigalduse ja ehitustöödega jääb vahemikku 1,5–1,9 miljonit eurot. Investeeringuga soetati ajakirja rullimasinate pooltoote kogumissüsteemid ja voogsöötmise süsteemid köite- masinatele koos pooltoote laadimise seadmetega. Seadmed paigaldatakse ja võetakse kasutusele 2020. aasta esimeses kvartalis ja sellega automa- tiseeritakse ca 25 inimese töö.

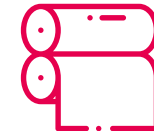
Nii valmivad Printallis Ekspress Grupi kontserni kuulu- vate meediaettevõtete ja teiste klientide trükised.

1. Tellimus. Pea kõik Ekspress Grupi paberväljaanded trükitakse Printallis. Kontserni ettevõtted proovivad müügi- numbreid prognoosides optimeerida väljaannete tiraaže, et vältida jaemüüki minevate numbrite ületrükki. Suur osa Printalli toodangust läheb kontsernivälis- tele klientidele, umbes 65,5% ekspordiks. Keskkonnahoidlik trükiteenus on eelkõige just välisklientide seas oluline argument.

2. Keskkonnasäästlik valik. Tellijatele kinnitavad loodust säästvat lähenemist Printalli keskkonnapoliitika, ISO 14001 keskkonnanõuete standard, jätkusuutlikult majandatud metsast pärit paberi kasutamist näitavad FSC® ja PEFC™ Chain of Custody sertifikaadid ning tootmisprotsessi kohta käivad Nordic EcoLabel ökomärgis.

3. Materjal. Printalli peamiste tarnijate kinnitusel toodetakse paberit puidujääkidest, mis ehituspuiduks ei kõlba, ent võimaldab kütteks kasutamise asemel pabertoodete kaudu rohkem lisaväärtust luua – mahavõetud palgist kuni 40% läheb paberi tootmiseks, mis aitab kaasa metsamaterjali võimalikult efektiivsele kasutamisele.

4. Hanked. Aruandeaastal suurenes oluliselt sertifitseeritud ajalehepaberi osakaal tänu Nordic Ecolabel märgise tingimuste muutmise üleminekuperioodi lõppemisega. Peamiselt Põhjamaadest või Venemaalt ostetavast paberist oli sertifitseeritud või muul viisil keskkonna- sõbralikult toodetud (sh kogu ajakirjapa- ber on FSC® ja PEFC™ sertifikaadiga) 95% (2018: 89%).

5. Tootmine. Trükimasinad tarbivad palju energiat, mistõttu tagavad kvali- teetne tehnoloogia ja pidevad uuendused tööprotsessides tõhusama ressurside kasutuse. Hooneid köetakse ka masinate jääksoojusega.

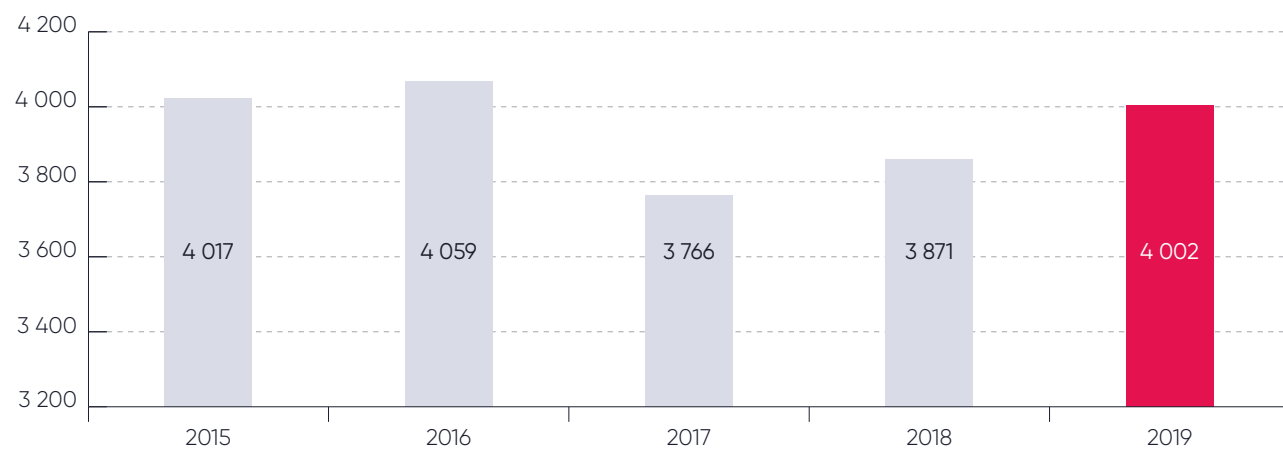
6. Jäätmed. 2/10 pabermaterjalist läheb tootmises vältimatult lõikevarudeks, muus osas otsitakse säästuvõimalusi. 2019. aastal läks 98% (2018: 98%, 2017: 97%) kõikidest jäätmetest taaskasutusse (sh iga kuu umbes 300 tonni paberijäätet, mis taas paberiks ümber töötatakse). Trükimasi- nate kuivatusjääkide järelpõletid aitavad vähendada tekkivat õhusaastet.

7. Taaskasutus. Printalli poolt kontserni meediaettevõtetele üle antud trükised jõuavad jaemüüki ja tellijateni. Jaemüügist tagastatakse kontserni väljaannete tiraažist üldjuhul 25–50% (alla 20% tagastus tähendab üldjuhul puudujääki mõnes müügikohas). See suunatakse täies mahus taaskasutusse.

Joonis: Printalli gaasitarbimine (tuhandetes kuupmeetrites)

Joonis: Printallis tekkinud tavajäätmed, sh paber (tuhandetes tonnides)

Printall tarbis 2019. aastal 6,42 miljonit kWh elektrienergiat (2018: 6,2). Gaasitarbimine tõusis 646 miljoni kuupmeetriini (2018: 623). Tavajäätmeid tekkis 2019. aastal 4001 tonni (peamiselt paber) ja ohtlikke jäätmeid 44,3 tonni (2018: 48). Ressursside kogutarbimise kasvu mõjutavad peamiselt paberväljaannete tiraažide jätkuv vähenemine, toodete tehnoloogilise keerukuse tõus ja trükikoja seadmed.

ASi EKSPRESS GRUPP

AKTSIAD JA AKTSIONÄRID ▼

Seisuga 31.12.2019 on seltsi aktsiakapital 17 878 105 eurot ja see koosneb 29 796 841 aktsiast nominaalväärtusega 0,60 eurot aktsia kohta. Aktsiakapitali suurus ja aktsiate arv on püsinud muutumatu alates 31. detsembrist 2011.

Kõik aktsiad on ühte liiki ja omandipiirangud puuduvad. Seltsil puuduvad spetsiifilist kontrollõigust andvad aktsiad ja seltsil puudub teave kokkulepete kohta aktsionäride hääleõiguste piirangute kohta. Seltsi põhikirjast ei tulene piiranguid seltsi aktsiate võõrandamisel. Aktsiaseltsi ja aktsionäride vahelistes lepingutes puuduvad samuti aktsiate võõrandamise piirangud. Aktsionäride omavahelistes lepingutes on need seltsile teada vaid selles ulatuses, mis on seotud väärtpaberite pantimisega ning mis on avalik teave.

Aktsionäride struktuur seisuga 31.12.2019 Eesti Väärtpaberite Keskregistri andmetel

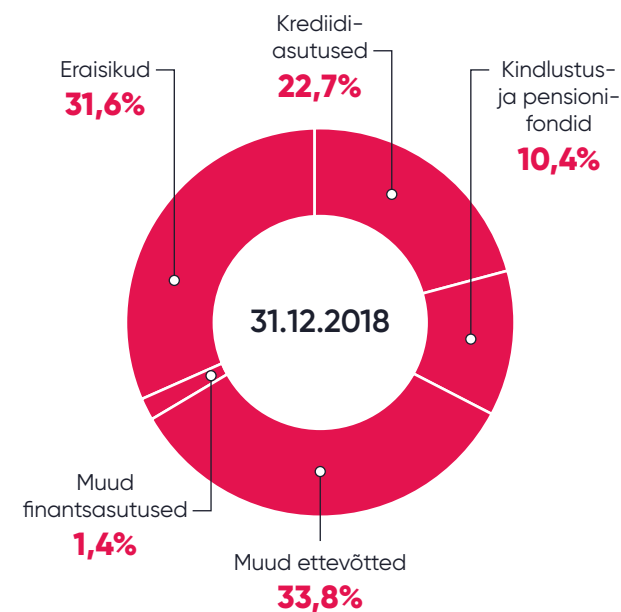
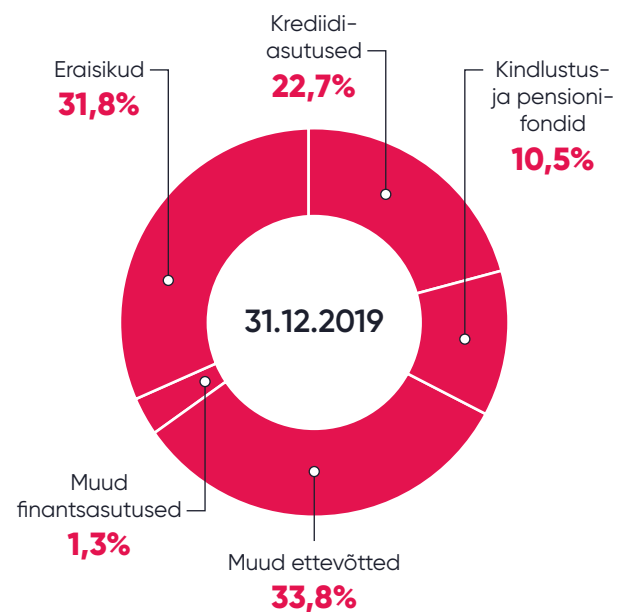
Nimi	Aktsiate arv	%
Hans H. Luik	17 360 597	58,26%
<i>Hans H. Luik</i>	<i>7 963 307</i>	<i>26,73%</i>
<i>Hans H. Luik, OÜ HHL Rühm</i>	<i>9 397 290</i>	<i>31,54%</i>
ING Luxembourg S.A.	4 002 052	13,43%
LHV Pank ja LHV Varahalduse poolt hallatavad fondid	2 561 212	8,60%
SEB S.A. CLIENT ASSETS UCITS	1 273 394	4,27%
Ülejäänud väikeaktsionärid	4 582 059	15,38%
Omaaktsiad	17 527	0,06%
KOKKU	29 796 841	100,0%

East Capital Asset Management AB omab osalust läbi SEB S.A. CLIENT ASSETS UCITS esindajakonto. KJK Fund SICAV-SIF omab osalust läbi ING Luxembourg S.A. konto.

Hans H. Luige kui lõpliku kasusaaja osalus ASis Ekspress Grupp seisuga 31.12.2019 on 54,48% (16 232 922 aktsiat).

Aktionäride jaotus kategooriate lõikes Eesti Väärtpaberite Keskregistri andmetel

Kategooria	31.12.2019		31.12.2018	
	Aktionäride arv	Aktsiate arv	Aktionäride arv	Aktsiate arv
Eraisikud	2 613	9 473 567	2 635	9 423 926
Muud ettevõtted	190	10 057 842	197	10 070 708
Muud finantsasutused	40	390 590	47	428 677
Krediitiasutused	11	6 756 249	12	6 767 009
Kindlustus- ja pensionifondid	8	3 118 174	8	3 106 102
Mittetulundusühingud	2	419	2	419
KOKKU	2 864	29 796 841	2 901	29 796 841

ASi Ekspress Grupp aktsiainfo ja dividendid

Väärtpaberi info

ISIN	EE3100016965
Väärtpaberi lühinimi	EEG1T
Nimekiri/segment	BALTIC MAIN LIST
Emitent	Ekspress Grupp (EEG)
Nominaal	0,60 EUR
Emiteeritud väärtpabereid	29 796 841
Noteeritud väärtpabereid	29 796 841
Noteerimise kuupäev	05.04.2007

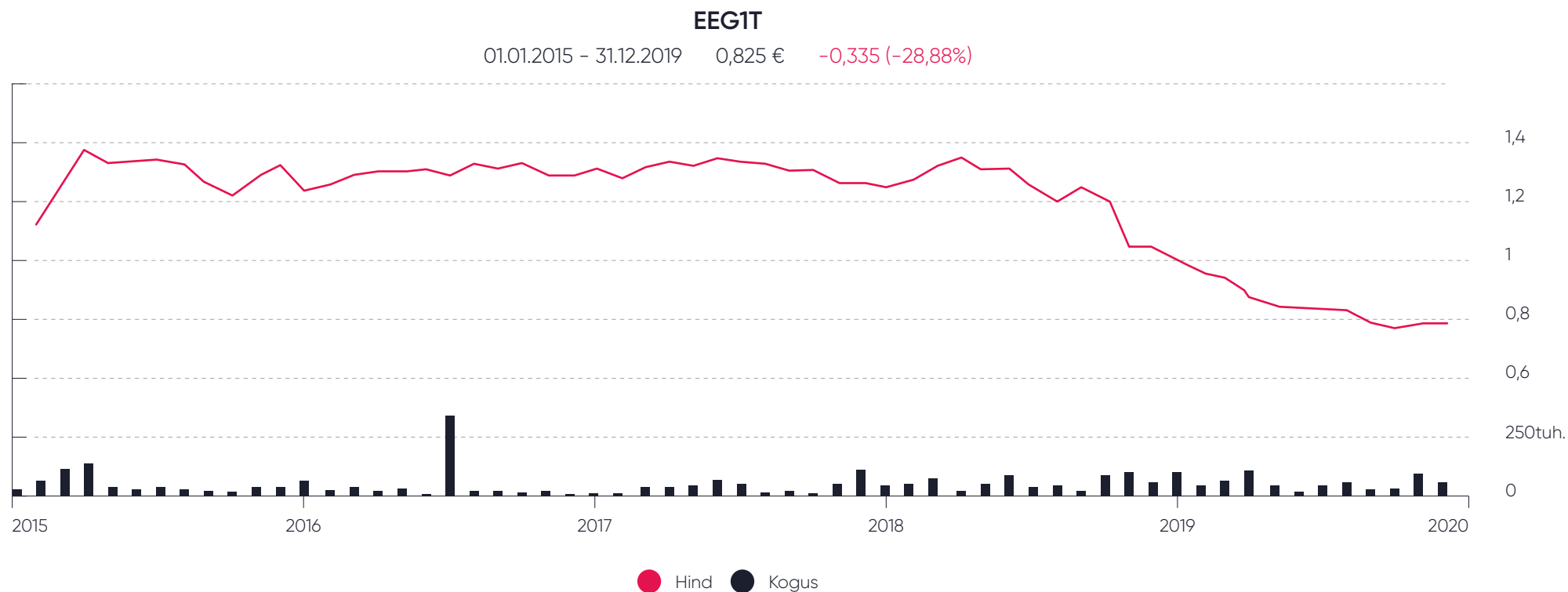
Dividendide maksmine otsustatakse iga-aastaselt ning see sõltub kontserni tulemustest, laenulepingus sätestatud tingimuste täitmisest ja võimalikust investeerimisvajadusest. Mais 2019 toimunud aktsionäride üldkoosolek, arvestades ettevõtte likviidsuspositsiooni, otsustas 2019. aastal dividende mitte maksta.

Üldkoosoleku kuupäev	20.06.2014	27.05.2015	13.06.2016	13.06.2017	06.06.2018
Periood, mille eest dividende makstakse	2013	2014	2015	2016	2017
Dividendimakse aktsia kohta EUR	1 sent	4 senti	5 senti	6 senti	7 senti
Kokku väljamakstud dividendisumma tuhandetes EUR	298	1 187	1 456	1 787	2 085
Dividendi väljamakse kordaja (%)	28%	23%	54%	41%	66%
Dividendisaajate nimekirja fikseerimise kuupäev	09.07.2014	10.06.2015	29.06.2016	29.06.2017	20.06.2018
Dividendimakse kuupäev	02.10.2014	02.10.2015	06.07.2016	06.07.2017	03.07.2018

Väärtpaberi kauplemisajalugu 2015–2019

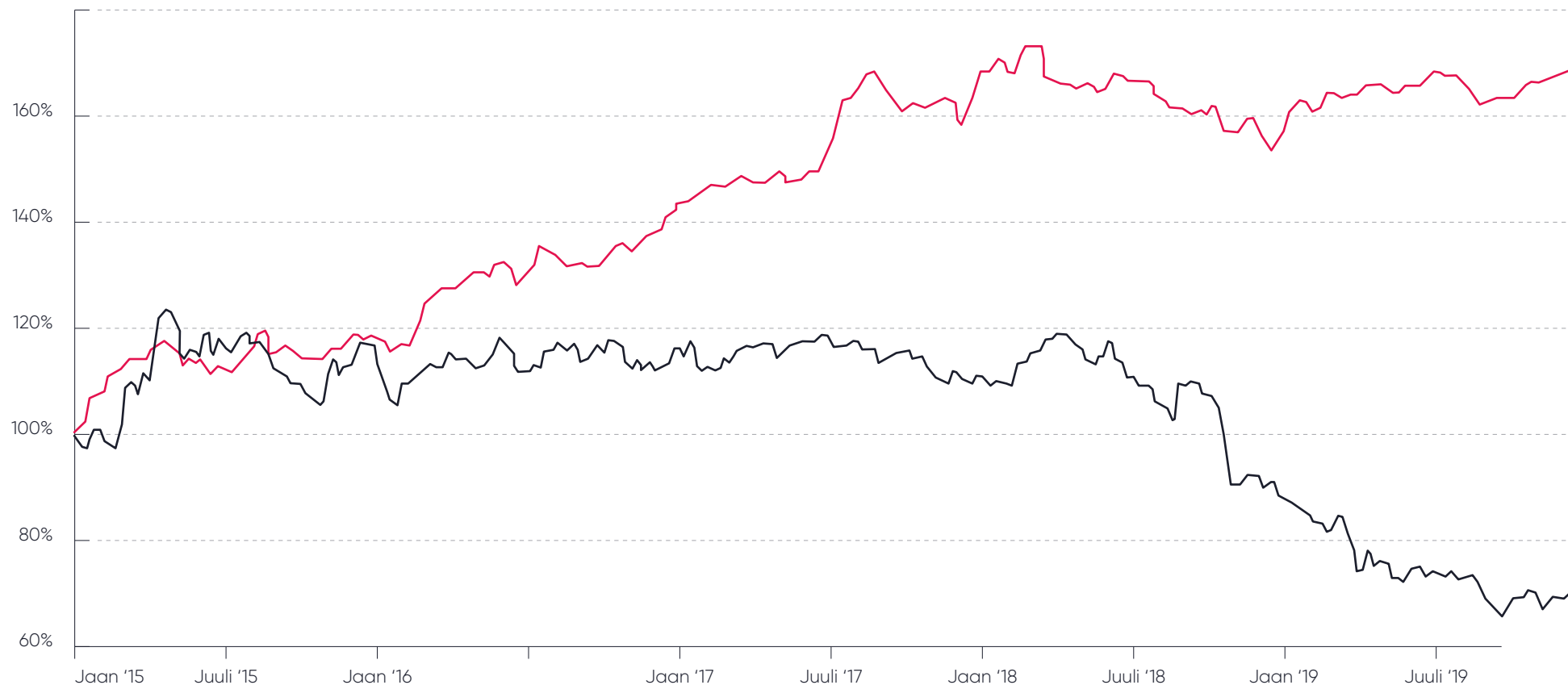
Hind (EUR)	2019	2018	2017	2016	2015
Avamishind	1,03	1,26	1,32	1,35	1,15
Sulgemishind	0,83	1,04	1,25	1,32	1,35
Kõrgeim	1,03	1,38	1,37	1,37	1,47
Madalaim	0,72	0,99	1,21	1,18	1,07
Keskmine	0,86	1,20	1,30	1,27	1,28
Kaubeldud aktsiaid, tükides	762 202	751 026	538 175	696 292	657 508
Käive, miljonites eurodes	0,66	0,90	0,70	0,88	0,84
Turuväärtus bilansipäeval, miljonites eurodes	24,58	30,99	37,25	39,33	40,23
Aktsiahinna ja kasumi suhe (P/E)	17,64	4 701,36	11,84	8,93	14,94

Ekspress Grupi aktsia (EEG1T) hind eurodes ning kauplemisstatistika NASDAQ Tallinna börsil alates 1. jaanuar 2015 kuni 31. detsember 2019.

Aktsiahinna võrdlus (%) Nasdaq Tallinna börsi indeksiga perioodil 1. jaanuar 2015 – 31. detsember 2019.

01.01.2015 – 31.12.2019

INDEKS / AKTSIA

● OMX Tallinn

● EEG1T - Ekspress Grupp

AVAMISHIND

775,05

SULGEMISHIND

1 279,7

AVAMISHIND

+69,49

1,14

0,82

-27,63

HEA ÜHINGUJUHTIMISE TAVA ARUANNE ▼

HEA ÜHINGUJUHTIMINE JA STRUKTUUR

Eetika, läbipaistvus ja korruptsioonivastane tegevus

Sõltumatut ja läbipaistvat ajakirjandust pooldava meediakontsernina on Ekspress Grupi jaoks usaldusväärse maine hoidmine keske tähtsusega küsimus. Selle eelduseks on nii ajakirjanduseetika põhimõtete kui ka üldiste käitumisnormide ja seaduste laitmatu järgimine.

Ekspress Grupp lähtub oma äritegevuse korraldamisel kõikidel turgudel (Eesti, Läti ja Leedu) kehtivatest riiklikest regulatsioonidest, ettevõtte põhikirjast, börsiettevõtteena Nasdaq Tallinna börsi nõuetest, hea ühingujuhtimise tava (HÜT) juhistest ning aktsionäride ja investorite võrdse kohtlemise printsiibist. Kontsernis valitseb nulltolerants huvide konflikti, korruptiivse käitumise ja ebaausa konkurentsi suhtes.

Märtsikuus jõustus Tallinna Ringkonnakohtu otsus, millega mõisteti konkurendi juurde tööle läinud endiselt Ekspress Meedia juhatuse liikmelt Rivo Põldojalt ettevõtte kasuks välja hüvitis. Ekspress Meedias reklaamidirektori ülesandeid täitnud Põldoja lahkus 2016. aasta detsembris omal soovil ametist ning asus vahetult pärast seda tööle konkurendi Postimees Grupp (toonane Eesti Meedia) müügidirektorina. Konkurendi juurde tööle asudes rikkus Põldoja varem kokku lepitud konkrentsiipiirangut ning kohus mõistis Ekspress Meedia kasuks välja 32 tuhande euro suuruse leppetrahvi.

Grupi meediaettevõtted juhinduvad Eesti Meediaettevõtete Liidu eetikakoodeksist, ettevõttepõhised eetika- ja käitumiskoodeksid on olemas Läti ja Leedu Delfis. Lisaks eetikanormidele järgivad Ekspress Grupi ettevõtted meediatöös kohaliku turu andmekaitse, avaliku teabe ja teisi relevantseid seadusi ja õigusakte. Olukordades, mis ei ole reguleeritud, lähtutakse otsuseid tehes ühiskondlikust huvist ja aususe põhimõttest. Täpsemalt on sellest kirjutatud aruande peatükis „Meediakontserni vastutus ühiskonnas“.

Korruptsiooni-, eetika- ja erinevaid vastavusriske juhitakse üldiselt tüarettevõtete põhiselt. Ühtse käitumise tagamiseks tutvustatakse kontserni ettevõtte uutele töötajatele äriflosoofiat, ajakirjanduseetikat, allikakaitse-, müügi- ja turundusküsimusi, personalipõhimõtteid ja muud vajalikku.

Kuna ausameelne käitumine algab oma organisatsiooni sisesest suhtlusest, on mitmed kontserni ettevõtted pööranud viimasel ajal üha rohkem teadlikku tähelepanu meeskonnasisese koostöö, töötajaid kaasava dialoogi, infoliikumise ja personaalse vastutuse võtmise tõhustamisele.

Kontserni tasandil toimub regulaarne infovahetus Ekspress Grupi emafirma juhatuse ja tüarettevõtete juhtide vahel. See tagab laiemalt otsustajate ringi kaasamise ja läbipaistvuse suuremahuliste tehingute, muudatuste ja otsuste puhul.

Ekspress Grupi ettevõtted ega kontserni võtmeisikud ei toetanud 2019. aastal ka mitte ühegi poliitilise erakonna tegevust ega saanud ise erakondadelt või valitsusasutustelt muud varjatud rahastust peale turutingimustel ostetud reklaamipindade või avalikult kõigile soovijatele kättesaadavate projektipõhiste toetuste.

2019. aastal ei registreeritud Ekspress Grupis mitte ühtegi seaduste või muude regulatsioonide rikkumisest tulenevat rahalist trahvi ega karistust (v.a pressinõukogu otsused, mis on kajastatud aruande peatükis „Meediakontserni vastutus ühiskonnas“).

Kontserni juhtimisstruktuur kattub kontserni juriidilise struktuuriga.

KONTSERNI JURIIDILINE STRUKTUUR

Seisuga 31. detsember 2019 kuulub kontserni 24 ettevõtet (31.12.2018: 19). Kontserni struktuuri kuuluvate ettevõtete detailne loetelu on esitatud raamatupidamise aastaaruande lisas 1.

Muudatused kontserni juriidilises struktuuris

19. detsembril 2018 sõlmisid AS Ekspress Grupp ning tema 100%lised tüarettevõtted OÜ Ekspress Finance ja OÜ Ekspress Digital ühinemislepingu, leppides kokku, et AS Ekspress Grupp kui ühendav ühing omandab kõik OÜ Ekspress Finance ja OÜ Ekspress Digital varad ja kohustused. Ühinemise bilansipäev, millest alates ühendavate ühingute tehingud loetakse tehtuks ühendava ühingu arvel, on 1. oktoober 2018. Ühinemisleping sõlmiti eesmärgiga lihtsustada kontserni juhtimis- ja juriidilist struktuuri. Seisuga 22. jaanuar 2019 kiitis aktsionäride erakorraline koosolek antud ühinemise heaks. Äriregistri kanne tehti 11. märtsil 2019.

7. märtsil 2019 sõlmis UAB Delfi lepingu UAB-ga Small Talk Ideas ja Arnoldas Rogoznyjga 100%-lise osaluse omandamiseks Leedu tehnoloogia- ja innovatsioonikonverentsi korraldavas ettevõttes UAB Login Conferences.

UAB Login Conferences peamine tegevus on tehnoloogia- ja innovatsioonikonverentsi „Login“ korraldamine.

Osaluse omandamise eesmärk on siseneda konverentside korraldamise turule ja muuta see innovatsiooni- ja tehnoloogiakonverents üheks tuntumaks innovatsiooniürituseks Baltikumis.

8. märtsil 2019 omandas AS Ekspress Grupp 100%lise osaluse ettevõttes Linna Ekraanid OÜ, mis tegeleb digitaalse välireklaami müügiga Eestis. Seni kuulus ASile Ekspress Grupp 50% ettevõttest.

2016. aasta juulis omandati OÜ Linna Ekraanid 50% osalus. Omandamise eesmärk oli luua eeldused ASi Ekspress Grupp uue äriiliini käivitamiseks ja kasvatada seeläbi kontserni tegevusalade portfelli. Kontserni pikaajaline eesmärk on endiselt arendada digitaalse välireklaami äriiliini ja võtta nimetatud äris turul juhtiv roll. 2016. aastal sõlmitud lepingu kohaselt oli Ekspress Grupil kohustus omandada ülejäänud 50% ettevõttest 2019. aastal.

4. juunil 2019 sõlmis ASi Ekspress Grupp 100%-line tütarettevõtte A/S Delfi läbi oma tütarettevõtete SIA Delfi Tickets ja SIA Delfi Tickets Service lepingu Läti piletimüügiplatvormi operaatori SIA Bīļešu Paradīze kõigi aktsiate omandamiseks.

SIA Bīļešu Paradīze haldab elektroonilist piletimüügiplatvormi (bilesuparadize.lv) ja piletimüügikohti, müües nende kaudu ürituste korraldajate nimel pileteid meelelahutusüritustele.

Omandamise eesmärk on:

- ▶ laiendada uutesse äri sektoritesse, keskendudes grupi digitaalsete tulude osakaalu suurendamisele;
- ▶ tõsta grupi omakapitali tootlust ja kasutada ära lisanduva äritegevuse ja meediategevuse vahel tekkivat sünergia;
- ▶ tugevdada olemasolevaid põhitegevusi ja toetada kontserni digitaalse muutuse läbiviimisel;
- ▶ arendada grupi äritegevuse mitmekesiset digitaalset jalajälge.

ASi Ekspress Grupp 100%-line tütarettevõtte SIA Delfi Tickets Service otsustas ühendada tütarettevõtted SIA Bīļešu Paradīze ja SIA Delfi Tickets. Ühinemisleping sõlmiti eesmärgiga lihtsustada kontserni juhtimis- ja juriidilist struktuuri. Äriregistri kanne tehti 14. veebruaril 2020.

10. juulil 2019 võttis ASi Ekspress Grupp 100%-line tütarettevõtte UAB Adnet Media vastu otsuse likvideerida 100%-line tütarettevõtte OÜ Adnet Media. Äriregistri kanne tehti 27. veebruaril 2020.

24. juulil 2019 likvideeriti ASi Ekspress Grupp 100%-line tütarettevõtte SIA Delfi Holding.

6. augustil 2019 omandas UAB Adnet Media 100%lise osaluse ettevõttes Videotinklas UAB, mis tegeleb sisuloome produktsiooniga. Seni kuulus UAB-le Adnet Media 45% ettevõttest.

18. oktoobril 2019 sõlmis ASi Ekspress Grupp 100%line tütarettevõtte A/S Delfi lepingu 25,5% aktsiate omandamiseks finantstoodete võrdlus- ja vahendusportaalide ettevõttes SIA Altero.

SIA Altero haldab finantstoodete võrdlus- ja vahendusportaalide Lätis (Altero.lv) ning 2019. aasta kevadest ka Leedus (Altero.lt). Alates turule toomisest 2016. aasta juunis on enam kui 90 000 Altero klienti võrrelnud tarbimislaenu, autolaenu ja muude toodete finantspakkumisi. Ettevõtte on juhtiv finantstoodete võrdluse pakkuja Lätis ja Leedus.

Omandamise eesmärk on suurendada grupi digitaalsete tulude osakaalu ja arendada grupi mitmekülgset digitaalset

2. jaanuaril 2020 otsustas ASi Ekspress Grupp nõukogu viia kontserni struktuuris läbi mitu muudatust, mille eesmärk on suurendada juhtimise efektiivsust ja läbipaistvust, lihtsustada grupi juriidilist struktuuri ning muuta kontserni kesksete finantsteenuste osutamine efektiivsemaks.

Nõukogu otsustas ühendada Leedus UAB Login Conferences UAB-ga Delfi ja likvideerida ettevõtte UAB Sport Media. Lätis likvideeritakse SIA Delfi Entertainment (äriregistri kanne tehti 28. veebruaril 2020). Likvideeritavatel ettevõtetel puudus majandustegevus. Eestis otsustati moodustada ASist Printall eraldumise teel uus 100% kontsernile kuuluv tütarettevõtte OÜ Ekspress Finants, millega liidetakse grupi finantsüksus. Uus ettevõtte hakkab pakutama kontserniüleste finantseerimis- ja raamatupidamisteenust kontserni tütarettevõtetele Eestis.

AKTSIONÄRIDE ÜLDKOOSOLEK

Üldkoosolek on ASi Ekspress Grupp kõrgeim juhtimisorgan. Korraline üldkoosolek toimub üks kord aastas mitte hiljem kui kuue kuu jooksul pärast majandusaasta lõppu ettevõtte asukohas. Erakorraline üldkoosolek kutsutakse kokku seaduses sätestatud juhtudel.

ASi Ekspress Grupp erakorraline aktsionäride üldkoosolek toimus 22. jaanuaril 2019 aktsiaseltsi asukohas. Koosolekust võtsid osa kõik juhatuse liikmed. Üldkoosolekul:

- ▶ Kiideti heaks ASi Ekspress Grupp, OÜ Ekspress Finance ja OÜ Ekspress Digital vahel 19.12.2018 sõlmitud ühinemisleping.

ASi Ekspress Grupp korraline aktsionäride üldkoosolek toimus 17. mail 2019 aktsiaseltsi asukohas. Koosolekust võtsid osa kõik juhatuse liikmed. Üldkoosolekul:

- ▶ Kinnitati ASi Ekspress Grupp 2018. aasta konsolideeritud majandusaasta aruanne ja kasumi jaotamise ettepanek. 2018. a puhaskasumist, milleks oli 6 491 eurot, suurendati kohustuslikku reservkapitali 325 euro võrra ning ülejäänud summa, milleks oli 6 166 eurot, kanti eelmiste perioodide jaotamata kasumisse.
- ▶ Pikendati ASi Ekspress Grupp nõukogu liikme Hans Luige volitusi nõukogu liikmena 21. maist 2019 kuni 20. maini 2024.
- ▶ Pikendati ASi Ekspress Grupp nõukogu liikme Indrek Kasela volitusi nõukogu liikmena 21. maist 2019 kuni 20. maini 2024.
- ▶ Jäeti pikendamata Harri Helmer Roschieri volitused ASi Ekspress Grupp nõukogu liikmena.

NÕUKOGU

Ettevõtte tegevust ja juhtimist korraldab ning juhatuse tegevuse üle järelevalvet teostab nõukogu. Nõukogu planeerib ettevõtte tegevust ja korraldab selle juhtimist ning teostab järelevalvet juhatuse tegevuse üle. Kontrolli tulemused teeb nõukogu teatavaks üldkoosolekule. Nõukogu töö korraldab nõukogu esimees. Nõukogu peamiseks ülesandeks on kontserni oluliste strateegiliste ja taktikaliste otsuste kinnitamine ning kontserni juhatuse tegevuse kontrollimine. Nõukogu juhindub oma tegevuses ettevõtte põhikirjast, üldkoosoleku suunistest ja seadusandlusest. Nõukogu koosolekud toimuvad tavaliselt kord kvartalis, muudel juhtudel lähtutakse kontserni vajadustest ning otsuseid tehakse vastavalt vajadusele ka e-kirja teel. Vastavalt põhikirjale koosneb nõukogu kolmest kuni seitsmest liikmest. Liikmete arvu otsustab üldkoosolek. Nõukogu liikmed valib üldkoosolek viieks aastaks. Ekspress Grupi nõukogusse kuulub alates 20. maist 2019 viis liiget varasema kuue liikme asemel. Nõukogu liikmetele tasu ei maksta.

Ahto Päril

(ametisse nimetatud kuni 21.11.2023)

- ▶ Nõukogu esimees ja auditikomitee liige, nõukogus alates 22.11.2018
- ▶ AS-i Nordic Aviation Group, finantsjuht 2015–2018
- ▶ AS-i Baltic Workboats nõukogu liige
- ▶ OÜ NA Advisory ja OÜ OREA juhatuse liige
- ▶ Lõpetanud 2003 Tartu Ülikooli majandusteaduskonna bakalaureusekraadiga ja 2007 New Yorgi Ülikooli ärimagistrina
- ▶ AS-i Ekspress Grupp aktsiate arv: –.

Peeter Saks

(ametisse nimetatud kuni 26.10.2021)

sõltumatu nõukogu liige

- ▶ Nõukogu liige alates 26.10.2016
- ▶ Balti riikide era- ja riskikapitaliettevõtte AS BaltCap juhtivpartner
- ▶ BC EKT HoldCo OÜ ja Surroundings OÜ juhatuse liige
- ▶ Nõukogu liige ettevõtetes AS Epler & Lorez, AS Adam Bd, Intrac Eesti AS, BPT Real Estate AS, Fitek AS, Eesti Keskkonnateenused AS, Radix Hoolduse OÜ, OÜ Kudjape Ümberlaadimisjaam ja Radix Rent OÜ
- ▶ Lõpetanud 1993. aastal Tallinna Tehnikaülikooli majandusteaduskonna.
- ▶ AS-i Ekspress Grupp aktsiate arv: –.

Aleksandras Česnavičius

(ametisse nimetatud kuni 26.10.2021)

sõltumatu nõukogu liige

- ▶ Nõukogu liige alates 26.10.2016
- ▶ Central European Meedia Enterprises Ltd. Rumeenia regiooni direktor
- ▶ Delfi Leedu juhatuse esimees aastatel 2011–2013
- ▶ Omandanud 2010. aastal meedia alal doktorikraadi Vilniuse Ülikoolis.
- ▶ AS-i Ekspress Grupp aktsiate arv: –.

Hans H. Luik

(ametisse nimetatud kuni 20.05.2019)

- ▶ Nõukogu liige alates 1.06.2004
- ▶ OÜ HHL Rühm juhatuse liige
- ▶ OÜ Minigert juhatuse liige
- ▶ Lõpetanud Tartu Ülikooli ajakirjanduse eriala 1984. aastal.
- ▶ AS-i Ekspress Grupp aktsiate arv: 16 232 922 (54,48%)

Indrek Kasela

(ametisse nimetatud kuni 20.05.2019)

sõltumatu nõukogu liige

- ▶ Nõukogu liige alates 20.06.2014
- ▶ Fondivalitseja Amber Trust partner
- ▶ Juhatuse esimees AS-is PRFoods
- ▶ Nõukogu liige äriühingutes AS Toode, ELKE Grupi AS, EPhaG AS ja Salva Kindlustuse AS
- ▶ Lõpetanud 1996 New Yorgi Ülikooli õigusteaduse magistrina. Bakalaureusekraadi omandanud Tartu Ülikoolis 1994, omab tunnistust EL-i õiguses Uppsala Ülikoolist.
- ▶ AS-i Ekspress Grupp aktsiate arv: –.

Harri Helmer Roschier, kes oli sõltumatu nõukogu liige 20.06.2014 kuni 20.05.2019, kutsuti nõukogust tagasi 17.05.2019 toimunud aktsionäride korralise üldkoosoleku otsusega.

Juhatus

Ettevõtte juhatuse volitused on sätestatud äriseadustikus ning need on piiratud ettevõtte põhikirjas määratud ulatuses. Juhatus on kohustatud tegutsema majanduslikult kõige otstarbekamal viisil, lähtudes ettevõtte ja kõikide aktsionäride parimatest huvidest ning tagades ettevõtte jätkusuutliku arengu vastavalt seatud eesmärkidele ja strateegiale. Juhatus ja nõukogu teevad ettevõtte huvide parimaks tagamiseks igakülgset koostööd. Juhatus liikmed valitakse ametisse kuni viieks aastaks. Juhatus liikmete valimiseks ja tagasikutsumiseks on vajalik nõukogu lihthäälteenamus. Juhatus liige võib juhatuselt tagasi astuda, teatades sellest nõukogule üks kuu ette. Ekspress Grupi ja juhatuse liikmete vahel puuduvad kokkulepped, mis käsitleksid hüvitisi seoses väärtipaberituruseaduse 19. peatükis sätestatud aktsiaseltsi ülevõtmisega. Vastavalt põhikirjale koosneb juhatus ühest kuni viiest liikmest. Ekspress Grupi juhatus on kolmeliikmeline.

Mari-Liis Rüütsalu

- ▶ Juhatusesimees ja grupi tegevjuht alates 01.01.2017 volitustega kuni 5 aastat
- ▶ AS-i Ekspress Meedia tegevjuht 2015–2016
- ▶ AS-i Delfi tegevjuht 2012–2015
- ▶ AS-i Estravel turundus- ja arendusdirektor 1998–2012
- ▶ Lõpetanud Eesti Majandusjuhtide Instituudi 1998. aastal ettevõtte majanduse erialal ja Tartu Ülikooli Pärnu kolledži 1995. aastal ettevõtluse ja ärijuhtimise erialal
- ▶ AS-i Ekspress Grupp aktsiate arv: –.

Kaspar Hanni

- ▶ Juhatuseliige alates 18.12.2017 volitustega kuni 3 aastat, grupi arendusdirektor
- ▶ Eesti Äriinglite Assotsiatsiooni juhatuse liige alates 2017
- ▶ Microsofti tarkvaravastavuse juht Balti riikides 2015–2016
- ▶ Microsofti suurl klientide osakonna juht Balti riikides 2011–2015
- ▶ Lõpetanud Estonian Business Schooli ärijuhtimise magistrikraadiga 2002. aastal. Õppinud infotehnoloogiat Tallinna Tehnikaülikoolis
- ▶ AS-i Ekspress Grupp aktsiate arv: –.

Signe Kukin

- ▶ Juhatuseliige alates 01.08.2018 volitustega kuni 3 aastat, grupi finantsdirektor
- ▶ 2012–2017 AS Merko Ehitus, kontserni finantsjuht
- ▶ 2001–2011 United Utilities International Ltd erinevatel positsioonidel Eestis, Suurbritannias ja Araabia Ühendemiraatides
- ▶ 1997–2001 Deloitte, audiitor
- ▶ Lõpetanud Tallinna Tehnikaülikooli majanduse eriala 1999. aastal (diplomiõpe)
- ▶ 2004 Association of Chartered Certified Accountants – ACCA, kogemustega liige (Fellow Member) – FCCA
- ▶ AS-i Ekspress Grupp aktsiate arv: –.

TÜTARETTEVÕTETE NÕUKOGUD JA JUHATUSED

ASi Ekspress Grupp tütarettevõtete nõukogude volitused ja vastutus tulenevad nende põhikirjast ning kontserni-sisestest reeglitest. Põhikirja muutmine toimub vastavalt äriseadustikus sätestatule. Nõukogud on üldjuhul moodustatud vastava tütarettevõtte põhiosanikuks oleva ettevõtte juhatuse ja nõukogu liikmetest.

Olulisemate tütarettevõtete nõukogude koosolekud toimuvad tavaliselt kord kvartalis, muudel juhtudel lähtutakse kontserni vajadustest, tütarettevõtte põhikirjast ja õigusaktidest. Tütarettevõtete nõukogu liikmetele üldjuhul eraldi tasu ei maksta.

Tütarettevõtte juhataja või juhatuse liikme nimetab ametisse tütarettevõtte nõukogu. Alljärgnevalt on toodud ASi Ekspress Grupp 100%lises omanduses olevate olulisemate tütarettevõtete nõukogud ja juhatused seisuga 31. detsember 2019:

ETTEVÕTE*	NÕUKOGU	JUHATUS
Printall AS		
(28 679 685)	Hans Luik (esimees), Kaspar Hanni, Signe Kukin, Mari-Liis Rüütsalu, Ahto Pärl	Andrus Takkin (esimees), Evali Müts, Tõnis Peebo
Ekspress Meedia AS		
(14 005 569)	Hans Luik (esimees), Mari-Liis Rüütsalu, Kaspar Hanni, Signe Kukin	Argo Virkebau (esimees) Urmo Soonvald, Tarvo Ulejev, Erle Laak-Sepp, Karin Vene
Delfi UAB		
(4 268 275)	Mari-Liis Rüütsalu (esimees), Kaspar Hanni, Signe Kukin	Vytautas Benokraitis
SIA Bīļešu Paradīze		
(1 264 354)	Mari-Liis Rüütsalu (esimees), Signe Kukin, Ēriks Naļivaiko, Konstantins Kuzikovs	Jānis Daube, Jānis Ķuzulis
Delfi A/S (Läti)		
(2 883 238)	Mari-Liis Rüütsalu, Kaspar Hanni, Signe Kukin	Konstantins Kuzikovs, Ingus Bērziņš, Anatolijs Golubovs

* Põhitütarettevõttes emaettevõttele kuuluva aktsiakapitali summa seisuga 31. detsember 2019 on näidatud sulgudes.

Muudatused kontserni tütarettevõtete juhtimises

SIA Delfi Tickets juhatuse liikmeteks on 28.05.2019 valitud Konstantins Kuzikovs, Signe Kukin ja Mari-Liis Rüütsalu.

SIA Delfi Tickets Service juhatuse liikmeteks on 28.05.2019 valitud Konstantins Kuzikovs, Signe Kukin ja Mari-Liis Rüütsalu.

OÜ Linna Ekraanid juhatuse liikmeks valiti 01.07.2019 Kristjan Saar. Ettevõtte juhatust jätkab kaheliikmelisena: Peeter Merivälja ja Kristjan Saar.

Alates 01.08.2019 on SIA Bīļešu Paradīze uueks juhatuse liikmeks ja tegevjuhiks valitud Jānis Ķuzulis. 01.08.2019 kutsuti ametist tagasi senine juhatuse liige Konstantins Kuzikovs ning nimetati ta samast kuupäevast alates SIA Bīļešu Paradīze nõukogu liikmeks. Ettevõtte juhatust jätkab kaheliikmelisena: Jānis Daube ja Jānis Kuzulis ning nõukogu neljaliikmelises koosseisus: Mari-Liis Rüütsalu (esimees), Signe Kukin, Ēriks Naļivaiko ja Konstantins Kuzikovs.

22. augustil 2019 pikendati ASi Ekspress Meedia juhatuse liikme Urmo Soonvaldi volitusi kuni 31.01.2022. Ettevõtte juhatust jätkab endises viieliikmelises koosseisus: Argo Virkebau (juhatuse esimees), Erle Laak-Sepp, Tarvo Ulejev, Karin Vene ja Urmo Soonvald.

2. detsembril 2019 ASi Ekspress Grupp nõukogu otsustas pikendada ettevõtte juhatuse esimehe Mari-Liis Rüütsalu volitusi alates 1. jaanuarist 2020 järgmiseks kolmeks aastaks kuni 31. detsembrini 2022. ASi Ekspress Grupp juhatust jätkab endises kolmeliikmelises koosseisus: Mari-Liis Rüütsalu (juhatuse esimees), Signe Kukin ja Kaspar Hanni.

AUDITIKOMITEE

Auditikomitee on nõukogu nõuandev organ raamatupidamise, audiitorkontrolli, riskijuhtimise, sisekontrolli ja -auditeerimise, järelevalve teostamise ja eelarve koostamise valdkonnas ning nõukogu tegevuse seaduslikkuse osas. Alates 2017. aastast on auditikomitee liige Hans Luik. Ahto Päril on auditikomitee liige alates 22.11.2018. Auditikomitee liikmetele tasu ei maksta.

AUDIITORI VALIMINE JA TASUSTAMINE

Audiitori valib ja kinnitab aktsionäride üldkoosolek. Audiitor valitakse tavaliselt kolmeks aastaks, seejärel korraldatakse uus hange. Valikukriteeriumiteks on auditeerimiskogemus, audiitorbüroo maine, kuulumine rahvusvahelisse võrgustikku, audiitori sõltumatus ja teenuste hind. Aktsionäride üldkoosolekul kinnitati aastateks 2017-2019 kontserni audiitoriks KPMG. Läti ettevõtteid auditeerib kohalik audiitorbüroo ja ühisetevõtet AS Express Post auditeerib Ernst & Young Baltic AS. 2019. aasta auditite (sh kõik ühisetevõtted) eest on makstud summas 78 tuhat eurot (2018: 68 tuhat eurot).

Kontsernile on oluline finantsauditi teostaja sõltumatus ja huvide konflikti tekkimise vältimine. Leiame, et 2019. aastal on finantsauditi teostamine olnud kooskõlas regulatiivsete normidega, rahvusvaheliste standarditega ja püstitatud ootustega. Töö tulemusi tutvustas KPMG kahes etapis: a) vaheauditi raames ja b) lõppauditi osas enne sõltumatu vandeaudiitori aruande väljastamist.

HUVIDE KONFLIKT JA SISETEABE KÄSITLEMINE

Siseteabe nõuetekohane käsitlemine on oluline, et kaitsta aktsionäride huve ning tagada aktsiate aus ja õiglane kauplemine. Kõigile aktsionäridele ja potentsiaalsetele uutele aktsionäridele peab olema õigeaegselt, järjepidevalt ja võrdsetel tingimustel kättesaadav oluline informatsioon ASi Ekspress Grupp ja tema tütarettevõtete kohta. ASi Ekspress Grupp ja tema tütarettevõtetega seotud isikutel on oma ametikohast tulenevalt teatud aegadel ja juhtudel vältimatult rohkem teavet kontserni kohta, kui seda on investoritel ja avalikkusel. Sellise info väärkasutuse vältimiseks oleme kontserni ettevõtetes kehtestanud "Siseteabe hoidmise ja avaldamise ning siseteabe alusel tehingute tegemise sisereeglid" (edaspidi siseteabe reeglid). Siseteabe reeglid hõlmavad endas aruandluse süsteemi, mille kohaselt töötajad, kes tööülesandeid täites võivad sattuda huvide konflikti, esitavad oma majandushuvid ning kinnitavad enesehindamisega oma sõltumatust.

ASi Ekspress Grupp juhatuse ja nõukogu liikmete puhul on tegemist siseteabe info kasutajatega (nn insaideritega), kes on allkirjastanud vastava kinnituse ja on teadlikud ASi Ekspress Grupp siseteabe reeglitest ning on koos oma lähikondsetega registreeritud ettevõtte insaiderite nimekirjas. Samuti on insaiderite nimekirjas registreeritud emaettevõtte finantsvaldkonna töötajad, kes puutuvad kokku kontserni konsolideeritud majandusnäitajatega ning olulisemate tütarettevõtete juhatuse ja nõukogu liikmed koos raamatupidamisinfo koostamise ja esitamise eest vastutavate töötajatega.

Seisuga 31.12.2019 on ettevõtte insaiderite registris registreeritud 59 püsivat juurdepääsu omavat isikut (31.12.2018: 55 isikut).

Kontsern peab insaiderite arvestust vastavalt väärt-paberituru seaduses ja NASDAQ Tallinn reglemendis sätestatud nõuetele ning komisjoni rakendusmäärusele (EL) 2016/347, 10. märts 2016, millega kehtestatakse rakenduslikud tehnilised standardid seoses insaiderite nimekirjade täpse vormingu ja ajakohastamisega kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 596/2014.

Meile teadaolevalt ei esinenud 2019. majandusaastal ühtegi siseteabe väärkasutamise tunnustega juhtumit ega huvide konflikti ega ole tehtud turutingimustest erinevaid tehinguid seotud osapooltega.

AS Ekspress Grupp nõukogu ja juhatuse liikmete otsesed osalused teistes ettevõtetes

NIMI	SEOTUD ETTEVÕTE
Ahto Päril	Booknjoy OÜ, OREA OÜ, OÜ NA Advisory, OREA Home OÜ
Hans H. Luik	Osaühing Minigert, HHL Rühm Osaühing, Osaühing Brevard, Iiruk OÜ, Luigepoeg OÜ, Kentmanni Arendus OÜ, Iefe Invest OÜ, Irist OÜ, Fidens Invest OÜ, OÜ Vilipäev, Siireviire OÜ, Sisne Invest OÜ, Sisne Invest Latvia OÜ, Prestante OÜ, Lind Living OÜ, Haep OÜ
Indrek Kasela	osaühing Jõgisoo Piim, JUTA KASELA HAMBARAVI OSAÜHING, Osaühing Manipenny, Lindermann, Birnbaum ja Kasela OÜ, Fine, Wood and Company OÜ, OÜ Must Käsi 2, LA24 Holding OÜ, Noble Cafe 2 OÜ, KellyBar OÜ, Bergman 100x100 Osaühing, Saue 3K Capital OÜ, OÜ Ühinenud Ingrid, UA Management Assets OÜ, Noblessneri Izakaya OÜ
Peeter Saks	Covest OÜ, AS BaltCap
Aleksandras Česnavičius	-
Mari-Liis Rüütsalu	EREMEL OÜ, TÜ Norg
Kaspar Hanni	ITS Capital OÜ
Signe Kukin	OÜ Augitis

Ettevõtte nõukogu ega juhatuse liikmetel ei ole osalusi ettevõtetes, mis tegutsevad AS Ekspress Grupp kontserni põhitegevusalal – meedia ja trükitööstus.

Ülevaade 2019. majandusaastal tehtud tehingutest seotud osapooltega on esitatud raamatupidamise aastaaruande lisas 30.

MUU INFORMATSIOON

Kontserni ülevõtmise korral väärtpaberituru seaduse 19. peatüki kohaselt on AS-i Express Post praegusel kaasaktsionäril AS-I Postimees Grupp õigus omandada õiglase hinnaga ühisettevõtte 50% osalus Ekspress Grupilt. Samasugune õigus on ka Ekspress Grupil AS-i Postimees Grupp aktsionäride muutuse korral vastavalt aktsionäride omavahelisele lepingule.

VASTAVUSE DEKLARATSIOON HEA ÜHINGUTAVA SOOVITUSELE

Hea ühingujuhtimise tava (HÜT) on juhiste kogum, mis on mõeldud järgimiseks eelkõige börsiettevõtetele. HÜT-i sätete täitmine ei ole kohustuslik, ettevõttel on kohustus avalikustada ja põhjendada kas ja millises ulatuses HÜT-i ei järgita. Börsiettevõtetele kehtib „täidan või selgitan“ nõue.

AS Ekspress Grupp lähtub oma äritegevuses seadustest ja õigusnormidest, börsiettevõttena Nasdaq Tallinna börsi nõuetest ning arvestab oma tegevuses olulises osas hea ühingujuhtimise tava juhiseid. Praktistel kaalutlustel järgitakse mõningaid soovitusi osaliselt.

HÜT punkt 2.2.7

Iga juhatuse liikme põhipalk, tulemustasu, lahkumishüvitus, talle makstavad muud hüved ning preemiasüsteemid, samuti nende olulised tunnused (sh võrdlusele põhinevad tunnused, motiveerivad tunnused ja riski tunnused) avaldatakse selges ja üheselt arusaadavas vormis emitendi veebilehel ning hea ühingujuhtimise tava aruandes. Avaldatavad andmed on selged ja üheselt arusaadavad, kui need väljendavad otseselt kulutuse suurust emitendile või tõenäolise kulutuse suurust avalikustamise päeva seisuga.

Kontsern avaldab raamatupidamise aruande lisades juhatuse liikmetele makstud tasude üldsumma ning eraldi makstud lahkumishüvitised, kuid mitte iga liikme tasu eraldi. Kontsern ei avalda juhatuse liikmete põhipalka, tulemustasu, lahkumishüvitist ja muid hüvesid ning preemiasüsteeme ega nende olulisi tunnuseid, sest tegemist on juhatuse liikmete jaoks tundliku

informatsiooniga ning nende andmete avaldamine ei ole ettevõtte juhtimiskvaliteedile hinnangu andmiseks vältimatult vajalik. Samuti ei soovi kontsern avalikustada sellist informatsiooni oma konkurentidele.

Konsolideerimisgrupi kõigi juhatuste liikmete (sh tütar-ettevõtete tegevjuhtkonna) tasu koosneb kuupalgast ja aastapreemiast. Mõnikord antakse kasutada ka ametiauto. Aastapreemia sõltub teatud eesmärkide täitmisest, mis on igal aastal erinevad, sõltuvalt ettevõtte poolt järgmiseks aastaks seatud strateegilistest eesmärkidest. Aastapreemiad võivad moodustada kuni 50% juhatuse liikmete ja tegevjuhtkonna aastapalgast.

Juunis 2017 kinnitas aktsionäride üldkoosolek võtmetöötajate aktsiaoptsiooniskeemi. Nimetatud skeemi alusel väljastatakse kuni 1 300 000 aktsiaoptsiooni, millest igaüks annab õiguse saada tasuta ühe ettevõtte aktsia. Optsiooniskeem kestab novembrist 2017 kuni märtsini 2021.

Konsolideerimisgruppi kuuluvate kõikide juhatuste liikmetele (sh tütar-ettevõtete tegevjuhtkondadele) makstakse lepingu lõppemisel ja lõpetamisel kompensatsiooni vastavalt tema ametilepingus ettenähtud tingimustele. Juhatuse liikmete ja tegevjuhtkondade lahkumishüvitised kuuluvad üldjuhul väljamaksmisele, kui lahkumise on algatanud ettevõtte. Kui juhatuse või tegevjuhtkonna liige kutsutakse tagasi olulise põhjusega, tuleb sõltuvalt töötatud ajale ette teatada kuni 3 kuud ja tasuda täien-

davalt kuni 8 kuu palga ulatuses lahkumishüvitist. Juhul kui juhatuse liige või tegevjuht lahkub ametist omaenda initsiatiivil või juhul, kui ta kutsutakse juhatusest tagasi olulise põhjusega, siis üldjuhul kompensatsiooni ei maksta.

HÜT punkt 2.3.2

Nõukogu otsustab emitendi ja tema juhatuse liikme või tema lähedase või temaga seotud isikuga tehtavate emitendi jaoks oluliste tehingute tegemise ja määrab selliste tehingute tingimused. Nõukogu poolt heakskiidetud tehingud juhatuse liikme, tema lähedase või temaga seotud isiku ja emitendi vahel avaldatakse hea ühingujuhtimise tava aruandes.

2019. aastal kontserni ja juhatuse liikmete vahel olulisi tehinguid ei tehtud.

HÜT punkt 3.2.5

Üldkoosolekul määratud nõukogu liikme tasu suurus ja maksamise kord avaldatakse emitendi Hea Ühingujuhtimise Tava aruandes, tuues eraldi välja põhi- ja lisatasu (sh lahkumishüvitus ja muud makstavad hüved).

2019. aastal ei ole emitendi emaettevõtte ega kontserni tütar- ja sidusettevõtete nõukogu liikmetele tasu makstud.

2020. aasta konsolideeritud vahearuanded avaldab kontsern alljärgnevalt:

KUUPÄEV	SÜNDMUS
28. veebruar 2020	2019. aasta 12 kuu ja IV kvartali auditeerimata vahearuanne
01. aprill 2020	Auditeeritud 2019. aasta majandusaasta aruanne
30. aprill 2020	2020. aasta 3 kuu ja I kvartali auditeerimata vahearuanne
31. juuli 2020	2020. aasta 6 kuu ja II kvartali auditeerimata vahearuanne
30. oktoober 2020	2020. aasta 9 kuu ja III kvartali auditeerimata vahearuanne

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Konsolideeritud bilanss

Aruande lisad lehekülgedel 65–112 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

(tuhandetes EUR)	31.12.2019	31.12.2018	Lisad
VARAD			
Käibevara			
Raha ja raha ekvivalendid	3 647	1 268	5
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	12 705	9 154	6
Ettevõtte tulumaksu nõuded	0	27	
Varud	3 120	3 382	10
Käibevara kokku	19 472	13 831	
Põhivara			
Muud nõuded ja investeeringud	975	1 588	11
Edasilükkunud tulumaksu vara	38	44	
Investeeringud ühisettevõtetesse	1 254	2 345	13
Investeeringud sidusettevõtetesse	2 356	319	14
Materiaalne põhivara	14 943	11 921	15
Immateriaalne põhivara	56 369	46 691	16
Põhivara kokku	75 935	62 907	
VARAD KOKKU	95 407	76 738	
KOHUSTUSED			
Lühiajalised kohustused			
Võlakohustused	5 100	1 356	18
Võlad ja ettemaksed	16 483	10 801	17
Ettevõtte tulumaksu kohustused	65	29	
Lühiajalised kohustused kokku	21 647	12 186	
Pikaajalised kohustused			
Pikaajalised võlakohustused	19 242	14 118	18
Muud pikaajalised kohustused	2 895	0	17
Pikaajalised kohustused kokku	22 137	14 118	
KOHUSTUSED KOKKU	43 784	26 304	
OMAKAPITAL			
Vähemusosalus	100	87	
Emaettevõtte omanikele kuuluv kapital ja reservid:			
Aktiivkapital	17 878	17 878	28
Ülekurss	14 277	14 277	28
Omaaktsiad	(22)	(22)	
Reservid	1 688	1 688	28
Jaotamata kasum	17 701	16 526	
Emaettevõtte omanikele kuuluv kapital ja reservid kokku	51 522	50 347	
OMAKAPITAL KOKKU	51 622	50 434	
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU	95 407	76 738	

Konsolideeritud koondkasumiaruanne

(tuhandetes EUR)	2019	2018	Lisad
Müügitulu	67 456	60 489	21
Müüdud toodangu kulu	(54 044)	(48 874)	22
Brutokasum	13 412	11 615	
Muud äritulud	607	394	26
Turunduskulud	(3 124)	(3 108)	23
Üldhalduskulud	(8 024)	(7 609)	24
Muud ärikulud	(148)	(82)	
Ärikasum	2 722	1 211	
Intressitulud	22	143	
Intressikulud	(784)	(443)	
Muud finantstulud/(kulud)	(61)	(103)	
Kokku finantstulud/(kulud)	(823)	(403)	
Kasum/(kahjum) ühisettevõtete aktsiatelt ja osadelt	(38)	(273)	13
Kasum/(kahjum) sidusettevõtete aktsiatelt ja osadelt	(114)	(234)	14
Kasum enne tulumaksustamist	1 746	302	
Tulumaks	(339)	(276)	8
Aruandeperioodi kasum	1 407	25	
Aruandeperioodi kasum, mis on omistatav			
Emaettevõtte aktsionäridele	1 394	6	
Vähemusosalusele	13	19	
Koondkasum kokku	1 407	25	
Aruandeperioodi koondkasum, mis on omistatav			
Emaettevõtte aktsionäridele	1 394	6	
Vähemusosalusele	13	19	
Tava- ja lahustunud kasum /(kahjum) aktsia kohta	0,05	0,00	28

Aruande lisad lehekülgedel 65-112 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

(tuhandetes EUR)	Emaettevõtte omanikele omistatav osa							
	Aktsiakapital	Ülekurs	Omaaktsiad	Reservid	Jaotamata kasum	Kokku	Vähemusosalus	Omakapital kokku
Saldo 31.12.2017	17 878	14 277	(22)	1 531	18 762	52 426	68	52 494
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	0	0	0	157	(157)	0	0	0
Makstud dividendid	0	0	0	0	(2 085)	(2 085)	0	(2 085)
Tehingud omanikega kokku	0	0	0	157	(2 242)	(2 085)	0	(2 085)
Aruandeperioodi puhaskasum / (kahjum)	0	0	0	0	6	6	19	25
Aruandeperioodi koondkasum kokku	0	0	0	0	6	6	19	25
Saldo 31.12.2018	17 878	14 277	(22)	1 688	16 526	50 347	87	50 434
IFRS 16 esmase rakendamise mõju (lisa 2)	0	0	0	0	(219)	(219)	0	(219)
Korrigeeritud saldo 01.01.2019	17 878	14 277	(22)	1 688	16 307	50 128	87	50 215
Aruandeperioodi puhaskasum / (kahjum)	0	0	0	0	1 394	1 394	13	1 407
Aruandeperioodi koondkasum kokku	0	0	0	0	1 394	1 394	13	1 407
Saldo 31.12.2019	17 878	14 277	(22)	1 688	17 701	51 522	100	51 622

Lisainformatsioon omakapitali muutuste kohta on toodud Lisas 28.

Aruande lisad lehekülgedel 65–112 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE

Aruande lisad lehekülgedel 65–112 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

(tuhandetes EUR)	2019	2018	Lisad
Rahavood äritegevusest			
Aruandeperioodi ärikasum	2 722	1 211	
Korrigeerimised:			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	4 070	3 052	15,16
Kasum tütarettevõtte osaluse muutusest	(31)	0	
(Kasum)/-kahjum põhivara müügist ja mahakandmisest	(4)	(5)	
Äritegevuse rahavood:			
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	(2 929)	(397)	
Varude muutus	262	(550)	
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	3 594	2 449	
Rahavood põhitegevusest	7 684	5 760	
Makstud ettevõtte tulumaks	(270)	(379)	
Makstud intressid	(740)	(462)	
Rahavood äritegevusest kokku	6 675	4 920	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tütarettevõtete ja sidusettevõtete ost (miinus omandatud raha)	(6 648)	0	
Laekumised muudest investeeringutest	9	(995)	
Sissemaksed/laekumised kapitaliosaluse meetodil arvestatud investeeringutesse /-st	(63)	0	
Saadud intressid	14	127	
Materiaalse ja immateriaalse põhivara ost	(2 775)	(3 082)	15,16
Materiaalse ja immateriaalse põhivara müük	19	29	
Antud laenud	(118)	(700)	
Antud laenude tagasimaksed	303	1 763	
Rahavood investeerimistegevusest kokku	(9 259)	(2 858)	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Makstud dividendid	0	(2 085)	
Rendikohustuse põhiosa tagasimaksed (2018: kapitalirendimaksed)	(978)	(74)	19
Arvelduskrediidi kasutuse muutus	(265)	1 191	18
Võlakirjade emiteerimine	5 000	0	18
Saadud laenud / Laenude tagasimaksed	1 207	(900)	18
Rahavood finantseerimistegevusest kokku	4 964	(1 868)	
Rahavood kokku	2 379	194	
RAHA JA RAHA EKVIVALENTIDE MUUTUS	2 379	194	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	1 268	1 073	5
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	3 647	1 268	5

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

Lisa 1. Üldine informatsioon

AS-i Ekspress Grupp ja tema tütarettevõtete peamisteks tegevusaladeks on meediatgevus, sealhulgas *online*-meedia, ajalehtede, ajakirjade ja raamatute kirjastamine, kojukanne ja muud meediaga seotud tegevused; ning trükiteenuste osutamine. AS Ekspress Grupp (registreerimisnumber 10004677; aadress: Parda 6, 10151 Tallinn) on Eesti Vabariigis registreeritud valdusettevõtte. Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule kinnitatakse juhatuse koostatud ja nõukogu heakskiidetud majandusaasta aruanne, mis sisaldab ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, aktsionäride üldkoosolekul. Juhatuse kiitis heaks ja allkirjastas majandusaasta aruande 23. märtsil 2020.

Ekspress Grupi kontserni (edaspidi kontsern) konsolideeritud raamatupidamise aruanne kajastab allpool toodud ettevõtete majandustulemusi.

Ettevõtte nimi	Staatus	Osalus 31.12.2019	Osalus 31.12.2018	Põhitegevus	Asukoht
Tegevussegment: kesksed tegevused					
Ekspress Grupp AS	Emettevõtte			Kontserniettevõtete haldamine ja tugiteenused	Eesti
Tegevussegment: meedia (online- ja trükimeedia)					
Ekspress Meedia AS	Tütarettevõtte	100%	100%	Online-meedia, päeva- ja nädalalehtede kirjastamine. Alates 1.juunist 2018 ka ajakirjade kirjastamine.	Eesti
Delfi A/S	Tütarettevõtte	100%	100%	Online-meedia	Läti
D Screens SIA	Tütarettevõtte	100%	100%	Välireklaami müük	Läti
Delfi Ticket Service SIA	Tütarettevõtte	100%	-	Valdusettevõtte (asutatud juunis 2019)	Läti
Delfi Tickets SIA	Tütarettevõtte	100%	-	Valdusettevõtte (asutatud juunis 2019)	Läti
Bijeshu Paradize SIA	Tütarettevõtte	100%	-	Elektroonilise piletimüügiplatvormi ja piletimüügikohtade haldamine (omandatud juuni 2019)	Läti
Altero SIA	Sidusettevõtte	25,48%	-	Finantstoodete võrdlus- ja vahendusportaal (omandatud oktoobris 2019)	Läti
Delfi UAB	Tütarettevõtte	100%	100%	Online-meedia	Leedu
UAB Login Conferences	Tütarettevõtte	100%	-	Tehnoloogia- ja innovatsioonikonverentsi korraldamine (omandatud märtsis 2019)	Leedu
Sport Media UAB	Tütarettevõtte	51%	51%	Hetkel ei tegutse	Leedu
Delfi Holding SIA	Tütarettevõtte	-	100%	Valdusettevõtte (varasemalt emettevõtte Delfi ettevõtte-tele erinevates riikides). Likvideeritud 24.07.2019.	Läti
Hea Lugu OÜ	Tütarettevõtte	83%	83%	Raamatute kirjastamine	Eesti
Adnet Media UAB	Tütarettevõtte	100%	100%	Internetireklaami lahendused ja -võrgustik	Leedu
Adnet Media OÜ	Tütarettevõtte	100%	100%	Internetireklaami lahendused ja -võrgustik. Likvideerimisel.	Eesti
Adnet Media SIA	Tütarettevõtte	100%	100%	Internetireklaami lahendused ja -võrgustik	Läti
Videotinklas UAB	Tütarettevõtte	100%	45%	Sisulooime tootmis- ja distributsioon (100%-line osalus alates august 2019)	Leedu
Õhtuleht Kirjastus AS	Ühisettevõtte	50%	50%	Ajalehtede kirjastamine. Alates 1.juunist 2018 ka ajakirjade kirjastamine seoses ühinemisega ASiga Ajakirjade Kirjastus.	Eesti
Express Post AS	Ühisettevõtte	50%	50%	Perioodika kojukanne	Eesti
Linna Ekraanid OÜ	Tütarettevõtte	100%	50%	Digitalse välireklaami müük (100%-line osalus alates märts 2019)	Eesti
Centra Ekrani SIA	Tütarettevõtte	100%	50%	Hetkel ei tegutse	Läti
Bababh Media OÜ	Sidusettevõtte	49%	49%	Videotootmise müük, meedia- ja taristulahendused	Eesti
Kinnisvarakeskkond OÜ	Sidusettevõtte	49%	49%	Kinnisvaraportaali arendamine	Eesti
Tegevussegment: trükiteenused					
Printall AS	Tütarettevõtte	100%	100%	Trükiteenuste osutamine	Eesti
Tegevussegment: meelelahutus					
Delfi Entertainment SIA	Tütarettevõtte	100%	100%	Hetkel ei tegutse	Läti

Lisa 2. Raamatupidamise aruande koostamisel kasutatud arvestus- põhimõtted

Alljärgnevalt on toodud peamised arvestuspõhimõtted, mida on kasutatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel. Toodud arvestuspõhimõtteid on järjepidevalt rakendatud kõikidele aruandes toodud perioodidele, välja arvatud juhtudel, kui on kirjeldatud teisiti.

Arvestuse alused

ASi Ekspress Grupp konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on võetud vastu Euroopa Komisjoni poolt (IFRS – International Financial Reporting Standards). Käesolev raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavalt nendele rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele (IFRS) ja tõlgendustele (IFRIC), mis on avaldatud ja kehtivad või on avaldatud ja ennetähtaegselt rakendatavad aruannete koostamisel.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes soetusmaksumuseta, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevatel arvestuspõhimõtetes.

Vastavalt rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele tuleb anda juhtkonnapoolseid raamatupidamisklike hinnanguid ning kontserni raamatupidamispõhimõtete rakendamisel tegema juhtkonnapoolseid otsuseid. Valdkonnad, kus juhtkonna otsuste osatähtsus ning keerukus on olulisema mõjuga või kus konsolideeritud aruanded sõltuvad oluliselt eeldustest ja hinnangutest, on kirjeldatud Lisas 3.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud eurodes, mis on kontserni arvestusvaluuta. Kui ei ole märgitud teisiti, on kõik summad ümardatud lähima tuhandeni.

Võrreldavus

Finantsaruanded on koostatud lähtudes järjepidevuse ja võrreldavuse printsiibist, meetodika muutuste sisu ja nende mõju on selgitatud vastavates lisades.

Muutused arvestuspõhimõtetes

IFRS 16 "Rendilepingud" – rakendub 1. jaanuaril 2019 või hiljem algavatele aruandeperioodidele.

Kontsern rakendas esmakordselt IFRS 16 „Rendilepingud“ alates 1. jaanuarist 2019.

Kontsern rakendas IFRS 16, kasutades modifitseeritud tagasiulatuvat meetodit, mille kohaselt kajastatakse esmase kohaldamise kumulatiivset mõju jaotamata kasumis 1. jaanuaril 2019. Tulenevalt sellest ei korrigeerita 2018. aasta võrdlusandmeid – see tähendab, et võrdlusandmed on esitatud, nagu eelnevatel perioodidel, vastavalt IAS 17-le ja sellega seotud tõlgendustele. Arvestuspõhimõtete muudatuste üksikasjad on avaldatud allpool. Lisaks ei ole IFRS 16 avalikustamiskoostamisi rakendatud võrdlusandmetele.

Eelnevalt määras kontsern lepingu sõlmimisel, kas leping sisaldab endas renti või mitte vastavalt IFRIC 4 „Kindlakstegemine, kas kokkulepe hõlmab renti“. Nüüd hindab kontsern, kas leping sisaldab endas renti, lähtudes rendi definitsioonist nagu on selgitatud käesolevas lisas arvestuspõhimõtete osas „Rendiarvestus“.

Üleminekul IFRS 16-le, otsustas kontsern rakendada praktilist abinõu, mille kohaselt üleminekukuupäeval rakendatakse lepingutele jätkuvalt IAS 17 ja IFRIC 4 rendi mõistet ning uut rendi mõistet rakendatakse ainult uutele lepingutele või lepingute muudatustele. See tähendab, et lepingud, mida IAS 17 ja IFRIC 4 kohaselt ei peetud rendilepinguteks, ei hinnatud ümber vastavalt sellele, kas IFRS 16 kohaselt on tegemist rendilepinguga. Seetõttu rakendati IFRS 16 mõistet rendist ainult 1. jaanuaril 2019 või pärast seda sõlmitud või muudetud lepingutele.

Rentnikuna rendib kontsern mitmeid varasid, sealhulgas kontoriruumi, tootmiselamuid, digitaalseid väliekraane, väliekraanide alust pinda, autosid ja IT- ja kontoriseadmeid. Varem klassifitseeris kontsern rendi kas kasutus- või kapitalirendiks, tuginedes hinnangule, kas rendilepinguga kanti kontsernile üle kõik alusvara omamisega seotud riskid ja hüved.

Rendikomponenti sisaldava lepingu sõlmimisel või muutmisel jaotab kontsern lepingus sisalduva renditasu igale rendikomponendile selle suhtelise eraldiseisva hinna alusel.

Varasemalt IAS 17 kohaselt kasutusrendiks klassifitseeritud rendilepingutega seotud kohustused mõõdeti üleminekul nende järelejäänud rendimaksete nüüdisväärtuses, kasutades diskontomäärana kontserni alternatiivset laenuintressimäära seisuga 1. jaanuar 2019 (vt allpool). Kasutusõiguse vara mõõdetakse nende bilansilises väärtuses nii, nagu oleks IFRS 16 rakendatud alguskuupäevast alates, diskonteerituna kontserni alternatiivse laenuintressimääraga esmase kasutuselevõtu kuupäeval.

Kontsern on ülemineku kuupäeval testinud oma kasutusõiguse varade puhul väärtuse languse olemasolu ning kontsern jõudis järeldusele, et puuduvad viited kasutusõiguse varade väärtuse langusele.

Kontsern kasutas IFRS 16 rakendamisel rendilepingutele, mis olid varem IAS 17 kohaselt klassifitseeritud kasutusrendiks, mitmeid lihtsustavaid abinõusid. Eelkõige:

- ▶ ei kajastatud kasutusõiguse vara ning rendikohustust rendilepingutele, mis lõpevad 12 kuu jooksul alates ülemineku kuupäevast;
- ▶ ei kajastatud kasutusõiguse vara ning rendikohustust rendilepingutele, mis on väikese alusvara väärtusega (nt IT- ja kontoriseadmed);
- ▶ kasutusõiguse varade mõõtmisel ei võetud arvesse esmaseid otsekulutusi;
- ▶ rakendati üht ja sama diskontomäära sarnastele rendilepingutele;
- ▶ kasutati tagasivaatavat hinnangut rendiperioodi määramisel.

Kontsern on kapitalirendi tingimustel soetanud tootmisseadmeid. Need rendid olid klassifitseeritud kapitalirendina IAS 17 kohaselt. Nende rentide jaoks määrati kasutusõiguse varade ning rendikohustuste bilansiline maksumus 1. jaanuaril 2019 rendile võetud vara bilansilise jääkväärtuse ning kohustise bilansilises maksumuses nii, nagu olid need kajastatud 31.12.2018 seisuga vastavalt IAS 17-le.

IFRS 16-le üleminekul kajastas kontsern täiendavaid kasutusõiguse varasid ning rendikohustusi, tekkinud vahe kajastati jaotamata kasumis. Ülemineku mõju on kokku võetud allpool.

(tuhandetes EUR)	1. jaanuar 2019
Kasutusõiguse vara	3 077
Rendikohustus	3 296
Jaotamata kasum	(219)

Kasutusrendiks klassifitseeritud rendilepingute rendikohustuste mõõtmisel diskonteeris kontsern rendimakseid, kasutades selleks alternatiivset laenuintressimäära seisuga 1. jaanuar 2019. Rakendatud kaalutud keskmine intressimäär on 2,15%.

(tuhandetes EUR)	1. jaanuar 2019
Kasutusrendilepingute miinimumrendimaksed vastavalt IAS 17-le seisuga 31.12.2018	2 229
Diskonteeritud maksed kasutades alternatiivset laenuintressimäära	3 039
Kapitalirendikohustused 31.12.2018 seisuga	197
- Madala alusvara väärtusega rendid	(427)
- Rendid, mille järelejäänud periood oli väiksem kui 12 kuud	(26)
- Rendilepingute pikendamised, mida piisava kindlustundega rakendatakse	710
Rendikohustused 01.01.2019 seisuga	3 493

IFRIC 23 „Tulumaksu käsitlustest tingitud ebakindlus“ – rakendus 1. jaanuaril 2019 või hiljem algavatele aruandeperioodidele.

Tõlgendus IFRIC 23 selgitab, kuidas arvestada tulumaksu-käsitlusi, mida maksuamet pole veel heaks kiitnud, püüdes ühtlasi suurendada läbipaistvust. Peamine küsimus seisneb IFRIC 23 kohaselt selles, kas on tõenäoline, et maksuamet kiidab ettevõtte valitud maksukäsitluse heaks. Kui see, et maksuamet kiidab kinnitamata maksukäsitluse heaks, on tõenäoline, siis kajastatakse raamatupidamise aruandes sama maksusumma, mis maksudeklaratsioonis, ning tasumisele kuuluva ja edasilükkunud tulumaksu mõõtmisega seotud ebakindlust ei kajastata. Vastasel juhul peab maksustatavat tulu (või maksukahjumit), maksustamisbaase ja kasutamata maksukahjumeid määrama viisil, mis ebakindluse prognoositavat lahendust kõige paremini peegeldab, kasutades selleks kas üht kõige tõenäolisemat summat või eeldatavat väärtust (tõenäosusega kaalutud summade kogusummat). Ettevõtte peab eeldama seda, et maksuamet kontrollib maksupositsiooni ja saab asjakohasest informatsioonist täieliku ülevaate.

Tõlgenduse rakendamisel ei olnud olulist mõju konsolideeritud finantsaruannetele, kuna kontsernil ei ole olulisi ebakindlaid maksupositsioone.

Iga-aastased IFRS-i edasiarendused 2015–2017 – rakendusid 1. jaanuaril 2019 või hiljem algavatele aruandeperioodidele.

IFRS-i edasiarendused (2015–2017) sisaldavad standarditesse tehtud nelja muudatust. Peamiste muudatuste eesmärk on:

- ▶ selgitada, et ettevõtte mõõdab varasemat osalust ühises äriüksuses uuesti selle üksuse üle kontrolli saavutamisel kooskõlas standardiga IFRS 3 „Äriühendused“;

- ▶ selgitada, et ettevõtte ei mõõda varasemat osalust ühises äriüksuses uuesti selle üksuse üle ühise kontrolli saavutamisel kooskõlas standardiga IFRS 11 „Ühised ettevõtmised“;

- ▶ selgitada, et ettevõtte peaks alati kajastama dividendide jaotamisega kaasnevat tulumaksu kas kasumis või kahjumis, muus koondkasumis või omakapitalis sõltuvalt sellest, kus ettevõtte kajastas algselt minevikus toimunud tehinguid või sündmusi, mille tulemusena teeniti jaotatavat kasumit; ja

- ▶ selgitada, et üldotstarbeks laenatud vahendite kapitalisatsioonimäära arvutamisel ei peaks ettevõtte arvestama nende laenukasutuse kuludega, mis on seotud tingimustele vastava vara hankimiseks tehtud laenukohustustega kuni ajani, mil tingimustele vastav vara on valmis eesmärgipäraseks kasutamiseks või müügiks. Laenukasutuse kulutused, mis on seotud konkreetsete laenukohustustega, mida ei ole tasutud selleks ajaks, kui tingimustele vastav vara on valmis eesmärgipäraseks kasutamiseks või müügiks, arvestatakse ettevõtte üldiste laenukasutuse kulutuste hulka.

Ükski neist muudatustest ei mõjutanud oluliselt kontserni konsolideeritud finantsaruandeid.

IAS 28 „Pikaajalised investeeringud sidusettevõtetesse ja ühisettevõtetesse“ muudatused – rakendusid aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2019 või hiljem. IAS 28 „Investeeringud sidusettevõtetesse ja ühisettevõtetesse“ muudatus mõjutab ettevõtteid, kes rahastavad selliseid üksusi eelisaktiivide või laenudega, mille tagasimaksmist ei oodata lähitulevikus (nn „pikaajalised investeeringud“).

Muudatus käsitleb standardite IAS 28 ja IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ kahte liiki kohaldamist. Muudatus ja selles toodud näide osutavad sellele, et pikaajaline investeering on nii IFRS 9 kui ka IAS 28 kohaldamisalas ning

selgitavad, kuidas standardeid rakendada. Muudatuse rakendamine ei toonud kaasa olulist mõju kontserni konsolideeritud finantsaruannetele.

Standardi IAS 19 muudatused: „Plaani muudatus, kärbe või arveldus“ – kohaldatakse plaani muudatustele, kärbetele või arveldustele, mis tehti 1. jaanuaril 2019 või hiljem või kuupäeval, mil muudatusi esimest korda rakendatakse.

Muudatused selgitavad järgmist:

- ▶ kindlaksmääratud hüvitistega plaani muutmise, kärpimise või arveldamise korral kasutab ettevõtte uuendatud aktuaarseid eeldusi, et määratleda oma jooksva tööalase teenistuse kulu ja perioodi netointress; ja
- ▶ varade ülemmäära mõju plaani arveldamisel tekkiva kasumi või kahjumi arvutamisel ei arvestata ning seda kajastatakse eraldi muus koondkasumis.

Muudatuse rakendamine ei toonud kaasa olulist mõju kontserni konsolideeritud finantsaruannetele.

Standardid, tõlgendused ja muudatused, mis on avaldatud, kuid veel ei kehti

Järgmised uued standardid, tõlgendused ja muudatused ei kehti veel 31. detsembril 2019 lõppenud aruandeperioodi suhtes ja neid ei ole konsolideeritud finantsaruannete koostamisel rakendatud. Kontsern kavatseb antud muudatused rakendada hetkel, mil need jõustuvad.

IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ ja IAS 8 „Arvestusmeetodid, arvestushinnangute muutused ja vead“ muudatused – rakendusid 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele.

Muudatused selgitavad ja ühtlustavad mõistet 'oluline' ning annavad juhised selle mõiste rakendamise järjepidevuse parandamiseks, mil iganes seda IFRSi standardites kasutatakse.

Kontserni hinnangul puudub muudatuste esmasel rakendamisel oluline mõju raamatupidamise aruandele.

IFRS 9 "Finantsinstrumendid", IAS 39 "Finantsinstrumendid: Kajastamine ja mõõtmine ning IFRS 7 Finantsinstrumendid: avalikustatav teave" muudatused – rakendusid 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele

Muudatused on kohustuslikud ja need kohalduvad kõikidele riskimaandamissuhetele, mida mõjutab otseselt pankadevaheliste laenuintressimäärade reformist (IBOR) tulenev ebakindlus. Muudatused võimaldavad ajutist erandit riskimaandamisarvestuse erinõuete rakendamisest, mistõttu ei tohiks riskimaandamisarvestuse kasutamine IBOR reformi rakendamisel üldjuhul lõppeda. Muudatused võimaldavad järgmisi peamisi erandeid:

- ▶ Nõue 'väga tõenäoline'
- ▶ Riskikomponendid
- ▶ Tulevikku puudutavad hinnangud
- ▶ Tagasiulatuv efektiivsuse test (IAS 39 puhul)
- ▶ Rahavoogude riskimaandamise reservi uuesti kasutusse võtmine.

Muudatused nõuavad samuti, et ettevõtted esitavad investoritele lisateavet oma riskimaandamissuhete kohta, mida need ebakindlused otseselt mõjutavad. Kontserni hinnangul puudub muudatuste esmasel rakendamisel oluline mõju raamatupidamise aruandele.

Standardite IFRS 10 ja IAS 28 „Investori ja tema sidusettevõtte või ühisettevõtte vaheline müük või varaline sissemakse” muudatused – Euroopa Komisjon otsustas muudatuste kinnitamise määramata ajaks edasi lükata.

Muudatused selgitavad, et sidusettevõtte või ühisettevõttega seotud tehingu puhul sõltub kasumi ja kahjumi kajastamise ulatus sellest, kas müüdud või üleantud varad moodustavad äritegevuse, nii et:

- ▶ kasum või kahjum kajastatakse täielikult siis, kui investori ja tema sidusettevõtte või ühisettevõtte vaheline tehing hõlmab sellise vara või selliste varade üleandmist, mis moodustavad äritegevuse (kas see/need asub/asuvad tütarettevõttes või mitte), samal ajal kui
- ▶ kasum või kahjum kajastatakse osaliselt siis, kui investori ja tema sidusettevõtte või ühisettevõtte vaheline tehing hõlmab varasid, mis ei moodusta äritegevust (iseги siis, kui need varad asuvad tütarettevõttes).

Muudatuste vastuvõtmise kvantitatiivset mõju saab hinnata alles muudatuste esmakordse rakendamise aastal, sest see sõltub vara või äride üleandmisest sidusettevõttele või ühisettevõttele, mis leiab aset sel aruande perioodil.

IFRS 3 "Äriühendused" muudatused – rakendusid 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele. Neid muudatusi ei ole Euroopa Liit veel heaks kiitnud. Muudatused kitsendavad ja selgitavad mõistet *äritegevus*. Lubatakse ka lihtsustatud hindamist selle kohta, kas omandatud tegevuste ja varade komplekt on pigem varade kogum kui äritegevus.

Kontserni hinnangul puudub muudatuste esmasel rakendamisel oluline mõju raamatupidamise aruandele.

Muud muudatused

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju kontserni raamatupidamise aastaaruandele.

Konsolideerimise põhimõtted

Tütarettevõtted

Tütarettevõtteks loetakse ettevõtte, mille üle emaettevõtte omab kontrolli. Tütarettevõtte loetakse emaettevõtte kontrolli all olevaks, kui emaettevõtte kontrollib tütar-ettevõtet, omab juurdepääsu või õigusi muutuva kasumlikkusele oma tehingutest tütar-ettevõttega ja suudab kasutada oma võimu kasumlikkuse mõjutamiseks. Kui asjaolud näitavad, et üks või mitu kolmest eespool loetletud kontrollielemendist on muutunud, siis hindab emaettevõtte uuesti, kas ta kontrollib tütar-ettevõtet või mitte.

Kui emaettevõttel ei ole tütar-ettevõttes hääleõiguse enamust, kontrollib ta tütar-ettevõtet ka siis, kui tema hääleõigus on piisav, et anda talle praktiline suutlikkus juhtida ühepoolset tütar-ettevõtte asjaomast tegevust. Hindamaks, kas emaettevõtte hääleõigus tütar-ettevõttes on piisav kontrolli omamiseks, võtab emaettevõtte arvesse kõiki asjaomaseid fakte ja asjaolusid, sealhulgas emaettevõttele kuuluvat hääleõigust võrreldes teistele hääleõiguslikele omanikele kuuluvate osaluste ja jaotusega, emaettevõttele, teistele hääleõiguslikele omanikele või kolmandatele osapooltele potentsiaalselt kuuluv hääleõigus, teistest lepingulistest kokkulepetest tulenevad õigused ja kõik täiendavad faktid ja asjaolud, mis näitavad, et emaettevõtte suudab või ei suuda juhtida antud hetkel otsuste langetamist, sealhulgas mõjutada hääletamise tulemusi aktsionäride koosolekul.

Kui emaettevõtte omandas või loovutas perioodi jooksul ettevõtte üle kontrolli, on vastav tütar-ettevõtte konsolideeritud alates selles kontrolli omandamise kuupäevast kuni kontrolli lõppemise kuupäevani. Kasum või kahjum ning muu koondkasumi kõik komponendid omistatakse emaettevõtte omanikele ja mitte-kontrollitavatele osalustele. Tütarettevõtte koondkasum

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalendid sisaldavad raha kassas, pangakontosid ning kuni 3-kuulisi pangadeposiitide jääke. Arvelduskrediiti kajastatakse bilansis laenudena lühiajaliste kohustuste hulgas.

Välisvaluuta arvestus

Arvestus- ja esitusvaluuta

Kontserni kuuluvate ettevõtete raamatupidamise aastaaruandes kajastatud komponentide üle peetakse arvestust arvestusvaluutas, milleks on ettevõtete äritegevuse põhilise majanduskeskkonna valuuta. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanded on koostatud eurodes.

Välisvaluutapõhised tehingud ja saldod

Välisvaluutas fikseeritud tehingute ümberarvestusel arvestusvaluutasse on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud vastava kontserniettevõtte asukohariigi keskpanga või euro puhul Euroopa Keskpanga valuutakursid. Sellistest tehingutest ning aastalõpu kursiga välisvaluutas fikseeritud monetaarsete varade ja kohustuste ümberarvestustest saadud kasumid ja kahjumid on kajastatud kasumiaruandes.

Kontserniettevõtted

Kontsernil on ettevõtted Eestis, Lätis ja Leedus, mille arvestus- ja esitusvaluuta on euro.

Varud

Varud on bilansis hinnatud lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või netorealiseerimisväärtus. Varude soetusmaksumuse kuluks arvestamisel kasutatakse perioodika- ja raamatusegmentides FIFO meetodit ja trükiteenuste segmenti tootmisvarude puhul

kaalutud keskmise soetusmaksumuse meetodit. Valmistoodangu ja pooltoodangu soetusmaksumus koosneb projekteerimiskuludest, toorainekuludest, otsestest palga- ja muudest otsekuludest ning tootmise üldkuludest (vastavalt normaalse toodangu mahule). Netorealiseerimisväärtus on toodete eeldatav müügihind tavapärase äritegevuse käigus, millest on maha arvatud toote lõpetamiseks ja müügi sooritamiseks vajalikud eeldatavad muutuvkulud.

Finantsinstrumendid

Kajastamine ja esmane mõõtmine

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse nende tekkimise hetkel. Kõik ülejäänud finantsvarad ja -kohustused kajastatakse siis, kui kontsernist saab instrumendi lepinguline osapool.

Finantsvara (välja arvatud juhul, kui on tegemist nõudega ostjate vastu, millel ei ole olulist finantseerimise komponenti) või finantskohustust mõõdetakse esmasel kajastamisel nende õiglases väärtuses, millele vara puhul, mida ei mõõdetata õiglases väärtuses läbi kasumiarunde, lisanduvad tehingukulud, mis on otseselt seotud selle vara soetamisega. Nõudeid ostjate vastu ilma olulise finantseerimise komponendita hinnatakse esmasel kajastamisel tehinguhinnas.

Klassifitseerimine ja edasine mõõtmine

Finantsvarad

Esmasel kajastamisel klassifitseeritakse finantsvara bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses; võlainstrumentina õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi, omakapitali instrumendina õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi; või õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande.

Finantsvarasid ei klassifitseerita ümber pärast nende esmast kajastamist, kui kontsern ei muuda oma finantsvarade haldamise ärimudelit, sellisel juhul klassifitseeritakse kõik mõjutatud finantsvarad ümber ärimudeli muutusele järgneva esimese aruandeperioodi esimesel päeval.

Finantsvara kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kui see vastab mõlemale järgmisele tingimusele ja ei ole määratletud varana, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande:

- ▶ vara hoitakse ärimudeli raames, mille eesmärk on hoida varasid lepinguliste rahavoogude kogumiseks; ja
- ▶ lepingutingimused tagavad kindlatel kuupäevadel rahavood, milleks on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress.

Kontsern klassifitseerib korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetavateks finantsvaradeks raha ja raha ekvivalendid, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded ning antud laenud.

Võlainstrumente mõõdetakse õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi, kui see vastab mõlemale järgmisele tingimusele ja seda ei ole määratletud varana, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande:

- ▶ vara hoitakse ärimudeli raames, mille eesmärk on saavutada nii lepinguliste rahavoogude kogumine kui ka finantsvarade müük; ja
- ▶ lepingutingimused tagavad kindlatel kuupäevadel rahavood, milleks on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress.

Kontsernil ei ole finantsvarasid, mis oleks klassifitseeritud mõõdetavateks õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi.

Mitte-kauplemiseesmärgil hoitavate omakapitali instrumentide esmasel kajastamisel võib kontsern pöördumalt valida, kas esitada investeeingu õiglase väärtuse hilisemad muutused koondkasumiaruandes. Antud valik tehakse iga investeeingu osas eraldi.

Kõik finantsvarad, mis ei ole klassifitseeritud mõõdetavateks korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi nagu on eelpool kirjeldatud, mõõdetakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Esmasel kajastamisel võib kontsern õiglases väärtuses läbi kasumiaruande mõõdetavaks määratleda ka finantsvarad, mis vastavad kas korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi kajastamise tingimustele, kui see kõrvaldab või vähendab oluliselt mõõtmise või kajastamise mittejärgipidevusetust, mis muidu tekiks.

Finantskohustused - klassifitseerimine, edasine mõõtmine ning kasum ja kahjum

Finantskohustused klassifitseeritakse mõõdetuna kas korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Finantskohustus klassifitseeritakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, kui seda hoitakse kauplemise eesmärgil, see on tuletisinstrument või see on sellisena kajastatud esmasel kajastamisel. Finantskohustused õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande hinnatakse õiglases väärtuses ning puhaskasum ja -kahjum, sealhulgas mis tahes intressikulud, kajastatakse kasumiaruandes. Muud finantskohustused kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Intressikulud ja kasum või kahjum valuutakursi muutusest kajastatakse kasumiaruandes. Kajastamise lõpetamisel tekkinud kasum või kahjum kajastatakse kasumiaruandes.

Äriühenduse tulemusena tekkinud kohustus tingimusliku tasu osas klassifitseeritakse õiglases väärtuses muutustega läbi

Finantsvarad - edasine mõõtmine ning kasum ja kahjum

Finantsvarad õiglases väärtuses läbi kasumiaruande

Antud varasid mõõdetakse õiglases väärtuses. Puhaskasum ja -kahjum, sealhulgas intressi- või dividenditul, kajastatakse kasumiaruandes.

Korrigeeritud soetusmaksumuses finantsvarad

Antud varasid kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Korrigeeritud soetusmaksumusest arvatakse maha kahjum vara väärtuse langusest. Intressitulu, kasum või kahjum valuutakursi muutusest ning väärtuse langus kajastatakse kasumiaruandes. Kajastamise lõpetamisel tekkinud kasum või kahjum kajastatakse kasumiaruandes.

Omakapitali instrumendid õiglases väärtuses läbi koondkasumi

Antud varasid mõõdetakse õiglases väärtuses. Dividendid kajastatakse kasumiaruandes tuluna, välja arvatud juhul, kui dividend on selgelt investeeingu soetusmaksumuse osaline tagastus. Muu puhaskasum ja -kahjum kajastatakse koondkasumiaruandes ja seda ei liigitata ümber kasumiaruandesse.

kasumiaruande. Õiglase väärtuse mõõtmisel kasutatakse diskonteeritud rahavoogusid. Hindamismudel arvestab eeldatavate tulevaste rahavoogude nüüdisväärtust, mida on diskonteeritud, kasutades riskiga korrigeeritud diskontomäära. Hinnanguline õiglane väärtus suureneb (väheneb), kui eeldatavad rahavood oleksid kõrgemad (madalamad) või kui riskiga korrigeeritud diskontomäär oleks madalam (kõrgem).

Kajastamise lõpetamine

Finantsvara

Kontsern lõpetab finantsvara kajastamise, kui lepingujärgsed õigused finantsvara rahavoogudele lõpevad või kui kontsern annab lepinguliste rahavoogude saamise õiguse üle tehingus, mille puhul antakse sisuliselt üle kõik finantsvara omamisega seotud riskid ja hüved või kus kontsern ei anna sisuliselt üle ega hoia kõiki omandiõigusega kaasnevaid riske ja hüvesid ning ei säilita kontrolli finantsvara üle.

Kui kontsern sõlmib tehinguid, millega ta kannab üle oma finantsseisundi aruandes kajastatud varad, kuid säilitab

kõik või põhilised üleantud varade riskid ja hüved, siis sellistel juhtudel üleantud vara kajastamist ei lõpetata.

Finantskohustused

Kontsern lõpetab finantskohustuse kajastamise, kui tema lepingulised kohustused on täidetud või tühistatud või aegunud. Samuti lõpetab kontsern finantskohustuse kajastamise, kui selle tingimusi muudetakse ja muudetud kohustuse rahavood on oluliselt erinevad, millisel juhul kajastatakse muudetud tingimustel põhinevat uut finantskohustust õiglases väärtuses.

Finantskohustuse kajastamise lõpetamisel kajastatakse kustutatud bilansilise väärtuse ja makstud tasu (kaasa arvatud üleantud mitterahalised varad või võetud kohustused) vahe kasumiaruandes.

Saldeerimine

Finantsvarad ja -kohustused tasaarvestatakse ja netosumma kajastatakse finantsseisundi aruandes siis ja ainult siis, kui kontsernil on sel hetkel seaduslik õigus summast tasaarvestada ja ta kavatseb need kas tasuda

netopõhiselt või realiseerida vara ja tasuda samaaegselt kohustuse.

Finantsvarade väärtuse langus

Kontsern rakendab väärtuse languse kajastamisel oodatava krediidikahjumi mudelit korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade suhtes. Kontsern mõõdab väärtuse langust summas, mis võrdub eluea jooksul oodatavate krediidikahjumitega, väljaarvatud järgmised finantsvarad, mille väärtuse langus mõõdetakse summas, mis võrdub 12 kuu jooksul oodatavate krediidikahjumitega:

- ▶ muud nõuded, antud laenud ja pangasaldod, mille krediidirisk (st finantsvara eeldatava eluea jooksul esinev maksejõuetuse risk) ei ole pärast esmast kajastamist märkimisväärselt suurenenud.

Nõuded ostjate vastu, millel puudub oluline finantseerimiskomponent, väärtuse langust mõõdetakse alati summas, mis võrdub eluea jooksul oodatavate krediidikahjumitega. Antud finantsvarade eeldatavate krediidikahjumite hindamiseks kasutatakse eraldiste moodustamise maatriksit, mis põhineb kontserni ajaloolisel krediidikahjumi kogemusel, mida korrigeeritakse konkreetsete deebitoridega seotud tegurite, üldiste majandustingimuste, aruandekuupäeval finantsvarale rakenduvate tegelike ja prognoositavate tingimuste ja nende suuna hinnanguga ning vajadusel ka raha ajaväärtusega.

Selleks et kindlaks teha, kas finantsvarade krediidirisk on esmase kajastamise järel märkimisväärselt suurenenud ja hinnata eeldatavat krediidikahjumit, kasutab kontsern mõistlikku ja põhjendatud informatsiooni, mis on asjakohane ja kättesaadav ilma liigsete kulude ja pingutusteta. See hõlmab nii kvantitatiivset kui ka kvalitatiivset informatsiooni ja analüüsi, mis põhineb kontserni

ajaloolisel kogemusel, teadaoleval krediidi hinnangul ning ka tulevikku suunatud informatsioonil.

Eeldatavad krediidikahjumid on tõenäosusega kaalutud hinnangulised krediidikahjumid. Krediidikahjumeid mõõdetakse kõikide rahapuudujääkide nüüdisväärtusena (st vahe ettevõtte lepingujärgsete rahavoogude ja nende rahavoogude vahel, mida kontsern loodab saada). Eeldatavate rahavoogude diskonteerimisel kasutatakse finantsvara efektiivset intressimäära.

Kontsern hindab igal aruandepäeval, kas korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade krediidi kvaliteet on langenud. Finantsvara krediidikvaliteet on langenud, kui on toimunud üks või mitu sündmust, mis avaldavad selle finantsvara eeldatavatele tulevastele rahavoogudele negatiivset mõju.

Finantsvara krediidikvaliteet on langenud, kui leiab aset üks järgnevatest sündmustest:

- ▶ võlgniku olulised finantsraskused;
- ▶ lepingu rikkumine, näiteks kohustuste mittetäitmine või tähtjaks tasumata jätmine;
- ▶ laenu või ettemakse restruktureerimine tingimustel, mida kontsern muul juhul ei oleks teinud;
- ▶ on tõenäoline, et võlgnik läheb pankrotti või reorganiseerimisele.

Eelnevast sõltumata loeb kontsern kohustuse mittetäidetuks, kui finantsvara on enam kui 60 päeva maksetähtaja ületanud, välja arvatud juhul, kui kontsernil on toetavaid argumente, miks sellest pikem maksetähtaja ületamine on põhjendatud.

Varade bilansilist väärtust vähendatakse korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade väärtuse languse võrra.

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta juhul, kui on tõenäoline, et nende kasutamise seoses saadakse tulevikus majanduslikku kasu.

Põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvestatud kulum. Soetusmaksumus koosneb ostuhinnast, mittetagastatavatest maksudest ja muudest otsestest ja kaudsetest põhivara kasutuselevõtuga seonduvatest väljaminekutest. Materiaalse põhivara soetusmaksumus sisaldab ka eeldatavaid demonteerimise, eemaldamise ja asukoha taastamise kulutusi, milleks ettevõtte tekib kohustus vara paigaldamisel ja kasutamisel. Omatarbeks valmistatud materiaalse põhivara soetusmaksumus sisaldab materjalikuludid ning otseseid tööjõukuludid.

Kui materiaalse põhivara objekt koosneb oluliselt erineva kasuliku tööeaga komponentidest, võetakse need komponendid arvele iseseisvate põhivaraobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt nende kasulikule elueale. Sarnase eeldatava kasuliku tööeaga põhivarasid arvestatakse kogumitena.

Kui materiaalse põhivara kaetav väärtus on madalam jääkväärtusest, kajastatakse kahjumit vara väärtuse langusest summas, mille võrra vara jääkväärtus ületab tema kaetavat väärtust. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulu- tused, või selle kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Kasutusväärtuse leidmisel on tuginetud järgmiste aastate eeldatavatele diskonteeritud rahavoogudele (vaata ka arvestuspõhimõtet "Varade väärtuse langus"). Materiaalse põhivara allahindlus on kajastatud bilansis akumuliseeritud kulum suurenemisena ja kasumiaruandes kuluna. Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta kasumiaruandes põhivara allahindluse kahjumi vähendusena.

Kulumi arvestamisel kasutatakse üldjuhul lineaarse amortisatsiooni meetodit, jaotamaks soetusmaksumuse ühtlaselt üle vara kasuliku eluea. Ajakirjade trükimasinad ja järeltöötuse seadmed maksumusega üle 320 tuhande euro amortiseeritakse tooteühiku meetodi alusel. Kulumi-norm määratakse igale materiaalse põhivaraobjektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust elueast või eeldatavast kogutoodangust. Amortisatsiooni arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav juhtkonna plaanitud eesmärgil ning asukohas, ning lõpetatakse, kui vara lõppväärtus ületab bilansilist maksumust, vara lõplikul eemaldamisel või ümberklassifitseerimisel „müügijootel põhivaraks“. Amortiseerimist ei lõpetata vara kasutusest eemaldamisel. Igal bilansipäeval hinnatakse ning vajadusel korrigeeritakse kasutatavate amortisatsioonimäärade, amortisatsioonimeetodi ning lõppväärtuse põhjendatust. Kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist maksumust, lõpetatakse vara amortiseerimine.

Põhivara müügikasumid ja -kahjumid on summad, mille võrra müügihind ületab või jääb alla bilansilise maksumuse ning neid kajastatakse kasumiaruandes muude äritulude või ärikuludena.

Kulumi arvestatakse lineaarselt või lähtudes toomisühiku meetodist, kasutades järgmisi eeldatavaid kasulikke eluigasid. Maad ei amortiseerita.

<u>Ehitised ja rajatised</u>	20–33 aastat
<u>Masinad ja seadmed:</u>	
Tootmiseseadmed	5–15 aastat
<u>Muud põhivarad:</u>	
Sõidukid	5–10 aastat
Muu inventar ja seadmed	2–7 aastat

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et kontsern saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikuluseid kajastatakse kasumiaruandes kuluna nende toimumise momendil.

Immateriaalsed varad

Firmaväärtus

Firmaväärtus on positiivne vahe uue tütar-, sidus- või ühisettevõtte omandamisel makstud ostuhinna ja soetatud identifitseeritava netovara õiglase väärtuse vahel omandamiskuupäeval. Tütarettevõtete omandamisel tekkinud firmaväärtust kajastatakse immateriaalse varana, ühisettevõtete ja sidusettevõtete omandamisel tekkinud firmaväärtust kajastatakse investeringu osana vastavalt kas ühisettevõttesse või sidusettevõttesse. Firmaväärtuse võimalikku väärtuse langust testitakse vähemalt kord aastas ning vajadusel hinnatakse alla. Firmaväärtuse allahindlust ei tühistata. Konsolideeritud bilansis kajastatud firmaväärtust võetakse arvesse emaettevõtte kasumi/kahjumi arvestamisel tütarettevõtte aktsiate või osade müümisel. Negatiivne vahe omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahel kajastatakse selle tekkimisel kasumiaruandes tuluna.

Väärtuse testimisel jagatakse firmaväärtus nendele varagruppidele, mille kohta on võimalik rahavoogusid eristada (rahateeniv üksus). Firmaväärtus jagatakse nendele rahateenivatele üksustele või rahateenivate üksuste gruppidele, mis saavad eeldatavasti kasu äriühendustest, kus firmaväärtus tekkis.

Investeringu kaetava väärtuse aluseks on antud raha teeniva üksuse tuleviku oodatavad rahavood, mida diskonteeritakse, kasutades eeldatavat kaalutud keskmist kapitali tootluse määra. Kui investeringu kaetav väärtus on madalam tema bilansilisest maksumusest, hinnatakse investering alla kaetava väärtuseni ja kajastatakse väärtuse langus kuluna. Kui investeringu kaetav väärtus on kõrgem tema bilansilisest maksumusest, üleshindlust ei toimu. Hinnangud ja otsused, mida kasutatakse äriühenduste hindamisel, vaadatakse pidevalt üle ning kui tegelikud tulemused erinevad hinnangutest, korrigeeritakse hinnanguid.

Kaubamärgid

Kaubamärgid võetakse algselt arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja vara kasutusvalmidusse viimisega otseselt seotud kuludest. Määratud elueaga kaubamärgid kajastatakse bilansis soetusmaksumuses miinus akumuliseeritud kulum. Amortisatsiooni arvutatakse vastavalt lineaarsele meetodile, jaotamaks kaubamärkide soetusmaksumust nende varade eeldatavale elueale. Amortiseeritavate varade väärtuse langust hinnatakse siis, kui esineb bilansilise maksumuse langusele viitavaid asjaolusid ning vajadusel kajastatakse allahindlus (vaata ka „Mittefinantsvarade väärtuse langus“).

Määratud elueaga kaubamärkide eeldatav kasulik eluiga on 5–50 aastat. Igal aastal hinnatakse amortisatsiooninormide mõistlikkust.

Arendusväljaminekud

Arendusväljaminekud on kulutused, mida tehakse uurimistulemuste rakendamisel uute toodete ja teenuste väljatöötamiseks. Uute teaduslike või tehniliste teadmiste genereerimise eesmärgil läbiviidud uuringute ja teadustööga seotud kulutused kajastatakse nende tekkimise momendil kasumiaruandes kuluna. Arendusväljaminekud kapitaliseeritakse ainult juhul, kui a) antud immateriaalse vara kasutus- või müügikõlblikuks saamine on tehniliselt võimalik; b) kui ettevõttel on selleks olemas piisavad rahalised vahendid; c) kui ettevõttel on võimalik immateriaalselt vara kasutada või müüa; d) kui ettevõtte suudab usaldusväärselt mõõta immateriaalse vara arendustegevuse väljaminekuid.

Kapitaliseeritud väljaminekud sisaldavad materjalikulu ja otseseid tööjõukuluseid. Muud arendusväljaminekud ja uurimisväljaminekud kajastatakse nende tekkimise perioodil kasumiaruandes kuluna. Kapitaliseeritud arendusväljaminekud kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuliseeritud kulum ja vara

väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Arendusväljaminekud kantakse kuludesse lineaarselt eeldatava kasuliku eluea jooksul, mille pikkus ei ületa 5 aastat.

Kliendisuhted

Kliendisuhted on identifitseeritavad immateriaalsed varad, kui need tulenevad lepingulistest või seadusest tulenevatest õigustest, või on eristatavad. Äriühenduste kaudu omandatud kliendisuhteid mõõdetakse algselt õiglasest väärtusest nende omandamise kuupäeval. Kliendisuhted kajastatakse bilansis soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum. Amortisatsiooni arvutatakse vastavalt lineaarsele meetodile, jaotamaks kliendisuhte soetusmaksumust nende varade eeldatavale elueale. Amortiseeritavate varade väärtuse langust hinnatakse siis, kui esineb bilansilise maksumuse langusele viitavaid asjaolusid ning vajadusel kajastatakse allahindlus (vaata ka „Mittefinantsvarade väärtuse langus“).

Kliendisuhte eeldatav kasulik eluiga on 2-10 aastat. Igal aastal hinnatakse amortisatsiooninormide mõistlikkust.

Muud immateriaalsed varad

Muud immateriaalset varad (k.a. arvutitarkvara) kajastatakse bilansis soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt lähtudes 2-7-aastasest eeldatavast kasulikust elueast.

Mittefinantsvarade väärtuse langus

Määramatu kasuliku elueaga vara ei amortiseerita, vaid kontrollitakse kord aastas, kas vara väärtus on langenud. Amortiseeritavate varade ja piiramatul kasutusega

varade (maa) puhul hinnatakse vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda bilansilise maksumusega. Väärtuse langusest tekkinud allahindlus kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline maksumus ületab selle kaetavat väärtust. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused, või selle kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust kas üksiku varaobjekti või väikseima võimaliku varade grupi kohta, mille jaoks on võimalik raha-voogusid eristada (rahateeniv üksus). Kord alla hinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel bilansipäeval, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud (v.a. firmaväärtus, mille allahindlusi ei tühistata).

Eraldised

Bilansis kajastatakse eraldisena enne bilansipäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevaid kohustusi, millel on kas seaduslik või lepinguline alus või mis tulenevad ettevõtte senisest tegevuspraktikast, mis nõuavad varast loobumist, mille realiseerumine on tõenäoline ja mille maksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta, kuid mille realiseerimise aeg või summa ei ole täpselt teada. Eraldiste kajastamisel bilansis on lähtutud juhtkonna hinnangust eraldise täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse bilansis summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt bilansipäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustuse rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolale. Eraldisega seotud kulu kajastatakse perioodi kasumiaruandes. Tuleviku ärikahjumeid ei kajastata eraldistena.

Tingimuslikud kohustused

Lubadused, garantiid ja muud kohustused, mille reali-

seerumine on vähetõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurus ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, on välja toodud aastaaruande lisades.

Kohustused töövõtjate ees

Kohustused töötajate ja juhatuse liikmete ees sisaldavad väljamakstavaid palgasummasid, preemiaid, mis on arvutatud vastavalt kinnitatud preemiate korrale ning puhkusekohustust, mis on arvutatud kooskõlas töötajate töölepingutega, juhatuse liikmete ametilepingutega ja kohalike seadustega bilansipäeva seisuga.

Kohustus sisaldab puhkusetasu kohustust koos sotsiaalmaksu ja töötuskindlustuse kohustusega, mis on kajastatud bilansis „võlad ja ettemaksed“ hulgas ja kasumiaruandes tööjõukulude hulgas.

Aktsiapõhised tehingud

Aktsiate eest töötajate poolt ettevõttele osutatud teenuste (tööpanuse) õiglane väärtus kajastatakse tööjõukuluna kasumiaruandes ning bilansis kohustusena alates aktsiaoptsiooni väljaandmisest ja teenuste osutamise perioodi jooksul. Saadud teenuste õiglane väärtus määratakse lähtudes töötajatele võimaldatud omakapitaliinstrumentide õiglasest väärtusest (turuhinnast) nende võimaldamise kuupäeval. Töötajal on õigus aktsiapõhise makse kokkuleppe raames saada need olenemata kehtivast töösuhtest. Ettevõtte on kohustatud aktsiaoptsiooni lõppemisel üle andma kokkulepitud koguse aktsiaid, mille ta ostab turult turuhinnas. Aktsiaoptsiooni tarbeks soetatud aktsiad kajastatakse omakapitali real „Omaaktsiad“. Aktsiate üleandmisel saldeeritakse real „omaaktsiad“ ja bilansis kohustusena kajastatud summad. Tekkiv vahe kajastatakse eelmiste perioodide jaotamata kasumi real.

Rendiarvestus –

arvestuspõhimõtte alates 01.01.2019

Kontsern on rakendanud IFRS 16, kasutades modifitseeritud tagasiulatuvat lähenemisviisi ning seetõttu ei ole võrdlusinformatsiooni korrigeeritud ning võrdlusperioodi informatsioon kajastab jätkuvalt standardite IAS 17 ja IFRIC 4 nõudeid. IAS 17 ja IFRIC 4 arvestuspõhimõtted on üksikasjalikult avalikustatud eraldi IFRS 16 arvestuspõhimõtetest. IFRS 16 ülemineku mõju on avalikustatud alapeatükis „Muudatused arvestuspõhimõtetes“.

Lepingu sõlmimisel hindab kontsern, kas leping on rendileping või kas leping sisaldab endas renti. Leping on rendileping (või sisaldab endas renti), kui leping annab õiguse kontrollida ja kasutada kindlaksmääratud vara teatud aja jooksul tasu eest. Hindamaks, kas leping annab õiguse kontrollida ning kasutada vara, kasutab kontsern IFRS 16 rendi definitsiooni.

Neid arvestuspõhimõtteid rakendatakse lepingutele, mis on sõlmitud 1. jaanuaril 2019 või hiljem.

Kontsern kui rentnik

Rendikomponenti sisaldava lepingu sõlmimisel või muutmisel jaotab kontsern lepingu sisalduva tasu igale rendikomponendile selle eraldiseisva hinna alusel.

Kontsern kajastab kasutusõiguse vara ja rendikohustust rendi alguse kuupäeval. Kasutusõiguse vara mõõdetakse algselt soetusmaksumuses, mis koosneb rendikohustuse algsummast. Rendikohustuse algsummat korrigeeritakse tehtud ettemaksete võrra, tehtud otseste kulutuste võrra ning taastamiskulude võrra (mis tulenevad vara demonteerimisest ning taastamisest). Saadud summast on maha arvatud saadud rendisoodustused.

Kasutusõiguse vara amortiseeritakse lineaarsel meetodil rendi alguskuupäevast kuni rendiperioodi lõpuni, välja arvatud juhul, kui rendilepinguga antakse alusvara omandiõigus kontsernile rendiperioodi lõpus üle või kui kasutusõiguse vara jääkväärtus viitab sellele, et kontsern plaanib kasutada vara väljaostuoptsiooni. Sellisel juhul amortiseeritakse kasutusõiguse vara alusvara kogu kasuliku eluea jooksul, mis määratakse samadel alustel nagu vastavate kontserni omatavate materiaalsete põhivarade puhul. Lisaks vähendatakse kasutusõiguse vara väärtuse langusest tulenevate kahjumite korral. Samuti korrigeeritakse kasutusõiguse vara rendikohustuse teatud ümberhindamistel.

Rendikohustust mõõdetakse algselt rendimaksete nüüdisväärtuses, mida ei ole veel makstud rendisuhte alguskuupäevaks, kasutades rendi sisemist intressimäära või, kui seda määra ei ole võimalik kindlaks teha, siis alternatiivset laenuintressimäära. Üldjuhul kasutab kontsern diskontomäärana alternatiivset laenuintressimäära.

Kontsern leiab alternatiivse laenuintressimäära, kasutades selleks erinevaid finantseerimisallikaid. Saadud sisendeid korrigeeritakse, võttes arvesse renditingimusi ja renditava vara tüüpi, et jõuda renditavale varale sobiva alternatiivse laenuintressimääran.

Rendikohustuses sisalduvate rendimaksete hulka kuuluvad järgmised osad:

- ▶ fikseeritud maksed (sealhulgas sisuliselt fikseeritud rendimaksed)
- ▶ väljaostuhind (kui vara ost on piisavalt kindel)
- ▶ garanteeritud jääkväärtus (makstava summa eeldatav väärtus)
- ▶ indeksist või määrast sõltuvad rendimaksed.

Rendikohustust mõõdetakse korrigeeritud soetusmaksumuses. See arvutatakse ümber siis, kui tulevastes rendimaksetes on muutusi, mis tulenevad indeksist või määrast, kui muutub hinnang garanteeritud jääkväärtuse summa osas või kui kontsern muudab oma hinnangut selle osas, kas soovitakse kasutada vara väljaostu, rendi pikendamise või lõpetamise võimalusi. Samuti mõõdetakse rendikohustust ümber, kui muutuvad fikseeritud maksed (sealhulgas sisuliselt fikseeritud rendimaksed).

Kui rendikohustust hinnatakse ümber ülal loetletud põhjustel, tehakse kasutusõiguse vara bilansilises maksumuses vastav korrigeerimine. Rendikohustuse muudatuse mõju kajastatakse kasumiaruandes, kui kasutusõiguse vara bilansiline maksumus on vähendatud nullini.

Lühiajalised rendilepingud ja väheväärtuslike varade rendilepingud

Kontsern on otsustanud mitte kajastada kasutusõiguse varasid ning rendikohustusi väheväärtuslike vara rentide ning lühiajaliste rentide puhul. Kontsern kajastab nende rentidega seotud rendimaksed kuluna lineaarselt rendiperioodi jooksul.

Kapitali- ja kasutusrendid –

arvestuspõhimõtte enne 01.01.2019

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kontsern kui rentnik

Kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see

on madalam. Rendimaksud jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustuse jääkväärtuse vähendamiseks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodile arvestusega, et intressimäär on igal ajahetkel kohustuse jääkväärtuse suhtes sama. Finantskulud kajastatakse kasumiaruandes tekkepõhiselt, välja arvatud juhul, kui nad on seotud materiaalse põhivara ehitusega ning nad kapitaliseeritakse vara maksumusse. Kapitalirendi tingimustel renditud varad amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, kusjuures amortisatsiooniperioodiks on vara eeldatav kasulik tööiga või rendisuhte kehtivuse periood, olenevalt sellest, kumb on lühem.

Kasutusrendimaksud kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna sõltumata maksete teostamise ajaperioodist. Kasutusrendile võetud vara bilansis ei kajastata.

Müügitulu

Müügitulu mõõdetakse kliendiga sõlmitud lepingus sätestatud tasu alusel. Kontsern kajastab tulu, kui ta täidab toimingukohustuse, andes kauba või teenuse üle kliendile. Kontsern on kauba või teenuse kliendile üle andnud hetkel, kui klient omandab kauba või teenuse üle kontrolli. Kontrolli võib üle anda kas mingil kindlal ajahetkel või aja jooksul.

Alljärgnevas tabelis on esitatud informatsioon klientidelepingutest tuleneva toimingukohustuste täitmise ja ajastuse ning sellest tulenevalt müügitulu kajastamise arvestuspõhimõtete kohta:

Müügitulu liik	Toimingukohustuse täitmine ja ajastus	Müügitulu kajastamine IFRS 15 kohaselt
Reklaamitulu	Kontrolli teenuse üle antakse kliendile üle hetkel, mil reklaam meedias avaldatakse. Klientidele esitatakse arveid vastavalt lepingutingimustele peale teenuse osutamist. Barteritehingud arveldatakse tasaarveldamise korras.	Müügitulu meedia- ja reklaamiteenuste osutamisel ja vahendamisel kajastatakse perioodil, mil teenuseid osutatakse, see tähendab reklaami meedias avaldamise hetkel. Perioodilisest reklaamkuulutuspakettidest saadav tulu kajastatakse tuluna võrdeliselt kehtivusajale. Barteritehingute korral kajastatakse reklaamitulu meedias avaldamise hetkel ja vastavalt lepingus sätestatud saadakse teiselt osapoolelt vastu teenus või kaup, mis kajastatakse teenuse või kauba saamise hetkel kuludes. Mitterahaline tasu mõõdetakse õiglases väärtuses.
Ajakirjandusväljaannete ja raamatute jaemüük	Kliendid omandavad kontrolli ajakirjade, ajalehtede ja raamatute üle hetkel, kui kaup on üle antud kliendile. Ajalehed ja ajakirjad müüakse hulgitingimustel enamasti tagastusõigusega. Ajalooline kogemus kaubatagastustega on aluseks eeldatavate tagastussummade hindamiseks. Toodete müügil hulgitingimustel esitatakse arve kliendile iga kuu lõpus müüdud toodete eest. Toodete jaemüügil tasub klient üldiselt kas sularahas, maksekaardiga või pangalekandega.	Tulu kaupade müügist kajastatakse hetkel, mil kaup on üle antud kliendile, see tähendab hetkel, mil müügitehing kliendiga on viidud lõpule. Kaupade tagastamise tõenäosuse hindamisel tuginetakse eelnevale kogemusele ning kaubatagastused kajastatakse tulu vähendusena müügihetkel. Kirjastatud raamatute müük kajastatakse hetkel, mil need on müüdud lõpptarbijale.
Ettetellitud perioodiliste väljaannete ja raamatute müük	Kliendid omandavad kontrolli ajakirjade, ajalehtede ja raamatute üle hetkel, kui kaup on üle antud kliendile. Kliendid tasuvad ettetellitud perioodiliste väljaannete ja raamatute eest ettemaksetena, mis tähendab, et tellimus hakkab kehtima, kui makse on laekunud.	Kliendi maksed raamatute, ajalehtede ja ajakirjade tellimuste eest jagatakse tellimisperioodile ning kajastatakse tuludes vastavalt väljaande ilmumisele. Järgmiste perioodide tellimuste eest saadud maksed kajastatakse kliendilepingu kohustuse-na. Tellimuste pakettide korral jagatakse paketi tellimuse hind üksikutele komponentidele.
Paberi ja trükiteenuste müük	Klient omandab kontrolli pabertoodete ja osutatud trükiteenuste üle, kui need on üle antud kliendile. Klientidele esitatakse arveid vastavalt lepingutingimustele. Teostatud tööd, mille eest on lepinguline õigus tasu saada, kuid mille kohta ei ole aruandekuupäeva seisuga arvet väljastatud, kajastatakse kliendilepingu varana.	Müügitulu kajastatakse, kui kaup on võõrandatud kliendile, see tähendab hetkel, mil klient saab tellitud pabertooted kätte, sest kontsern ei loo toimingukohustust täites vara, millele oleks kontsernil alternatiivne kasutusviis. Samuti ei ole kontsernil võimalust suunata kliendile loodavat vara muusse kasutusse.
Ürituste korraldajalt ja internetis müüdud piletitelt saadud vahendustasud	Ettevõtte tegutseb agendi rollis ning ei kontrolli teise osapoolt kliendile pakutavaid teenuseid. Interneti kaudu müüdavate piletite üle saab klient kontrolli hetkel, mil piletid on kliendile üle antud. Müügipunktides müüdud piletite puhul saab toimingukohustus täidetud ürituse toimumisel. Vahendustasude suurus sõltub müüdud piletite arvust.	Tegutsedes agendina kajastab ettevõtte müügitulu müügist saadud vahendustasu summas, millele tal on eeldatavasti õigus teise osapoolt üle antud kaupade või teenuste vahendamise eest hetkel, mil toimingukohustus on täidetud.

Intressitulu

Intressitulu kajastatakse sisemise intressimäära meetodil. Sisemine intressimäär on määr, mis diskonteerib hinnangulised tulevased raha laekumised finantsvara eeldatava eluea jooksul. Intressitulu arvutamisel rakendatakse vara bilansilisele brutomaksumusele sisemist intressimäära (kui vara väärtus ei ole langenud). Finantsvarade puhul, mille väärtus on pärast esmast kajastamist langenud, arvutatakse intressitulu, rakendades finantsvara korrigeeritud soetusmaksumuse suhtes sisemist intressimäära. Kui vara ei ole enam allahinnatud, siis jätkatakse intressitulu arvutamist brutosummas.

Dividenditulu

Dividenditulu kajastatakse siis, kui omanikul on tekkinud seaduslik õigus selle saamiseks.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimine kajastatakse õiglases väärtuses, kui eksisteerib põhjendatud kindlustunne, et see saadakse, ja kontsern vastab kõigile sellega seotud tingimustele. Kuludega seotud sihtfinantseerimist lükatakse edasi ja kajastatakse kasumiaruandes perioodi jooksul, mis on vajalik selleks, et tasaarveldada neid kuludega, mille kompenseerimiseks nad on ette nähtud.

Puhaskasum aktsia kohta

Tava puhaskasum aktsia kohta leitakse jagades kontserni aktsionäridele kuuluv osa aruandeaasta puhaskasumist perioodi kaalutud keskmise emiteeritud lihtaktsiate arvuga. Omaaktsiad on arvutustest elimineeritud. Lahustatud puhaskasumi aktsia kohta arvutamiseks korrigeeritakse kontserni aktsionäridele kuuluvat osa puhaskasumist ja kaalutud keskmist emiteeritud lihtaktsiate arvu kõigi lahustavat efekti omavate potentsiaalsete lihtaktsiate mõjudega.

Kohustuslik reservkapital

Vastavalt Eesti äriseadustikule on omakapitalis moodustatud kohustuslik reservkapital. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 aktsiakapitalist. Reservkapitalist ei või teha aktsionäridele väljamakseid.

Dividendide jaotamine

Dividendide jaotamine kontserni aktsionäridele on kajastatud kohustusena finantsaruandes selles perioodis, kui dividendide maksmine kinnitatakse aktsionäride poolt.

Kui dividendid on väljakuulutatud pärast bilansipäeva, siis neid dividendide ei kajastata bilansipäeval kohustusena.

Bilansipäevajärgsed sündmused

Varade ja kohustuste hindamisel on arvestatud oluliste asjaoludega, mis ilmnedid raamatupidamise aastaaruande koostamisperioodil ning mis on seotud aruandeperioodil või eelnevatel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on välja toodud raamatupidamise aastaaruande lisades.

Segmendiaruandlus

Ärisegmendid on ettevõtte osad, mis osalevad äritegevuses ja millelt ettevõtte võib teenida tulu ja kanda kulusid, millele on kättesaadavad eraldi finantsandmed ja mille tegevuskasum vaadatakse regulaarselt üle

ettevõtte igapäevaste otsuste langetajate poolt, otsustamiseks segmendile vahendite eraldamine ja hindamiseks segmendi tulemuslikkust.

Segmendiaruandlus on esitatud kooskõlas kontserni igapäevaste otsuste langetajatele esitatava sisemise aruandlusega. Igapäevaste otsuste langetaja, kes on vastutav vahendite eraldamise ja tegevusvaldkondade tulemuslikkuse hindamise eest, on määratletud kui emaettevõtte juhatus.

Ettevõtte tulumaks ja edasilükkunud tulumaks

Ettevõtte tulumaks Eestis

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtte aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitte-seotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt. Alates 1. jaanuarist 2015 on dividendidena jaotatud kasumi maksumääraks 20/80 väljamakstavalt netosum-malt. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustusena ja kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksele järgneva kuu kümnendal kuupäev. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat tulumaksu-kohustust ei kajastata eraldi enne, kui dividendid on välja kuulutatud. Maksimaalne võimalik tingimuslik tulumaksukohustuse summa, mis võiks kaasneda jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisega, on ära toodud aastaaruande lisades.

Ettevõtte tulumaks Lätis registreeritud ettevõtetele

Vastavalt kohalikule tulumaksuseadusele maksustati Lätis kuni 31.12.2017 ettevõtte kasumit, mida oli korrigeeritud seaduses ettenähtud püsivate ja ajutiste erinevustega tulumaksumääraga 15%.

1. jaanuaril 2018 jõustus uus Läti Vabariigi ettevõtte tulumaksuseadus, millega sätestati põhimõtteliselt uus maksustamiskord, mis on sarnane Eesti omaga. Alates 1. jaanuarist 2018 on maksumäär 20% ja seda rakendatakse kasumi jaotamisel. Maksustamisperiood on üks kuu ja mitte üks aasta.

Eelmiste perioodide maksukahjumite edasikandmise kasutamine on piiratud ja neid kahjumeid on võimalik kasutada selleks, et vähendada dividenditelt arvestatud maksusummat mitte enam kui 50% ulatuses kuni aastani 2022.

Edasilükkunud tulumaksuvarade ja -kohustuste bilansilised maksumused tühistati ja muutused kajastati 2017. aasta kasumiaruandes.

Ettevõtte tulumaks Leedus registreeritud ettevõtetele

Vastavalt kohalikule tulumaksuseadusele maksustatakse Leedus ettevõtte kasumit, mida on korrigeeritud seaduses ettenähtud püsivate ja ajutiste erinevustega, tulumaksumääraga 15%.

Edasilükkunud tulumaksu kohustus kajastatakse kõigi maksustatavate ajutiste erinevuste puhul, varade ja kohustuste maksubaasi ja konsolideeritud aruandes toodud bilansiliste maksumuste vahel. Edasilükkunud tulumaksu ei arvestata juhul, kui see tuleneb vara või kohustuse esmasest arvelevõtmisest muu tehingu

kui äriühenduse käigus, mis tehingu ajal ei mõjuta ei raamatupidamislikku ega maksukasumit (või kahjumit). Edasilükkunud tulumaks on arvestatud bilansipäeval kehtivate maksumäärade (ja kehtivate seaduste) alusel, mida eeldatakse kehtivat ka siis, kui edasilükkunud tulumaksu vara või kohustus realiseeruvad.

Ettevõtte kajastab edasilükkunud tulumaksu vara üksnes ulatuses, mille osas on tõenäoline, et ajutine erinevus lähitulevikus tühistub ja tulevikus tekib maksustatavat kasumit, mille arvel saab ajutist erinevust kasutada. Edasilükkunud tulumaksu arvestatakse investeerintest tütar- ja sidusettevõtetesse tekkinud ajutistelt erinevustelt, välja arvatud juhul, kui kontsern kontrollib ajutise erinevuse realiseerumise aega ning on tõenäoline, et ajutine erinevus ei realiseeru lähemas tulevikus.

Lisa 3. Olulised juhtkonna otsused ja hinnangud

Vastavalt rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele tuleb teatud osades teha juhtkonnapoolseid otsuseid ja hinnanguid, mis omavad mõju finantsaruannetele. Samuti on nõutud juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud raamatupidamise arvestusmeetodite ja hindamisaluste rakendamisel.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kaastatakse kõikide kontserni kuuluvate ettevõtete juhtkondade tehtud hinnangud, mis mõjutavad kontserni varasid ja kohustusi bilansipäeval, samuti aruandeaasta tulusid ja kulusid. Need hinnangud tuginevad viimasele informatsioonile kontserni ettevõtete olukorra kohta ning võtavad arvesse kontserni ja ettevõtete eraldiseisvaid plaane ja kaasnevaid riske raamatupidamise aastaaruande koostamise ajal.

Juhtkonnapoolseid otsuseid ja hinnanguid on järjepidevalt üle vaadatud ning need põhinevad ajaloolisel kogemusel ning muudel faktoritel, mille hulgas on ka tulevaste perioodide sündmuste eeldused, mida peetakse põhjendatuks olemasolevate tingimuste juures. Tegelikud tulemused võivad erineda hinnangutest. Valdkonnad, mis on nõudnud olulisemaid juhtkonnapoolseid otsuseid ja hinnanguid, mis omavad mõju finantsaruannetes kajastatud summadele, on immateriaalse vara kasuliku eluea hindamine (Lisa 16), varude hindamine (Lisa 10), firmaväärtuse hindamine (Lisa 16), materiaalse põhivara kasuliku eluea hindamine (Lisa 15), antud laenude ja nõuete väärtuse hindamine (Lisad 4, 6, 7), tuletisinstrumentide hindamine (Lisad 4, 27).

a) Firmaväärtuse, kaubamärkide, muude immateriaalsete ja materiaalsete põhivarade hindamine

Iga aastalõpu seisuga viib juhatus läbi väärtuse testid firmaväärtustele, mis eksisteerivad järgnevate raha teenivate üksuste või ettevõtete omandamise tulemusena: Delfi (Eesti, Läti ja Leedu), Ekspress Meedia ASi poolt väljaantav Maaleht, Adnet Media, Linna Ekraanid, Babahh Media ja Biļešu Paradīze. Firmaväärtuste testide raames hinnatakse ühtlasi teiste varade väärtust, kuivõrd rahateenivate üksuste kaetavad väärtused peavad lisaks firmaväärtusele katma ära ka samade rahateenivate üksustega seotud muud varad, nagu olemasolevad kaubamärgid, immateriaalsed ja materiaalsed põhivarad, netovara. Iga raha teeniva üksuse varade kaetava väärtuse leidmisel tuginetakse viimase tuleviku rahavoogudele, mida diskonteeritakse, kasutades eeldatavat kaalutud keskmist kapitali hinda (WACC). Detailsem info firmaväärtuste testide kohta on esitatud Lisas 16.

Seisuga 31.12.2019 ja 31.12.2018 firmaväärtust alla ei hinnatud.

Kontsernil on ka firmaväärtustest eraldiseisvaid immateriaalseid ja materiaalseid põhivarasid ning selliste varade väärtuse hindamise puhul lähtub juhtkond esmalt indikatsioonidest, mis võiksid viidata varade väärtuse langusele. Kui indikatsioonid on olemas, siis teostatakse eraldi vara väärtuse test väikseimale rahateeniva üksuse varadele ja juhul kui kontserni juhtkonna koostatud realistlike tuleviku rahavoogude tulemusena ei ületa varade kaetav väärtus bilansilist väärtust, siis hinnatakse varad alla nende kaetavale väärtusele.

b) Immateriaalse põhivara eluea hindamine

Juhtkond on hinnanud immateriaalsete varade kasulikke eluigasid, võttes arvesse äritegevuse tingimusi ja mahte, ajaloolist kogemust antud valdkonnas ning tulevikunägemusi. Amortisatsioonikulu on tõstetud juhul, kui kasulik eluiga osutub lühemaks esialgselt prognoositust ning moraalselt vananenud ja mittekasutuses varad on maha kantud või alla hinnatud.

Kaubamärkide kasulik eluiga on hinnanguliselt 5–50 aastat, lähtudes teadaolevatest minevikukogemustest sarnaste kaubamärkide kohta. *Online*-meedia segmendi kaubamärk on *online*-portaali nimi Delfi, trükimeedia segmendi kaubamärgid on peamiselt erinevate perioodikaväljaannete (ajakirjad, ajalehed) nimed. *Online*-meedia kaubamärkide kasulik eluiga on eeldatavalt pikem kui trükimeedia kaubamärkide eluiga. *Online*-meedia kaubamärkide järelejäanud amortisatsiooniperiood on kuni 30 aastat. Trükimeedia kaubamärkide kasulik eluiga on üldjuhul hinnanguliselt 5–10 aastat.

Seisuga 31.12.2019 on kaubamärkide bilansiline väärtus 9 218 tuhat eurot (31.12.2018: 6 761 tuhat eurot). Kui *online*-kaubamärkide kasulik eluiga pikeneks või lüheneks 10% võrra, väheneks või suureneks aastane amortisatsioonikulu vastavalt 38/46 tuhande euro võrra.

c) Materiaalse põhivara eluea hindamine

Juhtkond on hinnanud materiaalse põhivara kasulikke eluigasid, võttes arvesse äritegevuse tingimusi ja mahte, ajaloolist kogemust antud valdkonnas ning tulevikunägemusi. Amortisatsioonikulu on tõstetud juhul, kui kasulik eluiga osutub lühemaks esialgselt prognoositust ning tehniliselt vananenud ning mittekasutuses varad on maha kantud või alla hinnatud.

Kui kasulikud eluead pikeneksid/lüheneksid 10% võrra, väheneks/suureneks aasta amortisatsioonikulu 91/111 tuhande, 111/ tuhande ja 58/71 tuhande euro võrra vastavalt ehitistel, masinatel ja seadmetel ning muul inventaril. Kokku väheneks/suureneks amortisatsioonikulu 260/318 tuhat eurot, kui eluead pikeneksid/lüheneksid 10% võrra.

d) Nõuete väärtuse hindamine

Kontsern kasutab ostjate vastu tekkinud nõuete nende eluea jooksul eeldatava krediidikahjumi kajastamiseks standardis IFRS 9 sätestatud lihtsustatud meetodit. Nõuded ostjate vastu, millel puudub oluline finantseerimiskomponent, väärtuse langus mõõdetakse summas, mis võrdub eluea jooksul oodatavate krediidikahjumitega. Antud finantsvarade eeldatava krediidikahjumi hindamiseks kasutatakse eraldiste moodustamise maatriksit, mis põhineb kontserni ajaloolisel krediidikahjumi kogemusel, mida korrigeeritakse konkreetsete deebitoridega seotud tegurite, üldiste majandustingimuste, aruandekuupäeval finantsvarale rakenduvate tegelike ja prognoositavate tingimuste ja nende suuna hinnanguga ning vajadusel ka raha ajaväärtusega.

e) Varude väärtuse hindamine

Varude hindamisel lähtub juhtkond parimatest teadmistest, arvestades ajaloolist kogemust, üldist taustinformatsiooni ning võimalikke tulevaste perioodide sündmuste eeldusi ja tingimusi. Varude allahindluse

määramisel lähtutakse valmis kauba puhul (bilansiline maksumus 31. detsember 2019 seisuga 333 tuhat eurot ja 31. detsember 2018, 342 tuhat eurot), nende müügi-potentsiaalset ning võimalikust netorealiseerimismaksumusest. Tooraine ja materjalide hindamisel (bilansiline maksumus 31.12.2019, 2 448 tuhat eurot ja seisuga 31.12.2018, 2 687 tuhat eurot) lähtutakse nende kasutuspotentsiaalset valmistoodangu valmistamisel ja tulu teenimisel. Lõpetamata toodangu varude hindamisel (bilansiline väärtus 31.12.2019, 332 tuhat eurot ja seisuga 31.12.2018, 347 tuhat eurot) lähtutakse nende valmidusastmest, mida saab usaldusväärselt hinnata.

f) Tingimuslik tasu

Äriühendustest tekkinud tingimuslikku tasu kohustuse õiglase väärtuse mõõtmisel kasutatakse diskonteeritud rahavoogusid. Hindamismudel arvestab eeldatavate tulevaste rahavoogude nüüdisväärtust, mida on diskonteeritud kasutades riskiga korrigeeritud diskontomäära. Hinnanguline õiglane väärtus suureneb (väheneb), kui eeldatavad rahavood oleksid kõrgemad (madalamad) või kui riskiga korrigeeritud diskontomäär oleks madalam (kõrgem). Seisuga 31. detsember 2019 oli tingimuslike tasude õiglane väärtus 2 935 tuhat eurot, sh 250 tuhat eurot lühiajaline ja 2 685 tuhat eurot pikaajaline kohustus (31.12.2018: 0 eurot).

g) Tulumaks

Eesti (ja Läti) tütar-, sidus- ja ühisettevõtetesse tehtud investeeringutega seotud edasilükkunud tulumaksu kajastamine.

2018. aastal hakkas Lätis kehtima uus tulumaksusüsteem, mis sarnaneb Eesti omaga. Selle rakendamisel hakati aga edasilükkunud tulumaksu konsolideeritud IFRS-aruannetes kajastama viisil, mis erineb Eestis seni kasutusel olnud käsitlusest. Läti käsitluse kohaselt tuleb tütar-, sidus- ja ühisettevõtetesse ning filiaalidesse tehtud

investeeringutelt tekkivat edasilükkunud tulumaksu kajastada ka siis, kui need investeeringud asuvad riikides, kus ettevõtte tulumaks kuulub tasumisele kasumi jaotamisel (näiteks Eesti ja Läti), välja arvatud juhul, kui kontsern suudab kontrollida maksustatavate ajutiste erinevuste tühistumise ajastamist ja nende tühistumine lähimas tulevikus ei ole tõenäoline. Eestis seni kasutusel olnud käsitluse kohaselt edasilükkunud tulumaksukohustist sellisel juhul ei kajastata.

Praeguseks ei ole Eestis kujunenud ühtset seisukohta, kumb käsitlus on õige. Rahandusministeerium on küsinud IFRS-standardite tõlgendamise komitee (IFRIC) arvamust standardi IAS 12 "Tulumaks" korrektse tõlgendamise kohta. Aastaruande esitamise kuupäeva seisuga ei ole IFRIC oma seisukohta veel avaldanud.

Kontserni juhatuse otsustanud jätkuvalt rakendada tütar-, sidus- ja ühisettevõtetesse tehtud investeeringute puhul edasilükkunud tulumaksukohustise arvestamisel seni kehtinud arvestuspõhimõtet. Selle kohaselt on riikides, kus ettevõtte tulumaks tuleb tasuda kasumi jaotamisel (näiteks Eesti ja Läti), edasilükkunud tulumaksukohustis alati null, kuna vastavalt IAS 12 paragrahvile 52A mõõdetakse nendes riikides asuvatelt investeringutelt tekkivat edasilükkunud tulumaksukohustist jaotamata kasumile kehtiva 0% tulumaksumääraga. Kui kontsern muudaks arvestuspõhimõtet ja kajastaks edasilükkunud tulumaksu eelnimetatud investeeringute pealt, siis oleks 31.12.2019 seisuga kajastatava kohustise suurus ebaoluline.

Lisa 4. Finantsriskide juhtimine

Finantsriskide juhtimine on oluline ja lahutamatu osa kontserni äriprotsesside juhtimisel. Juhtkonna võime identifitseerida, mõõta ja kontrollida erinevaid riske omab olulist mõju kontserni kasumlikkusele. Risk on

kontserni juhtkonna poolt defineeritud kui võimalik negatiivne kõrvalekalle oodatavast finantstulemusest. Kontserni tegevusega kaasnevad mitmed finantsriskid, millest olulisemat mõju avaldavad krediidirisk, likviidsusrisk, tururisk (sh. valuutakursi risk, intressimäärarisk ja hinnarisk), tegevusrisk ja kapitalirisk.

Kontserni riskijuhtimise aluseks on Tallinna börsi, Finantsinspektsiooni ja teiste regulatiivsete organite seatud nõuded, üldiselt aktsepteeritud raamatupidamisstandardid ja hea tava ning kontserni ja tema tütarettevõtete sisemised regulatsioonid ja poliitikad. Riskide juhtimine kontserni tasandil sisaldab riskide määratlemist, mõõtmist ja kontrollimist. Kontserni riskijuhtimise süsteem keskendub finantsturgude ettemääramatusel ja võimaluste leidmisel sellest tulenevate potentsiaalsete negatiivsete mõjude minimeerimiseks kontserni finants-tegevusele.

Peamine roll riskide juhtimisel lasub kontserni emaeettevõtte ja tütarettevõtete juhatustel. Kontsern hindab ja piirab riske süstemaatilise riskihalduse kaudu. Finantsriskide juhtimisse on kaasatud kontserni finantsüksus, mis tegeleb nii emaeettevõtte kui ka tema tütarettevõtete finantseerimisega ja sellest otseselt tulenevalt likviids-

susriski ja intressimäära riski haldamisega. Kontserni kuuluvates ühisettevõtetes teostatakse riskijuhtimist koostöös ühisettevõtete teise aktsionäriaga.

Krediidirisk

Krediidirisk väljendub kahjuna, mida kontsern võib kanda ja mida põhjustab tehingu vastaspool, kui ta jätab oma lepingulised finantskohustused täitmata. Krediidiriskile on avatud raha ja pangakontod, nõuded ostjatele, muud lühiajalised nõuded ja antud laenud.

Krediidiriski vähendamiseks jälgitakse pidevalt klientide maksedistsipliini. Kehtestatud on krediidipoliitika tagamaks teenuste ja toodete müüki adekvaatse krediidi ajalooga klientidele ning ettemaksude rakedamist kõrgema riskikategooriaga klientidele. Vastavalt krediidipoliitikale kohaldatakse erinevatele kliendigruppidele erinevaid maksetähtaegu, krediidilimiiti, võimalikku maksepuhkust. Klientide grupeerimise aluseks on nende suurus, tundus, krediiditausta uuringute tulemused ja maksekäitumise ajalugu. Reklaamikliente vaadeldakse esimesel tasandil kahes grupis: reklaamiagentuurid ja otsekliendid, edaspidi grupeeritakse vastavalt ülalesitatud põhimõtetele. Kontsern rakendab kõikides Balti riikides

Raha ja pangakontod (sh pikaajaline hoius) hoiustatava panga krediidireitingu lõikes

Pank	Moody's	Standard & Poor's	31.12.2019	31.12.2018
SEB	Aa2	A+	357	360
Swedbank	Aa2	AA-	727	884
Citadele	Ba1	-	2 371	0
Luminor/LHV	Baa1/Baa1	-/-	68	9
Kokku			3 523	1 253

Kasutatud on pankade viimast pikaajalist krediidireitingut, mis oli esitatud iga panga kodulehel.

sama krediitipoliitikat, kuid on teadlik klientide erinevast krediitikäitumisest. Kui Eestis järgitakse arvete tasumisel üldjuhul maksetähtpäeva, siis Lätis ja Leedus on tavapärase praktika tasuda arve 1–3 kuulise hilinemisega, mitte pidades seda krediitdistipliini rikkumiseks. Kõik Eesti tütarettevõtted ostavad sisse meeldetuletusteenust, et tegeleda tõhusamalt maksetähtaja ületanud nõuetega.

Uute klientide puhul kontrollitakse nende krediititausta Krediidinfo ja teiste analoogsete andmebaaside abil. Samuti monitooritakse nende maksekäitumist alguses kõrgendatud huviga. Maksedistsipliini täitmisel on

võimalik saada paindlikumaid krediitingimusi, nagu pikemat maksetähtaega, kõrgemat krediitilimiiti, jm. Maksedistsipliini rikkumisel omakorda kohaldatakse rangemaid krediitingimusi. Suurte tehingute puhul, eriti trükiteenuste segmendis, peavad kliendid tegema ettemakse või esitama garantiikirja.

Kontsernil pole teada olulisi riske seoses klientide ja partnerite liigse kontsentratsiooniga. Juhtkonna hinnangul puudub seotud osapoolte laenudes oluline krediidirisk, kuna tegu on tugeva finantspositsiooniga ettevõtetega. Maksimaalne krediidirisk, mis tuleneb kontserni nõuetest

ostjate vastu ja muudest nõuetest, on toodud allpool: 2019. aastal on kontsern ebatöenäoliselt laekuvaid arveid alla hinnanud summas 317 tuhat eurot (31.12.2018: 279 tuhat eurot). Kontsern rakendab kõigi ostjate vastu tekkinud nõuete eeldatava krediitkahjumi kajastamisel standardis IFRS 9 sätestatud lihtsustatud meetodit, mis lubab moodustada allahindluse reservi eluea jooksul eeldatavate krediitkahjumite summas. Antud finantsvarade eeldatava krediitkahjumi hindamiseks kasutatakse eraldiste moodustamise maatriksit, mis põhineb kontserni ajaloolisel krediitkahjumi kogemusel, mida korrigeeritakse konkreetsete deebitoridega seotud tegurite, üldiste majandustingimuste, aruandekuupäeval finantsvarale rakenduvate tegelike ja prognoositavate tingimuste ja nende suuna hinnanguga ning vajadusel ka raha ajaväärtusega.

Informatsioon aruandeperioodil nõuete allahindluses toimunud muutuste osas on toodud Lisas 7. Muude nõuete (sh laenuõuded) osas kajastab kontsern väärtuse langust summas, mis võrdub 12 kuu jooksul eeldatavate krediitkahjumitega, kui krediidirisk ei ole pärast esmast kajastamist märkimisväärselt suurenenud. Kui krediidirisk on märkimisväärselt suurenenud, kajastab kontsern krediitkahjumit summas, mis võrdub eluea jooksul eeldatavate krediitkahjumitega. Seisuga 31.12.2019 ei ole krediidirisk oluliselt suurenenud. Kuna muud nõuded sisaldavad peamiselt ürituste korraldajatele tehtud ettemakseid, mis kujutavad endast ürituste korraldajate nimel ürituste eest kogutud raha, siis juhtkonna hinnangul ei sisalda antud nõuded krediidiriski, kuna kontsern ei vastuta ürituste korraldajate poolt kliendile osutatavate teenusete eest.

Likviidsusrisk

Likviidsusrisk tähendab seda, et kontsernil ei pruugi olla likviidseid vahendeid oma finantskohustuste õigeaegseks täitmiseks.

31.12.2019 (tuhandetes EUR)	Maksetähtaeg saabumata	Maksetähtaeg ületatud >= 7 päeva	Maksetähtaeg ületatud >7 päeva ja <=60 päeva	Maksetähtaeg ületatud > 60 päeva	Kokku nõuded
Nõuded ostjate vastu (Lisa 6)	6 574	1 679	1 089	106	9 449
Muud lühiajalised nõuded (Lisa 6)	2 436	0	0	0	2 436
Muud pikaajalised nõuded (Lisa 11)	115	0	0	0	115
KOKKU	9 125	1 679	1 089	106	12 000

31.12.2018 (tuhandetes EUR)	Maksetähtaeg saabumata	Maksetähtaeg ületatud >= 7 päeva	Maksetähtaeg ületatud >7 päeva ja <=60 päeva	Maksetähtaeg ületatud > 60 päeva	Kokku nõuded
Nõuded ostjate vastu (Lisa 6)	5 913	1 258	955	27	8 153
Muud lühiajalised nõuded (Lisa 6)	430	0	0	0	430
Muud pikaajalised nõuded (Lisa 11)	728	0	0	0	728
KOKKU	7 071	1 258	955	27	9 312

Kontserni eesmärk on hoida kontserni finantseerimisvajadus ja finantseerimisvõimalused tasakaalus. Likviidsusrisi juhtimise vahendina kasutatakse rahavoogude planeerimist. Kontserni rahavoogude võimalikult efektiivseks juhtimiseks moodustavad emaettevõtte ja tema tütarettevõtete pangakontod ühtse kontsernikonto, mis võimaldab kontsernikonto liikmetel kasutada kontserni rahalisi vahendeid emaettevõtte poolt kehtestatud limiidi piires. Kontsernikonto toimib Eestis, kuid sellesse on kaasatud välismaised tütarettevõtted nii Lätist kui ka Leedust. Vastavalt kontserni poliitikale koostavad kõik kontserni ettevõtted pikemaajalise eelarvelise rahavoogude prognoosi terveks järgnevas aastaks, mida korrigeeritakse kvartaalselt. Lühiajalise rahavoo jälgimiseks esitavad kontsernikontoga liitunud tütarettevõtted iganädalaselt detailsed rahavoo projektsioonid järgneva kaheksa nädala kohta.

Likviidsusrisi maandamiseks kasutab kontsern erinevaid finantseerimise allikaid, milleks on pangalaenu, arvelduslaenu, ostjate nõuete ja tarnelepingute pidev monitooring.

Arvelduslaenu kasutatakse käibekapitali finantseerimiseks. Põhivara investeringute soetamiseks kasutatakse pikaajalisi pangalaenu või rendilepinguid. Kontserni arvelduslaenu on oma tähtajalt pikaajaline ja seotud laenulepingu tähtajaga. See toimib sisuliselt pikaajalise krediitlimiidina, mille kasutamise vajadust saab kontsern ise reguleerida.

Diskonteerimata finantskohustuste (põhiosa ja tuleviku intressimaksete) analüüs maksetähtaegade lõikes

31.12.2019 (tuhandetes EUR)	Diskonteerimata					Bilansiline väärtus
	<= 1 kuu	> 1 kuu ja <=3 kuud	> 3 kuud ja <= 1 aasta	>1 aasta ja <=5 aastat	>5 aastat	
Pangalaenu (Lisa 18)	291	578	3 596	11 700	0	15 448
Võlakirjad (Lisa 18)	0	0	300	1 200	5 900	5 000
Rendimaksed (Lisad 18,19)*	90	181	813	2 991	0	3 894
Võlad tarnijatele (Lisa 17)	3 332	23	0	0	0	3 355
Muud võlad	1 693	0	0	2 895	0	4 588
KOKKU	5 406	782	4 709	19 086	5 600	32 285

31.12.2018 (tuhandetes EUR)	Diskonteerimata					Bilansiline väärtus
	<= 1 kuu	> 1 kuu ja <=3 kuud	> 3 kuud ja <= 1 aasta	>1 aasta ja <=5 aastat	>5 aastat	
Pangalaenu (Lisa 18)	28	52	1 528	14 563	0	15 278
Kapitalirendimaksed (Lisad 18,19)	6	13	56	126	0	197
Võlad tarnijatele (Lisa 17)	3 140	2	7	0	0	3 150
Muud võlad	1 818	0	0	0	0	1 818
KOKKU	4 992	67	1 591	14 689	0	20 443

* Alates 01.01.2019 rakendunud uue raamatupidamisstandardi IFRS 16 „Rendilepingud“ mõju bilansile on kirjeldatud aruande leheküljel 33 ja Lisas 2. Täiendav informatsioon laenumaksete kohta on avalikustatud Lisas 18. Muud võlad sisaldavad võlgasid ühisettevõtetele, viitintresse ja muid viitvõlg, vaata Lisa 17.

Intressimäärarisk

Intressimäärarisk tähendab seda, et intressimäära muutumine toob kaasa muutuse kontserni rahavoos ja kasumis. Kontserni poolt antud ja võetud laenude intressimäärad on seotud euriboriga. Laenu intressimäär on null, millele lisandub marginaal.

Kontserni intressimäärarisk on seotud lühiajaliste ja pikaajaliste võlakohustustega, mis on võetud muutuva intressimääraga. Intressimäärarisk on eelkõige seotud euribori kõikumisega. Intressimäära muutus ühe protsendipunkti võrra muudaks kontserni laenuintressi kulu ca 150 tuhat eurot aastas.

Intressi liik	Intressimäär	31.12.2019 (tuhandetes EUR)	<= 1 aasta	>1 aasta ja <=5 aastat	>5 aastat	Bilansiline väärtus
	0%+2,15%-3,90%	Laen	3 071	11 359	0	14 429
Fikseeritud ja muutuv intress	6.00%	Võlakirjad	0	0	5 000	5 000
	6-kuu euribor + 1,78-2,50%	Rendikohustus*	1 011	2 884	0	3 894
	1-kuu euribor + 1,9%	Arvelduskrediit	1 018	0	0	1 018

Intressi liik	Intressimäär	31.12.2018 (tuhandetes EUR)	<= 1 aasta	>1 aasta ja <=5 aastat	>5 aastat	Bilansiline väärtus
	0%+2,15%	Sündikaatlaen	0	13 994	0	13 994
Fikseeritud ja muutuv intress	1-kuu euribor + 2,3%	Kapitalirent	73	124	0	197
	1-kuu euribor + 1,9%	Arvelduskrediit	1 284	0	0	1 284

* Alates 01.01.2019 rakendunud uue raamatupidamisstandardi IFRS 16 „Rendilepingud” mõju bilansile on kirjeldatud aruande leheküljel 33 ja Lisas 2. Informatsioon pangalaenude kohta on avalikustatud Lisas 18.

Valuutarisk

Kontserni äritegevus on rahvusvahelise ulatusega ning seetõttu on kontsern avatud mõningal määral valuutakursiriskile. Valuutakursirisk tekib siis, kui tulevikus aset leidvad majanduslikud tehingud või kajastatud varad või kohustused on fikseeritud valuutas, mis pole ettevõtte arvestusvaluuta. Kontserni kuuluvad ettevõtted on kohustatud juhtima oma valuutakursiriski arvestusvaluuta suhtes. Kontserni kohalike maade tulud on peamiselt fikseeritud kohalikes valuutades, milleks on euro nii Eestis, Lätis kui ka Leedus. Samuti makstakse enamikele oma peamistele tarnijatele ja töövõtjatele kohalikus valuutas. Tütarettevõtted on kohustatud välislepingutes kasutama üldjuhul valuutana eurot. Tütarettevõtte Printall ekspordib väljapoole eurotsooni riike ning teenuste eest

väljastatakse ka arveid, mis on nomineeritud Norra ja Rootsi kroonides. Valuutakursiriski kandis 2019. aasta müügituludest ca 1% (2018: ca 1%). Venemaa klientide arved laekuvad ka rublades, kuigi esitatud arved on denomineeritud eurodes ning ei kanna valuutakursiriski. Välisvaluutas laekuvad summad konverteeritakse eurodesse vahetult peale laekumist, vähendamaks avatud välisvaluutaposisiooni. Muid vahendeid valuutariski maandamiseks ei kasutata

Seisuga 31.12.2019 oli kontsernil valuutarisk üleval USD suhtes summas 349 tuhat eurot ja teiste valuutade suhtes (SEK, GBP, NOK) 44 tuhat eurot. Seisuga 31.12.2018 oli kontsernil valuutarisk üleval NOK suhtes summas 67 tuhat eurot ja teiste valuutade suhtes (SEK, GBP, USD) 34 tuhat eurot.

Hinnarisk

Toorainega seotud hinnariskist avaldab kontserni tegevusele enim mõju paberi hind. Võttes arvesse mitmeid kriteeriume, peab kontsern paberihinna riski aktsepteerimist optimaalseimaks lahenduseks ega kasuta paberihinna riski maandamiseks tuletisinstrumente.

Tegevusrisk

Tegevusrisk on võimalik kahju, mille põhjuseks on ebapiisavad või mittetoimivad protsessid, töötajad ja infosüsteemid või välised faktorid.

Töötajate kaasamine riskide hindamise protsessi parandab üldist riskikultuuri. Tehingute teostamisel

kasutatakse võimalike kahjude minimeerimiseks tehingulimiite. Kasutatav nelja silma põhimõte, mille järgi peab tehingu või protseduuri teostamiseks olema vähemalt kahe teineteisest sõltumatu töötaja või üksuse kinnitus, vähendab inimlike eksimuste ja vigade tekkimise võimalust. Nelja silma põhimõtet kasutatakse samuti läbirääkimiste käigus, mis on seotud ostu-müügi ja teiste tehingutega. Juhtkond ja ettevõtte juristid vaatavad üle kõik advokaadibüroode koostatud lepingud. Juhtkond hindab kontserni õiguskaitset heaks.

Kontserni tegevuse sõltuvust infotehnoloogilistest süsteemidest hindab juhtkond keskmisest kõrgemaks ning selle turvalisuse ja töökindluse suurendamiseks investeeritakse pidevalt. Vastutus tegevusriski maandamise eest lasub kontserni ning tütarettevõtete juhatustel.

Kapitalirisk

Kontserni peamine eesmärk kapitaliriski juhtimisel on tagada kontserni jätkusuutlikkus, et kindlustada tulu aktsionäridele ja hüved teistele huvigruppidele ning säilitada seejuures optimaalne kapitali struktuur vähen-damaks kapitali hinda.

Vastavalt tööstusharus levinud praktikale kasutab kontsern kapitali jälgimiseks võla ja kapitali suhet. Võla ja kapitali suhe arvutatakse netovõla suhtena kogukapitali. Netovõlg saadakse raha ja pangakontode lahutamisel koguvõlast (konsolideeritud bilansis kajastatud lühi- ja pikaajalised intressikandvad kohustused). Kogukapital on konsolideeritud bilansis kajastatud omakapitali ja netovõla summa.

Kontserni kapitali suhtarvud

(tuhandetes EUR)	31.12.2019	31.12.2018
Intressikandvad võlakohustused	24 342	15 474
Raha ja pangakontod	3 647	1 268
Netovõlg	20 695	14 207
Omakapital	51 622	50 434
Kapital kokku	72 318	64 641
Võla ja kapitali suhe	29%	22%
Võla ja kapitali suhe (ilma IFRS 16 mõjuta)	25%	22%
Bilansimaht	95 407	76 738
Omakapitali osakaal bilansimahust	54%	66%
Omakapitali osakaal bilansimahust (ilma IFRS 16 mõjuta)	56%	66%

* Alates 01.01.2019 rakendunud uue raamatupidamisstandardi IFRS 16 „Rendilepingud” mõju bilansile on kirjeldatud aruande leheküljel 33 ja Lisas 2.

Õiglane väärtus

Kontserni juhatuse hinnangul ei erine konsolideeritud bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade (Lisad 5, 6, 7, 9, 11) ja -kohustuste (Lisad 17, 18, 19) õiglased väärtused nende bilansilistest väärtustest kontserni bilansis seisuga 31. detsember 2019 ja 31. detsember 2018. Kontserni intressikandvad võlakohustused (sündikaatlaen) refinantseeriti 2019. aastal ja on seotud euriboriga ning peegeldavad seetõttu adekvaatset seisu hetkel turul kehtivatest intressimääradest. Samuti vastavad kontserni riskimarginaalid turutingimustele. Eelnevast tulenevalt hindab kontserni juhatuse, et pikaajaliste kohustuste õiglane väärtus ei erine oluliselt nende bilansilisest väärtusest. Finantskohustuste õiglane väärtus määratakse diskonteeritud tuleviku lepinguliste rahavoogude baasil, kasutades turu intressimäära, mis on kontsernile kättesaadav sarnaste finantsinstrumentide

kasutamisel. Nõuded ostjate vastu ja võlad hankijatele on kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuses, mistõttu juhtkonna hinnangul nende bilansiline väärtus on lähedane nende õiglasele väärtusele.

Muude investeeringute õiglane väärtus, mille muutus kajastatakse läbi kasumiaruande, oli 860 tuhat eurot seisuga 31.12.2019 (31.12.2018: 860 tuhat eurot). Investeeringud ei ole ühelgi börsil noteeritud ja neid liigitatakse õiglase väärtuse hierarhia 3. tasemel. Kontserni juhtkonna hinnangul investeeringu õiglane väärtus ei erine oluliselt selle bilansilisest väärtusest.

Muude kasumiaruande kaudu kajastatavate kohustuste (tingimuslikud tasud) õiglane väärtus oli 2 935 tuhat eurot seisuga 31.12.2019 ja need liigitatakse õiglase väärtuse hierarhia 3. tasemel.

Lisa 5. Raha ja pangakontod

(tuhandetes EUR)	31.12.2019	31.12.2018
Sularaha kassas	91	15
Pangakontod	3 491	1 253
Raha teel	33	0
Tähtajaline hoius	32	0
Raha ja pangakontod kokku	3 647	1 268

Lisa 6. Nõuded ja ettemaksed

(tuhandetes EUR)	31.12.2019	31.12.2018
Nõuded ostjate vastu (Lisa 7)	9 449	8 153
Muud maksunõuded	279	115
Muud nõuded (Lisa 9)	2 436	430
Ettemaksed	541	455
Nõuded ja ettemaksed kokku	12 705	9 154

Lisa 7. Nõuded ostjate vastu

(tuhandetes EUR)	31.12.2019	31.12.2018
Nõuded ostjate vastu	9 676	8 343
Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlus	(228)	(190)
Nõuded ostjate vastu kokku (Lisa 6)	9 449	8 153

(tuhandetes EUR)	2019	2018
Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlus perioodi alguses	(190)	(410)
Perioodi jooksul laekunud ebatõenäoliselt laekuvaks tunnistatud nõuded	244	210
Perioodi jooksul ebatõenäoliselt laekuvaks tunnistatud nõuded	(317)	(279)
Perioodi jooksul bilansist maha kantud nõuded	36	289
Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlus perioodi lõpus	(228)	(190)

Perioodi jooksul tehtud nõuete allahindlused on kajastatud koondkasumiaruandes kirjel „Müüdud toodangu kulu“. Nõuete vanuselise analüüsi kohta (sh nõuded üle tähtaja) vaata Lisa 4. Arvestuspõhimõtted finantsvarade väärtuse languse hindamise kohta on avalikustatud Lisas 2.

Lisa 8. Ettevõtte tulumaks ja edasilükkunud tulumaks

Kontserni tulumaksu kulu (tuhandetes EUR)	2019	2018
Aruandeperioodi tulumaksu kulu	339	276
Edasilükkunud tulumaksu kulu	0	0
Tulumaksu kulu kokku	339	276

Ettevõtte tulumaks

(tuhandetes EUR)	2019	2018
Läti		
Aruandeperioodi tulumaksu kulu	(38)	(10)
Leedu		
Kasum (kahjum) enne tulumaksu	1 870	1 702
Tulumaksumäär	15%	15%
Arvestuslik tulumaks	(281)	(255)
Mittemaksustatavate tulude/kulude mõju	(20)	(11)
Aruandeperioodi tulumaksu kulu	(301)	(266)
Edasilükkunud tulumaksu tulu (kulu)	0	0

Lisa 9. Muud lühiajalised nõuded

(tuhandetes EUR)	31.12.2019	31.12.2018
Nõuded sidusettevõtetele (Lisa 30)	67	21
Ostjatelt laekumata arved	36	8
Antud laenud	31	13
Nõuded ühisettevõtetele (Lisa 30)	107	251
Ostjatelt laekumata arved	107	142
Antud laenud	0	100
Muud nõuded	0	9
Nõuded seotud isikutele (Lisa 30)	9	2
Muud nõuded	9	2
Muud lühiajalised nõuded	2 253	156
Antud laenud	0	2
Muud nõuded	2 253	155
Muud lühiajalised nõuded kokku (Lisa 6)	2 436	430

Muud nõuded sisaldavad peamiselt ürituste korraldajatele tehtud ettemakseid (ürituste korraldajate nimel ürituste eest kogutud raha), mis kujutavad endast ürituste korraldajatele tehtud maksete saldot enne ürituse toimumist.

Lisa 10. Varud

(tuhandetes EUR)	31.12.2019	31.12.2018
Tooraine	2 448	2 687
Lõpetamata toodang	332	347
Valmistoodang	333	342
Müügiks ostetud kaubad	7	6
Varud kokku	3 120	3 382

(tuhandetes EUR)	2019	2018
Valmistoodangu allahindlus	80	74
Koondkasumiaruandes kajastatud allahindlus	80	74

Varude allahindlus on kajastatud koondkasumiaruande kirjel „Müüdnud toodangu kulu“.

Lisa 11. Muud nõuded ja investeeringud

(tuhandetes EUR)	31.12.2019	31.12.2018
Nõuded sidus- ja ühissettevõtetele (Lisa 30)	115	728
Muud investeeringud õiglasest väärtusest läbi kasumiaruande	860	860
Pikaajalised nõuded kokku	975	1 588

Lisa 12. Äriühendused

6. augustil 2019 omandas UAB Adnet Media 100%-lise osaluse ettevõttes Videotinklas UAB, mis tegeleb sisuloome tootmisega. Seni kuulus UABle Adnet Media 45% ettevõttest.

Omandamise eesmärk on suurendada grupi digitaalset osakaalu ja arendada grupi mitmekülgset digiäri.

4. juunil 2019 sõlmis ASi Ekspress Grupp 100%-line tütarühenduse A/S Delfi läbi oma tütarühenduste SIA Delfi Tickets ja SIA Delfi Tickets Service lepingu Läti piletimüügivormi operaatori SIA Biļešu Paradīze kogu aktsiate omandamiseks. Ostutehingut rahastati osaliselt ASi Citadele banka ja Aktiva Finants OÜ (100%-line omanik Hans H. Luik) antud laenudega.

SIA Biļešu Paradīze haldab elektroonilist piletimüügivormi (bilesuparadize.lv) ja piletimüügikohti, müües nende kaudu ürituste korraldajate nimel pileteid erinevatele meelelahutusüritustele.

Omandamise eesmärk on:

- ▶ laiendada uutesse äri sektoritesse, keskendudes grupi digitaalsete tulude osakaalu suurendamisele;

- ▶ tõsta grupi omakapitali tootlust ja kasutada ära lisanduva äritegevuse ja meediategevuse vahel tekkivat sünergia;
- ▶ tugevdada olemasolevaid põhitegevusi ja toetada kontserni digitaalse muutuse läbiviimist;
- ▶ arendada grupi äritegevuse mitmekesist digitaalset jalajälge.

7. märtsil 2019 sõlmis UAB Delfi lepingu UABga Small Talk Ideas ja Arnoldas Rogoznyga 100%-lise osaluse omandamiseks Leedu tehnoloogia- ja innovatsioonikonverentsi korraldavas ettevõttes UAB Login Conferences. UAB Login Conferences peamine tegevus on tehnoloogia- ja innovatsioonikonverentsi „Login“ korraldamine. Osaluse omandamise eesmärk on siseneda konverentside korraldamise turule ning muuta see innovatsiooni- ja tehnoloogiakonverents üheks tuntumaks innovatsiooniürituseks Baltikumis.

8. märtsil 2019 omandas AS Ekspress Grupp 100%-lise osaluse ettevõttes Linna Ekraanid OÜ, mis tegeleb digitaalse välireklaami müügiga Eestis. Seni kuulus ASile Ekspress Grupp 50% ettevõttest. 2016. aasta juulis omandati OÜ Linna Ekraanid 50% osalus. Omandamise eesmärk oli luua eeldused ASi Ekspress Grupp uue äri liini käivitamiseks ja kasvatada seeläbi kontserni tegevusalade portfelli. Kontserni pikaajaline eesmärk

on endiselt arendada digitaalse välireklaami äriiini ja võtta nimetatud äris turul juhtiv roll. 2016. aastal sõlmitud lepingu kohaselt oli Ekspress Grupil kohustus omandada ülejäänud 50% ettevõttest 2019. aastal.

19. detsembril 2018 sõlmisid AS Ekspress Grupp ning tema 100%-lised tütarettevõtted OÜ Ekspress Finance ja OÜ Ekspress Digital ühinemislepingu, leppides kokku, et AS Ekspress Grupp kui ühendav ühing omandab kõik OÜ Ekspress Finance ja OÜ Ekspress Digital varad ja kohustused. Ühinemise bilansipäev, millest alates ühendavate ühingute tehingud loetakse tehtuks ühendava ühingu arvel, on 1. oktoober 2018. Ühinemisleping sõlmiti eesmärgiga lihtsustada kontserni juhtimis- ja juriidilist struktuuri. Seisuga 22. jaanuar 2019 kiitis aktsionäride erakorraline koosolek ühinemise heaks. Äriregistri kanne tehti 11. märtsil 2019.

Alljärgnev tabel annab ülevaate omandatud identifitseeritavatest varadest ja kohustustest omandamise hetkel. Ostuanalüüsi koostamisel on aluseks võetud Linna Ekraanid OÜ bilanss seisuga 28.02.2019, UAB Login Conferences bilanss seisuga 28.02.2019, SIA Biļešu Paradīze bilanss seisuga 31.05.2019 ja Videotinklas UAB bilanss seisuga 31.07.2019.

(tuhandetes EUR)	Õiglane väärtus	Bilansiline väärtus
Netovara	239	625
Identifitseeritavad varad kokku	239	625
Firmaväärtus	4 658	
Kaubamärgid	2 865	
Kliendisuhted	1 752	
Osaluse soetusmaksumus	9 514	
Tasutud osaluse eest rahas	5 598	
Raha ja raha ekvivalendid soetatud ettevõttes	957	
Rahaline mõju kontsernile	(4 641)	

Kui Linna Ekraanid OÜ oleks omandatud 1. jaanuaril 2019, oleks kontserni müügitulu olnud 114 tuhat eurot kõrgem ja puhaskasum 41 tuhat eurot väiksem.

Kui SIA Biļešu Paradīze oleks omandatud seisuga 1. jaanuar 2019, oleks kontserni müügitulu olnud 698 tuhat eurot ja puhaskasum 324 tuhat eurot kõrgem.

UAB Login Conferences ja Videotinklas UAB mõju 2019. aasta lõpptulemusele oleks olnud ebaoluline.

Lisa 13. Ühisettevõtted

Ettevõtte nimi	Osalus %		Kaasomanik	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
AS Õhtuleht Kirjastus	50%	50%	Alexela Group OÜ	OÜ Suits Meedia
AS Express Post	50%	50%	AS Postimees Grupp (endine AS Eesti Meedia)	AS Eesti Meedia
Linna Ekraanid OÜ	100%	50%	-	eraisikud

Ühisettevõtete põhitegevus on kirjeldatud Lisas 1. Märtsis 2019 omandas AS Ekspress Grupp 100%lise osaluse ettevõttes Linna Ekraanid OÜ, mis tegeleb digitaalse välireklaami müügiga Eestis. Eelnevalt kuulus ASile Ekspress Grupp 50% osalus (vt Lisa 12). Juunis 2018 toimus ASi Ajakirjade Kirjastus ümberkorraldus ja ta ühendati ASiga Õhtuleht Kirjastus.

(tuhandetes EUR)	AS Ajakirjade Kirjastus	AS Õhtuleht Kirjastus	AS Express Post	Linna Ekraanid OÜ	Kokku
31.12.2019					
Netovara ühisettevõttes	-	2 548	(84)	-	2 464
Osaluse suurus ühisettevõttes	-	50%	50%	-	
Firmaväärtus	-	0	0	-	0
Muud korrigeerimised	-	(19)	42	-	23
Ühisettevõtte osaluse bilansiline väärtus	-	1 255	0	-	1 255
Kasum / (kahjum) osaluselt ühisettevõttes	-	160	(182)	(16)	(38)
31.12.2018					
Netovara ühisettevõttes	-	2 959	(493)	387	2 854
Osaluse suurus ühisettevõttes	-	50%	50%	50%	
Firmaväärtus	-	0	0	672	672
Muud korrigeerimised	-	(62)	246	62	247
Ühisettevõtte osaluse bilansiline väärtus	-	1 418	0	928	2 346
Kasum / (kahjum) osaluselt ühisettevõttes	181	(100)	(395)	41	(273)

Ühisettevõtete finantsandmed

(tuhandetes EUR)	AS Õhtuleht Kirjastus	AS Express Post	Linna Ekraanid OÜ	Kokku
31.12.2019				
Käibevara	2 053	1 180	–	3 233
Põhivara	4 383	63	–	4 446
Varad kokku	6 437	1 242	–	7 679
Lühiajalised kohustused	3 414	1 326	–	4 740
Pikaajalised kohustused	475	0	–	475
Kohustused kokku	3 889	1 326	–	5 215
Eelpool nimetatud varad ja kohustused sisaldavad:				
Raha ja raha ekvivalendid	1 098	665	–	1 763
Lühiajalised finantskohustused (v.a võlad tarnijatele, muud võlad ja eraldised)	178	0	–	178
Pikaajalised finantskohustused (v.a võlad tarnijatele, muud võlad ja eraldised)	475	0	–	475
31.12.2018				
Käibevara	2 442	1 326	296	4 064
Põhivara	3 854	84	735	4 673
Varad kokku	6 296	1 410	1 031	8 737
Lühiajalised kohustused	2 941	1 902	156	4 999
Pikaajalised kohustused	396	0	488	884
Kohustused kokku	3 337	1 902	644	5 883
Eelpool nimetatud varad ja kohustused sisaldavad:				
Raha ja raha ekvivalendid	886	815	220	1 921
Lühiajalised finantskohustused (v.a võlad tarnijatele, muud võlad ja eraldised)	0	0	42	42
Pikaajalised finantskohustused (v.a võlad tarnijatele, muud võlad ja eraldised)	0	0	118	118

(tuhandetes EUR)	AS Ajakirjade Kirjastus	AS Õhtuleht Kirjastus	AS Express Post	Linna Ekraanid OÜ	Kokku
2019					
Müügitulu	–	13 840	5 115	114	19 069
Kulum	–	(774)	(43)	(30)	(847)
Intressitulu	–	8	0	0	8
Intressikulu	–	(14)	(5)	(2)	(21)
Kasum / (kahjum) enne tulumaksu	–	320	(364)	(41)	(85)
Intressikulu	–	0	0	0	0
Aruandeperioodi kasum / (kahjum)	–	320	(364)	(41)	(85)
Muu koondkasum	–	0	0	0	0
Koondkasum kokku	–	320	(364)	(41)	(85)
2018					
Müügitulu	3 709	11 723	4 420	1 009	20 860
Kulum	(133)	(472)	(39)	(110)	(754)
Intressitulu	0	43	0	0	43
Intressikulu	(12)	(23)	(3)	(9)	(48)
Kasum / (kahjum) enne tulumaksu	362	(136)	(790)	139	(425)
Intressikulu	0	0	0	0	0
Aruandeperioodi kasum / (kahjum)	362	(136)	(790)	139	(425)
Muu koondkasum	0	0	0	0	0
Koondkasum kokku	362	(136)	(790)	139	(425)

Lisa 14. Sidusettevõtted

(tuhandetes EUR)	31.12.2019	31.12.2018
Sidusettevõtete soetamine	2 006	1
Kasum/(kahjum) sidusettevõtte müügist	(14)	0
Sidusettevõtete nõuete allahindlus (Lisa 30)	(160)	(198)
Sidusettevõtete aktsiad bilansis	2 357	319
Koondkasumiaruandes kajastatud kasum/(kahjum) sidusettevõtetelt		
Kapitaliosaluse meetodil arvestatud kasum/(kahjum)	(114)	(234)
Kasum/(kahjum) sidusettevõtetelt kokku	(114)	(234)

Ettevõtte nimi	Osalus %	
	31.12.2019	31.12.2018
Babahh Media OÜ	49%	49%
Videotinklas UAB	100%	45%
Kinnisvarakeskkond OÜ	49%	49%
Altero SIA	25,48%	-

Oktoobris 2019 sõlmis ASi Ekspress Grupp 100%line tütarettevõtte A/S Delfi lepingu 25,48% aktsiate omandamiseks finantstoodete võrdlus- ja vahendusportali ettevõttes SIA Altero. Augustis 2019 omandas UAB Adnet Media 100%lise osaluse ettevõttes Videotinklas UAB, mis tegeleb sisuloome tootmisega. Seni kuulus UAB Adnet Media 45% ettevõttest (vt Lisa 12).

(tuhandetes EUR)	Videotinklas UAB	Babahh Media OÜ	Kinnisvarakeskkond OÜ	Altero SIA
31.12.2019				
Varad kokku	-	221	382	851
Kohustused kokku	-	153	1 112	242
Tulud kokku	169	806	476	648
Kulud kokku	155	784	802	525
Puhaskasum (kahjum)	15	23	(326)	122
31.12.2018				
Varad kokku	47	218	373	-
Kohustused kokku	29	165	777	-
Tulud kokku	225	779	123	-
Kulud kokku	213	773	605	-
Puhaskasum (kahjum)	12	6	(482)	-

Lisa 15. Materiaalne põhivara

(tuhandetes EUR)	Maa	Ehitised	Masinad ja seadmed	Muu inventar	Ettemaksed	Kokku
31.12.2017						
Soetusmaksumus	409	5 918	23 992	2 756	918	33 993
Akumuleeritud kulum	0	(2 816)	(17 105)	(1 883)	0	(21 804)
Bilansiline väärtus	409	3 102	6 887	873	918	12 189
Ostud ja parendused	0	7	195	310	1 523	2 035
Müüdud põhivara (jääkmaksumus)	0	0	0	(21)	0	(21)
Mahakandmine (jääkmaksumus)	0	0	0	1	0	1
Ümberklassifitseerimine	0	791	96	414	(1 301)	0
Põhivara kulum	0	(231)	(1 571)	(481)	0	(2 283)
31.12.2018						
Soetusmaksumus	409	6 634	24 077	3 162	1 140	35 422
Akumuleeritud kulum	0	(2 965)	(18 470)	(2 066)	0	(23 501)
Bilansiline väärtus	409	3 669	5 607	1 096	1 140	11 921
IFRS 16 esmakordne rakendamine (Lisa 2)	0	3 077	0	0	0	3 077
Korrigeeritud bilansiline väärtus 01.01.2019	409	6 746	5 607	1 096	1 140	14 998
Ostud ja parendused	0	647	408	292	914	2 261
Müüdud põhivara (jääkmaksumus)	0	0	(14)	(8)	0	(22)
Mahakandmine (jääkmaksumus)	0	(236)	(1)	(4)	(5)	(246)
Ümberklassifitseerimine	0	84	1 117	187	(1 389)	(1)
Omandatud äriühenduse kaudu	0	141	0	634	37	812
Põhivara kulum	0	(996)	(1 221)	(642)	0	(2 859)
31.12.2019						
Soetusmaksumus	409	10 390	25 578	4 477	697	41 551
Akumuleeritud kulum	0	(4 004)	(19 682)	(2 922)	0	(26 608)
Bilansiline väärtus	409	6 386	5 896	1 555	697	14 943

Informatsioon laenude tagatiseks panditud materiaalse põhivara kohta on toodud Lisas 18. Informatsioon rendilepingute ja kasutamisoiguse aluseks olevate varade maksete ja tähtaegade kohta on toodud Lisas 19. Renditud materiaalsed põhivarad (klassifitseeritud kapitalirendiks IAS 17 kohaselt) – seisuga 31. detsember 2018 oli kapitalirendi alusel renditud seadmete bilansiline jääkmaksumus 326 tuhat eurot. Kontsern ei soetanud 2018. aasta jooksul seadmeid kapitalirendi alusel.

Lisa 16. Immateriaalsed varad

(tuhandetes EUR)	Firmaväärtus	Kaubamärgid	Arenguväljaminekud	Kliendisuhted	Tarkvara	Ettemaksed	Immateriaalsed varad kokku
31.12.2017							
Soetusmaksumus	47 866	10 247	786	2 379	2 660	203	64 141
Akumuleeritud amortisatsioon ja allahindlus	(9 897)	(3 988)	(572)	(2 379)	(1 886)	0	(18 722)
Bilansiline väärtus	37 969	6 259	214	0	774	203	45 419
Ostud ja parendused	0	0	0	0	256	790	1 047
Mahakandmine (bilansilises väärtuses)	0	0	0	0	(5)	(1)	(6)
Ümberklassifitseerimine	0	795	116	200	220	(1 331)	0
Omandatud äriühenduse kaudu	0	0	5	0	0	995	1 000
Amortisatsioon	0	(293)	(118)	(58)	(300)	0	(769)
31.12.2018							
Soetusmaksumus	47 866	11 042	850	2 579	2 860	657	65 854
Akumuleeritud amortisatsioon ja allahindlus	(9 897)	(4 281)	(633)	(2 438)	(1 914)	0	(19 163)
Bilansiline väärtus	37 969	6 761	217	142	945	657	46 691
Ostud ja parendused	0	0	13	0	286	858	1 157
Ümberklassifitseerimine	0	0	233	0	698	(930)	1
Omandatud äriühenduse kaudu	4 658	2 874	0	1 752	447	0	9 730
Amortisatsioon	0	(417)	(157)	(202)	(434)	0	(1 211)
31.12.2019							
Soetusmaksumus	52 525	13 920	726	3 546	4 552	585	75 854
Akumuleeritud amortisatsioon ja allahindlus	(9 897)	(4 703)	(419)	(1 855)	(2 611)	0	(19 485)
Bilansiline väärtus	42 628	9 218	306	1 691	1 942	585	56 369

Informatsioon laenu tagatiseks panditud immateriaalsete varade kohta on toodud lisa 18.

Firmaväärtuse jagunemine rahateenivatele üksutele

(tuhandetes)	EUR	
	31.12.2019	31.12.2018
Delfi	35 137	35 137
Adnet	712	712
Maaleht	1 816	1 816
Bijēšu Paradize	3 107	0
Linna Ekraanid	1 338	0
Muud	518	305
Firmaväärtused kokku	42 628	37 969

Vara väärtuse testides on kaetav väärtus leitud kasutusväärtuse meetodi alusel, kasutades diskonteeritud rahavoogude meetodit. Iga omandatud äriüksuse kohta on koostatud vastava rahateeniva üksuse viie aasta rahavoo prognoosid. Peale viiendat aatat on väärtuse testis rahavoogude hindamisel kasutatatud perpetuiteedi meetodit. Pikaajalise oodatava rahavoo kasvumääraks on kasutatud konservatiivset kasvuprotsenti, mis iseloomustab oodatavat kasvu turul. Müügitulu kasv, muutuv- ja püsikulud on prognoositud varasemate perioodide tulemuste ning lähitulevikus plaanitavate strateegiliste arengute alusel. Väärtuste testides on kasutatud nominaalmudeleid.

Delfi väärtuse testis kasutatakse Delfi toote rahavoogusid ASis Ekspress Meedia, Läti ettevõtte AS Delfi rahavoogusid ja Leedu ettevõtte UAB Delfi rahavoogusid. Maalehe väärtuse test põhineb ASi Ekspress Meedia ajalehe Maaleht (k.a kõik seotud tegevused ja nende tulemused) ja ajakirja Maakodu äritegevuse tulevastel rahavoogudel. Adnet Meedia väärtuse testis on kasutatud Adnet Media tegevuse rahavoogusid Balti riikides.

Märtsis 2019 omandas AS Ekspress Grupp 100%-lise osaluse ettevõttes Linna Ekraanid OÜ, mis tegeleb digitaalse välireklaami müügiga Eestis. Eelnevalt kuulus ASile Ekspress Grupp 50% osalus (vt Lisa 12). Linna Ekraanid väärtuse testis on kasutatud Eesti digitaalse välireklaami äritegevuse tulevase rahavoogusid. Bijēšu Paradize suhtes väärtuse testi läbi ei viidud, osalus omandati juunis 2019 ja sel hetkel toimus ostuhinna jaotamine.

Kõikide rahateenivate üksuste rahavood konsolideeritakse ja neid on vajadusel korrigeeritud sisemiste juhtimis- või muude sarnaste tasudega. Kasutatud on alljärgnevaid tulude kasvusi:

Rahateeniv üksus	Keskmine tulude kasv järgmised 5 aastat		Lõppväärtuse kasv	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Delfi	3,0%-7,1%	7,8%-10,2%	3,5%	3,5%
Adnet Media	13,4%	17,3%	3%	3%
Maaleht	0%	0%	0%	0%
Linna Ekraanid	23,6%	-	3%	-

Järgmise viie aasta rahavoogude nüüdisväärtus ja lõppväärtus leiti, kasutades diskontomäärana kaalutud keskmist kapitali tootluse määra, kus oodatav omakapitali tootlus on 9,3%-14,2% (2018: 10,0%-11,8%) ja võlakapitali tootlus on 3,9% (2018: 2,8%-3,6%). Võlakapitali suhe omakapitali on arvestatud kõikidele ettevõtetele vastavalt Damodaran Online andmebaasi turu keskmisele võlakapitali suhtele. Omakapitali hind on arvutatud kasutades CAPM-i (Capital Asset Pricing Model). Ühe komponendina on kasutatud Damodaran Online andmebaasi kirjastuse ja ajakirjanduse kõige viimast finantsviimendusega beetat. Riigipõhiste riskimäärade aluseks on kasutatud Saksamaa pikaajalise eurovõlakirja tootlust.

2019. aastal langesid riskivabad intressimäärad aktsia-
turgudel veelgi, mille tulemusena kasutatakse väärtuse
testides samuti väiksemaid diskontomäärasid.

Kasutatud diskontomäärad on järgmised:

Rahateeniv üksus	31.12.2019	31.12.2018
Delfi	7,47%-7,79%	8,01%-9,56%
Adnet Media	7,79%	8,01%
Maaleht	8,47%	8,35%
Linna Ekraanid	10,02%	-

Allpool toodud tabelis on välja toodud rahateenivate üksuste kaetavad ja bilansilised väärtused ning erinevused nende
vahel enne allahindlusi. Bilansilised väärtused sisaldavad firmaväärtust, kaubamärke, materiaalseid ja immateriaalseid
varasid ning käibekapitali.

Allahindlusi ei ole käesoleval ega eelmisel aruandeaastal kajastatud.

(tuhandetes EUR)	31.12.2019			31.12.2018		
	Kaetav väärtus	Bilansiline väärtus (enne väärtuse langust)	Erinevus	Kaetav väärtus	Bilansiline väärtus (enne väärtuse langust)	Erinevus
Delfi	95 319	45 871	49 448	78 155	43 846	34 309
Adnet Media	9 309	1 525	7 784	5 692	1 572	4 120
Maaleht	4 996	2 291	2 705	4 769	1 641	3 128
Linna Ekraanid	4 361	2 036	2 325	-	-	-

Kontserni juhatuse hinnangul on kõik soetatud rahateenivate üksuste vara kaetava väärtuse testides rakendatud
olulised eeldused realistlikud. Juhul, kui mõnes testimisel kasutatud olulises eelduses toimuks ebasoovitavas suunas
oluline muutus, võiks sellest tuleneda vara allahindamise vajadus.

Delfi, Adnet Media, Maalehe, Linna Ekraanide ja Biļešu Paradīze müügikäive on kõrge ning nende prognoositavad
tulevased rahavood ületavad nende varade bilansilist väärtust summa võrra, kus kasutatud eelduste mõistlik muutus ei
tekitaks allahindluse vajadust.

Lisa 17. Võlad tarnijatele ja muud võlad

(tuhandetes EUR)	31.12.2019	31.12.2018
Võlad tarnijatele	3 355	3 150
sh võlad seotud osapooltele (Lisa 30)	11	12
Võlad töövõtjatele	2 948	2 138
Muud maksuvõlad	1 942	1 661
Kliendilepingu kohustus (Lisa 21)	2 080	2 031
Tingimuslik tasu	250	0
Võlad ühisettevõtetele (Lisa 30)	116	132
Võlad sidusettevõtetele (Lisa 30)	0	3
Viitintressid	73	2
Muud viitkohustused	5 718	1 685
Võlad tarnijatele ja muud võlad kokku	16 482	10 802

Kliendilepingu kohustus sisaldab klientide perioodiliste väljaannete ettetellimusi.

Muud viitkohustused sisaldavad peamiselt sularaha, mis on kogutud ürituste korraldajate nimel ja nende ürituste eest, mis toimuvad 2020. aastal või on juba toimunud, kuid mille lõpparvet ei ole korraldajatele tehtud (Lisa 9).

Seisuga 31.12.2019 on äriühenduse tulemusena bilansis kajastatud tingimuslik tasu summas 2 935 tuhat eurot, sh 250 tuhat eurot lühiajaline ning 2 635 tuhat eurot pikaajaline kohustus.

Lisa 18. Pangalaenud ja laenukohustused

(tuhandetes EUR)	Tagasimakse tähtaeg			
	Summa kokku	12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul	Rohkem kui 5 aasta jooksul
Saldo seisuga 31.12.2019				
Arvelduskrediit	1 018	1 018	0	0
Pikaajalised pangalaenud	14 429	3 071	11 359	0
Võlakirjad	5 000	0	0	5 000
Rendikohustus	3 894	1 011	2 884	0
Kokku	24 342	5 100	14 242	5 000
Saldo seisuga 31.12.2018				
Arvelduskrediit	1 284	1 284	0	0
Pikaajalised pangalaenud	13 994	0	13 994	0
Kapitalirent	197	73	124	0
Kokku	15 474	1 356	14 118	0

Seisuga 31. detsember 2019 bilansis olev rendikohustus on arvele võetud tulenevalt standardi IFRS 16 esma-rakendamisest 1. jaanuaril 2019; diskonteerimisel on kasutatud alternatiivset laenuintressimäära seisuga 1. jaanuar 2019. Rendikohustuse arvele võtmisel kasutatud kaalutud keskmine intressimäär on 2,15%.

Efektiivsed intressimäärad on väga lähedased nominaalsetele intressimääradele. Laenukohustuste õiglane väärtus on ligilähedane nende nominaalväärtusele. Jaanuaris 2019 on marginaal kokku lepitud turutingimuste põhjal ja intressimäär fikseeriti tasemel null protsenti, kui kolme kuu euribor oli endiselt negatiivne. Turul on tavapärane kehtestada ettevõtetele euribori piirmääraks null ajal, kui see on tegelikult negatiivne.

Pikaajaline pangalaen

Jaanuaris 2019 refinantseeriti olemasolev sündikaatlaen. Uued laenulepingud ASi SEB Pank, ASi Ekspress Meedia, Delfi UAB ja ASi Printall vahel sõlmiti summas 14 200 tuhat eurot ja sündikaatlaenu saldo summas 13 994 eurot maksti tagasi täies ulatuses.

Laenu tähtaeg on 20. oktoober 2021. Laenuintressid on vahemikus 2,15% – 2,6%, millele lisandub baasintressimäär 0%. AS Ekspress Meedia ja Delfi UAB laenud on ühe lõppmaksega (bullet payment), ASi Printall igakuine laenumakse on summas 206 tuhat eurot. Uued laenud on tagatud:

- ▶ Tütarettevõtete aktsiatega;
- ▶ ASi Ekspress Grupp ja tütarettevõtete garantiidega;

- ▶ Kommertspandiga summas 19 miljonit eurot;
- ▶ Kontserni kaubamärkidega summas 4,9 miljonit eurot;
- ▶ Lisaks on seatud hüpoteek tütarettevõtte kinnistule ja tootmishoonetele (seisuga 31.12.2019 oli hoone bilansiline väärtus 3,1 miljonit eurot ja kinnistu bilansiline väärtus 0,4 miljonit eurot);
- ▶ Lõplikku kontrolli omav aktsionär on samuti andnud isikliku garantii summas 4 miljonit eurot, et katta laenu ja arvelduskrediidi lepinguid.

Vastavalt laenulepingu tingimustele peab laenuvõtja koguvõla/EBITDA suhe olema madalam kui 3,0. Kui see on madalam kui 2,5, kasutatakse madalamat intressimarginaali. Seisuga 31.12.2019 oli laenulepingus kokku lepitud korrigeerimiste järgi arvatud koguvõla/EBITDA suhe 2,36. Vastavalt laenulepingu tingimustele peab laenuvõtja intresside ja laenumaksete katekordaja (DSCR) olema vähemalt 1,2. Seisuga 31.12.2019 oli laenulepingus kokku lepitud korrigeerimiste järgi arvatud DSCR suhtarv 1,88. Lisaks tuleb hoida pangas likviidsusreservi summas 1 miljon eurot.

Juunis 2019 sõlmis SIA Delfi Tickets laenulepingu ASiga Citadele banka summas 3 miljonit eurot. Igakuine laenusumma tagasimakse on 50 tuhat eurot. Laenu intressimäär on 6-kuu euribor, millele lisandub marginaal 3,30%-3,90%. Laenu tähtaeg on 03. juuni 2024. Laen on tagatud:

- ▶ Laenuvõtja aktsiatega;
- ▶ Kommertspantidega laenuvõtja koguvarale, mis kuulub ettevõttele pandikande tegemise ajal, samuti varale, mille ettevõtte omandab pärast seda;
- ▶ Finantspantidega laenuvõtja rahalistele vahenditele Citadele pangas;
- ▶ Garantiiga summas 1 miljon eurot.

Vastavalt laenulepingu tingimustele peab laenuvõtja (SIA Delfi Tickets) koguvõla /EBITDA suhe olema madalam kui 3,5 ja alates 31.03.2020 madalam kui 3,0. Seisuga 31.12.2019 oli laenulepingus kokku lepitud korrigeerimiste järgi arvatud koguvõla/EBITDA suhe 2,2. Vastavalt laenulepingu tingimustele peab laenuvõtja intresside ja laenumaksete katekordaja (DSCR) olema vähemalt 1,2. Seisuga 31.12.2019 oli laenulepingus kokku lepitud korrigeerimiste järgi arvatud DSCR suhtarv 3,5. Lisaks peab laenuvõtja põhiomavahendite määr olema

kõrgem kui 20%. Seisuga 31.12.2019 oli laenulepingus kokku lepitud korrigeerimiste järgi arvatud põhiomavahendite määr 35%.

Mais 2019 sõlmis AS Ekspress Grupp garantiilepingu OP Finance ASiga, et tagada ASi Printall liisingulepingutest tulenevad kohustused OP Finance ASi ees summas 1,5 miljonit tähtajaga 5. detsember 2026.

Võlakirjad

Oktoobris 2019 emiteeris AS Ekspress Grupp 5000 võlakirja nimiväärtusega 1000 eurot, intressimääraga 6% aastas ja lunastustähtajaga emissioonikuupäeva 8. aastapäev, s.t 7. oktoober 2027. Intressi makstakse kord aastas 7. oktoobril.

Võlakirjad emiteeriti suunatud emissioonina ASi LHV Varahaldus hallatavatele pensionifondidele. 4. oktoobril 2019 sõlmis AS Ekspress Grupp märkimislepingu pensionifondide (LHV Pensionifond XL, LHV Pensionifond L, LHV Pensionifond M) nimel tegutseva ASiga LHV Varahaldus kõikide emiteeritud võlakirjade märkimiseks kogunimiväärtuses 5 miljonit eurot.

Võlakirjad on allutatud jaanuaris 2019 ASilt SEB Pank võetud laenule. AS SEB Pank on eesõigusnõudega võlausaldaja ja võlakirjad on allutatud ASilt SEB Pank võetud eelnimetatud laenule. Võlakirjad kujutavad endast Ekspress Grupi tagatud võlakohustust aktsionäride ja seotud osapoolte ees. Võlakirjad on täielikult tagatud OÜ Haep garantiiga. OÜ Haep 88% osaluse omanikuks on ASi Ekspress Grupp suuraktsionär Hans H. Luik.

Võlakirjade emiteerimisest saadud vahendite arvelt refinantseerib AS Ekspress Grupp OÜlt Aktiva Finants (100% omanik Hans H. Luik) võetud laenu summas 3,2 miljonit eurot ja kasutab ülejäänud 1,8 miljonit eurot tulevasteks investeeringuteks. OÜlt Aktiva Finants võetud laen kandis

intressi 12% ning oli kontserni vaates sildfinantseeringuks 2019. aastal tehtud suurematele investeeringutele. 2019. aastal on kontsern investeerinud Läti turul tegutsevasse piletimüügiplatvormi SIA Biļešu Paradīze (bilesuparadize.lv) ja väliekraanide ettevõttesse OÜ Linna Ekraanid Eestis. Kontsern jätkab aktiivselt investeeringutega, tugevdamaks olemasolevaid põhitegevusi ja toetamaks kontserni digitaalse muutuse läbiviimisel.

Vastavalt võlakirjade tingimustele peab ASi Ekspress Grupp (kasutades konsolideeritud finantsandmeid) koguvõla /EBITDA suhe olema madalam kui 4,0 ning intresside ja laenumaksete katekordaja (DSCR) vähemalt 1,2. Seisuga 31.12.2019 oli võlakirjade tingimustes kokku lepitud korrigeerimiste järgi arvatud koguvõla/EBITDA suhe 2,36 ja laenumaksete katekordaja (DSCR) oli 1,88.

Arvelduskrediit

Seisuga 31.12.2019 oli kontsernil sõlmitud pikaajaline arvelduskrediidi leping SEB pangaga summas 3 miljonit eurot tähtajaga 25.10.2020. Seisuga 31.12.2019 oli kontsernil kasutatud arvelduskrediidi limiiti 1 018 tuhat eurot. Seisuga 31.12.2018 oli kontsernil kasutatud arvelduskrediidi limiiti 1 284 tuhat eurot.

Lisa 19. Rendilepingud

Kasutusõiguse varasid kajastatakse materiaalsete põhivarade koosseisus.

Enamik kontserni rendilepinguid hõlmab kontoriruumi, mille rendiperiood on tavaliselt kolm kuni viis aastat ning mille järel on võimalik rendilepingut pikendada. Mõned rendilepingud sildavad indeksist või määrast sõltuvaid rendimakseid.

Kontoriruumide rendilepingud sõlmiti mitmed aastad tagasi. Eelnevalt klassifitseeriti neid kasutusrendilepinguteks IAS 17 kohaselt.

Kontsern rendib IT/kontoritehnikat, mille lepingujärgne rendiperiood on üks kuni kolm aastat. Need on kas lühiajalised ja/või madala alusvara väärtusega rendid. Kontsern on otsustanud antud rendilepingute kasutusõiguse varasid ja rendikohustusi mitte kajastada. Informatsioon rendilepingute kohta, milles kontsern on rentnik, on toodud järgnevalt.

Rahavoogude aruandes kajastatud summad

(tuhandetes EUR)	2019
Rendilepingutega seotud raha väljamaksed	(978)

Kasutusõiguse vara

(tuhandetes EUR)	Ehitised
2019	
Saldo 1. jaanuaril	3 077
Aruandeperioodi kulum	(694)
Kasutusõiguse varade lisandumine	704
Kasutusõiguse varade kajastamise lõpetamine	(230)
Saldo 31. detsembril	2 857

Kasumiaruandes kajastatud summad

(tuhandetes EUR)	2019
2019 – rendilepingud IFRS 16 kohaselt	
Intressikulu rendilepingutest	79
Väheväärtuslike varade ja lühiajaliste rendilepingute rendikulu	937
2018 – kasutusrendi lepingud IAS 17 kohaselt	
Rendikulu	1 648
Järgmiste perioodide kasutusrendimaksed mittekatkestatavatest lepingutest	2 229

2018 – Kapitalirendilepingud IAS 17 kohaselt

(tuhandetes EUR)	2018
Kapitalirendikohustuse saldo aasta lõpu seisuga (Lisa 18)	197
Aruandeperioodi põhiosamaksed	74
Aruandeperioodi intressikulu	4
Keskmine aastane intressimäär	1,78%

(tuhandetes EUR)	2018
Kapitalirendikohustused – rendimaksete miinimumsumma:	
Kuni üks aasta	76
Üks kuni viis aastat	126
Kokku	202
Kapitalirendi tulevane intressikulu	5
Kapitalirendikohustuste nüüdiseväärtus	197

Lisa 20. Segmendiaruanne

Tegevussegmentid on juhtkond määranud emaettevõtte Asi Ekspress Grupp juhatuse jälgitavate aruannete põhjal. Juhatus hindab äritegevust ettevõtte perspektiivist lähtudes.

Meediasegment: online uudisportaalide ja kuulutuste portaalide haldamine, reklaamimüük oma portaalides üle Baltikumi ning ajalehtede, ajakirjade, kliendi- ja reklaamlehtede ning raamatute kirjastamine ja väljaandmine Eestis ning digitaalse välireklaami müük Eestis ja Lätis. Meediasegment hõlmab samuti tehnoloogia- ja innovatsioonikonverentsi „Login“ korraldamist Leedus, elektroonilise piletimüügiplatvormi (bilesuparadize.lv) ja piletimüügikohtade haldamist Lätis ning sisuloome produktsioonistuudiot Leedus.

Sellesse segmenti kuuluvad tütarettevõtted Ekspress Meedia AS (Eesti), AS Delfi (Läti), UAB Delfi (Leedu), Delfi Holding SIA (Läti), OÜ Hea Lugu (Eesti), D Screens SIA (Läti), Adnet Media (Leedu, Eesti, Läti) ja Linna Ekraanid OÜ (Eesti – 100%-line osalus alates märts 2019), UAB Login Conferences (Leedu – alates märts 2019), SIA Biļešu

Paradīze (Läti – alates juuni 2019) ja Videotinklas UAB (Leedu – 100%-line osalus alates august 2019).

Sellesse segmenti kuuluvad ka ühisettevõtted AS Ajakirjade Kirjastus (kuni reorganiseerimiseni 1.juuni 2018), AS Õhtuleht Kirjastus, Linna Ekraanid OÜ (kuni täiendava 50% osaluse omandamiseni 1.märts 2019) ning perioodika kojukandega tegelev AS Express Post. Ühisettevõtteid ei konsolideerita rida-realt, kuid mõnes tabelis on toodud nende tulemused ja mõju kontserni arvnäitajatele.

Meediasegmenti peamisteks tuludeks on reklaambännerite ja teiste reklaamipindade ja -toodete müük oma portaalides, reklaampindade müük ajalehtedes ja ajakirjades, ajalehtede ja ajakirjade tellimustulud ja üksikmüük, raamatute ja erinevate sarjade müük, teenustasu kliendimaterjalide koostamisest ning muudest projektidest ning digitaalse välireklaami müügist Eestis, Lätis ja Leedus.

Trükiteenused: trükiteenuste ja trükkimisega seotud teenuste osutamine. Trükiteenuste segment hõlmab Asi Printall, mis on suurimaid trükikodasid Eestis. Trükikojas on võimalik trükkida kvaliteetseid ajakirju, ajalehti, reklaammaterjale, toote- ja teenustekatalooge, aastaraama-

tuid, pehmeaanelisi raamatuid ja muid trükiseid. Segmenti tulud koosnevad nii paberi- kui ka trükkimise teenuse müügituludest.

Kontserni kesksed tegevused on kajastatud eraldi ning need ei moodusta eraldi tegevusvaldkonda. Siia alla kuulub emaettevõtte AS Ekspress Grupp, mis pakub kontsernisiseselt juriidilise nõustamise, raamatupidamise ja IT-teenuseid.

Juhatus hindab tegevussegmentide tulemuslikkust eelkõige müügitulu, EBITDA ja EBITDA marginaali põhjal. Segmentide reklaamimüügituludest ei ole maha arvatud agentuuridele makstavaid mahupõhiseid ja muid tasusid, kuna kontserni juhtkond jälgib ettevõtete ja segmentide brutotulusid. Allahindlused ja hinnavähendused kajastuvad kontserni müügitulu vähendusena ja on näidatud elimineerimiste koondreal. Segmenti tulemus ei kajastu kontsernisisesed juhtimistasud, firmaväärtuste allahindlused.

Kontserni emaettevõtte juhtkonna hinnangul ei erine segmentidevahelised tehingud oluliselt tingimustest, millega on tehtud tehinguid kolmandate osapooltega.

2019 (tuhandetes EUR)	Meedia	Trükiteenused	Kesksed tegevused	Elimineerimised	Kontsern
Müügitulu kontsernivälistelt klientidelt (tütarettevõtted)	44 212	22 911	333	0	67 456
Ühisettevõtete mõju	8 493	(515)	(137)	0	7 841
Segmentidevaheline müügitulu	6	3 299	1 880	(5 185)	0
Segmenti müügitulu kokku koos ühisettevõtetega	52 711	25 695	2 076	(5 185)	75 297
EBITDA (tütarettevõtted)	5 966	2 032	(1 150)	(75)	6 772
EBITDA marginaal (tütarettevõtted)	13%	9%			10%
EBITDA koos ühisettevõtetega	6 376	2 032	(1 150)	(93)	7 164
EBITDA marginaal koos ühisettevõtetega	12%	8%			10%
Põhivara kulum (tütarettevõtted) (Lisad 15,16)					4 070
Ärikasum (tütarettevõtted)					2 722
Investeeringud (tütarettevõtted) (Lisad 15,16)					3 418

Segmentide EBITDA ei sisalda ühekordseid firmaväärtuste ja kaubamärkide allahindlusi. Agentuuridele maksitavaid mahupõhised ja muud tasud on maha arvatud segmentide reklaamimüügituludest.

Investeeringud põhivarasse sisaldavad materiaalse (Lisa 15) ja immateriaalse põhivara (Lisa 16) omandamist. Olulised Eestist väljaspool asuvad pikaajalised varad on peamiselt Delfi grupi ja Biļešu Paradīze kaubamärgid jääkväärtuses:

- ▶ Lätis 4,6 miljonit eurot seisuga 31.12.2019 (2,0 miljonit eurot seisuga 31.12.2018)
- ▶ Leedus 1,9 miljonit eurot seisuga 31.12.2019 (1,8 miljonit eurot seisuga 31.12.2018)

Väljaspool Eestit asuvate ettevõtetega seotud firmaväärtused jääkväärtuses:

- ▶ Lätis 10,4 miljonit eurot seisuga 31.12.2019 (7,3 miljonit eurot seisuga 31.12.2018)
- ▶ Leedus 13,8 miljonit eurot seisuga 31.12.2019 (13,5 miljonit eurot seisuga 31.12.2018)

Väljaspool Eestit asuvate ettevõtetega seotud kliendisuhted jääkväärtuses:

- ▶ Lätis 1,6 miljonit seisuga 31.12.2019 (0 miljonit eurot seisuga 31.12.2018)

2018 (tuhandetes EUR)	Meedia	Trükiteenused	Keskised tegevused	Elimineerimised	Kontsern
Müügitulu kontsernivälistelt klientidelt (tütarettevõtted)	37 241	22 799	449	0	60 489
Ühisettevõtete mõju	9 468	(709)	(146)	(7)	8 607
Segmentidevaheline müügitulu	6	3 153	2 038	(5 197)	0
Segmendi müügitulu kokku koos ühisettevõtetega	46 716	25 242	2 341	(5 204)	69 096
EBITDA (tütarettevõtted)	3 355	2 403	(1 492)	(2)	4 263
EBITDA marginaal (tütarettevõtted)	9%	11%			7%
EBITDA koos ühisettevõtetega	3 329	2 403	(1 492)	(34)	4 206
EBITDA marginaal koos ühisettevõtetega	7%	10%			6%
Põhivara kulum (tütarettevõtted) (Lisad 15,16)					3 052
Ärikasum (tütarettevõtted)					1 211
Investeeringud (tütarettevõtted) (Lisad 15,16)					3 082

Lisa 21. Müügitulu

(tuhandetes EUR)	Meedia		Trükiteenused		Kesksete tegevused		Kokku	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Peamised müügitulu liigid								
Reklaamikäive	30 646	26 429	0	0	0	0	30 646	26 429
sh bartertulud	785	692	0	0	0	0	785	692
Ajakirjandusväljaannete üksikmüük	2 323	1 863	0	0	0	0	2 323	1 863
Ajakirjandusväljaannete müük tellijatele	7 876	6 687	0	0	0	0	7 876	6 687
Raamatute kirjastamine	771	1 002	0	0	0	0	771	1 002
Paberi ja trükiteenuse müük	0	0	22 667	22 571	0	0	22 667	22 571
Muude kaupade ja teenuste müük	2 596	1 260	244	228	333	449	3 173	1 937
Kokku	44 212	37 241	22 911	22 799	333	449	67 456	60 489
Müügitulu kajastamise ajastus								
Klientidele üle antud kaubad ja teenused kindlal ajahetkel ning aja jooksul	44 212	37 241	22 911	22 799	333	449	67 456	60 489
Müügitulu kliendilepingutelt kokku	44 212	37 241	22 911	22 799	333	449	67 456	60 489

(tuhandetes EUR)	2019	2018
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes		
Eesti	31 001	29 754
Skandinaavia	10 740	10 743
Leedu	9 604	7 023
Läti	8 050	6 469
Muu Euroopa	6 566	4 916
Muud riigid	1 495	1 585
Kokku	67 456	60 489

Järgmine tabel annab ülevaate lepingulistest varadest ja lepingulistest kohustustest klientidega.

(tuhandetes EUR)	31.12.2019	31.12.2018
Kliendilepingu varad	321	323
Kliendilepingu kohustused (Lisa 17)	2 080	2 031

Kliendilepingu varad on peamiselt seotud kontserni õigusega saada tasu teostatud tööde eest vastavalt paberi ja trükiteenuste müügilepingutele, kuid mille eest ei ole aruande kuupäeva seisuga veel arveid esitatud. Kliendilepingu vara klassifitseeritakse nõueteks klientide vastu, kui kontsernil tekib lepinguline õigus väljastada neile arve.

Kliendilepingu kohustused on peamiselt seotud kliendi ettemaksetega perioodiliste väljaannete tellimisel. Kuna antud lepingutes ei ole olulisi finantseerimise komponente ning kliendilepingu kohustus klassifitseeritakse ümber müügitulusse ühe aasta või lühema perioodi jooksul, rakendab kontsern praktilist abinõu, mille alusel ei pea lepingulist tehingu hinda korrigeerima olulise finantseerimise komponendi mõjuga, kui ajavahemik on üks aasta või vähem, mis jääb kliendi poolt kauba või teenuse eest tasumise ning kontserni poolt teenuse osutamise või kauba üleandmise hetke vahele.

Lisa 22. Müüdnud toodangu kulu

(tuhandetes EUR)	2019	2018
Kaubad, toore, materjal ja teenused	13 879	13 925
Sisseostetud teenused	10 603	8 990
Tööjõukulud	23 303	20 823
Rendikulud (Lisa 19)	528	502
Muud kulud	3 329	2 520
Kulum (Lisad 15,16)	2 402	2 113
Kulud kokku	54 044	48 874

Lisa 23. Turunduskulud

(tuhandetes EUR)	2019	2018
Turustus	1 789	1 943
Tööjõukulud	1 252	1 121
Rendikulud (Lisa 19)	39	40
Kulum (Lisad 15,16)	44	4
Turunduskulud kokku	3 124	3 108

Lisa 24. Üldhalduskulud

(tuhandetes EUR)	2019	2018
Kaubad, toore, materjal ja teenused	121	125
Remondi- ja hoolduskulud	554	550
Sidekulud	135	125
Rendikulud (Lisa 19)	369	1 106
Sisseostetud teenused	1 467	1 506
Tööjõukulud	3 754	3 262
Kulum (Lisad 15,16)	1 624	935
Üldhalduskulud kokku	8 024	7 609

Lisa 25. Kulud liikide järgi

(tuhandetes EUR)	2019	2018
Tööjõukulud	28 309	25 206
Kaubad, toore, materjal ja teenused	14 000	14 050
Rendikulud (Lisa 19)	937	1 648
Sisseostetud teenused	12 070	10 495
Turunduskulud	1 789	1 943
Remondi- ja hoolduskulud	554	550
Sidekulud	135	125
Muud kulud	3 329	2 520
Põhivara kulum	4 070	3 052
Kokku müüdud kaupade kulu, turundus- ja üldhalduskulud	65 192	59 590
Keskmine töötajate arv	919	859

Lisa 26. Muud äritulud

(tuhandetes EUR)	2019	2018
Subsideeritud projektid	315	224
Muud äritulud	258	170
Tulu äritegevusega seotud varade müügist	34	0
Muud äritulud kokku	607	394

Lisa 27. Aktsiaoptsiooniskeemid

2017. aasta juunis kinnitas aktsionäride üldkoosolek uue võtmetöötajatele suunatud aktsiaoptsiooniskeemi. Seisuga 31.12.2019 on selle raames kokku väljastatud 775 tuhat optsiooni (seisuga 31.12.2018: 736 tuhat optsiooni), millest igaüks annab õiguse saada tasuta ühe ettevõtte aktsia. Üldjuhul on igal kalendriaastal võimalik välja teenida 1/3 optsioonidest. Aktsiaoptsioone saab kasutada alates detsembrist 2020.

Aktsiaoptsioonid on rahas arveldatavad aktsiapõhised maksed. Lepingute sõlmimisel võeti optsioonid arvele nende õiglasest väärtusest ning kajastati ühelt poolt kasumiaruandes tööjõukuluna ja teiselt poolt kohustusena. Seisuga 31.12.2019 oli nimetatud aktsiaoptsiooni-kohustuse suurus 685 tuhat eurot (31.12.2018: 460 tuhat eurot). Aktsiaoptsioonide õiglase väärtuse leidmisel kasutatakse Black-Scholes-Mertoni mudelit. Mudelis kasutatud eeldused: aktsia hind optsiooni väljastamisel 0,80–1,35, dividendimäär 0,00–0,07 eurot aktsia kohta, riskivaba intressimäär 0,69%, optsiooni kestus: 3 aastat, standardhälve 1,96%.

Selleks, et täita optsioonidega seotud kohustusi, ostab ettevõtte aktsiad kokku turult. Võtmetöötajatel on õigus müüa saadud aktsiad kahe kuni kolme kuu jooksul pärast optsioonide realiseerimist ettevõttele tagasi ja ettevõttel on kohustus need aktsiad tagasi osta. Aktsiate tagasiostmisel võetakse aluseks nende selle hetke turuväärtus.

Lisa 28. Omakapital Aktsiakapital

Seisuga 31. detsember 2019 ja 31. detsember 2018 oli ASI Ekspress Grupp aktsiakapital 17 878 105 ja see koosnes 29 796 841 aktsiast nominaalväärtusega 0,60 eurot

aktsia kohta. Põhikirjaga lubatud maksimaalne aktsiakapital on 25 564 656 eurot.

Omaaktsiad

Juhatuse aktsiaoptsiooniprogrammi raames aastatel 2013–2016 ostis ettevõtte omaaktsiaid. Seisuga 31.12.2019 ja 31.12.2018 oli ettevõttel 17 527 omaaktsiat kogusummas 22 tuhat eurot, mida saab kasutada käesolevas aktsiaoptsiooniprogrammis.

Dividendid

6. juunil 2018 toimunud aktsionäride korralisel üldkoosolekul otsustati maksta aktsionäridele dividende seitse euro senti ühe aktsia kohta kokku summas 2 085 tuhat eurot. Dividendid maksti välja 3. juulil 2018. Dividendide väljamaksmisel tulumaksukulu ei kaasnenud, kuna ettevõtte maksab välja dividende, mille ta on saanud oma ühisettevõtetelt ja tütarettevõtetelt, millelt on juba dividendide tulumaks tasutud või mille kasum on juba maksustatud asukohariigis. Sellest tulenevalt emaettevõttest dividendide jaotamisel täiendavat tulumaksu tasuda ei tule. Mais 2019 otsustas aktsionäride üldkoosolek 2019. aastal dividende mitte maksta tulenevalt ettevõtte likviidsuspositsioonist.

Reservid

Reservidena on kajastatud äriseadustikuga ette nähtud kohustuslik reservkapital, asutaja aktsionäri täiendav üldotstarbeline omakapitali toetus.

(tuhandetes EUR)	EUR	
	31.12.2019	31.12.2018
Kohustuslik reservkapital	1 049	1 049
Omanike täiendav rahaline sissemakse	639	639
Reservid kokku	1 688	1 688

Puhaskasum aktsia kohta

Tavapuhaskasum aktsia kohta on arvutatud emaettevõtte omanikele kuuluva puhaskasumi ja kaalutud keskmise perioodi aktsiate arvu suhtena. Emaettevõttele kuuluvaid omaaktsiaid ei arvestata ringluses olevate aktsiate hulka.

EUR	2019	2018
Aktsionäridele kuuluv puhaskasum	1 393 769	6 491
Lihtaktsiate keskmine arv	29 779 314	29 779 314
Tava- ja lahustatud puhaskasum aktsia kohta	0,05	0,00

Arvestades asjaolu, et aktsiate tulu lahustava toimega instrumente kontsernil 31.12.2019 ja 31.12.2018 ei olnud, oli lahustatud puhaskasum aktsia kohta võrdne tavapuhaskasumiga aktsia kohta.

Lisa 29. Tingimuslikud varad ja kohustused

Tingimuslik tulumaksu kohustus

Seisuga 31.12.2019 oli kontserni jaotamata kasum 17 701 tuhat eurot (31.12.2018: 16 526 tuhat eurot). Dividendide väljamaksmisel omanikele kaasneb üldjuhul tulumaksukulu 20/80 netodividendidena väljamakstavalt summalt. Kui ettevõtte maksab välja dividende, mille ta on saanud oma ühisettevõtetelt ja tütarettevõtetelt, millelt on juba dividendide tulumaksu tasutud või mille kasum on juba maksustatud asukohariigis, siis emaettevõttest dividendide jaotamisel täiendavat tulumaksu tasuda ei tule. Seisuga 31.12.2019 võib AS Ekspress Grupp (emaettevõtte) maksta selliselt tulumaksuvabalt välja

dividende summas 24 263 tuhat eurot (seisuga 31.12.2018: 21 186 tuhat eurot). Ettevõtte kogu jaotamata kasumi väljamaksisel seisuga 31.12.2019 ei teki potentsiaalset tulumaksudhustust.

Tingimuslikud varad ja kohustused seoses pooleliolevate kohtuasjadega

27. detsembril 2017 sõlmisid Bilešu Paradize (BP) ja Läti Rahvuslik Kultuurikeskus (LNKC) hankelepingu, mille kohaselt oli BPI ainuõigus müüa XXVI Läti laulupeo ja XVI tantsupeo pileteid. LNKCga sõlmitud leping sätestab, et kogu piletimüügist saadud tulu tuleb üle kanda LNKCle. Lepingu kohaselt ei tohtinud BP võtta vahendustasu klientidelt, kes ostsid oma piletid interneti kaudu. Pärast seda, kui BP hakkas pileteid müüma, märkas LNKC, et BP võtab internetis müüdud piletitelt vahendustasu, rikkudes seeläbi teenuse tingimusi, sest BP võttis oma klientidelt täiendavat vahendustasu netipoe kasutamise eest ja LNKC esitas BP vastu kaebuse, nõudes BPI kohtu kaudu sisse vahendustasud summas 76,5 tuhat eurot. 8. jaanuaril jõudsid BP ja LNKC kokkuleppele, mis kiideti heaks Riia linna Vidzeme rajooni kohtus. Vastavalt kohtulahendile peab LNKC maksma BPI 90,8 tuhat eurot (laulu- ja tantsupeo ajal osutatud teenuste eest) ja BP peab LNKCle maksma 76,5 tuhat eurot (interneti vahendustasu piletite ostjatele).

Kontserni tütarettevõtetel on pooleli mitmeid meediaalaseid ja avaldatud artiklitega seotud kohtuvaidlusi, mille mõju kontserni finantstulemusele on ebaoluline.

Lisa 30. Tehingud seotud osapooltega

Tehinguks seotud osapooltega on tehingud omanikega, sidusettevõtetega, ühisettevõtetega, kõikide kontserniettevõtete tegevjuhtkonna liikmete ja nende lähedaste pereliikmete ning nende kontrollitud või olulise mõju all olevate ettevõtetega.

ASi Ekspress Grupp kontrolliv isik on Hans H. Luik. Kontsern on ostnud (kaubad edasimüügiks, tootmis- materjalid, põhivara) ning müünud oma kaupu ja osutanud teenuseid (põhivara rentimine, juhtimisteenus, muud teenused) järgmistele seotud osapooltele:

MÜÜGID (tuhandetes EUR)	2019	2018
Kauba müük		
Nõukogu liikmed ja nendega seotud ettevõtted	3	0
Juhatusel liikmed ja nendega seotud ettevõtted	1	0
Kauba müük kokku	4	0
Teenuste müük		
Nõukogu liikmed ja nendega seotud ettevõtted	86	18
Juhatusel liikmed ja nendega seotud ettevõtted	1	0
Sidusettevõtted	156	152
Ühisettevõtted	1 449	1 855
Teenuste müük kokku	1 691	2 025
Müügid kokku	1 694	2 025

OSTUD (tuhandetes EUR)	2019	2018
Teenuste ost		
Juhatusel liikmed ja nendega seotud ettevõtted	20	13
Nõukogu liikmed ja nendega seotud ettevõtted	557	389
Sidusettevõtted	80	85
Ühisettevõtted	1 304	1 006
Teenuste ost kokku	1 961	1 493

NÕUDED (tuhandetes EUR)	31.12.2019	31.12.2018
Lühiajalised nõuded		
Nõukogu liikmed ja nendega seotud ettevõtted (Lisa 9)	9	2
Sidusettevõtted (Lisa 9)	67	21
Ühisettevõtted (Lisa 9)	107	251
Lühiajalised nõuded kokku	183	274
Pikaajalised nõuded		
Sidusettevõtted (Lisa 11)	115	160
Ühisettevõtted (Lisa 11)	0	568
Pikaajalised nõuded kokku	115	728
Nõuded kokku	297	1 001

Seisuga 31.12.2019 on nõudeid sidusettevõtete vastu alla hinnatud summas 358 tuhat eurot (31.12.2018: 198 tuhat eurot).

KOHUSTUSED (tuhandetes EUR)	31.12.2019	31.12.2018
Lühiajalised kohustused		
Juhatuse liikmed ja nendega seotud ettevõtted (Lisa 17)	2	2
Nõukogu liikmed ja nendega seotud ettevõtted (Lisa 17)	10	10
Sidusettevõtted (Lisa 17)	0	3
Ühisettevõtted (Lisa 17)	116	132
Kohustused kokku	128	147

Vastavalt 2. juunil 2009 ja 4. mail 2012 toimunud üldkoosoleku otsusele makstakse Hans H. Luigele laenulepingute käendamise eest tagatise seadmise tasu 1,5% aastast tagatise summast, milleks on 4 miljonit eurot kuni tagatise kehtivuse lõpuni. 2019. aastal tasuti isikliku garantii eest 60 tuhat eurot (2018: 60 tuhat eurot) ja tasumata võlga seisuga 31. detsember 2019 ja 31. detsember 2018 ei ole.

2019. aastal sõlmis kontsern Aktiva Finants OÜga (100% omanik Hans H. Luik) laenulepingud summas 3,2 miljonit eurot. Oktoobris 2019 refinantseeris AS Ekspress Grupp OÜlt Aktiva Finants võetud laenu summas 3,2 miljonit eurot võlakirjade emiteerimisest saadud vahendite arvelt. Oktoobris 2019 emiteeris AS Ekspress Grupp 5 000 võlakirja nimiväärtusega 1 000 eurot. 2019. aastal on OÜlt Aktiva Finants saadud laenult tasutud intressimak- sed kokku summas 132 tuhat eurot.

Konsolideerimisgruppi kuuluvate kõikide ettevõtete juhtkondade ja nõukogu liikmete tasustamine

(tuhandetes EUR)	2019	2018
Töötasud ja muud hüvitised (ilma sotsiaalmaksuta)	2 089	1 590
Lahkumishüvitised (ilma sotsiaal- maksuta)	16	14
Aksiaoptsioon	82	99
Kokku (ilma sotsiaalmaksuta)	2 187	1 703

Konsolideerimisgruppi kuuluvate kõikide juhatuste liikmetele (sh tütarettevõtete tegevjuhtkonnale, kui nendes ettevõtetes ei ole juhatust Eesti seaduse mõistes) (edaspidi tegevjuhtkond) makstakse lepingu lõppemisel ja lõpetamisel kompensatsiooni vastavalt ametilepingus ettenähtud tingimustele. Tegevjuhtkonna lahkumishüvitised kuuluvad üldjuhul väljamaksmisele juhul, kui lahkumise on algatanud ettevõtte. Kui tegevjuhtkonna liige kutsutakse tagasi olulise põhjusega, tuleb ette teatada kuni 3 kuud ja tasuda täiendavalt kuni 8 kuu palga ulatuses lahkumishüvitist. Töösuhete lõpetamisel üldjuhul kompensatsiooni ei maksta, kui tegevjuhtkonna liige lahkub omaenda initsiatiivil või juhul, kui nõukogu kutsub tegevjuhtkonna liikme tagasi olulise põhjusega. Potentsiaalne tegevjuhtkonna lahkumishüvitiste maksi- maalne brutosumma seisuga 31.12.2019 on 699 tuhat eurot (31.12.2018: 634 tuhat eurot). Konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtete nõukogu liikmetele tavapäraselt eraldi tasu liikmeks olemise eest ei maksta ning ei ole ette nähtud ka kompensatsiooni nende tagasikutsumisel.

Lisa 31. Bilansipäevajärgsed sündmused

Seoses Covid-19 viiruse laialdase levikuga nii Baltikumis kui kogu maailmas, on Eestis, Lätis ja Leedus välja kuulutatud eriolukorrad koos ametivõimude poolt seatud piirangutega, mille tulemusel on kontserni ärikeskkond halvenenud.

Kontserni juhtkond analüüsib erinevaid stsenaariume ja võimalusi kulude vähendamiseks ning viib sisse vajalikke muudatusi äriprotsessides kohanemaks kiirelt muutuva majanduskeskkonnaga. Käesoleva raamatupidamise aastaaruande koostamise ajal ei ole seda võimalik objektiivselt hinnata.

Lisa 32. Finantsinformatsioon emaettevõtte kohta

Eesti raamatupidamise seaduse kohaselt tuleb konsolideeritud aastaaruande lisades avalikustada konsolideeriva üksuse (emaettevõtte) eraldiseisvad konsolideerimata põhjaruanded.

ASi Ekspress Grupp (emaettevõtte) bilanss

(tuhandetes EUR)	31.12.2019	31.12.2018
VARAD		
Nõuded ja ettemaksed	2 310	2 709
Käibevara kokku	2 310	2 709
Põhivara		
Nõuded ja ettemaksed	4 378	1 337
Muud investeeringud	848	858
Tütarettevõtete aktsiad	69 903	89 909
Ühisettevõtete aktsiad	1 254	2 345
Sidusettevõtete aktsiad	319	319
Materiaalne põhivara	471	355
Immateriaalsed varad	711	366
Põhivara kokku	77 884	95 490
KOKKU VARAD	80 194	98 199
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL		
Kohustused		
Laenukohustused	1 074	1 284
Võlad tarnijatele	4 145	11 176
Lühiajalised kohustused kokku	5 219	12 460
Pikaajalised laenukohustused	5 155	8 392
Muud pikaajalised kohustused tütar-ettevõtete ees	18 088	27 000
Muud pikaajalised kohustused	210	0
Muud võlad ja ettemaksed kokku	23 453	35 392
Kohustused kokku	28 672	47 852
Omakapital		
Aktiivkapital nimiväärtuses	17 878	17 878
Ülekurs	14 277	14 277
Omaaktsiad	(22)	(22)
Kohustuslik reservkapital	1 049	1 049
Muud reservid	639	639
Jaotamata kasum	17 701	16 526
Omakapital kokku	51 522	50 347
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU	80 194	98 199

ASi Ekspress Grupp (emaettevõtte) koondkasumiaruanne

(tuhandetes EUR)	2019	2018
Müügitulu	2 560	1 157
Müüdud toodangu kulu	(1 432)	(177)
Brutokasum	1 127	980
Muud äritulud	20	0
Turunduskulud	0	(1)
Üldhalduskulud	(1 941)	(1 732)
Muud ärikulud	(13)	(4)
Ärikasum / (-kahjum)	(807)	(757)
Finantstulud ja -kulud tütarettevõtete aktsiatelt ja osadelt	3 126	2 630
Finantstulud ja -kulud ühisettevõtete aktsiatelt ja osadelt	(38)	(273)
Finantstulud ja -kulud sidusettevõtete aktsiatelt ja osadelt	(152)	(234)
Intressitulud	195	186
Intressikulud	(921)	(1 451)
Muud finantstulud ja -kulud	(9)	(96)
Finantstulud ja -kulud	2 201	763
ARUANDEAASTA KASUM	1 394	6
Aruandeaasta muu koondkasum/-kahjum	0	0
Aruandeperioodi koondkasum kokku	1 394	6

ASi Ekspress Grupp (emaettevõtte) omakapitali muutuste aruanne

(tuhandetes EUR)	Aktiakapital	Ülekurs	Omaaktsiad	Reservid	Jaotamata kasum	Kokku omakapital
Saldo 31.12.2017	17 878	14 277	(22)	1 531	18 762	52 426
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	0	0	0	157	(157)	0
Väljamakstud dividend	0	0	0	0	(2 085)	(2 085)
Tehingud omanikega kokku	0	0	0	157	(2 242)	(2 085)
Aruandeperioodi puhaskasum / (kahjum)	0	0	0	0	6	6
Aruandeperioodi koondkasum kokku	0	0	0	0	6	6
Saldo 31.12.2018	17 878	14 277	(22)	1 688	16 526	50 347
IFRS 16 esmase rakendamise mõju (Lisa 2)	0	0	0	0	(219)	(219)
Korrigeeritud saldo 01.01.2019	17 878	14 277	(22)	1 688	16 307	50 128
Aruandeperioodi puhaskasum / (kahjum)	0	0	0	0	1 394	1 394
Aruandeperioodi koondkasum kokku	0	0	0	0	1 394	1 394
Saldo 31.12.2019	17 878	14 277	(22)	1 688	17 701	51 522

ASi Ekspress Grupp (emaettevõtte) rahavoogude aruanne

(tuhandetes EUR)	2019	2018
Rahavood äritegevusest		
Aruandeperioodi ärikasum (-kahjum)	(807)	(757)
Korrigeerimised:		
Põhivara kulum ja väärtuse langus	298	74
(Kasum)/kahjum põhivara müügist ja mahakandmisest	(13)	3
Äritegevuse rahavood:		
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	20	(975)
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	1 137	614
Rahavoog põhitegevusest	635	(1 041)
Makstud intressid	(630)	(1 233)
Rahavood äritegevusest kokku	5	(2 274)
Rahavood investeerimistegevusest		
Investeeringute suurendamine/vähendamine tütarettevõtetesse	4 058	0
Sissemaksed/laekumised kapitaliosaluse meetodil arvestatud investeeringutesse /-st	(63)	0
Muude investeeringute ost ja tagasilaekumised	9	5
Saadud intressid	52	140
Saadud dividendid	3 077	1 788
Materiaalse ja immateriaalse põhivara ost	(482)	(377)
Materiaalse ja immateriaalse põhivara müük	8 505	0
Antud laenud	(4 829)	(928)
Antud laenude tagasimaksed	915	1 871
Rahavood investeerimistegevusest kokku	11 241	2 498
Rahavood finantseerimistegevusest		
Arvelduskrediidi muutus	(265)	1 191
Kontsernikonto muutus	(13 587)	1 345
Võlakirjade emitteerimine	5 000	0
Saadud laenud / Saadud laenude tagasimaksed	(2 314)	(675)
Rendikohustuse põhiosa tagasimaksed	(80)	0
Väljamakstud dividend	0	(2 085)
Rahavood finantseerimistegevusest kokku	(11 246)	(224)
Rahavood kokku	0	0
RAHA JA RAHA EKVIVALENTIDE MUUTUS	0	0
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	0	0
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	0	0

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

Ekspress Grupp AS-i aktsionäridele

Aruanne konsolideeritud raamatupidamise aastaruande auditi kohta

Arvamus

Meie arvates kajastab kaasatud konsolideeritud raamatupidamise aastaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt Ekspress Grupp AS-i ja tema tütarettevõtete (koos nimetatud kontsern) konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2019 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud.

Mida me auditeerisime

Oleme auditeerinud kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaruannet, mis sisaldab:

- ▶ konsolideeritud bilanssi seisuga 31. detsember 2019;
- ▶ konsolideeritud koondkasumiaruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- ▶ konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;

- ▶ konsolideeritud rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ja
- ▶ konsolideeritud raamatupidamise aastaruande lisasid, mis sisaldavad oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muud selgitavat informatsiooni.

Arvamuse alus

Teostasime oma auditi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meile nende standarditega pandud kohustusi on täiendavalt kirjeldatud käesoleva aruande alalõigus „Vandeaudiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaruande auditiga”. Usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane, et olla aluseks meie arvamusele.

Sõltumatus

Oleme kontsernist sõltumatud kooskõlas Eesti Vabariigi audiitoritegevuse seaduse ja sama seadusega kehtestatud kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksi kohaselt auditile kohalduvate eetikanõuetega ning oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt neile nõuetele.

Auditi ulatus

Kuna oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest, siis oleme vastutavad ka kontserni auditi juhtimise, järelevalve ja teostamise eest. Seoses sellega määratlesime kontserni üksustes (komponentides) läbiviidud töö liigi lähtuvalt kontserni üksuste majanduslikust olulisusest ja/või riskiprofiilist.

Kontserni audiitoritena määratlesime kontserni 25 ettevõttest 6 ettevõtet märkimisväärseteks kontserni üksusteks. Nendeks üksusteks, mille puhul teostasime täismahus auditi, olid Ekspress Grupp AS, Ekspress Meedia AS, Printall AS, Õhtuleht Kirjastus AS, Delfi A/S ja Delfi UAB.

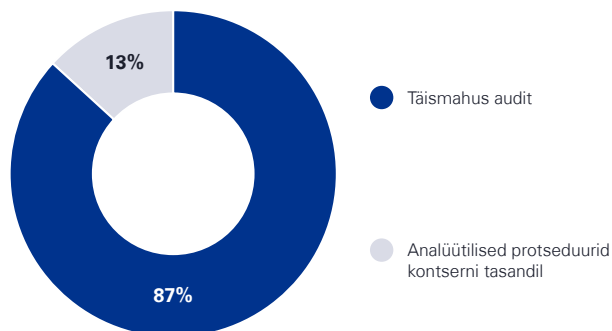
Üksuses Delfi Ticket Service SIA viisime läbi valitud kirjete auditi kontserni tasemel.

Ülejäänud 18 individuaalselt mittemärkimisväärse üksuse suhtes viisime läbi analüütilised protseduurid kontserni tasandil, et kontrollida oma hinnangut, et üksusega ei seonu märkimisväärseid oluliste väärkajastamiste riske.

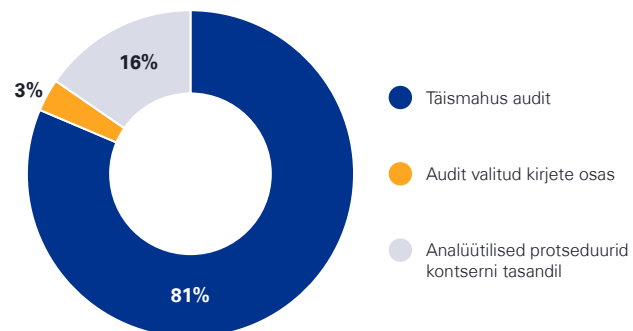
Lisaks muule kontrollisime kontserni tasandil konsolideerimise protsessi.

Kontserni konsolideeritud müügitulu ja konsolideeritud varade kaetus protseduuridega:

Konsolideeritud müügitulu

Konsolideeritud varad

Finantsaruandluse auditi viis märkimisväärses kontserni üksustes läbi kontserni KPMG Eesti auditi meeskond, välja arvatud Delfi UAB puhul, mille finantsaruandluse auditi viis läbi KPMG Leedu audiitor Leedus ning Delfi A/S, mille finantsaruandluse auditi viis läbi KPMG võrgustiku väline audiitor Lätis. Kontserni auditi meeskond andis üksuste audiitoritele juhised selle kohta, missuguseid valdkondi tuleb kontrollida, ja määratles informatsiooni, mis tuli esitada kontserni auditi meeskonnale. Suhtlesime üksuste audiitoritega regulaarselt ja vaatasime üle auditi dokumentatsiooni, kui pidasime seda vajalikuks. Üksuse Delfi Ticket Service SIA valitud kirjete auditi viis läbi kontserni KPMG Eesti auditi meeskond.

Eespool nimetatud protseduuride teostamine kontserni üksuste tasandil ja täiendavate protseduuride teostamine kontserni tasandil andis meile piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, et kujundada oma arvamus konsolideeritud

raamatupidamise aastaaruande kui terviku kohta.

Peamised auditi asjaolud

Peamised auditi asjaolud on asjaolud, mis olid meie kutsealase otsustuse kohaselt käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi seisukohast kõige märkimisväärsamad. Neid asjaolusid käsitlesime konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku auditi kontekstis ja selle kohta arvamuse kujundamisel ning me ei esita nende asjaolude kohta eraldi arvamust.

Firmaväärtuse kaetava väärtuse hindamine

Vaata konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad 3 ja 16.

Peamine auditi asjaolu

Kontserni bilansis seisuga 31. detsember 2019 on firmaväärtus summas 42 628 tuhat eurot, mida on detailsemalt kirjeldatud lisas 16. Finantsaruandluse standardid nõuavad, et firmaväärtuse kaetava väärtuse võimalikku vähenemist alla selle raamatupidamisväärtuse hinnataks vähemalt kord aastas.

Firmaväärtuse kaetava väärtuse hindamine nõuab oluliste hinnangute tegemist iga raha teeniva üksuse (RTÜ) tulevaste perioodide tulemuste kohta. Hindamisel leitakse iga RTÜ kasutusväärtus diskonteeritud rahavoogude meetodil, mis nõuab juhtkonnalt olulisi hinnanguid ja otsuseid sisendite kohta, nagu diskontomäärad, tulevaste perioodide eeldatavad tulud ja lõppväärtuse kasvumäärad.

Hinnangu andmine selle kohta, kas kontserni olulise-mate firmaväärtuste kaetava väärtuse arvutamisel kasutatud sisemised ja välised sisendid põhinevad mõistlikel ja asjakohastel hinnangutel, nõudis auditi ajal kõrgendatud tähelepanu. Isegi väikesed muutused kasutatud sisendites võivad oluliselt mõjutada firma-väärtuse kaetava väärtuse hinnangut ning seeläbi ka kontserni majandustulemust.

Kuidas seda asjaolu auditis käsitleti

Meie auditi protseduurid selles valdkonnas hõlmasid muuhulgas järgnevat:

- ▶ hindasime oluliste juhtkonna poolt määratletud raha teenivatele üksustele varade jaotamise asjakohasust lähtudes meie arusaamast kontserni äritegevusest;
- ▶ koostöös meie hindamisspetsialistidega kontrollisime firmaväärtuse kaetava väärtuse hindamisel kasutatud meetodika sobivust, võrreldes seda asja-kohaste finantsaruandluse standardite nõuetega ning hindasime kriitiliselt kaetava väärtuse mudelis kasutatud peamisi eelduseid ja hinnanguid seoses diskontomäärade, tulevaste perioodide eeldatavate tulude ja lõppväärtuse kasvumääradega, võttes arvesse väliseid infoallikaid ning oma arusaama kontserni äritegevusest ja majanduskeskkonnast;
- ▶ võrdlesime mudelis kasutatud andmeid nõukogu poolt kinnitatud eelarvete ja strateegiaga ning hindasime kontserni ajaloolise eelarvestamise korrektsust võrreldes viimaste aastate tegelikke müügitulemusi ja EBITDA-d (kasum enne intresse, makse, kulumit) eelarvestatud summadega;
- ▶ hindasime, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud informatsioon (sealhulgas teave, mis käsitleb hindamistulemuste tundlikkust peamiste eelduste muutuste suhtes) on asjakohane.

Muu informatsioon

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest, mis sisaldub kontserni konsolideeritud majandusaasta aruandes lisaks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandele ja meie vandeaudiitori aruandele.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aasta-aruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei esita selle kohta mitte mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meil kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seejuures, kas see lahkneb oluliselt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või teadmistest, mille auditi käigus omandasime, või kas see näib olevat muul viisil oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme oma töö alusel järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, siis oleme kohustatud sellest asjaolust teavitama. Meil ei ole sellega seoses millestki teavitada.

Juhatus ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud, ja sellise sisekontrolli eest, mida juhatus peab vajalikuks, et oleks võimalik koostada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama, kas kontsern suudab oma tegevust jätkata, esitama infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta, kui see on asjakohane, ja kasutama arvestuses tegevuse jätkuvuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatseb kontserni likvideerida või selle tegevuse lõpetada või kui tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad kontserni finantsaruandlusprotsessi järelevalve eest.

Vandeaudiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta ja anda välja vandeaudiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise

väärkajastamise esinemisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) teostatud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Rahvusvaheliste auditeerimise standardite (Eesti) kohase auditi käigus kasutame kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi vältel. Lisaks:

- ▶ teeme kindlaks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid ja hindame neid, kavandame riskidele vastavad auditiprotseduurid ja teostame neid ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, informatsiooni tahtlikku esitamata jätmist või väär-esitust või sisekontrolli eiramist;
- ▶ omandame arusaamise auditi jaoks asjakohasest sisekontrollist, et kavandada antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust kontserni sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- ▶ hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse raamatupidamishinnangute ja nende kohta avalikustatud informatsiooni põhjendatust;
- ▶ teeme järelduse selle kohta, kas arvestuses tegevuse jätkuvuse alusprintsipi kasutamine juhatuse poolt on asjakohane ja kas hangitud auditi tõendusmaterjali põhjal esineb sündmustest või tingimustest tulenevat olulist ebakindlust, mis võib tekitada märkimisväärset kahtlust kontserni jätkuva tegutsemise suhtes. Kui järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, siis oleme

kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud informatsioonile või kui avalikustatud informatsioon on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad kuni vandeaudiitori aruande kuupäevani hangitud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad põhjustada seda, et kontsern ei jätku oma tegevust;

- ▶ hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab selle aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi õiglasel viisil;
- ▶ hangime kontserni majandusüksuste või äritegevuse finantsinformatsiooni kohta piisavalt asjakohast tõendusmaterjali, et avaldada arvamust kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta. Vastutame kontserni auditi juhtimise, järelevalve ja teostamise eest. Oleme ainuvastutavad oma auditi-arvamuse eest.

Vahetame informatsiooni nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, muuhulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute, kaasa arvatud auditi käigus tuvastatud märkimisväärsete sisekontrolli puuduste kohta.

Esitame neile, kelle ülesandeks on valitsemine, avalduse, milles kinnitame, et oleme järginud sõltumatust puudutavaid eetikanõudeid, ning edastame neile informatsiooni kõikide suhete ja muude asjaolude kohta, mille puhul võib põhjendatult arvata, et need kahjustavad meie sõltumatust ja, juhul kui see on asjakohane, informatsiooni vastavate kaitsemehhanismide kohta.

Neile, kelle ülesandeks on valitsemine, esitatud asjaolude seast määratleme need, mis olid käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi seisus-

kohast kõige märkimisväärsamad ja on seega peamised auditi asjaolud. Kirjeldame neid asjaolusid vandeaudiitori aruandes, välja arvatud juhul, kui seaduse või regulatsiooni kohaselt on keelatud mõne asjaolu kohta informatsiooni avalikustada või kui me äärmiselt erandlikel juhtudel otsustame, et mõne asjaolu kohta ei tohiks meie aruandes informatsiooni avaldada, sest võib põhjendatult eeldada, et avaldamise kahjulikud tagajärjed kaaluvad üles avalikes huvides avaldamisest tõusva kasu.

Aruanne muude seadusest tulenevate ja regulatiivsete nõuete kohta

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, määrasid meid esmakordselt 13. juunil 2017 auditeerima Ekspress Grupp AS-i seisuga 31. detsember 2017 kuni 31. detsember 2019 lõppevate majandusaastate konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandeid. Audiitorteenust oleme osutanud katkematult kokku kolm aastat ja see hõlmab perioode, mis lõppesid 31. detsember 2017 kuni 31. detsember 2019.

Kinnitame, et meie auditiarvamus on kooskõlas kontserni auditikomiteele esitatud täiendava aruandega ja me ei ole osutanud kontsernile keelatud auditiväliseid teenuseid, millele on viidatud määruse (EL) nr 537/2014 artikli 5 lõikes 1. Olime auditi tegemisel auditeeritavast üksusest sõltumatud.

Tallinn, 23. märts 2020

Allkirjastatud digitaalselt

Indrek Alliksaar

Vandeaudiitori number 446

KPMG Baltics OÜ

Audiitorettevõtja tegevusluba nr 17

KPMG Baltics OÜ

Narva mnt 5

Tallinn 10117

Estonia

Tel +372 626 8700

www.kpmg.ee

Allkirjastatud digitaalselt

Liina Randmann

Vandeaudiitori number 661

KPMG Baltics OÜ, an Estonian limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. Reg no 10096082.

2019. AASTA KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK

ASi Ekspress Grupp juhatus teeb ettepaneku jagada 31. detsembril 2019. aastal lõppenud majandusaasta puhaskasum summas 1 394 tuhat eurot alljärgnevalt:

(tuhandetes EUR)	
ASi Ekspress Grupp omanikele kuuluv osa kasumist	1 394
Kohustusliku reservkapitali suurendamine (1/20 puhaskasumist)	70
Eelmiste perioodide puhaskasumi reale kantav aruandeaasta kasum	1 324
Kohustuslik reservkapital enne suurendamist	1 049
Kohustuslik reservkapital pärast suurendamist	1 119
Eelmiste perioodide jaotamata kasumi jääk enne kasumi jaotamist	17 701
Konsolideeritud jaotamata kasumi jääk pärast kasumi jaotamist	17 631

JUHATUSE JA NÕUKOGU DEKLARATSIOON

Juhatus on koostanud ASi Ekspress Grupp 31. detsembril 2019. aastal lõppenud majandusaasta tegevusaruande ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande.

ASi Ekspress Grupp nõukogu on tutvunud juhatuse koostatud majandusaasta aruandega, mis koosneb tegevusaruandest, konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest, kasumi jaotamise ettepanekust ja sõltumatu vandeauditiitori aruandest, ja heaks kiitnud majandusaasta aruande esitamise aktsionäride üldkoosolekule.

Juhatus

Allkirjastatud digitaalselt
juhatuse esimees
Mari-Liis Rüütsalu

Allkirjastatud digitaalselt
juhatuse liige
Signe Kukin

Allkirjastatud digitaalselt
juhatuse liige
Kaspar Hanni

Nõukogu

Allkirjastatud digitaalselt
nõukogu liige
Hans H. Luik

Allkirjastatud digitaalselt
nõukogu liige
Ahto Päril

Allkirjastatud digitaalselt
nõukogu liige
Indrek Kasela

Allkirjastatud digitaalselt
nõukogu liige
Aleksandras Česnavičius

Allkirjastatud digitaalselt
nõukogu liige
Peeter Saks

PEAMISED FINANTSNÄITAJAD 2015–2019

Konsolideeritud koondkasumiaruanne

(tuhandetes EUR)	2019	2018	2017	2016	2015
Müügitulu	67 456	60 489	54 070	53 324	52 773
Müüdud toodangu kulu	(54 044)	(48 874)	(42 869)	(42 122)	(41 781)
Brutokasum	13 412	11 615	11 201	11 202	10 992
Muud äritulud	607	394	1 383	1 085	659
Turunduskulud	(3 124)	(3 108)	(2 898)	(2 488)	(2 377)
Üldhalduskulud	(8 024)	(7 609)	(5 921)	(5 357)	(5 236)
Muud ärikulud	(148)	(82)	(97)	(114)	(118)
Firmaväärtuse allahindlus	0	0	0	0	(1 200)
Ärikasum	2 722	1 211	3 669	4 328	2 720
Intressitulud	22	143	173	32	42
Intressikulud	(784)	(443)	(400)	(471)	(550)
Muud finantstulud/(kulud)	(61)	(103)	118	(66)	(77)
Kokku finantstulud/(kulud)	(823)	(403)	(109)	(505)	(585)
Kasum/(kahjum) ühisettevõtete aktsiatelt ja osadelt	(38)	(273)	(2)	772	785
Kasum/(kahjum) sidusettevõtete aktsiatelt ja osadelt	(114)	(234)	(68)	113	86
Kasum enne tulumaksustamist	1 746	302	3 490	4 708	3 006
Tulumaks	(339)	(276)	(344)	(302)	(299)
Aruandeperioodi kasum	1 407	25	3 146	4 406	2 707
Aruandeperioodi kasum, mis on omistatav					
Emaettevõtte aktsionäridele	1 394	6	3 140	4 406	2 707
Vähemusosalusele	13	19	6	0	0
Koondkasum kokku	1 407	25	3 146	4 406	2 707
Aruandeperioodi koondkasum, mis on omistatav					
Emaettevõtte aktsionäridele	1 394	6	3 140	4 406	2 707
Vähemusosalusele	13	19	6	0	0

Konsolideeritud bilanss

(tuhandetes EUR)	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
VARAD					
Käibevara					
Raha ja raha ekvivalendid	3 647	1 268	1 073	2 856	2 927
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	12 705	9 154	9 917	7 468	6 741
Ettevõtte tulumaksu nõuded	0	27	4	0	0
Varud	3 120	3 382	2 832	2 770	2 718
Käibevara kokku	19 472	13 831	13 827	13 094	12 386
Põhivara					
Muud nõuded ja investeeringud	975	1 588	1 750	982	1 149
Edasilükkunud tulumaksu vara	38	44	47	34	42
Investeeringud ühisettevõtetesse	1 254	2 345	2 372	2 435	1 007
Investeeringud sidusettevõtetesse	2 356	319	354	591	215
Materiaalne põhivara	14 943	11 921	12 189	12 722	13 791
Immateriaalne põhivara	56 369	46 691	45 419	44 310	44 590
Põhivara kokku	75 935	62 907	62 130	61 074	60 794
VARAD KOKKU	95 407	76 738	75 957	74 168	73 180
KOHUSTUSED					
Lühiajalised kohustused					
Võlakohustused	5 100	1 356	166	2 313	2 240
Võlad ja ettemaksed	16 483	10 801	8 095	7 170	6 679
Ettevõtte tulumaksu kohustused	65	29	111	108	114
Lühiajalised kohustused kokku	21 647	12 186	8 372	9 591	9 033
Pikaajalised kohustused					
Pikaajalised võlakohustused	19 242	14 118	15 091	13 471	15 447
Muud pikaajalised kohustused	2 895	0	0	0	0
Edasilükkunud tulumaksukohustus	0	0	0	33	26
Pikaajalised kohustused kokku	22 137	14 118	15 091	13 504	15 473
KOHUSTUSED KOKKU	43 784	26 304	23 463	23 095	24 506
OMAKAPITAL					
Vähemusosalus	100	87	68	0	0
Emaettevõtte omanikele kuuluv kapital ja reservid:					
Aktsiakapital	17 878	17 878	17 878	17 878	17 878
Ülekurss	14 277	14 277	14 277	14 277	14 277
Omaaktsiad	(22)	(22)	(22)	(863)	(176)
Reservid	1 688	1 688	1 531	2 058	1 787
Jaotamata kasum	17 701	16 526	18 762	17 723	14 908
Emaettevõtte omanikele kuuluv kapital ja reservid kokku	51 522	50 347	52 426	51 073	48 674
OMAKAPITAL KOKKU	51 622	50 434	52 494	51 073	48 674
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU	95 407	76 738	75 957	74 168	73 180

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Arvutisüsteemide ja andmebaaside haldus	62031	1661000	64.88%	Jah
Ärinõustamine jm juhtimisalane nõustamine	70221	423000	16.52%	Ei
Raamatupidamine, maksualane nõustamine	69202	412000	16.09%	Ei
Õigusnõustajate ja õigusbüroode tegevus	69102	64000	2.50%	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6698381
E-posti aadress	egrupp@egrupp.ee